KONTRGERİLLA

M.CİHAT AKYOL

ANI - ARAŞTIRMA

KONTR-GERİLLA

ANILAR-ARAŞTIRMA

M.CİHAT AKYOL

İTHAF

Bu kitabımı, Türkiye'de, 12 Eylül öncesi dönemde sürdürülen Kontr-Gerilla kampanyasına hedef seçilmekle, bana dönük olarak ortaya atılan yalan, yanlış, iftira ve isnatların üzüntüsünü benimle birlikte paylaşan değerli eşim ve çocuklarıma ithaf ediyorum. M.Cihat AKYOL

Ankara-1990

3.BASKI

Baskı: Şafak Matbaası

Necatibey Caddesi Hanımeli Sok. No:49

ANKARA

KİTAP İSTEME ADRESİ:

P.K.50, Küçükesat, ANKARA

Posta Çek No: 528521

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ - TARTIŞMA BAŞLIYOR

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ AMACI, HEDEFLERİ, ARAÇ ve UYGULAMA YÖNTEMLERİ

GAYRİ NİZAMİ HARP (Gerilla Harbi)

GAYRİ NİZAMİ KUVVETLERE KARŞI HAREKAT (Kontr-Gerilla)

ZİVERBEY KÖŞKÜ

ÖZEL HARP DAİRESİ

MİLLİ ORDU, YENİ ULUSAL SAVUNMA KAVRAMI

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ DİĞER HEDEFİ: MİT (Millî İstihbarat Teşkilâtı)

SİVİL SAVUNMA

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KIBRIS'TA

RESMİ MAKAMLAR SUSUYOR

SUSMAK MI, KONUŞMAK MI?

GÜNDEME GETİRİLEN MAKALEM

EVİME BOMBA ATILIYOR

12-MART DÖNEMİNDE TRAKYA'DA TÜMEN KOMUTANI İDİM

NEDEN BEN ?

KÖR DÖVÜŞÜ

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI VE KAMUOYU

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ SONU VE SONUÇLARI

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KARŞISINDA DEVLET NASIL HAREKET ETMELİYDİ ?

ŞAHSIMIZI İTHAM EDENLER YARGI ÖNÜNDE

SON OLAY

KİTABI TAMAMLARKEN

EK:1 Genelkurmay Başkanının 9 Şubat 1979 tarihli yazısı

EK:2 M. Cihat AKYOL'un Biyografi Özeti

Dipnotlar

ÖNSÖZ

12 Eylül 1980 öncesi dönemde, yıllarca kamuoyunu meşgul eden ve üzerindeki perde kaldırılmadığı, hakkında kamuoyuna doğru bilgiler aktarılmadığı için bugün de önemini koruyan ve önce bir tartışma şeklinde başlayan "Kontr-gerilla Kampanyası" nın hikâyesi, diğer bir deyimle bu kampanya döneminin hatıraları kitabımızın konusu oluyor.

Hatırlanacağı üzere, ülkemizde belirgin çizgileri ile 1973'lerde bir kontr-gerilla kampanyası başlatılmıştır.

Bu kampanyanın başlangıcı toplumda kontr-gerilla kavramının genellikle bilinmediği bir döneme rastlar.

Kampanya toplumun sol kesimini yönetenlerce başlatılmış, o tarihlerde muhalefette bulunan bir büyük siyasi parti, Cumhuriyet Halk Partisi, bir bölümü ile bu kampanyanın içinde olmuş, partinin başkanı ve bir kısım parlamenteri ile sola ve bu partiye yakınlıkları ile bilinen yazarlar ve bazı basın organları yüksek kademede bu kampanyayı yürütenler arasında yer almışlardır.

Kampanyaya katılanların bir de bilinmeyen, karanlıkta kalan ve tahmin edilebilen bölümü var.

Hemen ifade edelim ki, askeri sevk ve idarede ve askeri literatürde yer alan kontr-gerilla kavramı çağımızdaki harp türlerinden birisi sayılan Gayri Nizami Harbin (Gerilla Harbinin) karşı harekâtı anlamına geldiği halde, propaganda ve politikalarının desteklenmesi için bu kavram kampanyayı yürütenlerce saptırılmış olarak, yani kontr-gerillanın manası değiştirilmiş olarak kullanılmıştır.

Meselâ, 12 Mart hükümetleri döneminde sıkıyönetim bölgelerinde kurulan sorgu merkezlerinde yapıldığı iddia edilen işkencelerin tertipçiliği Kotr-gerilla diye adlandırmıştır. Bu sorgu merkezlerinden İstanbul'daki merkez "Ziverbey Köşkü" bu sebeple meşhur olmuş ve belgelere geçmiştir.

Bazı parlamenterler ve yazarlarca devletin İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Sivil Savunma Teşkilâtının faaliyetine "Kontr-gerilla" denilmiştir.

Bir yazarımıza göre de kontr-gerilla çeşitli ülkelerde belirli şekilde kurulan gizli örgütler için kullanılan bir addır.

1978'lerin Başbakanı Ecevit'in tarifi daha başkadır.[1] (Dizgi kolaylığı düşünülerek dipnotlar kitabın sonunda verilmiştir.). "Türkiye'de kontr-gerilla diye sözü edilen örgütün devlet içindeki bölümünün resmi adı özel harp dairesidir."

Tecrübeli bir general arkadaşım çok ciddi olarak bana demez mi ki: "Ben gerilla kursu gördüm. Bu bakımdan kontr-gerilla sayılırım"

Çok büyük rütbeli bir generalimiz basına verdikleri demeçte "Kontr-gerilla bazı faşist ülkelerinin benimsediği özel kuruluşlardır" demiştir.

Türkiye'nin şansızlığı, yukarıda da ifade ettiğim gibi başlatılan kampanyanın gerilla harbi ve kontr-gerillanın genellikle bilinmediği bir döneme rastlamasıdır.

Önce basında, daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinde yürütülen tartışmaya değişik niyetli, bilen bilmeyen herkes karışmış ve adeta kör döğüşü halinde sürdürülen bu tartışma, sonunda arap saçına dönmüştür.

Kampanyanın hedefi açıkça ortaya çıkmasına rağmen, devlet uzun süre susmuş, yetkililer adeta kaçarcasına bu kampanyaya el atmamış, gerçek anlamda kontr-gerillanın bir devlet görevi olduğunu maalesef söylememişlerdir.

Böylece önü açık tutulan bu kampanyanın devletten götürdükleri bir tarafa, kampanya boyunca işkence ve cinayet tertipçiliği ile tanımlanan kontr-gerillanın kurucusu olarak itham edildiğimi okurlarım hatırlayacaklardır.

Bu suretle, tartışma sırasında konunun bir de şahsımla ilgili yönü oluşmuştur.

Bu dönemde propaganda için yalan ve iftirayı kullanmak o derecelerde geçerli olmuştur ki, milletinin emrinde olarak, devlete 43 sene 10 ay hizmet etmiş bir görevli ve şerefli büyük Türk ordusuna unutulmaması gereken hizmetler vermiş bir Türk generali olan beni M. Cihat AKYOL'u

T.B.M.M'nin yüce kürsüsünden CHP'li bir parlamenter 1977 seçimlerinde yaşanan acı olayların düzenleyicisi ve CIA ajanı olarak itham edebilmiştir.

İddia sahipleri ile eşit şartlar içinde değildim. Yaptığım ilk basın toplantısında yalan, iftira ve kasıtlı adi bir oyun olarak nitelediğim bu isnatları cevaplandırdım. Ama bu yolla da sözlerim kamuoyuna tam ve doğru olarak yansımadı.

İddialar mazideki görevlerimle ilgili olarak ortaya atıldığından, devletin kamuoyunu açıklığa kavuşturması için yetkililerin hepsine bir kaç kere başvurdum. Maalesef devlet kendisi için konuşmadığı gibi, müracaatımın karşılığı olan bir görev anlayışıyla benim içinde konuşmuyordu.

Genelkurmay Başkanımız değişmişti. Orgeneral Sayın Kenan Evren yenilediğim müracaatıma karşılık, kendi takdirleri içinde kamuoyuna açıklama yapmamakla beraber, bana bir cevap yazısı lütfettiler.[2] Şükran borçluyum.

"Hakkınızda hiç bir esasa dayanmadığı herkes tarafından çok iyi bilinen ithamlar… " diye başlayan Genelkurmay Başkanımızın yazısı, *"Silahlı Kuvvetlerimizde uzun yıllar feragat ve başarı ile sürdürmüş olduğunuz hizmetleriniz, bu kabil iddia ve ithamlarla karalanamayacak kadar temiz ve şereflidir."* diye bitiyor.

Bu yazıyı okuyunca iddia sahiplerinin yüzleri kızarmış olmalıdır.

Aradan yıllar geçmesine, kampanya etkisini kaybetmekle durulmuş bir ortam içinde konunun anlaşılmış olacağı tahmin edilmesine rağmen bana rastlayan arkadaşlarım diyorlar ki,

"Üzülmeyin, sizi herkes tanıyor. Bilirler ki bir şey yapılmışsa buna devlet emir vermiştir."

Kampanyanın benimle ilgili yanının yalan ve iftiradan ibaret olduğunu anlatmak durumundayım. Ama anlatamıyordum. Konunun bir de bu yanı sıkıcı ve üzücüydü.

Tartışma sonucu oluşan arap saçını, yalnız gerçekleri kullanıp çözmeye çalışarak, kampanyanın iç yüzünü göstermek ve asıl amacını sergilemek, bu menfi uğraşın devletten neler götürdüğünü belirtmek, zarara uğramamak

için nasıl hareket edilmeliydi hususunu vurgulamak ve böylece devlete bir hizmet daha vermek, bu meyanda hakkımızda ileri sürülen iddiaları zorunlu ve faydalı gördüğüm yerlerde bazı anılarımı da ekleyerek cevaplamak ve açıklığa kavuşturmak üzere bu kitabı yazmış bulunuyorum.

Bu kitap aynı zamanda Türkiye'nin 11 Eylül 1980 gününe gelişinin sebeplerinden birini ve bir yönünü de aydınlatacak, dolayısıyla *12 Eylül'ün bir açıdan açıklaması* olacaktır.

Kitabımı yayma hazırladığım şu anda Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan Evren'in 16 Temmuz 1984 tarihinde Gelibolu'da yaptıkları bir konuşmada *"Vatan hainlerinin memleketi tekrar o günlere getirmemesi için 12 Eylül öncesi yaşanan günler unutulmamalıdır. O günleri her yıl hatırlayıp çocuklarımıza da anlatalım."* şeklindeki direktiflerini şahsen yerine getirmiş olmaktan büyük bir huzur duyuyorum.

Değerli okurlarımın yargılarıyla yukarıda sıraladığım amaçlara ulaşabilmek mutluluğumu çoğaltacaktır.

Saygılarımla.

Ankara, 29 Ekim 1985

M.Cihat Akyol

GİRİŞ - TARTIŞMA BAŞLIYOR

-Kontr-gerilla konusu iç politikada gündeme getiriliyor.

-Atılan ilk yanlış adım.

-Yapılmayan görev.

Tartışmanın ne zaman ve nasıl başladığını tesbitle konuya girmek istiyorum.

19 Ekim 1978 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan yazısında Ahmet Kabaklı kamuoyuna bazı bilgiler sunuyordu. Bu yazının ilgili bölümünü aşağıya alıyorum.

"Dünkü yazıda, Maocu ve Sovyetci gazetelerin kontr-gerilla bahanesi altında ordumuzu nasıl yıpratmak istediği, hükümetin bu zehirli yayınlar karşısındaki garip suskunluğu ve askerlerin buna olan tepkileri anlatıldı.

Gittikçe azıtan ve ordumuzun en temiz komutanlarını halk ve asker önünde karalamak hedefi güden bu yayınlara hükümet ve adaletçe hiç bir müdahale yapılmaması bizzat hükümetin bu neşriyatı istediği hatta teşvik ile desteklediği hissini uyandırdı. O neden?

Çünkü Ecevit'in bu yayınlara yatkın inançları, kişiliği, karakteri ve bu yayınlardan çok önce yaptığı kontr-gerilla ithamları biliniyordu.

Ecevit, komünist rejimde, burjuva devlet ve ordusunu yıpratmak için kullanılan bu kontr-gerilla davasının baş davacısıdır.

1973, CHP seçim bildirisi, bu gazetelerdeki ithamlara benzer iddialara yer vermişti.

Nitekim, kontr-gerilla suçlamalarında halâ ısrar ettiği 7 Mayıs 1977 günü Cumhurbaşkanına verdiği mektupta orduyu açıkça itham etmesinden de anlaşılmaktadır."

Ecevit ne zaman ne demişti?

8 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Örsan Öymen şöyle yazıyor:

"Bakın son günlerde sözü çok edilen 1973 tarihli Giresun konuşmasında ne demiş Ecevit?

- 12 Mart sonrası dönemde adı sanı ortaya çıkan ve tedbirlerin hatta soruşturmaların hukukiliğine de, insaniliğine de gölge düşüren Kontr-gerilla adlı örgütün bu resmi görüntülü, fakat gayri resmi örgütün niteliği ve amacı üzerindeki örtü kaldırılmalıdır.

Bu örtü kaldırılmadıkça, bundan böyle ve normal rejime tam dönüşü engelleme, yeni karışıklıklar ve bunalımlar çıkartma, ortalığı karıştırıcı haberle, söylentiler yayma yönünde görülecek bu hareket, adı geçen örgüt veya resmi görevlerinden kuvvet alan başka bazı perde arkası kişi veya örgütlerin yeni bir takım karanlık roller oynamakta oldukları ihtimalini hatıra getirecektir."[3]

Örsan Öymen yazısını şöyle sürdürüyor:

"Kamuoyunda bunca tartışmaya yol açan ve 12 Mart döneminin sorgulama operasyonlarındaki niteliği üç aşağı, beş yukarı ortaya çıkan kontr-gerilla umacısının üzerindeki örtü kaldırılmalıdır."

4 Şubat 1978 tarihli Tercüman'da Rauf Tamer, Ecevit'in yukarıdaki iddiasına değinerek şöyle yazıyor:

"Bakın şu tesadüfe ki, tam o günler (20 Ağustos 1973) 256 sanıklı THKP davasının 2 no.lu mahkemesindeki sanığı Türkay Altay soruşturmalarda kontr-gerilla baskısı olduğunu söyleyerek bir yaklaşım getiriyor aynı iddiaya."

2 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde zamanın ana muhalefet partisi lideri olan Demirel'in tesbiti olarak şunlar yazılı:

"Halk Partisi Genel Başkanının seçim konuşmalarında belirttiği bir husus var. Ayrıca bu konu Akgünler adlı CHP seçim bildirisinin 173 ve 174'ncü sayfalarında şu şekilde yer almıştır.

- Bir resmi devlet örgütü olan Milli İstihbarat Teşkilatının bu gibi işlemlerdeki rolü inkâr edilemeyecek kadar ortaya çıkmıştır.

Sıkıyönetim kanadı altında faaliyet gösterdiği anlaşılan Kontr-gerilla diye bir örgütün faaliyeti, bütün dünyada duyulduğu halde, resmi makamlarca üzerinde bile durulmamıştır."

5 Şubat 1978 tarihli Günaydın gazetesinde Demirel'in demecinin bir bölümü olarak şunlar yazılıyordu:

"Halk Partisi Genel Başkanının bir laf kalabalığı içerisinde meselenin özüne girmekten kaçmasının önemli sebepleri vardır.

Tartışılan konu savunma kavramı veya savunma modeli değildir.

İddia, ülkede Kontr-gerilla diye bir teşkilât vardır ve bu teşkilât devlete aittir. Ve ülkedeki cinayetleri bu teşkilât tertipler. "

5 Şubat 1978 tarihli Günaydın gazetesinde yer alan Teoman Erel'in iddiası ise şöyle:

"Süleyman Bey bilir ki, Türkiye'de kontr-gerilla diye sözü edilen örgütün devlet içindeki bölümün adı Genelkurmay Özel Harp Dairesidir. Bunu Başbakan ifade etmiştir."

7 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Orhan Duru şunları yazıyor:

"1971 yılından beri kontr-gerilla sözü duyulur, yazılır, çizilir. 12 Mart'tan sonra tutuklanan sözüne güvenilir basın üyeleri de, yazarlar da anlattılar bu olguyu, mahkeme önünde anlatıldığı da oldu."

Yaklaşık 1 yıl saklandıktan sonra, 4 Şubat 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde Ecevit'in 6 Mayıs 1977 günü Cumhurbaşkanı ile yaptığı görüşme konusu ve 7 Mayıs 1977 günü Cumhurbaşkanlığı makamına sunduğu yazı kamuoyuna açıklanınca durum aydınlanmıştır.

Şöyle ki, ileride ayrıca temas edeceğimiz bir mektup yazı ile Ecevit'in konuyu başından alıp, başkalarının söylediklerine de sahip çıkarak, bütün iddiaları daha belirgin çizgilerle ortaya koyduğu kesinlik kazanmıştır.

Bu belge ve bilgilere göre, Türkiye'de kontr-gerilla kavramının saptırıldığı, değişik yorumlarla yazıldığı, şurada burada söylenip duyulduğu, Ecevit'in 1973 yılından itibaren CHP ve Ana Muhalefet Partisi

lideri olarak ağırlığını koymak suretiyle yazılıp söylenenleri şekillendirip, iç politikada kullanmaya başladığı ve inançla bu iddianın takipçisi olduğu anlaşılıyor.

Ecevit gibi umuru devlet görmüş bir kişinin başlangıçta söylenen şekilde olan bu iddiaları Ana Muhalefet Partisi lideri sıfatıyla normal olarak kapılarının açık olması gereken resmi makamlardan tahkik etmesi icap ederdi. Bunu bugün iç politika hayatımızda meşhur olmuş olan *"diyalog"* sözcüğünü de hatırlayarak mütalâaten söylüyoruz.

Bu yolu tercih etmedikleri, takdirleri gereği bu olguyu iç politikada kullanmak istedikleri anlaşılıyor.

Biz Ecevit'in katılmasıyla ağırlık kazanan bu tartışmanın başlatılmasını, atılmış ilk talihsiz ve yanlış adım olarak niteliyoruz.

Bilindiği üzere sol, aşın sol ve bölücü çevreler bazı sonuçlara ulaşmak üzere bu tartışmayı bir kampanya haline dönüştürüp sürdürmüşlerdir.

Diğer taraftan, susmak yerine devlete yönelik iddia ve ithamları daha başlangıçtan itibaren reddederek, kontr-gerilla konusunda kavram saptırması yapıldığını ***, aslında Kontr-gerilla'nın bir örgüt (teşkilat) olmadığını, bunun bir faaliyetin adı olduğunu, bunun da gerçek anlamıyla bir devlet hizmeti olduğunu*** *kamuoyuna açıklamak, tartışmayı devlete zarar verecek boyutlara ulaşmadan önlemek devletin ve devlet görevlilerinin büyük bir duyarlılıkla vazifesi olmalıydı.*

İleride ayrıca temas edeceğimiz bu hususu şimdiden yapılmayan bir görev olarak nitelediğimizi bir başka mütalâamız olarak belirtmeliyim.

Uzun süre sustuktan sonra, bazı görevlilerin iddia ve ithamlara karşılık devletin Kontr-gerilla teşkilatı yoktur demeleri, kontr-gerillanın kasıtlı olarak değiştirilen manasını kabul ediş olarak yorumlanmış, ileri sürülen iddiaları adeta doğrulayarak istemeyerek de olsa devlet zararının devamına yardımcı olmuştur.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ AMACI, HEDEFLERİ, ARAÇ ve UYGULAMA YÖNTEMLERİ

-12 Mart döneminin tatbikatını eleştirmek asıl amaç değildir.

-Devletin yıpratılması için hedefler ve araçlar çok iyi seçilmişti.

-Propaganda, maksatlı yayın, kavram saptırması, yalan ve iftira bu kampanyanın yöntemleri arasında yer almıştı.

Bir müddet geriye dönersek, sol çevrelerce 12 Mart dönemi tatbikatının, bu dönemin içinde ve özellikle bu dönem biter bitmez eleştirilmeye başlandığı hatırlanacaktır.

12 Mart dönemindeki sıkıyönetim uygulaması ele alınarak başlanan eleştiriler arasında sıkıyönetim sorgu merkezleri hakkında özel sayfalar açılmıştır.

Bu dönemde İstanbul-Erenköy'deki Ziverbey Köşkü herkesçe bilinir olmuş, 1. Ordu sorgu merkezinde işkence yapıldığı iddiası her tarafa yayılmıştır.

Bu suretle kontr-gerilla deyimi sorgu sırasında işkence yapanlara verilen ad olarak kamuoyuna sunulmuştur.

Ulaşılan sonuca bakarak söylememiz mümkündür ki, toplumumuzda da bir insanlık suçu sayılan, bu sebeple asla tasvip görmeyecek olan işkencenin bir iddia olarak ortaya atılması kontr-gerilla kampanyasının başarısı için atılmış çok uygun bir adım sayılmalıdır.

Hatırlanacağı üzere, işkence iddiası buradan Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bir parçası olan Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ne, Devlet İstihbarat Örgütü'nün en önemli bir bölümü olan Milli İstihbarat Teşkilatı'na yöneltilmiştir.

Böylece bu aşamada kontr-gerilla kampanyasının devleti yıpratmak için seçtiği hedefler ortaya çıkıyordu:

Genelkurmay Özel Harp Dairesi ve MİT

Daha sonra olayların gelişmesiyle İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı ile Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nın da hedefler arasına alındığı görülmüştür.

Bize göre hedefler, özellikle Genelkurmay Özel Harp Dairesi ve MİT olarak çok iyi seçilmişti. Devletin en önemli iki kuruluşu, Silahlı Kuvvetler ve İstihbarat Teşkilatı yıpratılırsa yol açılmış ve kampanya müteakip atılımları için itibari bir güç kazanmış olacaktı.

Devleti yıpratmak için devlet kuruluşları hedef alınırken kamuoyu ilgisiz ve bu sebeple bilgisiz olduğu bir alanda şok tesiri altında tutularak ustalıkla yeniden kavram saptırması yapılmış ve kontr-gerilla'ya *"işkence tertipciliği"nden* sonra bu defa da *"Cinayet şebekelerini yönetme"* gibi yeni bir tarif kazandırılmıştır.

30 Nisan 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesinde *"Bu kanda boğulacaklar"* başlıklı yazısında Uğur Mumcu şunları yazıyordu:

"Gün geçtikçe, kanlı eşkıya çetesinin amaçları iyiden iyiye ortaya çıkıyor. Artık herkes kontr-gerilla eşkıyasını parmak izlerinden tanıyor. İstanbul'un orta yerinde, güpegündüz üç genç kızımız kontr-gerilla eşkıyasının açtığı yaylım ateşi ile kana bulanıyorlar.

Sokak ortasında yurttaşlarımız üzerine yaylım ateşi açan kontr-gerilla eşkıyası, perde arkası yöneticileri ile birlikte hesap verecektir."

Sonradan devlet terörü diye adlandırılan bu tür işleri devletin yapması elbette hayal bile edilemezdi.

Bu çok ağır bir ithamdı. Herkes bulaştırıldığını hisseder etmez bu çamurdan kaçacaktı. Amma bu hareket tarzının doğruluğu kadar, kampanyanın etkisi ile devletin kontr-gerilla görevine sahip çıkmaması da son derece yanlıştı.[4]

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce taktik gene ustaca tespit edilmişti. Propaganda iyi yürüyordu.

Devlet duvarından tuğlaları sökme yöntemi bilerek uygulanıyor, icraattan sorumlu devlet kuruluşlarının başları şimdilik bir kenara bırakılarak tali

görevlerde bulunanlar, hatta benim gibi devlet görevinden ayrılanlar gündeme getiriliyordu.

Böylece *"Parçaları yıpratarak bütünü tahrip etme"*, taktiği başarı ile uygulanıyordu.

Görevlerinden bile alıkonduğu halde, devlet kendisini savunmuyor, ithamları açıklığa kavuşturmuyor, sadece o da cılız bir sesle devlette Kontr-gerilla teşkilatı yok demekle yetiniyordu.

Örneğin, zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar, her halde bir sebebi olmalı ki, yıllarca bekledikten sonra, emekli olacağı günden bir gün evvel ancak *"Kontr-gerilla diye bir şey yoktur"* şeklinde bir demeç verebilmiştir.[5]

Silâhlı Kuvvetlerin yıpratılması için hedef olarak seçilen Özel Harp Dairesi'nin ne olduğu, Genelkurmay Başkanlığınca kamuoyuna anlatılamamış, buna mukabil kampanyayı yürütenlerce propaganda ustaca kullanılmış, yalan ve iftira makinası da işletilerek daire üzerinde, dolayısıyla Silahlı Kuvvetler hakkında şüphe ve tereddüt yaratılmıştır.

Bilindiği gibi, talimnameler Silahlı Kuvvetlerin muharebeye hazırlanmasını sağlayan en önemli eğitim araçlarıdır.

Kampanyayı yürütenler malzeme olarak bu talimnameleri ele almakta gecikmemişlerdir. Sanki kimse bilmiyormuşçasına bunların Amerika Birleşik Devletleri talimnamelerinden tercüme edildiklerini öne sürerek Türk Silahlı Kuvvetlerini yanlı olarak göstermeye çalışmışlardır.

Türk ordusu 1’inci Dünya Harbinden sonra da genellikle Alman talimnamelerinden yararlanmıştı. II’nci Dünya Harbi tecrübeleri ise daha geliştirilmiş bulunan A.B.D. talimnamelerinde mevcut idi.

Faydalı bütün bilgilerin ve eleştirilerin toptan yararlanılacağı yer Genelkurmay Başkanlığı olduğu halde, tartışmanın kamuoyu önünde yapılmasının bir maksadı olmalıydı.

Silâhlı Kuvvetlerin birliklerine yayınladığı gizlilik dereceli eğitim direktiflerinin ele geçirilerek kamuoyuna açıklanması ve ters yorumlarla çarşaf çarşaf gazetelerde yayınlanması gene bu döneme rastlar.

Bununla bir hizmet yapılmak istenmiştir, bir yere zarar verilmek yeğlenmiştir. Ama nereye ve kime?

Aynı dönemde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Güneydoğu Anadolu'da yaptığı tatbikatların da bölge halkına yönelik olduğu iddiası ile Genel Kurmay Başkanlığının icraatına karşı çıkılmıştır.

Resmi makamların açıklamasına göre, önceden hazırlanmış plânlı eğitim çalışmalarından olduğu anlaşılan bu tatbikatlardan kuşku duyuluyordu. Bu, Ordu-Millet kavramını tarihi gelenekleri içinde en iyi uygulayan Türk milletinin davranışlarından olamazdı. Yadırganma sebebi de buydu.

Bir tesadüf olarak, o tarihlerde Fransa'da yayınlanan *"L'est Republican"* adlı bir gazetenin 19.2.1978 tarihli nüshası elime geçmişti.

Bizdeki solun yukarıda sözünü ettiğimiz iddiası ile büyük paralellik gösterdiği için bu gazeteden aldığımız Amiral Sanguinetti[6] nin demecini muhtevi bir haber yazıyı aşağıda sunuyorum:

"Amiral Sanguinetti: Ordu iç harbe hazır.

- Son üç senedir bazı küçük olaylar göstermiştir ki Fransız ordusu ülke içinde bu savaşı yürütecek şekilde yeniden teşkilatlandırılmış.

Bu beklenmedik beyanat, dün Amiral Sanguinetti tarafından Metz şehrindeki sosyalist partisi merkezinde yapılmıştır.

Emekli amiral Sanguinetti yaptığı açıklamada Fransa'nın Atlantik İttifakının piyade tümeni (sonuncular yakın tarihlerde kurulan) muhafaza eden tek üyesi olmasına da hayret ettiğini ifade etmiştir.

Nükleer çağda bu tercihin yerinde olmadığını belirten Sanguinetti, bu birliklerin Saint-Malo, Limoge, Lyon, Grenoble, Paris gibi önemli merkezlerde kurulduğuna dikkati çekmiş ve bu şehirlerin doğu blokundan gelecek bir tehlikeden korunmak için en ideal yerler olmadığını ilâve etmiştir. Amiral bu birliklerin aslında gelişmiş CRS birlikleri olduğunu[7] *yani yaptıkları talimler gereği, şehirlerde yapılacak çatışmalarda kullanılacaklarını açıklamıştır.*

Amiral açıklamalarının devamında seçimlerden sonra eğer sağ kazanırsa Fransa Cumhurbaşkanının Anayasanın kendisine verdiği olağanüstü hal durumu yetkisini kullanarak bu birlikleri harekete geçirebileceğini kaydetmiştir."

Bizdeki ve Fransa'daki aynı çevrelerin iddiaları arasında benzerlik vardır.

CHP yöneticilerinden bazılarının:

"Dış *güvenlik önlemlerinin iç güvenliğe uygulanması iç barışı bozar."*

"Ordunun yalnız dışa dönük olarak kullanılmasından yanayız. "

"İç güvenliğin sağlanmasında siyasal, sosyal ve ekonomik tedbirler uygulayacağız." şeklindeki beyanlar bazı çevrelere cesaret vermiş ve bunlar Silahlı Kuvvetlerin yurt içinde yaptıkları tatbikatları bile eleştirir duruma gelmişlerdi.

Ordunun yurt içinde elinin kolunun bağlanmasına yönelik bu yorumlar kaygı verici bir gelişme olarak zamanında dikkatimizi çekmişti.

Diğer Hedef Üzerindeki Uygulama:

İşkenceci yapıldıktan sonra aynı taktikle cinayet tertipçiliği ile de suçlanan Milli İstihbarat Teşkilatı'nın üzerinde yoğunlaştırılan kampanya çalışmalarından ötürü faaliyetinin yavaşladığı ve özellikle teşkilatın içe dönük faaliyetinin durdurulduğu tahmin edilebilir. Kamplara bölündüğü anlaşılan bu milli müessesede, Aydınlık gazetesinin açıkça ortaya koyduğu yöntemle personelinin birbirini kontr-gerilla faaliyetine karışmakla itham etmeleri sağlanmıştır.

Hatırlanacağı üzere, belli bir aşamadan sonra İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı da kontr-gerilla kampanyasının hedefleri arasına alınmıştır.

Bu kuruluş cinayet tertipçiliği ile suçlanınca, anarşi ve terör olaylarını önlemede başlıca görev sahibi bulunan İçişleri Bakanlığı'na çengel atılmış oluyordu.

Bakanlık ithamlar karşısında kendisinin bir parçası olan bu kuruluşa sahip çıkmayınca anlaşılmaz bir duruma düşmüş, hele İçişleri Bakanlarından bazılarının cani ve katilleri ziyaret ile teröristlere yakın bulunuşları gibi iddiaların ortaya atılmasıyla bu durum daha da anlaşılmaz olmuştur.

Bilindiği üzere, anlaşmalardan doğan hakkın kullanılarak Kıbrıs Türk toplumunun yok edilmesiyle Enosis'in gerçekleştirilmesi arifesinde, Kıbrıs'a çıkan Türk Barış Kuvvetleri Türkiye'de bazı çevrelerce tıpkı düşmanların yaptığı gibi, saldırgan olarak nitelenmiştir.

Bu anlayışa göre, kontr-gerilla kampanyasının Kıbrıs'a sıçratılması normaldi. Burası kontr-gerillanın merkez üssü olarak takdim ediliyor, Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nı yıpratmak üzere bu örgüt de hedefler arasına almıyordu.[8]

Kontr-gerilla kampanyasının yürütülmesinde araç olarak şu imkânlardan yararlanıldığına tanık olduk:

a)Basın, radyo ve televizyon

b)Kitaplar, tiyatro oyunları, duvar sloganları

c)TBMM kürsüsü.

Türk basınından özellikle sol basından bazı kalemler kontr-gerilla kampanyasının basındaki yürütücüleri olmuşlardır.

Bilindiği üzere, hür basın, diğer bir deyimle basın hürriyeti demokratik ülkelerde söz konusudur. Bunun şartları ile kullanılması, o dönem yürürlükte bulunan 1961 Anayasasının 22. maddesinde açıklanmıştır.

Buna göre basın, haber vermek suretiyle aydınlatarak gerçekleri ortaya koyacaktır. İfade edilir ki, Amerikan basını 1787'lerde federal anayasada teminatına kavuşmuş ilk iş koludur. Bunun sebebi basının ilk işletmecilik kolu olduğu değildir. Sebebi basının gerçekleri bulup halkı aydınlatmasıdır.

Diğer taraftan, basın yine Anayasamızın öngördüğü kamu düzeni ile kamu güvenliğini, kişilerin haysiyet ve şerefini gözeten bir sorumluluk içinde ele alacaktır.

Kontr-gerilla konusu tartışılırken Anayasa ölçülerine göre basının görevini doğru ve tam yaptığı kanısında değiliz. İzlediğimiz kadarı ile ve kanaatimize göre basındaki bazı kalemler hem araştırmacı, savcı, hem de adeta yargıç gibi hareket etmişlerdir.

Bu konudaki haber kupürleri yan yana konularak incelenecek olursa görülecektir ki yapılan araştırmalar çok kere şundan bundan duyulana dayatılmış, iddialar en basit konularda bile incelenmeden ortaya konmuştur.

Bazen de gerçek ortada olduğu halde, maksatlı iddialar ileri sürülmüştür.

Kanımızca konunun arapsaçına dönmesinde bu kesimi ile basının da rolü olmuştur.

Diğer taraftan tartışma sebebi ile iddianın getirdiği devlet sırları ve gizlilik dereceli bilgiler sakınca görülmeden sergilenmiş, kişilerin şeref ve haysiyeti konusunda gerekli titizlik gösterilmemiştir.

Bu konuya basın mesleğinin içinden, değerli kalem sahiplerinin görüşlerini aktararak açıklık getirmek istiyorum.

19 Kasım 1979 tarihli Tercüman gazetesinde Nazlı Ilıcak şunları yazıyor:

"Bugün bir gazeteci eline kalemi alıp istediği hakkında gönlünün çektiğini yazar. Fazla tahkike lüzum görmez. Yazdıkları hatalı olsa, bir başkasının haysiyeti ile oynasa gazeteci bilir ki cezasız kalacaktır. Çünkü çoğu zaman muhatabı ona ilişemez, çekinir. Mahkemeye verseniz dava uzar da uzar. Sonra kamuoyuna mahkemenin neticesini duyurmak da güçtür.

Gazeteci, keskin bir kılıç gibi kullandığı kalemi ile düşünmeden kafaları keser de keser."

1.11.1979 tarihli Ankara Bayram gazetesinde ise Kurtul Altuğ, mesleğin ahlakı, mesleğin ahlaksızları başlıklı yazısında şunları yazıyordu:

"Açık rejimin fazileti elbette serbest ve özgür tartışma ortamının varlığıdır. Yine açık rejimin fazileti o rejimi savunan düşünürlerin ve yazarların, hatta sıradan muhabirlerin bir belli ahlak, bir belli sorumluluk duygusu içinde görev yapmalarıdır.

Şerefli bir cemiyetin yönetimine değil, yazar haklarına saldıranlardan tutunuz elindeki kalemi bir zamanlar demokrasi dışı güçlerin emrine kiralayıp ahkam kesenlere, kendi hanelerindeki pislikleri görmemezlikten gelip sureti haktan görünüp bilgiç bilgiç yazı döktürenlere kadar bu mesleğin içinde kimlere rastlamadık ki…

Ellerindeki kalemi bir düşman kılıcı gibi sallamak bir yana sapık dünyalarının hatta sapık zevklerinin aynası haline getirdikleri sütunlarından atlayıp nasıl da yasal haklara saldırıyı bir marifet sayarlar?

Bunlardan birini tanırım. Devletin silâhlı kuvvetlerinin yedek subaylığını bile güvenip teslim edemediği birisi…

Bir sakıncalı kişiyi…

Hangi karanlık tezgâhı kaldırırsanız onu görürsünüz.

12 Mart sonlarında Mamak duruşmalarında nasıl da küçülmüş, nasıl da ufalmış, nasıl da kalın gözlüklerinin altından acımalı acımalı kendisinin solcu değil, bir Atatürkçü olduğunu söyleyip merhamet dilenirdi."

Kanaatimi ifade etmeliyim ki, kontr-gerilla kampanyasının merhale merhale oluşturulduğu, kamuoyunun haber ve yorumlarla kampanyanın etki alanı içine sokulduğu yer bir kısım basın organı olmuştur.

Önceleri de belirttiğimiz gibi, kavram saptırması yaptırılarak ilkin işkenceciler anlamı verilen kontr-gerilla ile Ziverbey Köşkündeki sorgu merkezi üzerinde durulurken, daha sonra bu mefhum cinayet tertipçiliği manasında kullanılmış ve kalemler hedef olarak seçilen Genelkurmay Özel Harp Dairesi, MİT, Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı ile Kıbrıs üzerinde konuyu işleyen haber ve yayınlar oluşturmuşlardır.

12 Eylül harekâtının 1. yıldönümü sebebiyle bir demeç veren Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Beyhan Cenkçi çok haklı bir otokritikle şöyle diyordu:

"Kalem, ateşli silah haline getirilip, devlet varlığını millet bütünlüğünü ve rejimi yok etmek için kullanılırsa bunun adına kalem anarşisi denir.

Bu kalemlerin basın özgürlüğü anlayışı içinde yerleri olamaz. Anayasal 12 Eylül harekâtı kalem anarşistlerine de gereken dersi vermiştir."

Zamanın Devlet Başkanı Sayın Kenan Evren, 12 Eylül'den sonra yurt sathında yaptıkları uyarı ve öneri konuşmalarından birinde Isparta'da, 2 Ekim 1982'de şöyle demişlerdir:

"Şimdi size 12 Eylül'den evvel bazı basında çıkan yazılar hakkında hatırlatma yapacağım:

Bir gazete, devletin istihbarat örgütü olan Milli İstihbarat Teşkilatı içindeki elemanların, her gün birisinin fotoğrafını veriyor, ev adresini veriyor, telefon numarasını veriyor, anarşistlere gidip onları vurması için jurnalcilik yapıyordu. Nitekim bunlardan bazıları vuruldu.

Ondan sonra, bir savaşta yurt işgale uğrasa, işgal altındaki topraklarda gerekli direnmeyi yapmak için kurulmuş bir teşkilâtımız olan askeri bir kuruluşumuzu kontr-gerilla diye vasıflandırmaya başladı. Her gün bir yazı vardı, bir fotoğraf vardı kontr-gerillanın filan adamı, filan kişisi diye fotoğraflarıyla, rütbesiyle, adresiyle vesairesiyle.

Şimdi bu gibi gazetelerle uğraşmak mümkün olmadı. O tarihte niye olamadı? O gazetenin basıldığı adres var. Filan yerde basılıyor diye. Yazı İşleri Müdürünün ismi var, adresi var.

Kanunsuz olarak yaptığı bu baskıdan ötürü gazete hakkında takibata geçiyorsunuz. Gidiyorsunuz o adrese, adreste bir kasap çıkıyor. Matbaa yok orada. Bambaşka bir şey var. Yazı işleri müdürünü arıyorsunuz, Yazı İşlen Müdürünü bulamıyorsunuz. Aradan üç ay geçti mi, müruru zamana uğruyor. Mahkemeye de veremiyorsunuz.

Bu yüzden, bu gibi bir çok gazete mahkemeye verilemedi. Ondan sonra başka aşırı sağda olan gazeteler de milleti cihada davet ediyordu. Bunlar için de bir şey yapılamadı."

Basınımızda konuyu gerçekleri ile kavrayan ve devletten yana olarak kalem kullanan, hedef alınan önemli devlet kuruluşlarının dolayısıyla devletin yıpranmasına engel olma mücadelesi veren yazarlarımızı burada takdir duyguları ve şükranla anmak durumundayız.

Bunlardan bazıları vardır ki, tabiri amiyanesiyle kelleyi koltuğa alarak en azından kamuoyunda kampanya sebebiyle oluşan şoku ortadan kaldırıp gerçeği göstermek üzere, kalemleri ile ve büyük bir cesaretle, tıpkı bir mücahit gibi, konunun üzerine gitmiş ve devlet için büyük yararlar sağlamışlardır.

Sırası gelmişken ifade edelim ki, şayet devlet bu kalemlerin yolunu daha çok aydınlatabilmiş olsaydı, kontr-gerilla kampanyası başlatıldığı yerde önlenebilirdi.

Şahsen benim basının gündemine getirilmem 13 Mayıs 1976 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan *"İkinci Cihat Paşa"* başlıklı yazı ile başlar:

Belli kalemlerin hakkımda kamuoyunda şüphe ve tereddüt yaratan, yıpratma amacı taşıyan, yalan ve iftira şeklindeki maksatlı ve tek taraflı yazıları sürüp gitti.

7 Aralık 1977 tarihinde Ankara Gazeteciler Cemiyeti lokalinde ve Cemiyet Başkanının da tanık olduğu basın toplantısında söylediklerimiz, konu ile ilgili açıklamalarımız maalesef basında yer alarak kamuoyuna aksetmedi.

27 Ocak 1978 tarihinde evimde yaptığım 2’nci basın toplantısı öncekine göre başarılı oldu. Buna rağmen ben tatmin edilmiş değildim.

Şu tecrübeyi kazanmış oldum ki, yazar sayın Nazlı Ilıcak'ın yukarıda bir bölümünü sunduğumuz yazılarında da dile getirdikleri gibi, gazetede her gün yazı yazabileceği bir sütunu bulunan bu gazeteci ile basının dışından bir vatandaşın tartışması kolay bir iş değildir.

Yasalarla alınmış bütün tedbirlere rağmen, istense bile, basında çıkan yazıların tek taraflılığı giderilememektedir.

1961 Anayasasının 22’nci maddesinde yer alan *"Basın ve haber alma hürriyeti ancak kişilerin haysiyet, şeref ve haklarına tecavüzü önlemek için kanunla sınırlanabilir"* hükmü ise o tarihlerde yürürlükte idi.

Yaptığım basın toplantılarında bazı gazeteci ve muhabirler, söylediklerimi değil, ama şunları yazmışlardı:

"Akyol, kristal avizeleri, şöminesi ve bol koltukları olan salonda konuşmasını yapmıştır.[9]

"Akyol'un evinde piyanosu vardı, plastik çiçeklerinin üstünde yapma kuşlar vardı. Kapısının özel açma tertibatı vardı."

"Akyol'un deşilecek gözlerinin arkasında ,"[10]

Bu ayrıntıları sunmamın sebebi, gazeteciliğimizden örnekler vermektir.

Görüldüğü üzere, bir yazarımız koyu ve katı düşmanlığın simgesi olarak gözlerimi deşmekten bahsedebilmiş. Üstelik bu gazeteci bir kadındır.

12 Mart döneminden sonra kontr-gerilla ile ilgili pek çok kitabın yayınlandığını görüyoruz. Burada söz konusu olan kontr-gerilladan maksat devletin görevi olan ve gerillalarla mücadeleyi içeren faaliyet değildir.

Bu kitaplar kontr-gerilla kavramını saptırılmış olarak ele alan, içeriğini yeni yorumların teşkil ettiği ve önemli devlet kuruluşlarını yıpratmayı amaçlayan kitaplardır.

Gerçek anlamda gerilla ile mücadele konusunu işleyen yayınlara bu dönemde hemen hemen rastlanmamıştır. Bulunabilinenleri de kamuoyuna bilinçli olarak sanki suç unsuruymuş gibi takdim edilmişlerdir.

Bu kitapların yok denecek kadar azlığı anarşi ve terörle mücadelede toplumun hazırlıksız oluşunun sebeplerinden biri olarak söylenilebilir.

Buna mukabil ileride ayrıca değineceğimiz gibi, sol kesimin eğitim ve eylemlerine temel yaptığı gerilla konulu kitaplar, yasak olmalarına rağmen, kampanya döneminde çok sayıda basılıp dağıtılmış, tezgâh ve vitrinler adeta bu kitaplarla doldurulmuştur.

Kontr-gerilla konusunda gene aynı amaçlı filmler yapılmış, tiyatro oyunları yazılıp sahnelenmiştir. Ve gerçeği söylemek gerekirse bunlar uzun süre kapalı gişe oynamışlardır.

Böylece bu aşamada Türkiye'de bir kontr-gerilla edebiyatının oluştuğunu söylemek mümkündür.

Eski tabii senatörlerden arkadaşım Suphi Karaman'a yanlış ve zararlı olarak geliştirilmek istenen bu konuyu endişelerimle birlikte anlatmak istediğimde:

"- Ooo! Bu konu çok derin, bunun edebiyatı bile gerçekleşti" demişti.

Karaman, bu ifadesi ile bir bakıma inancını da belirtmiş oluyordu. Üzülerek durakladığımı söylemeliyim.

Kontr-gerilla kampanyası, solcu, aşırı solcu, komünist ve bölücü çevreler ve duvar sloganları ile de destekleniyordu.

"Kontr-gerilla dağıtılsın, MİT kapatılsın."

Devlete rağmen, ona emir verirmişçesine bu cür'et gösterilebiliyordu. Bu propaganda da MİT'ten ayrıca bahsedilmekle kontr-gerilla olarak askeri kanat, yani Genelkurmay Özel Harp Dairesi kastedilmiş oluyordu.

"Kontr-gerilladan hesap sorulacak."

Sıkıyönetime rağmen, bu sloganlar ustaca yapılan kavram saptırmasından dolayı, çok yanlış bir kamuoyu düşüncesinin oluşmasına yardımı olmasının ötesinde taraftarları için moral kaynağı da oluşturuyordu.

Kontr-gerilla kampanyası, basından sonra TBMM kürsülerine intikal etmiştir.

Hatırlanacağı üzere, bu konu CHP'nin belli sözcüleri ile gündeme getirilmiş, bilhassa bütçe görüşmeleri vesilesi ile kontr-gerilla hemen her bakanlık bütçesi görüşmelerinin değişmez mevzuu yapılmıştır.

Süleyman Genç ve Niyazi Ünsal adları, kontr-gerilla üzerine yaptıkları konuşmalarla her gün basında sözü edilen, kamuoyunda sivri çıkışları ile dikkati çeken isimler olmuşlardır.

Bunu istiyorlardıysa bir bakıma başarılı olmuşlardır. Ama devletin en önemli kuruluşlarının yıpratılması pahasına...

Kontr-gerilla tartışması vesilesi ile meclis kürsülerinden Genelkurmay Özel Harp Dairesi, MİT ve İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi

Başkanlığı, ilgili bölümlerinde örneklerini sunacağım çok ağır ithamlar altına alınmıştır.

Bana gelince:

İddia sahipleri çalıştığım bütün devlet hizmet yerlerini görmezden gelerek adeta benimle dalaşarak şahsıma itham yönetmede birbirleriyle sanki yarışmışlardır.

Bu iddialar gıyabımda ve tek taraflı olduğu için kolay yapılıyordu. Bunlara aynı kürsüden cevap verme imkânım yoktu.

Hatta, T.B.M.M.nde hakkımda savrulan yalan ve iftiraları zamanında öğrenmem bile mümkün değildi. Konuyu yazabildikleri ölçüde gazetelerden, o da dostlarım haber verdikçe takip edebiliyordum.

Meclis tutanaklarının ancak bazıları çok geç olarak elime geçiyordu. Bunları okuyunca keşke bu bilgilere daha evvel muttali olsaydım da zamanında harekete geçseydim diye hayıflanıyordum.

Beni hedef alanlar işte bu avantajlardan yararlanıyorlardı.

27.1.1978 tarihinde evimde yaptığım basın toplantısında ancak basının aktardığı kadarı ile öğrenebildiğim Niyazi Ünsal ve Süleyman Genç'in iddialarını cevaplandırarak sonuç olarak şunları söylemiştim:

"Bu açıklamalardan şu sonuçlara gelmek istiyorum:

Bu senatör ve milletvekilleri ele aldıkları konuyu iyice incelememişlerdir.

İlgilendikleri konuları öğrenmeleri için en kolay yol, bunları resmi makamlardan öğrenmeleridir.

Dokunulmazlıkları da olan bu kişilerin meclis kürsülerinden yaptıkları tek taraflı iddialarını öğrenerek zamanında ve yerinde karşılık veremeyecek olan kimselerin şeref ve haysiyetleri ile oynamaları belki kendileri için kolay bir iştir. Fakat doğru ve resmi sıfatlarına yakışan bir iş değildir.

Bana, T.B.M.M.nde sayın senatör ve milletvekillerinin önünde yapılan yalan ve iftira şeklinde nitelediğimiz çok talihsiz ve kasıtlı bu iddialar basınımız aracılığı ile kamuoyuna da aksetmiş bulunmaktadır.

Bunları hemen reddediyorum."

Parlamenterlerin meclis kürsülerinden yapacakları konuşmalarda kendilerine tanınan ayrıcalıkları suiistimal etmemeleri, yapacakları eleştirilerde objektif ölçüler içinde kalmaları gereklidir.

Bilindiği gibi, o zamanın yürürlükte bulunan 1961 Anayasası, 79'uncu maddesi ile T.B.M.M. üyelerine "yasama dokunulmazlığı" tanımıştır.

Bu maddeye göre:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden ve bunları meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar."

Hür demokratik ülkelerde devletin bir parçasını teşkil eden yasama meclisinde, seçilen üyelerin herhangi bir etki altında kalmadan düşüncelerini rahatça ortaya koyabilmelerini sağlayan çok gerekli ve önemli bir maddedir bu.

Ne var ki, parlamenterlere tanınan bu sorumsuzluk mutlak şekilde ve sınırsız değildir. Özellikle kişisel kin ve gayzın etkisi ile yapılmış ve yasama çalışması ile hiç bir ilgisi olmayan ağır hakaretler ve ithamlar zarar görene tazminat isteme hakkı verir. (Yargıtay 4 üncü Hukuk Dairesi 965/3400) sayılı içtihat kararı)

Niyazi Ünsal, yaklaşık 1,5 sene her konuşmasında benden bahsetmiş ve gıyabımda yalan, iftira ve ithamlarını dokunulmazlık zırhına bürünerek tekrarlamıştır.

T.C. Anayasasının 79'uncu maddesinin mantıki yorumu ve Yargıtay'ın sözünü ettiğimiz içtihat kararı uyarınca parlamenterler, bir vatandaş aleyhinde hakarette bulunursa bundan dolayı hakkında kanuni takibat yapılabilir. Zira vatandaşa hakaret etmek parlamenterlerin vazifesi içine girmez.

Dokunulmazlıklarından dolayı parlamenterler aleyhine ceza davası açılmamaktadır. Açılan davanın yürüyebilmesi için parlamenterin dokunulmazlığının meclis kararı ile kaldırılması lâzımdır. Aksi taktirde dava devre sonuna bırakılmaktadır.

Şayet, parlamenter tekrar seçilirse dava gene bekletilmektedir. Ama parlamenter eğer isterse dokunulmazlığını bir tarafa bırakır adalet önüne çıkabilir.

Her halükârda, kanunla tanınan ayrıcalığı kullanmada meclis üyesinin ölçüsü, kanun koyucunun düşüncesini anlaması olacaktır.

Bu hürriyeti suiistimal etmek, kendisini aynı yerde savunamayacak olanlara, fırsat, bu fırsattır diyerek her türlü iddia ve ithamda bulunmak, her şeyden önce meclis çevrelerinde hoş karşılanmamalı kamuoyu da buna razı olmamalıdır.

Bu konuyu CHP Erzincan senatörü Niyazi Ünsal'ın yaptığı konuşmalardan birini örnek vererek bağlamak istiyorum.

T.B.M.M. Bütçe karma komisyonunda 1979 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken konuşan Niyazi Ünsal sözü bana getirmiş, beni şen'i bir iftira şeklinde ve hesabını mahkeme önünde vermeye mecbur olacağı CIA ajanı olmakla itham etmiştir.[11]

Elbette ki bu ithama karşılık "Padişahın bile arkasından söylerler" demek mümkün değildir.

Bu çok ağır ithamı duyar duymaz yaşadığım üzüntüyü, Kontenjan Senatörü Zeyyat Baykara ile bazı AP'li meclis üyelerinin yaptıkları konuşmaları ve takındıkları tavrı öğrenmem kısmen gidermişti.

Senatör Zeyyat Baykara'nın yaptığı konuşmayı özetle aşağıya alıyorum.[12]

"…ve bu arada kendisi burada olmayan bir generalimize, sırtında generallik üniformasını şerefle taşıyan bir generalimize hiçte lâyık olmadığı bazı sözler ve gerçek dışı olduğuna yürekten inandığım bazı şeyleri ajan olarak tavsif ederek söylemiş olmaktadır. Bu hepimizin bir kusurudur.

Çünkü, biz burada Sayın Ünsal gibi olanları önlemek usulünü henüz koyamamışız.

Bu daha çok başkanlık divanını ilgilendirir.

Sayın Ünsal arkadaşım tarafından üye olsun veya olmasın söylediği bazı sözlerinin de düzeltilmesini sağlayınız."

Niyazi Ünsal'ın bu ithamına isyan edercesine AP Antalya Milletvekili sayın İhsan Ataöv'ün "O halde sen de Rus ajanısın" demesi üzerine, Ünsal, iğne kendisine batırıldığı için, konunun tazminat davası olacağını söylemiş, [13] komisyon başkanı CHP'li Yılmaz Alpaslan, Niyazi Ünsal'ın meclis dışında olan bana dönük ithamını kaale almaz bir tavırla, İhsan Ataöv'den evvelâ siz diye hitap ederek, "Meclisteki üyelere bu şekilde sözler söylenmez" demek suretiyle sözlerini geri aldırmaya çalışmıştır.[14]

Bir arkadaşımın haber vermesiyle meclis zabıtlarından yukarda özet olarak sunduğum konuşmaları öğrenince, Sayın Zeyyat Baykara ile İhsan Ataöv'e aşağıda metinlerini bulacağınız mektupları gönderdim.

Ankara,29/Ocak/1979

Sayın Zeyyat Baykara,

23 Ocak 1979 tarihli gazetelerde 22 Ocak 1979 günkü T.B.M.M. Bütçe-Plan karma komisyonunda bir senatörün maalesef adet haline getirerek, bu yıl da şahsıma yöneltiği yalan ve iftira dolu ağır ithamını okuyunca büyük teessür duydum.

Kendisi dokunulmazlık zırhı içinde sanki parlamenter değilmişçesine, ama meclisin kutsal çatısı altında konuşuyor, ben ise söz ve savunma hakkına sahip olmayarak dışarda bulunuyorum.

İhtiyaç duyarak komisyon zabıtlarını okudum.

Burada zatıalinizin yaptığı müdahaleyi, bir Türk generali için söylediğiniz sözleri, gerçek bir devlet adamı tutum ve vakarı içinde komisyon başkanına yaptığınız teklifi okuduğum vakit duygulandığımı ifade etmeliyim.

Sayın Baykara,

Mütecavizleri şer cephesinde cüretli yapan hususun kitlelerin reaksiyon göstermemesi ve duyarsız oluşundan kaynaklandığını düşünüyorum.

Kamuoyuna, yaptığım basın toplantılarında yansıtabildiğim oranda, açıkladığım gibi belli mihrakların kontr-gerilla kampanyası içinde bana atfettikleri suçlamalar, devlete yaptığım hizmetlerim ve hizmet yerlerimle irtibat kurularak ortaya atılmaktadır.

Toplumda çok büyük bir değişiklik olmalı ki, hizmet verdiğim devlet organları büyük bir vefasızlık örneği vererek susmak suretiyle tahribata göz yummakta, hatta örf ve adeti de silerek geleceği terhin etmektedirler.

Zatıalinizin konuşması, demokrasiye, hükümete ve devlete karşı güven duygularını yitirmeme çabası içinde bulunduğum şu sıralarda benim için bir ışık ve yeni bir ümit kaynağı olmuştur. Şükranlarımı sunuyorum.

Bu vesile ile en iyi dileklerimin kabul buyurulması ricası ile saygılar sunuyorum.

General M.Cihat AKYOL

Sayın İhsan Ataöv,

23 Ocak 1979 tarihli gazetelerde T.B.M.M. Bütçe-Plan komisyonunda İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken bir CHP'li senatörün şahsımla ilgili yalan ve iftira dolu ağır ithamını okudum.

Belli mihrakların sözcülüğünü yapan bu şahıs, kavram saptırması ile yürütmeye çalıştığı kontr-gerilla kampanyası içinde, engel olunamadığı ölçüde kendi amaline hizmete devam etmektedir.

Kamuoyuna yaptığım basın toplantısında aksettirebildiğim ölçüde., açıkladığım gibi, bu mihraklarca bana atfedilen suçlamalar devlete yaptığım hizmetlerim ve hizmet yerlerimle irtibat kurularak ortaya atılmaktadır.

Mütecavizleri şer cephesinde cüretli yapan hususun kitlenin reaksiyon göstermemesi ve duyarsız oluşundan kaynaklandığını düşünüyorum.

Toplumda çok büyük bir değişiklik olmalı ki, hizmet verdiğim devlet organları büyük bir vefasızlık örneği vererek susmak suretiyle tahribata göz yummakta, hatta örf ve adeti silerek geleceği terhin etmektedirler.

Zatıalinizin konuşmasının demokrasiye, hükümete ve devlete karşı güven duygularımı yitirmeme çabası içinde bulunduğum şu sıralarda benim için çok değerli bir ümit kaynağı olduğunu ifade etmeliyim. Şükranlarımı sunuyorum.

Basından izleyebildiğim kadarı ile AP'li diğer sayın üyelerin yaptıkları müdahale ve konuşmaları sağduyunun reaksiyonu ve verilmiş çok güzel hizmet örnekleri olarak mütalaa ediyorum.

Aracılığınızla bu sayın üyelere de şükranlarımı sunmaya müsaade eder misiniz?

Bu vesile ile en iyi dileklerimin kabul buyrulması ricası ile saygılar sunuyorum.

General M.Cihat AKYOL

Bu arada Cumhurbaşkanı ile Senato ve Meclis başkanlarına derin üzüntülerimi ifade eden, metinlerini aşağıya aldığım telgrafları sundum.

24 Ocak 1979

Sayın Fahri Korutürk

Cumhurbaşkanı

ANKARA

Ülkemizde sürdürülen maksatlı kontr-gerilla kampanyası, önü açık tutulduğundan, tahribat yaparak başarılı olmaktadır.

T.B.M.M.'de bu yıl da yalan ve iftira dolu ağır ithamlara uğramış bulunuyorum. Duyduğum teessür büyüktür.

Bu tecavüzler devlete verdiğim hizmetlerimden ve hizmet yerlerimden kaynaklandığı halde, görevlilerce geleceğe çok kötü örnek

olacak şekilde büyük bir vefasızlık örneği sergilemektedir. Bu makamlara müteaddit kere başvurdum.

İnançlarımı yitirmemenin gayreti içindeyim.

Son müracaat merci olarak konuyu yüksek katınıza sunuyorum

Emir buyrulduğu takdirde ayrıntılı bilgi sunabilirim. Saygılarımın kabul buyrulmasını arz ederim.

General M.Cihat AKYOL

Bu telgrafıma herhangi bir cevap alamadığım gibi, müracaatımla ilgili herhangi bir davranışa da tanık olmadım.

Sayın Sırrı Atalay

Senato Başkanı-Ankara

Sayın Cahit Karakaş

Meclis Başkanı-Ankara

Yüce meclisin kutsal çatısı altında şahsıma ağır ithamlarda bulunulduğunu 23 Ocak tarihli gazetelerden öğrenmiş bulunuyorum. Bundan büyük teessür duydum.

Dokunulmazlığın cevap ve savunma hakkına sahip olmayan bir vatandaşa tecavüzde kullanılmaması gerektiğine kani olduktan başka, şeref ve haysiyet konusunda meclis dışındakilere ayrıcalık gösterilmemesinin doğru olacağını da düşünüyorum.

İnançlarımı yitirmemenin gayreti içindeyim.

Saygılar sunarım.

General M.Cihat AKYOL

Başka demokratik ülkelerde de böyle mi olurdu? Bir şey diyemeyeceğim.

Diyebileceğim şey şu ki, bu telgraflarım da cevapsız kalmıştır.

Sırası gelmişken, kontr-gerilla kampanyasında bir yöntem olarak hemen her zaman kullanılan iftira konusuna da kısaca temas etmek istiyorum. Ergun Göze Tercüman'da yayınladığı "İftira Mafyası" başlıklı yazısında iftira konusunda şu görüşlere yer veriyor:

"Milletlerin ilan edilmemiş, silâhla yapılmayan bir harbi sürdürmek için kullanacakları en tesirli silah şüphesiz iftiradır. Hele bu iftirayı hedef aldığı milletin içinden temin ettiği ajanlara sureti haktan gözükerek yaptırır ve milli mukavemet kaynaklarını zayıflatırsa ne âlâ...

Bugün reklamın da, propagandanın da zirvesi iftiradır. Bu, bugün değil, dün de böyle idi. Yarın da böyle olacağa benzemektedir. İftiracının hiç bir ahlâki kayıt tanımadığı, insani hiç bir değere inanmadığı ortadadır. Öyle olmasa aksini bildiği halde iftiraları sıralar, ısrar gösterir miydi?

Bu iftiracıların, bir kuruyasıca huyları da kendi haklarında söylenen gerçekleri, bize iftira ediyorlar, diye yaygara ile karşılamalarıdır. Meselâ, bazı samimi meclislerde komünist olduklarını iftiharla söylerler de siz onlara komünistsiniz dediniz mi mahkemeye koşarlar, iftiraya uğradım derler.

Bunlar en olmadık iftirayı nasıl yaparlar? Çünkü bilirler ki, en olmadık iftiraların bile (Acaba?) şüphesi uyandırdığı bir içtimai zelzele anı vardır.

Bugün ise Sovyet ajanlarının , iftira taktiği daha teknikleşmiştir. Hukuki kalıplara daha riayetkâr hale gelmiştir.

Meselâ, filan kişi şöyledir, demez de filan kişinin şöyle olduğuna dair bir iddia var der. Amma bunu üst üste ayrı ayrı sütunlardan tekrarlar ve öyle bir hava yaratır ki, (gerçek bu amma kanun korkusundan yazamıyorum siz anlayın işte) ye getirir.

Sayın Devlet Başkanımızın 1981 yılında Manisa'da yaptığı bir konuşmada açıkladığı on sekiz maddelik komünist talimatı maddelerinden birisi de, anti komünistlerin, şöhret ve itibarının lekelenmesi için her türlü iftiranın yapılması direktifidir. Bu, on sekiz maddelik karar 1958 de Moskova yazarlar kongresinde alınmış bulunmakla beraber tatbikatı çok eskidir, Komünizmle beraberdir. Türkiye'de en azından 1935 senesine kadar iner.

Lenin'in 1915 yılında bu konuda verdiği direktif şöyledir:

"Halkın bağlandığı bir kişiyi ele alacaksınız. Arkadaşlarını alacaksanız ve yıpratacaksınız.

Devlet üzerine şüphe çekti mi, söyledikleriniz de kulakları doldurur. O zaman manevi değerleri ortadan kaldırmak, orduyu ikiye bölmek ve devleti zapt etmek devletsizliği tesis artık mümkündür."

Bilindiği gibi, iftira Müslüman dinine göre ayıptır ve günahtır.

Buna rağmen, toplumumuzda çok eskilerden beri kullanılır.

"Çamur at, izi kalır" deyimi bu yöntemin tesirli oluşunu göstermektedir.

Tarihten beri kimlere çamur atılmamıştır ki, rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak'a bile Meclis kürsülerinde "Komünist" denildiğini hatırlanmalıdır.

Rahmetli İsmet İnönü'nün yalan ve iftirayı çamura benzeterek "Ama bu çamur benim ancak ökçelerime bulaşabilir" dediğini dinlemişizdir.

Tarihimizde kaç kişinin kişiliği İsmet İnönü gibidir?

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler bana çamur atınca çevrenin benden uzaklaştığını, bana yeniden görev verilmek söz konusu olduğu zaman bir büyük yetkilinin bu kampanyanın tesiri altında kaldığını ibretle belirtmeliyim. Hakkımda söylenen ve yazılanlardı bu tesiri sağlayan.

Evet hakkımda çok şey yazılmış, çizilmiş ve söylenmişti.

Burada dikkat edilecek husus bu yazan, çizen ve söyleyenler kimlerdi?

Solcular ve komünistler, yalancı ve müfteri oldukları yargı kararı ile sabit olan kişiler.

Bunu neden mi vurguluyorum?

Kampanyanın etkisini belirtmek için.

Bilim gereği kaynak araştırması yapmak, basit deyimi ile söyleyene bakmak zamanımızda lüzumlu görülmüyordu.

T.B.M.M’de kontr-gerilla tartışması sürüp giderken konu ile ilgili olarak dikkatimizi çeken ve kaydetmeyi yararlı bulduğumuz bazı hususları aşağıda özetlemeye çalışacağım.

Basın ile ilgili kısımda da ifade ettiğimiz gibi parlamenterlerin meclis dışındaki olayları ve şahısları ortaya koyarken hem savcı ve hem de hakim gibi tavır takınmalarını uygun bulmadığımızı söylemeliyim.

Parlamenterlerin diğer demokratik ülkelerdeki meslektaşlarının yaptıkları gibi, ilgilendikleri konuyu bizzat incelemelerine gerek vardır.

Bu iş parlamenterler için çok da kolaydır. İki adımda resmi kuruluşları ziyaret edebilirler. Telefonla bilgi isteyebilirler gereken konularda brifing alabilirler.

Basında yayını suç olan bazı konuların meclis zabıtlarından alınarak yayınlanmasının suç olmaması bu yöndeki arzuyu artıran bir amil olabilir.

Nitekim, Niyazi Ünsal'ın ileride bir başka vesile ile kısaca özetini sunacağımız, kürtçülük ve bölücülükle ilgili yaptığı meclis konuşması basına intikal etmiş, bazı çevrelerce mutlaka alkışlanmış ve ödüllendirilmiştir.

Devlete zarar getirecek konuşmaların kapalı olmayan celselerde meclis kürsüsünde dile getirilmesinin sakıncaları açıkça ortadadır.

Gerçek dışı ve zararlı kontr-gerilla tartışmalarını önlemek için "Ne yapalım, grup kararı alamayız, konuşmacılara baskı yapamayız" şeklinde verilen karşılıklar inandırıcı olmamıştır.

Olayların gelişmesini kısaca tespit edersek:

6 Şubat 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde şu haber yer alıyordu:

"Ünsal ve Genç susuyorlar."

Bütçe komisyonunda yaptıkları konuşmalarda Kontr-gerilla Özel Harp Dairesi ve MİT konusunda tartışmalara yol açan CHP'li senatör Niyazi Ünsal ve milletvekili Süleyman Genç, parti içinde eleştirilmeye başlandılar.

Aynı gazetede Bülent Ecevit'in direktifi büyük puntolarla yer alıyordu.

"Kontr-gerilla tartışması bitirilmelidir."

Gecikmiş de olsa, bu konuda gösterilen ufak bir ilgi Türkiye Büyük Millet Meclisindeki Kontr-gerilla konuşmacılarını bir süre için de olsa susturmaya yetmişti.

Geriye ne kalmıştı?

Bunun cevabını 6 Şubat 1978 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan Ahmet Kabaklı'nın yazısından aldığımız bir bölümle vermek uygun olacaktır.

Yazar şöyle diyor:

"Ünsal ve Genç kontr-gerillaya yeni bir tarif getirmişlerdir. Ülkede Kontr-gerilla diye bir teşkilat vardır, devlete aittir. Ve ülkedeki cinayetleri bu teşkilat tertipler."

Bize göre geride kalan yalnız bu tarif değil, tarife ilaveten kafalarda şüphe ve tereddütle şekillenen bir soru işareti ile kurumların tahribatıdır.

Buraya kadar, genel bir giriş niteliğinde olmak üzere konuya ana hatları ile ve özet olarak yaklaştık.

Bundan sonra bölümler halinde sunacağımız konu parçalarında ayrıntılar üzerinde durarak sizlere tartışmanın öyküsünü naklederken, gerçekleri gün ışığına çıkarmak suretiyle sözünü ettiğimiz soru işaretini ortadan kaldırmaya, bazı ibret verici olayları özellikle vurgulayarak yararlı olmaya çalışacağız.

İlkin, kontr-gerilla kavramını bütün dünyanın kabul ettiği gerçek anlamı ile açıklamak üzere, gerilla faaliyetlerini de içeren gayri nizami harp hakkında kısa bilgiler sunmak istiyorum.

Sanıyorum ki, bu kampanya vesilesi ile topluma verilmek istenilen mesajları ve oynanmak istenilen oyunları bu bilgilerin ışığında daha iyi değerlendirmek mümkün olacaktır.

GAYRİ NİZAMİ HARP (Gerilla Harbi)

-Gayri Nizami Harbin tarifi, bu harbin diğer harp şekilleri arasındaki yeri, kısa tarihçesi

-Gayri Nizami Harbin hedef ve gayeleri

-Gayri Nizami Harbin kuvvetleri

-Gayri Nizami Harbin faydaları

-Gayri Nizami Harbin önemi ve askeri stratejideki yeri

Gayri Nizami Harp, Silahlı Kuvvetlerle müştereken ve onun emrinde olarak, savunma stratejisi içinde bir memleketin veya bir parçasının işgaline mani olmak, şayet işgal edilirse, kurtarılmasını sağlamak; taarruz stratejisi içinde düşman gerisinde taarruz kuvvetlerine yardım etmek üzere Gayri Nizami Harp kuvvetlerinin yaptığı harekâttır.

Bu harp, klasik harbin dışında kalan harp harekâtını ihtiva eder. Buna sadece Gerilla Harbi diyen ülkelerde vardır.

Gayri Nizami Harp aslında Dünya tarihinde hiç de yeni olmayan bir harp türüdür.

Özellikle çok yakın tarihlerde Güney Vietnam'da Amerika Birleşik Devletleri Silâhlı Kuvvetlerinin silah, eğitim, sayı ve teknik güç yönünden ezici üstünlüğüne rağmen, Kuzey Vietnam kuvvetleri ve Vietkong'lara karşı sürdürdüğü muharebelerde Vietkong'ların uyguladığı Gayri Nizami Harbin yenilmezliğinin vurgulanmasından beri askeri yazarların ve yöneticilerin dikkatleri bu harp şekli ve metodu üzerine daha çok toplanmış bulunmaktadır.

Tarihte toplumlar, düşmanlarından zayıf oldukları durumlarda nizami kuvvetleri dışındaki her çeşit kuvvet ve vasıtadan faydalanarak ve özellikle gizli harekât tekniği kullanarak hasımları ile mücadeleye devam imkanları aramışlar; hasımlarına eş veya ondan kuvvetli olanlar ise "kalenin içinden fethedilmesi" veya "Düşmanın geriden vurulması" gibi tekniklerle başarılarını kolaylaştırmışlardır. Örnekler sayılamayacak kadar çoktur.

-Kendi tarihimizde, cengiz handan itibaren, kurulan Türk devletlerinde Gayri Nizami Harbin lüzumu kavranarak gereği kadar kullanılmış, çeteler ve akıncı müfrezeleri bu harekâtın gizli olmayan kuvvetlerini oluşturmuşlardır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Balkan harbi sonrasında düşman işgali altındaki Edirne'nin geri alınması, Batı Trakya Türk Devletinin kurulması gibi kahramanlık menkıbeleriyle dolu inanılmaz olaylar Eşref Kuşcubaşı, Aslan bey, Salih bey ve bir avuç yiğitten ibaret Akıncı müfrezesi ile gerçekleşmiştir.

1'inci dünya harbi arifesinde ve içinde çok başarılı faaliyet göstererek Dünya'nın ilgisini çeken "Teşkilat-ı Mahsusa" bu harekât tarihinde önemli bir yer işgal etmiştir.

Türk Kurtuluş Savaşı, çete savaşları, bölgenin mahalli halkı tarafından kahramanca savunulması veya direnilerek kurtarılması gibi çok başarılı Gayri Nizami Harp örnekleri ile doludur.

Kurtuluş savaşı böyle başlatılmıştır. Gazeteci Hasan Tahsin tarafından İzmir'de Anadolu'yu istila için limana çıkan düşmana sıkılan ilk kurşun bu harekâtın her zaman hatırlayacağımız simgesi olmuştur.

"Kuvayı Milliye" şuuru ile bütünleşen ve Kuvayı Milliye adını alan bu harekâtın tarihe altın sahifelerle geçen Türk Kurtuluş Harbi mucizesinde (Dünya buna Le miracle Turc diyor) oynadığı rol bilinmektedir.

Dünya tarihinde, gerillaların bu isimle ortaya çıkışı ve bunların ordu birlikleri ile işbirliği yapmaları 1808 de İspanya'da Napolyon ordularına karşı verilen savaşlarda belirlenmiştir.

Bunu takiben Napolyon'un meşhur Moskova seferinde Rus gerilla birlikleri zor kış şartlarından da yararlanarak ünlü Fransız ordusunun yenilgisini ve bozgununu hazırlamışlardır.

Amerika sivil harbi gerilla savaşları şeklinde cereyan etmiştir.

Rusya'da 1917 Komünist İhtilali Gayri Nizami Harp tekniklerine göre gelişmiştir.

İspanya iç harbinde gerilla harekâtıyla birlikte yıkıcı faaliyetler de ele alınmış, General Franko'nun meşhur "Madrid'e yönelen kralcı kuvvetlere mensup dört koldan önce beşinci kolun şehre el atabileceği" şeklinde dikkatleri çeken sözünden sonra 5 nci kol terimi askeri edebiyata girmiş ve Gayri Nizami Harp harekât türlerinden birinin adı olmuştur.

Alman yıldırım harekâtını büyük ölçüde engelleyen Rus partizan harekâtı, müttefiklere geniş destek sağlayan Fransız Maquis teşkilatının mukavemeti, Yugoslavya'nın Chetnik ve partizanları ile giriştiği harekât, Hollanda ve Belçika'nın kurtuluş hareketleri bunun başlıca örnekleri olarak sayılabilir. Silahların ve taktiklerin denendiği bu harp, denilebilir ki Gayrı Nizami Harp tekniklerinin geliştirilmesi için de bir tecrübe alanı olmuştur. Hitler Almanya’sının II’nci Dünya Harbi arifesinde 5’inci koldan faydalanma teknikleri ilgi ve ibretle takip edilmiştir.

II’nci Dünya Harbinde Gayrı Nizami Harp tekniklerinin bir arada ve daha şümullü olarak kullanıldığını görüyoruz.

Alman yıldırım harekâtını büyük ölçüde engelleyen Rus partizan harekâtı, müttefiklere geniş destek sağlayan Fransız Maquis teşkilatının mukavemeti, Yugoslavya'nın Chetnik ve partizanları ile giriştiği harekât, Hollanda ve Belçika'nın kurtuluş hareketleri bunun başlıca örnekleri olarak sayılabilir.

II’nci Dünya harbinden sonra uyanan milletler kurtuluş savaşlarını Gayrı Nizami Harp türünde yapmışlardır ve yapmaktadırlar. Çok yakınımızda Orta Doğu'da Filistin kurtuluş cephesinin El Fetih teşkilatı, Gayri Nizami Harp tipinde bir harekât sürdürmektedir.

Son olarak, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kızıl ordusu ile Afganistan'ı işgali karşısında, Afgan gerillalarının (Mücahitlerinin) sürdürdüğüne tanık olduğumuz direniş harekâtı bütün eşkâli ile bir Gayri Nizami Harptır.

Elverişli olduğu için, Dünya'nın çeşitli bölgelerinde komünizmin yayılması ve ihtilâl şeklinde icrası da Gayri Nizami Harp tekniklerine göre yapılmaktadır.

Gayri Nizami Harbin ilmî bir etüt şeklinde ele alınarak prensiplerinin ortaya konulması komünist Çin'in eski lideri Mao Tsetung devrine rastlar.

Bundan evvel Lawrence'nin yaptığı incelemeler de kayda değer olmakla beraber bu konuya ait eserlerin çoğu Mao'nundur veya Mao'dan mülhem olarak yayınlanmıştır.

Bayo, Giap, Che Guevara bu ekolün takipçileri olmuşlardır.

Bugün Gayri Nizami Harp konusunda yabancı memleketlerde yayınlanmış pek çok eser vardır. Bizde ise bu konuda Silahlı Kuvvetlerimize ait çok az sayıda ve ilgili personelin yararlanabileceği resmi yayın mevcuttur.

Piyasada bu konuyu içeren tercümeler, sol kitaplar meyanında yayınlanmakta ise de ters maksatlar için faydalanılır mülâhazası ile bunların da çoğu yasak yayınlar listesine alınmış bulunmaktadır.

Şunu ifade etmek isterim ki, Türkiye'de, taktik ve tekniklerinden yararlandıkları anlaşılan anarşist ve teröristler dışında kamuoyunun Gayri Nizami Harp konusu ile ilgisi ve dolayısıyla bilgisi başka ülkelerin toplumlarına göre hemen hemen yok gibidir.

Oysa, bu harp şekli tarihten beri seyri içinde gelişerek bugün için geniş kapsamlı ve önemli bir konu haline gelmiştir.

Bununla beraber, gelişimi sırasında biriken terimler ve tarifler konu üzerine eğilenleri yanlış anlamalara sevk edecek kadar çok ve karışıktır.

İngilizlerin "Unorthodox Warfare", Amerikalıların "Unconventional Warfare" Fransızların "La guerre non conventionale" diye adlandırdıkları bu harp şekline mezkûr isimlerin verilmesi tarihi oldukça yenidir. Harbin bu ismi alması II’nci Dünya Harbinden sonraki dönemde kapsam ve öneminin artması zamanına rastlar.

Askeri edebiyatta, evvelce kullanılmış olan çete harbi, gerilla harbi, sivil harp, partizan harbi, yıkıcı harp (La guerre subversive) 5'inci kol harekâtı gibi terimler bugünkü anlamda Gayri Nizami Harbin muayyen kısımlarını ifade edebilmektedir.

"Unconventional Warfare" terimi dilimize gayri muntazam harp, serbest harp, klasik olmayan harp, teamül dışı harp terimleri ile tercüme edilmişse de bunlar tutulmamış talimname ve askeri resmi dokümanlarda kullanılan "Gayri Nizami Harp" terimi bu harbin resmi adı olarak dilimize yerleşmiş bulunmaktadır.

"Gayrı Nizami" deyimine bakarak bu harbi başı bozuk, nizamsız, kuralsız, bir harp diye niteleyenlere rastlanmaktadır.

Hemen ifade edelim ki, bu anlayış yanlıştır. Gayrı Nizami Harbin kendisine özgü kuralları, düzeni ve metotları vardır.

Tekrarlayalım, Gayri Nizami Harp muntazam ordu birlikleri dışında kalan kuvvetlerle yapılan harp manasında anlaşılmalıdır.

Gayri Nizami Harp için başlangıçta yaptığımız tarifin dışında, bu konuda yayınlanmış olan kitaplarda değişik ve geniş kapsamlı tariflere de rastlamak mümkündür.

Bu tariflerin müşterek kısımlarını alarak aşağıdaki tanımlamada birleşilebilir.

"Gayri Nizami Harp, düşman ülkede veya düşmanın işgal etmiş olduğu bir bölgede hakim otoriteyi yıkmak veya zayıflatmak, harekâtını engellemek ve bölgeye sahip olmak maksadıyla çoğunlukla halk kuvveti ve desteği ile yapılan askerî, siyasî ve iktisadî hedeflere yönelen bir harekâttır"

Gayri Nizami Harpler, hedef ve gaye bakımından başlıca iki başlık altında mütalaa edilir.

a. Gayri Nizami Harbin Askeri Stratejinin Bir Parçası Olarak Kullanılması

Bu durumda Gayri Nizami Harp kuvvetleri silâhlı kuvvetlerin emrinde olarak yönetilir. Gayri Nizami Harbin sorumluluğu Silâhlı Kuvvetlere aittir.

Silâhlı Kuvvetler henüz yoksa, Gayri Nizami Kuvvetlerin yönetimi merkezi idarece üstlenilir.

Hatırlanacağı üzere, Türk Kurtuluş Savaşında Gayri Nizami Harbin hedefi askeri strateji içinde tayin ve tespit edilmiştir.

Orduları dağıtılmış, tersaneleri elinden alınmış, düşman kuvvetleriyle yer yer işgal edilmiş bulunan Anadolu'nun kurtarılması için Atatürk Kuvayı milliye gerilla faaliyetleri ile genel olarak şu maksatları gerçekleştirmeye çalışmıştır:

1)Dünya kamuoyuna ve Osmanlı yöneticilerine Türk halkının işgali kabul etmediği gerçeğini duyurmak.

2)Müstevlinin yurdun işgal edilmeyen kısımlarını ele geçirmesini önlemek.

3)Nizami ordunun hazırlanması için gerekli zamanı kazanmak.

Bilindiği gibi, bu hedefler elde edilmiştir. Gayri Nizami Harp sonuçlarının da katkısıyla, milletin bağrından doğan Türk Orduları ona büyük zaferi armağan etmiştir.

Bu başlık altında Fransızların II’nci dünya harbi içinde yürüttükleri Maquis mukavemet harekâtını zikretmek mümkündür.

Hatırlanacağı üzere, güçlü ve usta Alman orduları yıldırım harbi uygulaması ile Fransa'yı süratle işgal ederek Atlantik kıyılarına ulaşmışlar, bu kesin ve büyük sonuçtan ötürü önceleri dayanıklılığı Dünya'ca meşhur olan Majino hattı alay mevzuu olmuş ve Fransız askeri küçülmüştür.

Bu ortamda Maquis mukavemet teşkilatının kurulması ve geliştirilmesi ciddi ve vatansever bir adım telâkki edilmelidir.

Alman taarruz gücü kırıldıktan sonra, bu mukavemet harekâtı, müttefiklerin Normandiya çıkarması ile koordine edilerek, cephedeki silahlı kuvvetlerin harekâtı etkin bir biçimde desteklenmiştir.

Bu safhada uygulamaya konulan yeşil plâna (Plan vert) göre Alman savunma cephesine ulaşan ikmal yolları Gayri Nizami Harp kuvvetlerince sürekli baskın ve pusularla taciz ve tahrip edilmiştir.

Plânın yürürlüğe konduğu 5 Haziran 1944’den bir hafta sonra plânlanmış bulunan 1050 demiryolu tahribinden 960'ı başarı ile sonuçlanmış, Ağustos'a kadar 668 lokomotif tahrip edilmiş, demiryollarına 2900 baskın ve pusu gerçekleştirilmiştir.

Loire güneyindeki mukavemet gruplarının faaliyeti, Normandiya'ya gönderilecek takviye kuvvetlerini 48 saat alıkoymuş, 2’nci Alman SS zırhlı tümeninin cepheye ulaşmasını 2 hafta geciktirmiştir.

Güney Fransa'ya yapılan çıkarmadan sonra ise 10-12 Alman tümeni geri çekilme yolları tıkandığı için teslim olmuştur.

Bu dönemde diğer müttefik ülkelerdeki mukavemet harekâtı da başarı ile sürdürülmüştür.

Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı General Eisenhower, uygulanan Gayri Nizami Harp'la ilgili değerlendirmesini şöyle dile getirmiştir:

"Müttefik ordularına büyük yardımlar sağlayan Mukavemet harekâtı Avrupa'daki harp, yani zaferin kazanılma süresini yarıya indirmiştir."

Bu değerlendirme Gayri Nizami Harp tarihine geçecek büyük bir başarının ifadesidir.

II’nci Dünya Harbinde doğu cephesinde Almanlara karşı Sovyetler Birliğinin uyguladığı partizan harekâtı Gayri Nizami Harbin silâhlı kuvvetlerin desteğinde kullanılmasına bir başka örnek teşkil eder.

Bilindiği üzere, Alman orduları, tarihte Napolyon ordularının akıbetini hatırlamadan Sovyetler Birliğinin geniş toprakları üzerinde hızla ilerliyordu. Sovyet orduları inisiyatifi ele alamamanın çaresizliği içinde idi.

Stalin'in gerilla harbinin her yerde teşvik edilmesini, köprü ve yolların havaya uçurulmasını, telefon ve telgraf hatlarının tahrip edilmesini, orman, depo ve trenlerin ateşe verilmesini öngören Komünist partisi teşkilatına dönük çağrısı, zamanında yapılmıştı.

1943 yılında Alman merkezi ordular grup komutanı Feld Maraşal Bush Rus taarruzunu güneyden bekliyordu.

Bu sebeple, ihtiyatlarını güneye kaydırmıştı. Bu işe Rus gerillalar adeta müsaade etmişti.

Oysa ki, Rus taarruzu kuzeyden başlatıldı. Alman cephe komutanı ihtiyatlarını bu defa da kuzeye kaydırmak istedi.

Ama, Rus gerillalarının vazife zamanı gelmişti. Almanlar gerillaların engelleri yüzünden ihtiyatlarını düşman taarruz cephesine yetiştiremediler ve neticede zaferi kaybettiler.

Alman geri çekilmesi iyice gelişinceye kadar, partizanlar nispeten hareketsiz ve sakin kaldılar. 2/3 Ağustos gecesi Moskova'dan aldıkları emre uyarak orta bölgede demiryolu şebekesine 8.422 tahrip kalıbı ve mayın yerleştirdiler. 266 lokomotif ve 1378 vagon tahrip edildi. Yedek demiryolu malzemesi depoları havaya uçuruldu.

Bu alanda partizanlar o kadar başarılı olmuşlardı ki, Almanlar bazı yollara 6 metre aralıkla nöbetçi dikmek mecburiyetinde kaldılar. Partizanlar demiryolların dışında konvoylara, ikmal tesislerine ve muhabere şebekesine de taarruzdan geri kalmamışlardır.

Abartma payı dikkat nazarına alınmak kaydıyla Rus kaynaklarının partizan harekâtının başarısı ile ilgili olarak verdiği bilgiler enteresan olarak nitelenebilir.

Bu harekâtı Moskova'dan idare eden Korgeneral Panomerenko'nun ifadesine göre, gerilla kuvvetleri tarafından iki yıl içinde 30'u general, olmak üzere 300.000 Alman öldürülmüş, 3.000 tren raydan çıkarılmış, 3.269 demiryolu ve karayolu köprüsü tahrip edilmiş, bine yakın cephane ve malzeme deposu havaya uçurulmuş, tank ve zırhlı araçlar dahil 10.000 taşıt tahrip edilmiştir.

Diğer bir Sovyet kaynağına göre, harp süresince sadece Ukrayna'da 300.000'den fazla Alman öldürülmüş, 4.000 lokomotif tahrip edilmiş, 40.000'e yakın yük vagonu havaya uçurulmuştur.

b. Gayri Nizami Harp, bir memlekette hakim otoriteyi yıkarak iktidarı ele geçirmek, bir ideolojiyi yerleştirmek veya mevcut iktidardan muhtariyet ve özel haklar temin etmek üzere yapılır.

İhtilal harpleri bu türdendir. Tarihte Endonezya dahil, Güneydoğu Asya memleketlerinin yaptıkları harpler Gayri Nizami Harp şeklinde cereyan etmiştir.

Cezayir ve Küba'da bu tip harekât yapılmıştır.

Sömürge halindeki Afrika ve Asya milletlerinin kurtuluş harpleri Gayri Nizami Harp biçiminde olan harplerdir. Kıbrıs'ta Rumların İngilizlere karşı yürüttüğü harekât Gayrı Nizami Harp tipinde olmuştur. Güney Vietnam'da Vietkong'ların yaptıkları ise, Gayri Nizami Harp için en yakın örneklerdir.

Hatırlanacağı üzere Irak'ta Barzani'nin sürdürmüş olduğu iç harp muhtariyet hedefine yönelmiştir.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, Filistin Kurtuluş Teşkilâtı bu türden bir faaliyetin içinde olmuştur.

Kuzey İrlanda'da, Korsika'da, İspanya'da, Güney Amerika ve Afrika'da anarşi ve terör olayları ile başlatılan bu tip hareketlere tanık oluyoruz.

Birinci Dünya Harbi ve sonrası alınan derslerle Lenin, kendi ideolojik ve politik gayesinin tahakkuku için gerilla savaşını bugünkü anlamı içinde ele almış ve kullanmıştır.

Lenin'in konumuzla ilgili olarak ortaya koyduğu doktrinin özeti şöyledir:

"Mesele gerilla savaşlarını dünya ihtilâli istikametinde geliştirmektir. Gerilla unsurları, kuvvetlerini hayati hedefler üzerine teksif ederken kendi taraflarına cesaret verir. Toplumda terör korkusu yaratılarak halkın silâhlı kuvvetleri desteklemesi önlenir."

Mao, Çan Kay Şek yönetiminde Japonlarla mücadele ederken gerilla savaşları ile düşmana karşı koymuştur. Bu safhadaki harekât bundan önce ele aldığımız kategoriye girmektedir. Ama Mao, komünist olduktan sonra da aynı metotlarla mücadele vererek Çin'de komünist ihtilâlini başarmıştır.

Mao, 1937 yılında yayınladığı "Gerilla Harbi" adlı kitabı ile bu alandaki düşüncelere ışık tutmuştur.

Mao'nun görüşünü şöyle özetleyebiliriz:

"Gerilla harbi, genel harp için bir basamaktır.

Aynı zamanda ihtilalci bir mücadeledir. Politik gayesi olmayan gerilla savaşı, başarısızlığa uğrar."

Görülüyor ki, hedef ve gaye bakımından yukarıda "a" ve "b" fıkralarında kısaca açıkladığımız üzere 2 tip Gayri Nizami Harp vardır.

Bunlardan birincisinde devletin düşmana karşı harekâtı söz konusudur. Bu tip Gayri Nizami Harp silahlı kuvvetlerin mevzuu olarak görevleri arasına girmektedir.

İkinci tip Gayrı Nizami Harp devlete karşı yönelen bir Gayri Nizami Harptır. Bu harekât terörle başlar ve ihtilalle noktalanır.

İhtilal tipi olan bu Gayrı Nizami Harp, askerlerin ve orduların iştigal sahasının dışında kalır. Devletin görevi ihtilâli önlemektir. Silahlı Kuvvetlerin bu savaştaki yeri ise devletin yanında olmaktır. Milletinin de emrinde olacak Silâhlı Kuvvetler ihtilali önlemekle milletin bütünlüğünü, vatanın bölünmezliğini egemenlik ve bağımsızlığını koruyarak devletin devamlılığını sağlayacaktır.

Hedef ve gayeleri ayrı olmakla beraber, her iki tip Gayri Nizami Harp harekâtının uygulanmasında, kullanılan taktik ve teknikler genellikle birbirinin aynıdır. Bu benzeyişle Gayri Nizami Harp, taktik ve tekniklerinin iki tarafı keskin bir kılıç gibi bir devlet bünyesi içinde hayra da, şerre de kullanılabileceğini ifade etmemiz mümkündür.

Gayri Nizami Harbin Kuvvetlerine gelince:

Bu kuvvetleri aşağıdaki başlıklara göre sıralayıp mütalâa edebiliriz:

a. Gerilla birlikleri (Bu birlikler halktan oluşan Gayri Nizami Harbin açık silahlı kuvvetidir. Gerilla Harbi, adını bu kuvvetten alır.)

b.Yeraltı teşkilatı (Pasif ve aktif mukavemet teşkilatı olarak da adlandırılan bu teşekküllerde görevli halk, tabiri mahsusu ile, gündüz külahlı, gece silâhlı olarak çalışır.)

c.Yardımcı kuvvetler

d.Özel kuvvetler

Gayri Nizami Harbin bazı tahditlerine rağmen askerler tarafından göz önünde bulundurulması gereken pek çok ve önemli faydaları vardır.

Bunlardan en önemlisi, bu harp taktik ve tekniklerini kullanarak az kuvvetle üstün kuvvetlere karşı savaşmanın ve harbi uzun süre devam ettirebilmenin mümkün olmasıdır.

Bu özelliğinden ötürü, Gayri Nizami Harp kuvvetlerinin yenildiğinin nadiren görüldüğü ifade edilmektedir. Bu husus söz konusu harbin askerî stratejideki önemini artıran faktörlerden birisidir.

Bugün için harpte nizami birlikler (ordu birlikleri) gibi, Gayri Nizami Kuvvetlere de ihtiyaç olduğu kabul edilmektedir. Hatta, Gayri Nizami Harbin öneminin artmasından dolayı stratejide Gayrı Nizami Harbe yüzde kaç oranında yer verilmesi hususu, bu nisbetin şartlara ve hedeflere göre hangi kuvvet lehine değişeceği münakaşa edilmektedir.

Neticelerden hükme varmak için ortada örnekler vardır.

Bir taraftan, bugüne kadar vazedilen prensipler muvacehesinde, istisnalar olmakla beraber, Gayri Nizami Harbin yenilmezliği bahis konusudur. Diğer taraftan da Dien-Bien Fu'da olduğu gibi, istisnalar olmakla beraber, Gayri Nizami Harple kesin sonuç alınamayacağına dair hükümler vardır.

Münakaşa edilmeden kabul edilen husus, bir harp plânı içinde klâsik harple, Gayri Nizami Harbin mezcedilmesinin gerekliliğidir.

Bu bahsi kapamadan ve sırası gelmişken kontr-gerilla tartışması boyunca Gayri Nizami Harple ilgili olarak ileri sürülen bazı hususlara da açıklık getirmek isterim.

Kontr-gerilla kampanyası döneminde, bilenin bilmeyenin iyi veya kötü niyetle pek çok şey yazıp söylediğini hatırlarız.

Bir yazarımız yazısında hırsızların en iyi gerilla olacağını ifade etmiştir.

Bu ifadeyi, yaptığımız basın toplantısında büyük ve zararlı bir yanlış olarak niteleyerek, yetkili makamlar konuya sahip çıkmazsa, muharebede

Mehmetçik niteliğinde olması gereken gerillaları nereden buluruz demiştim.

12 Mart 1971 öncesi dönemden başlayarak, devletin parçalanmasını ve yıkılmasını amaçlayan ve bu sebeple devlete karşı silâhlı eyleme geçen teröristlere kır gerillası, şehir gerillası veya sadece gerilla denilerek yaptıkları sempatik görülmüş bazı çevrelerce bilerek, bazılarınca da bilmeyerek desteklenir olmuştu.

Yöneticilerin geciktiğini kaydederek, bu yanlış ve çok zararlı davranışa verilmesi gerekli en güzel ve doğru cevabı zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Kenan Evren'in demecinde buluyoruz.

Sayın Evren şöyle demişlerdi:[15]

"Gerilla, düşman işgali veya tehdidi altındaki bir bölgede, bu işgale mani olmak gayesi ile düşmana karşı vatan için mücadele veren vatansever bir kişidir.

Eğer gerilla tabiri, mevcut anayasal devlet düzenini yıkmak, devletin ülkesi ile milletin bütünlüğünü bozmak gayesi ile eyleme geçen kişi veya kişiler (yani düşman amaline hizmet eden kişiler) için kullanılmak isteniyorsa ki bunlar bizim için gerilla değil, anarşist, asi ve eşkıya olabilir..."

Bu demecin 12 Eylül'den önce verildiğine okuyucularımın ayrıca dikkatini çekmek isterim.

Gecikmiş de olsa, son zamanlarda çok iyi bir yaklaşımla banka ve otobüs soyanlarla, uçak ve insan kaçıranlara, adam öldürenlere gerilla denilmediğini, bunlardan eşkıya, cani ve katil olarak bahsedildiğini memnuniyetle izliyoruz.

Bunlarla, mücadele verirken memleketleri uğruna hayatlarını kaybedenlere, hedef kişilerle aynı kefeye konulmayarak, şehit denilmesini de isabetli ve hayırlı bir görev bilinci olarak niteliyoruz.

Eski CHP genel başkanı Bülent Ecevit zamanın başbakanı olarak 4 Şubat 1978 tarihli gazetelerde yayınlanan kontr-gerilla ile ilgili açıklamasında, nedense dolaylı savaş ve Gayri Nizami Harp konusunda da mütalâasını serdetmiştir.[16]

Bu mütalaalara genellikle katılmadığımızı ifade ederek, yanlış anlamaları önlemek bakımından bu bölümdeki konumuzla ilgili bir kaç noktaya kısaca temas etmek istiyorum.

Bülent Ecevit'in yaptığı gibi "Dolaylı savaşla" Gayri Nizami Harp arasında bir irtibat kurmaya gerek yoktur.

Bu sebeple ve yukarda da açıkladığım gibi, yeni olmayan ve tarihten beri Gayri Nizami Harbi (Çete ve gerilla harbini) ustalıkla kullanarak gelmiş olmamızdan dolayı bu harp konusunu Amerika Birleşik Devletlerinin telkini ile ele aldığımız tesbiti doğru değildir.

Diğer taraftan, ülkemizde Gayri Nizami Harbin Genelkurmay Başkanlığının uhdesine verilmiş bir görev olduğu bilinince, askeri literatürümüzde mevcut Gayri Nizami Harp kelimesinin başka anlamlara alınarak sakıncalı uygulamalara sebep olabileceğini düşünmek yerinde olmaz. Çok büyük güven duyulması gereken bu harple görevli böyle bir kuruluşu incitebiliriz.

Kaldı ki, Genelkurmay Başkanı Başbakanın emrindedir. Duyulabilecek şüphe ve tereddütler, kamuoyunda güveni sarsmayacak şekilde karşılıklı görüşme ile kolayca giderilebilir.

Konuya girerken yaptığımız tariften de kolayca anlaşılacağı üzere, askeri stratejide Gayri Nizami Harp kuvvetlerinin kullanılması silâhlı kuvvetlerle müştereken ve onun emrinde olmak kaydıyla söz konusudur.

İstiklal harbimizde Gayri Nizami Harbi uygulayan gerilla birimlerinin yani özellikle efeler yönetimindeki çetelerin faaliyeti harp tarihi belgeleri ile mevcut iken, Bülent Ecevit'in "Kurtuluş savaşımızda Gayri Nizami Harptan yararlanılmamıştır" şeklindeki beyanına mana vermek mümkün değildir. Aynı paralelde bulunan bazı basın mensupları yaptığım basın toplantısında verdiğimiz bilgileri değiştirmek istemişlerdir.

Herkesin bildiği gibi, Türk Kurtuluş Savaşı kesin sonuç sağlayan büyük zaferi ile milletinin desteğinde olan Türk ordularının eseridir.

Gerçi Sevr anlaşması, Türk ordusunun tümünü dağıtmak istemişti, ama bazı komutanların birlikleriyle beraber Mustafa Kemal'in emrine girerek milli mücadeleye katıldıkları da bir gerçektir.

Tespit edilen plâna göre, orduların teşkil, teçhiz ve eğitimi kurulan T.B.M.M'nin görevlerinden birisi olmuştur.

Düşmanı Kuvayı milliye ruhu ile oluşan çetelerle, bugünkü deyimi ile gerilla kuvvetleriyle yenmek elbette ki kimsenin aklından geçmemiştir. Ama bu kuvvetlerden yukarıda izahatımız içinde belirttiğimiz ve Atatürk tarafından öngörülen başlıca üç maksadın sağlanması için yararlanılmıştır.

Bilindiği üzere, Gayri Nizami Harp kuvvetleri, nizami kuvvetin bulunmadığı yer ve zamanda düşman karşısında savaşırlar. Muntazam ordu birlikleriyle kurulan bir cephe söz konusu olunca Gayri Nizami Harp kuvvetleri düşmanın içinde kalarak, Dünya Harp tarihinden verdiğimiz örneklerde olduğu gibi hareket ederek ordulara yardımcı olurlar.

Ordular ilerleyip düşman bölgesini ele geçirince veya işgal bölgesi düşmandan kurtarılınca bu bölgelerdeki Gayri Nizami Harp kuvvetleri orduların emrine girer, ordu bünyesinde reorganize edilir.

Kurtuluş savaşımızda, değerli asker sayın İsmet İnönü'nün haklı olarak yakındığı Kuvayı Seyyare namı ile bilinen Çerkez Ethem kuvvetlerinin durumu farklıdır.

Bilindiği gibi, bölgede kendiliğinden teşekkül eden bu kuvvetler Cephe Komutanlığı emrinde görev yapacağı yerde, kaideyi bozarak ona baş kaldırmış, padişahtan ve düşmandan yana olmuştur.

Kanaatimizce, özellikle topyekûn harp kavramının söz konusu olduğu zamanımızda, toplumumuzda var olan Kuvayı milliye ruhunu daha da geliştirerek canlı tutmak çok gereklidir.

Günümüzde en yeni örneği, Afganistan'da buluyoruz. Ülkeleri istila ve işgal edilen, dini inançları ve milli heyecanları yüksek Afgan gerillalarının (mücahitlerinin) yurtlarını savunma çabaları doğru ve övgüye değer değil midir?

19 Şubat 1985 günü Tercüman'da verilen bir habere göre "Ali Medari: Afganistan'daki Sovyet ordusuna 52 bin kayıp verdirdik. İşgalin ilk günlerinden sonra Ruslara bir karış bile toprak vermedik. Afganistan'ın %80 toprağı halen kontrolümüz altında bulunmaktadır." diyordu.

Bu bilginin ışığı altında Gayri Nizami Harbin önemini teyiden ifade etmemiz mümkündür.

Afgan gerillaları sürdürdükleri Gayri Nizami Harple kurtuluş savaşlarını başlatmışlardır. Afgan milli orduları bundan sonra teşekkül edip görevi devralabilir.

Bülent Ecevit'in devlet tecrübesi olmasına rağmen açıklamalarına esas olan incelemelerini, bu konuda o zaman için emirlerinde olan ve kendilerine uzmanlıkları ile müşavirlik yapması gereken Genelkurmay Başkanlığı dışında yaptığı anlaşılıyor. Bu yöntemi yadırgadığımızı ifade etmeliyim.

Konuyu, Ankara Kurtuluş Savaşı Müzesinden aktaracağımız bir belge ile tamamlamak istiyorum. Bu da tarihin açıklamasıdır.

"1919-1920: Milli cephelerin teşekkülü

Milli kuvvetler muntazam ve çok üstün düşmanı yalnız kanlarından aldıkları yenilmez güçle önlemeye başlamış ve onu her tarafından müteaddit baskınlarla büyük bir emniyetsizlik içine sokarak uzun bir zamanın kazanılmasını temin etmiştir."

GAYRİ NİZAMİ KUVVETLERE KARŞI HAREKAT (Kontr-Gerilla)

-Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekâtın Anlamı ve Kapsamı

-Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekâtın Önemi

-Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekâtın Çeşitleri, Hedefleri, Prensipleri ve Kuvvetleri

Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât, Gayri Nizami Harbe karşı koyma, Gayri Nizami Harp Kuvvetleri ile muharebe manasında kullanılan bir deyim olup, Gayri Nizami Harbe bağlı olarak önem ve özellikleri olan bir harekât şeklini ifade eder.

Bu harekât, Gayri Nizami Harbin harekât alanında uygulanan bütün şekillerini kapsamına alır.

Önceki bölümde de ifade ettiğimiz üzere, tarihte nizami olmayan kuvvetlerle yapılan harplere çok sayıda ve değişik isimler verilmiştir.

Bu sebeple, Gayri Nizami Harple mücadeleyi belirtmek için kullanılan terimler de çok ve değişiktir. Başlıcalarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Gerillaya karşı koyma (Counter Guerilla - İngilizler bu ismi kullanmaktadırlar)

- Çetelerin ortadan kaldırılması

- Beşinci kolla mücadele

- Yıkıcı faaliyetlere karşı koyma

- İsyanların bastırılması

- İhtilâlin önlenmesi veya ihtilale karşı koyma (Counter Insurgency - Amerikalılar bu terimi kullanırlar)

-Mukavemetin bertaraf edilmesi.

Yabancı memleketlerde bu tür harekâta *"İstikrar harekâtı"* (Stability Operation) veya Fransızların Cezayir'de kullandıkları gibi, *"Psikolojik tesir"* (Action Psychologigue) diyenler de vardır.

Önceki bölümde de ifade ettiğimiz gibi, tarihte Gayri Nizami Harp kavramı için kullanılan deyimler nasıl ki bazen mevzuun bütününü ifade etmiyor, bir kısmını belirliyor veya yanlış kullanımla bütünü için eksik bir deyim halindeyse, Gayri Nizami Harple mücadeleyi belirtmek için kullanılan yukarıdaki terimlerin bazıları eksik, bazısı harekâtın bir türlüsüne verilmiş bir isim, bazıları da galat olarak kullanılmış ifadelerdir.

Aşağıda bu tip harekâtın çeşitleri açıklandığı zaman daha iyi anlaşılacağı üzere, bizim askeri edebiyatımıza resmi bir terim olarak giren (Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât) deyimi konuyu bütün kapsamı ile belirleyen bir ifade oluyor.

Bazı ülkelerin kontr-gerilla dedikleri ve mahiyetini kısaca açıkladığımız bu faaliyete Türkiye'de (kontr-gerilla) diye ad taktıkları kampanyayı yürütenler, büyük bir kavram saptırması yaparak, böyle bir faaliyete teşkilât adını vermişler, bu teşkilâtın işkence ve cinayet tertipçisi olduğunu ifade etmişlerdir.

Müteakip açıklamalarımızla ustaca yapılan kavram saptırmasını ortaya koyacak, gerçek manadaki kontr-gerilla faaliyetlerini kampanyaya konu edilen kontr-gerilla teşkilâtı ve bunun ileri sürülen fonksiyonu ile uzaktan yakından her hangi bir ilişkisinin olmadığını belirtmeğe çalışacağız.

Konuyu tam ve doğru olarak açıklaması ve kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin yaptıkları kasıtlı kavram saptırmasını vurgulaması bakımından, Orgeneral Kenan Evren'in Genelkurmay Başkanı iken basında yayınlanan demecinin ilgili kısmını aşağıya alıyorum.[17] Sayın Kenan Evren şöyle diyorlar:

"Türk Silahlı Kuvvetlerinde Kontr-gerilla isimli bir kuruluş bulunmadığı gibi, bu tabir askeri terimlerimiz içinde de mevcut değildir.

Gayri Nizami Harbe karşı koyma harekâtı yerine kontr-gerilla tabiri bazı çevrelerce maksatlı olarak kullanılmaktadır.

Ülke içinde çıkabilecek bir ayaklanmayı bastırmak veya harp zamanında işgal edilmiş düşman bölgesinde düşman tarafından başlatılacak bir gerilla harekâtını söndürmek konularını içine alan (Gayri-Nizami Harbe karşı koyma) harekâtının planlanması ve gerektiğinde icrası da silahlı kuvvetlerimizin bir görevidir."

Gayri Nizami Harbin zamanımızda önem kazanması, Gayri Nizami Harple mücadelenin önemini de artırmıştır.

Tarihte Gayri Nizami Harp kuvvetleri genellikle küçük görülmüştü. *"Küçük harp"* terimi bazı çevrelerce bu kuvvetlerin katılmasıyla meydana gelen harbe verilen isim olmakla böyle bir kanaatin şahidi sayılabilir.

Gayri Nizami Harp kuvvetlerinin neler yapabileceği iyice değerlendirilemediği için bunlarla mücadelenin küçümseme ile ele alınış tarzı üzerine pek çok örnek verilebilir.

Bunlardan en belirgini ve meşhur olanı II’nci Dünya Harbinde Doğu seferini icra eden Alman ordularına Hitler'in verdiği emrin, konumuzla ilgili kısmıdır.

Hitler Rusya seferine başlarken verdiği emirde *"Düşman gerillaları kökünden imha edilecektir."* diyordu.

Üstelik Gayri Nizami Harbi tamamen yanlış anladığını ve gerilla tehdidini önemsememiş olduğunu gösteren Hitler'in bu emri, gördükleri eğitim icabı, gerillaları küçük gören profesyonel subaylara intikal edecekti. Şüphesiz bu husus Sovyetler Birliği partizan harekâtının önceki bölümde açıkladığımız büyük başarısında başlıca amil olmuştur.

Buna mukabil, Avrupa müttefik kuvvetlerine Başkomutanlık yaparak, bu orduları zafere ulaştıran II’nci Dünya Harbinin büyük askeri, General Eisenhower, Vietnam'da Gayri Nizami Harple mücadele eden kuvvetlerin komutanı Amerikalı General Westmorland için:

"Tarihte bu kadar sorumluluk yüklenen komutan ender görülmüştür." demekle Gayri Nizami Harple mücadelenin önemine işaret etmek istemiştir.

General Eisenhower bu kanısını şöyle açıklıyor:

"Ben düşmanın nerde olduğunu biliyordum.

Vietnam’da ise, cephe diye bir şey göremezsiniz. Her yer bataklık ve orman.

Karşınızdakinin nereden, nasıl ve ne zaman saldıracağını bilemezsiniz. Şehir içinde dolaşan halktan hangisinin dost, hangisinin düşman olduğunu kesin olarak ayırt edemezsiniz.

Düşman çok iyi eğitilmiş ve silahlanmıştır. Arkasında ise güçlü ülkelerin desteği var."

Gayri Nizami Kuvvetlerle mücadelenin öneminin, Gayri Nizami Harbin müessiriyeti yanında, yapılacak mücadelenin klâsik harekâttan farklı özellikleri ihtiva etmesinden de ileri geldiği ifade edilebilir.

Kuvvetli Fransız ordularının Hindiçini'nde ve Cezayir'de, İngiliz ordusunun Kıbrıs'ta, üstün Amerikan kuvvetlerinin Vietnam'da zafer kazanamamış olmaları Gayri Nizami kuvvetlerle mücadelenin kolay olmadığını göstermektedir.

Önceki bölümde hedef ve gaye bakımından Gayri Nizami Harbin iki türlü olduğuna işaret etmiştim.

Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekâtı da bu harp türlerinin karşılıkları olmak üzere iki başlık altında mütalaa etmek mümkündür.

a. Düşmanın, askeri maksatlı olarak harekât alanında görevlendirdiği Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât

Klâsik bir harbin içinde, tarafların nizami kuvvetlerince yapacakları harekâtı, faydalarından ötürü Gayri Nizami Harp harekâtı ile destekleyecekleri kabul edilince, buna bağlı olarak tarafların gene karşılıklı olarak Gayri Nizami Harp kuvvetleri ile mücadele etmeleri zorunlu olmaktadır.

Şöyle ki, taarruz eden taraf harekât plânı içine düşman cephesi gerisinde meydana getireceği mukavemet gruplarının yıkıcı faaliyetlerine (5. kol faaliyeti vb.) ilâveten taarruzlarını kolaylaştırmak üzere mümkün olan açık aktif faaliyetini ve diğer tedbirleri dahil edecektir.

Bu durumda savunan kuvvetlerin, çok hassas olan cephesi gerisindeki bu tip düşman faaliyetini öncelikle bertaraf etmesi gereklidir.

Diğer taraftan, savunan cephe kuvvetleri, taarruz eden kuvvetleri kendi memleketlerinde veya en geç işgal ettikleri bölgelerde tanzim etmiş olacağı Gayri Nizami Harp kuvvetleriyle karşısına alacak, ilerlemesine engel olmaya, işgal edilen bölgelerin kurtarılmasına çalışacaktır.

Bu durumda ise, taarruz eden kuvvetlerin işgal ettiği bölgeler dahil, cephe gerisi ve derinliklerinde düşman kuvvetlerinin yürüteceği Gayri Nizami Harp faaliyeti ile mücadele etmesi gereklidir.

II'nci Dünya Harbinde Almanların batıda Fransız Maquis mukavemet teşkilatı ile, doğuda Sovyetler Birliği Partizan kuvvetleriyle, Balkanlarda Yugoslavların Çetnik mukavemet grupları ile, müttefik devletlerin Alman 5. kol faaliyeti ile mücadeleleri harekâtın bu türlüsü için verilebilecek örneklerin başlıcalarıdır.

b. Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekâtın ikinci çeşidi ayaklanmalara karşı koyma türünde olanıdır

Bu tip harekât kendi tarihimizde isyanların bastırılması olarak isim almıştır.

Fransızların Hindiçini'de ve Cezayir'de, İngilizlerin Malezya ve Kıbrıs'ta, Amerikalıların Vietnam'da sürdürdükleri harekât bu nevidendir.

Irak kuvvetleri Barzani'ye karşı bu tip bir harekâtı uygulamışlardır.

Burada kısaca değinelim ki, ***isyanların sebeplerini ortadan kaldırmak, isyanları bastırma harekâtından daha akıllıca bir uygulama olur.***

Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekâtın prensiplerine gelince:

Bu prensiplerin başlıcaları şunlardır:

a.İstihbarat büyük bir ihtiyaçtır.

b.Gayri Nizami Harbi ve düşmanın Gayri Nizami Harp taktiğini ve tekniğini bilmeye lüzum vardır.

c.Karşı harekâtta gecikmemek lazımdır.

d.Hedefin iyi seçilmesi çok önemlidir.

e.Mücadelede, Gayri Nizami Harp kuvvetlerinin halkın desteğinden ayrılması hayati derecede önemlidir. Halkın desteği mücadelenin yanına alınmalıdır.

f.Gayri Nizami Harp kuvvetlerine taarruz edilerek savunmaya ve cepheler üzerinde muharebeye zorlanmalıdır.

g.Sıklet merkezine lüzum vardır.

Bunları okurlarıma genel bir fikir vermek üzere sıraladım. Ayrıntılarına girmiyorum.

Sırası gelmişken burada bir hususu daha açıklamak istiyorum.

Bu bölümü, aynı konuyu özetlediğim bir makalemi hazırlarken yararlandığım notlardan alarak yazıyorum.

Hatırlanacağı üzere, kontr-gerilla kampanyasını yürütenler benim bu makalemi gündeme getirmişlerdi. Bundan ileride ayrıca bahsedeceğim.

Kısaca, Gayri Nizami Kuvvetlerle mücadele kuvvetlerine temas etmek istiyorum.

II’nci Dünya Harbinde Alman kuvvetleri önem vermedikleri halde, doğu cephesinde Rus partizan kuvvetlerinin verdiği zarar ve ziyanı görünce, hatalarını gidermek için partizan kuvvetleriyle mücadele etmek üzere avcı birlikleri ihdas ettiler. Fakat kısa bir müddet sonra bu kuvvetlerin mücadele için yetersiz olduğunu anladılar.

Bununla, Gayri Nizami kuvvetlerle mücadelenin, önem verilmeyerek hemen derlenmiş birliklerle yapılamayacağına işaret etmek istiyorum.

Kaldı ki, bu kuvvetlerle nizami birliklerin bile başa çıkamamaları söz konusudur.

Hindiçini'de muntazam ve güçlü Fransız kuvvetleri Giap'in çeteleri üzerinde netice alamamış, böyle bir tecrübeden geçmiş olmasına rağmen,

gene Fransız ordusu, Cezayir ayaklanmasını silahla bastıramamıştır.

40.000 kişilik muntazam İngiliz kuvvetlerine Albay Grivas Kıbrıs'ta pes dedirtmiştir. Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Amerikan ordusu Vietkong'ları mağlup edememiştir.

Gayri Nizami Harp konusunda tecrübeleri ve geniş incelemeleri bulunan Amerikalı yazar Charles W. Thayer'in *"Gerilla"* adlı kitabından aldığımız bir parçayı ilgisinden ötürü aşağıda sunuyorum.

"Amerikalı askeri danışmanlar, Vietkong kuvvetleri ile mücadele etmek üzere Güney Vietnam ordusunu reorganize ederken, bu orduyu kendilerinden gayet emin bir şekilde, bildikleri tek muharebe tekniği olan ve II'nci Dünya Harbinin klasik Avrupa harplerinde uygulanan esaslara göre teşkilatlandırmaya ve eğitmeye başladılar.

Ağır teçhizatlı tümenler ve hatta kolordular teşkil ettiler.

Halbuki, Vietkong'lar klâsik usullerle muharebe etmeyeceklerdi.

Nitekim, Amerikalı danışmanlar kendilerini Ho-Chi-Minh'in yerine koyabilselerdi, Kuzey Vietnamlı liderin elinde Gayri Nizami Harbe başvurmaktan başka bir imkân olmadığını gayet kolaylıkla anlayabileceklerdi.

Harekâtın icrasında, Amerikan subaylarının danışmanlığında Güney Vietnam ordusuna bağlı kuvvetler, ne zaman bir Vietkong birliğinin yeri tespit edilse, sahip oldukları tanklarla patırtılı, gürültülü olarak bu birliğin peşine takılıyor ve elleri boş geri dönüyorlardı. Çünkü her defasında beraberlerindeki ağır teçhizat yüzünden bu arazide ana yolları takip etmek mecburiyetinde kalan nizami kuvvetler gerillaları takip ededursun, onlar ormanın derinliklerinde kayboluyorlardı.

Amerikalılar, bu bölge özellikleri yönünden Fransızların kazandığı tecrübelerden de istifade etmemişlerdir."

Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekâtta, özellikle ayaklanmaları bastırmak söz konusu olduğu zaman, görevin ordu birliklerine verilmesi temayülü ve tatbikatı yaygındır.

Gayri Nizami Kuvvetlerle mücadelenin nizami ordu birliklerince yapılamayacağı tecrübelerle sabit olunca, o halde hemen akla gelen husus *"Silaha aynı silahla mukabele etme "nin* gerekliliği de hatırlanarak mücadelenin kendi gerilla birliklerimizle yapılabileceğidir.

Burada gözden kaçan husus, gerilla birliklerinin düşman işgali altındaki bölgelerde vazife görecekleridir.

Cephe gerisinde, yani dost bölgedeki, düşman Gayri Nizami Harp kuvvetleriyle mücadelede veya zuhur edecek bir ayaklanmanın bastırılmasında ihtiyaç duyulacak kuvvet böyle bir mücadele için teşkil edilmiş ve eğitilmiş birliklerdir.

Bu birlikler ülkenin jandarma birliklerinden, ordu birliklerinden ve yerine göre polis kuvvetlerinden teşkil edilebilir. Şu şartla ki, tehdit ve maksat göz önünde bulundurulmuş olsun.

Avcı birlikleri ve koruma birlikleri, tesislerin emniyeti ve sızmaların önlenmesi gibi mücadelenin pek mahdut bir kısmında vazife alabilirler.

İsyanların ve mukavemet merkezlerinin bastırılması için ayrı görev kuvvetlerine ihtiyaç vardır.

Gayri Nizami Harp kuvvetleri ile mücadele edecek kuvvetlerin, teşkilât, silah ve malzeme yönünden özel vasıfları olmalıdır.

Yukarıda, nizami kuvvetler ve klasik ordu taktikleri ile yapılamayacağına işaret ettiğimiz, mücadele özelliklerini prensipleri ile izaha çalıştığımız faaliyetleri gerçekleştirebilecek kuvvetlerin elbette ki özel eğitime ihtiyacı olacaktır.

Doğu seferinde Almanların Gayri Nizami Harp Kuvvetleri hakkında en dar manada bile bilgiye sahip olmadıklarını, personelin baskın tarzında sabotaj ve imha olayları ile karşılaştıkları zaman duydukları şaşkınlığı yazdıkları mektuplardan anlamak mümkün olmuştur.

Alman birlikleri, bazı çevrelerin küçük harp dedikleri gerilla harbi konusunda eğitilmemişlerdir. Bu birlikler kendilerine gerillalarla başa çıkabilecek eğitimi verecek bir talimnameye harbin başlamasından 5 yıl sonra 1944'de ve çok gecikmiş olarak sahip olabilmişlerdir.

Hatırlanacağı üzere, 1 yıl sonra da Alman orduları teslim olmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri eski Başkanlarından Kennedy acı tecrübelerin muhasebesini yaparak, acelelikle elde mevcut eserlerle gerilla harbi kitaplıklarının kurulmasını ve bu kitapların incelenmesini istemiştir. ABD özel harp okulunun genişletilmesi ve özel kuvvetleri teşkil eden yeşil bereli askerlerin ihdası Kennedy'nin başkanlığı dönemine rastlar.

Tarihte ayaklanmaların bastırılmasında en başarılı lider olarak bilinen Magsaysay, bir otomobil tamircisi iken gerillacı olan sonradan da politikaya atılan bir şahıstır.

Bu konuda profesyonel askerlerin genellikle büyük başarı gösterememiş olmalarını klâsik harekât dışında eğitim görmemiş olmaları ile izah etmek doğru olur.

Halbuki, yukarıda da değindiğimiz gibi bu türlü görevleri alacak birlik personelinin özel olarak eğitilmelerine lüzum vardır. Liderler, askerî, siyasî, ekonomik, sosyal ve idarî cepheleri bulunan bu türlü harekât için ayrıca yetiştirilmelidirler.

Bunun yanında Gayri Nizami kuvvetlere karşı harekât sorumluluğu ile sevk ve idarenin özenle oluşturulmasına lüzum vardır.

Bu bahsi kaparken şu sonuçları çıkararak vurgulamak istiyorum

a. Doğru teşhis:

Düşmanın muharebe sahnesine koyacağı kuvvetlerin mahiyeti ile bunların uygulayacakları taktik ve tekniklerin bilinmesine lüzum vardır, b. Uygun icraat:

Gayri Nizami kuvvetlerle mücadele nizami birliklerle ve bunların klâsik harekât ve teknikleri ile yapılamaz.

İsyancılarla mücadele etmenin zor bir iş olduğu ve yavaş yürüdüğü, diğer bir deyimle çorbayı bıçakla içmeye benzediği ifade olunmuştur.

Hatta bugün, önceki bölümde de işaret edildiği üzere, Gayri Nizami Harbin yenilmezliği söz konusudur.

ZİVERBEY KÖŞKÜ

-Kontr-gerilla adının doğduğu yer

-Köşk için yöneltilen iddialar

-Köşk - Kontr-gerilla ilişkisi

-Köşk - Özel Harp Dairesi ilişkisi

-Köşkte görev yapanlar arasında, büyük bir yanlışlıkla ve kötü niyetle, ben de sayılıyorum.

-Sorumluların yetersiz cevapları

Ziverbey Köşkü,[18] çevresinde, her halde öteden beri bilinen bir köşk olmalıdır. Ama, 12 Mart döneminden sonra sürdürülen kontr-gerilla kampanyası sebebiyle yurt çapında bilinir olduğu söylenilebilir.

Yazılardan öğrendiğimize göre, İstanbul-Erenköy'de bulunan bu köşk 12 Mart döneminin 1'inci Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığınca sorgu merkezi olarak kullanılmıştır.

İddia ise, bu köşkte kurulan sorgu merkezinde sanıklara işkence yapıldığı ve buranın kontr-gerilla merkezi olduğudur.

Böylece Ziverbey Köşkü kontr-gerilla adının Türkiye'de bir bakıma doğduğu yer oluyor.

Kamuoyunun ilk defa duyduğu kontr-gerilla sözcüğü ise *"İşkence tertipçisi"* olarak belki de yalnız Türkiye'ye mahsus bir tanım kazanıyordu.

Böyle bir tanımın Türkiye'ye mahsus olduğuna işaret etmemin sebebi bundan önceki bölümde Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât başlığı altında ve eş anlamda kullanılan kontr-gerilla konusunda dünya literatürüne göre verdiğimiz izahat ile *"İşkence tertipçiliği"* arasında herhangi bir benzerlik ve ilişki olmamasıdır.

Böylece Ziverbey Köşkü'ndeki sorgulamalar sebebi ile kampanyayı yürütenlerce kontr-gerilla adı ortaya atılırken, aynı zamanda büyük bir kavram saptırması da yapılmış oluyordu.

Bu yargımızın gerekçesi olarak, ileri sürülen iddialardan bazılarını kısaca sunmak istiyorum:

31 Ocak 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde fıkra yazarı Oktay Ekşi, işkence konusuna dair bildiklerini şöyle açıklıyordu:

"İşte kontr-gerilla kavramı da o tarihlerde - 12 Mart dönemi - duyulmuş bir isimdir. Sıkıyönetim yetkililerinin veya kendisini yetkili sayan nüfuzlu yetkisizin yakalayıp içeriye tıktırdığı bazı tanıkların bu örgüt elinde işkenceye tabii tutulduğu söylenirdi. Tabii resmi makamlar bu söylentileri yalanlardı ama, işkenceden perişan olmuş sanıkların Sıkıyönetim Mahkemelerinde yaptıkları açıklamalar iddiaların doğru olduğuna herkesi inandırırdı.

Nitekim halen parlamentoda üye olarak bulunan dönem Sıkıyönetim Komutanlarından Faik Türün Paşa Hürriyet'e yaptığı bir açıklamada işkence iddialarını zımnen kabul etmişti."

7 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Orhan Duru'nun yazdıkları da şöyle:

"1971 yılından beri kontr-gerilla sözü duyulur, yazılır, çizilir. 12 Mart'tan sonra tutuklanan sözüne güvenilir basın üyeleri de, yazarlar da anlattılar bu olguyu.

Mahkeme önünde anlatıldığı da oldu. Yıllardır yazıldı, çizildi, kontr-gerilla konusu.

Sayın Demirel'in başbakanlığında da yazılıp çizildi. Meclise getirildi, konuşuldu, iddialar öne sürüldü."

7 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Örsan Öymen şöyle yazıyordu:

"Bakın 12 Mart'ın Sıkıyönetim ve MİT ilişkileri ile görevli Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş ne diyor?

(Yetkililerden 1971'in son günlerinde kurulduğunu öğrendiğimiz kontr-gerilla örgütü Genelkurmay Başkanlığının emri ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı ve MİT tarafından müştereken, kanun dışı kurulmuş ve kanun dışı çalışmış bir örgüttür. Kuruluşu yasaya aykırıdır.)"

Yazar devamla diyor ki:

"Bu operasyon ekibinin varlığı sıkıyönetim mahkemeleri dosyalarında yüzlerce tanığın ifade tutanakları ile gözaltı deneyimleri, kontr-gerilla tezgahlarından geçmiş ünlü yazar ve düşünürlerin gözlemleri ile de saptanmıştır.

Örnek mi istiyorsunuz?

Yüzlerce sayfalık mahkeme tutanaklarından rastgele seçtiğimiz bir demet sunalım:

Götürüldüğümüz bu yerde resmi elbiseli bir general (isminin sonradan … öğrendim.) buranın kontr-gerilla ismini taşıdığını, direkt Genelkurmay Başkanlığına bağlı olarak çalışan ve onun emrindeki bir örgütün karargâhı olduğunu burada kanun, hak ve hukuk bulunmadığını söyleyip kendilerince düzenleyip dikte ettirilen ifadeyi kabul etmezsem ocağıma incir dikileceğini belirtti. (1873/82 esas, Tutanak No.927, Ersan Tepeli'nin ifadesi)

-24 Nisan'da Mamak Muhabere Okulu içindeki işkence ekibince işkencelere maruz kaldım.

2 Mayısta gözlerim bağlı olarak götürüldüğüm Ankara Güvercinlik semtinde jandarma komando taburu içindeki MİT Ankara Bölge Başkanlığı sorgu merkezinde işkence uzmanlarınca her türlü maddî ve manevî baskılar altında alınan 5 Mayıs tarihli ifademi ret ediyorum.

Burada önemli bir hususu belirtmek isterim. MİT işkencehanesine götürülen arkadaşlar şöyle bir şeyle karşılaşmışlardır:

"Şu anda Genelkurmay kontr-gerilla örgütünde bulunuyorsun"

(Alaattin Sevimlinin 3 No.lu Askeri Mahkemeye verdiği dilekçeden.)

Örsan Öymen'in 8 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde yazdığı ise şöyle:

"Kamuoyunda bunca tartışmalara yol açan ve 12 Mart döneminin sorgulama operasyonlarındaki niteliği üç aşağı beş yukarı ortaya çıkan kontr-gerilla umacısının üzerindeki örtü kaldırılmalıdır."

28 Ocak 1978 tarihli Günaydın gazetesinde ise Talât Turhan'a atfen şu haber - yazı yayınlanmıştır:

"Türkiye'de kontr-gerilla tartışmasının genişliğini ilk defa açan kişi 21 Mayıs olaylarından sonra emekliye ayrılan Kurmay Yarbay Talât Turhan 7 Gün dergisinde yayınlanan yazısında bu konuda şu iddialara yer vermiştir.

'Amerika'da geliştirilen gerillalarla mücadeleyi amaçlayan kontr-gerilla yöntemleri Türkiye'de ve tüm az gelişmiş ülkelerde uygulamaya konulmuştur. Bu anlayışla teknik sorgulama timleri kurulmuş ve** 12 **Mart sonrasında özel sorgulama yapılmıştır. Erenköy işkence köşkünde teknik sorgulama yöntemleri uygulanmıştır."

4 Nisan 1978 tarihli Milliyet gazetesinde yayınlanan 12 Mart'ın Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş'ın anılarında geçen ilgili bölümü birlikte okuyalım.

"Özellikle 1974'lerden sonra Türkiye'de bir işkence edebiyatı doğdu. XX. yüzyılda daha çok Demirperde ve bazı dikta rejimlerinde uygulandığını duyduğumuz ve okuduğumuz türden işkencenin 12 Mart'tan sonra ülkemizde de yapıldığını belgeleyen bu eserler içinde bizimde araştırmalarımıza, işkence görenlerle yaptığımız görüşmelere uyan örnekleri verenler var. Ama bir kısmı da genişletilmiş hayal ürünleri anımsamaları bıraktı.

Böyle bir edebiyat türüne ait eserlerin yayınlanması, gerçekleri millete göstermesi bakımından ne kadar haklı ve doğru ise eğer hayal ve abartmalar yapılmışsa veya uydurulmuşsa bunlar da uygar bir ülke için o kadar çirkindir.

Zira bu tür bir işkencenin uygulanmış olması çağdaş uygarlık için yüz karasıdır.

İşkence değil ama poliste öteden beri kötü ve kaba muamele yapıldığı haberleri bize daha iktidarımızın ilk günlerinde ulaşmıştı. Verdiğimiz emirlere rağmen işkence iddiaları bitmemişti.

Bazı tutuklulardan sordum. Evet bana işkence yapıldı diyen çıkmadı. Hepsi 'duyduğumuza göre' diye anlatıyordu.

Erenköy'deki ünlü Zihni Paşa Köşkü ve kontr-gerilla adı o zaman daha hiç duyulmamıştı.

Burada bu kontr-gerilla örgütü denilen eyleme açıklık getirmek isterim. Gerçekte devlet örgütü içinde yasal olarak hiç bir zaman böyle bir örgüt kurulmamıştır.

Ne teşkilat kanunu vardır, ne de kadrosu.

Konuyu araştırdım. Erenköy'de adı geçen köşke gözleri kapalı olarak götürülen, bir kısmı ile konuştuğum, bir kısmının Sıkıyönetim Mahkemesi dosyalarındaki ifadelerini okuduğum zaman bazı kişiler bu konunun tek ve birinci elden tanıklarıdır. İçlerinde çok yakın tanıdığım, çok güvendiğim inandığım kişiler, emekli subaylar hatta generaller var.

Konunun bu yolla ve 1974'lerde bana ulaşan kadarı ile bile çirkin, tüyler ürpertici olduğunu baştan kabul etmek gerekir. Burada çeşitli çağ dışı bazı usullerle ifade alan bazı kişilerin birbirlerine rütbeleri ile hitap ettikleri ve kendilerini (Genelkurmay kontr-gerilla örgütü mensupları) olarak tanıttıkları 1-2 kişiye sırtlarını dayayarak bazı kuvvet komutanlarına bile çamur atacak suçlamalarda bulundukları İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi tutanakları ile sabittir.

Bu dinlediklerim arasında bazılarından ve sonra basından aldığımız bilgilere göre bu yasa dışı örgütün başı tümgeneral (halen emekli) Memduh Ünlütürk'müş.

Duyduklarımıza ve okuduklarımıza göre bu yasa dışı örgüt İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı ile bazı MİT mensupları tarafından Genelkurmay Başkanının emri ile kurulmuş, daha doğrusu böyle bir örgüt varmış. Ve onun adına eylemde bulunuyormuş havası verilmiş ve iddialar doğruysa açıkça suç işlenmiştir."

Yukarıya aldığımız haber ve yorumlarda sorumlu bir kişi olarak kendisinden sık sık bahsedilen zamanın 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Emekli Orgeneral Faik Türün'ün iddialara cevap teşkil eden bir demeci yayınlanmıştır.[19] Bu demecin ilgili bölümünü aşağıya alıyorum: *"Kontr-gerilla lâfını Talât Turhan isminde bir şahıs ortaya attı. 12 Mart döneminde bu şahsın ifadesini tam 7 günde alabildik.*

Bu şahıs ifade vermek için masamın üzerine kitaplar yığdı. Konuşmalar yaptı, açıklamalar yaptı.

Kontr-gerilla bir faşist örgüttür diye suçlamalar yaptı. Gerilla, müstevliye karşı silahlanan bizim deyimimizle çetecidir.

Kontr-gerilla bazı faşist ülkelerin benimsediği özel kuruluşlardır.[20]

İşkence iddialarına konu olan Erenköy, Ziverbey Köşkü'nde yapılan soruşturmaya bir kez yarım saat katıldım. Burada MİT'den gelen müşavirlerin görev aldığını gördüm.

Bu, güvenlik kuruluşlarının yaptığı, yapmakta oldukları bir görevdir.

Gözaltına alınan veya tutuklanan kimse, ideolojik bir olayla ilgilidir. Normal bir polisin sınırlı bilgisiyle komünizmin ve eylemlerinin soruşturmalarını yapmaları imkansızdır.

*MİT***,** *bilindiği gibi, yarı askeri bir örgüttür. Bu örgüt içinde büyük sayıda sivil giyinmiş asker görev yapmaktadır. Burada gözaltına alınanların gözlerinin bağlanması bu güvenlik elemanlarının tanınmaması için tedbir özelliği gösterir."*

Ziverbey Köşkü konusunda Türkiye büyük Millet Meclisi'nde de söylenenler var. Eski Tabii Senatör Suphi Karaman bakın ne diyor?[21]

"Arkadaşlar, kontr-gerilla terimi 12 Mart döneminin işkence odalarından geldi. 12 Mart döneminde bazı (affedersiniz aynen söylüyorum) haysiyetsizler Silâhlı Kuvvetlerimize gölge düşürebilmek için işkence odalarında işkence yapan alçaklar, gözleri bağlı olan insanların yanında birbirlerine 'Albayım, yarbayım' diye hitabettiler. Sanki o işkenceyi Silahlı Kuvvetler yapıyormuş intibaını vermek için. Oysa Silahlı Kuvvetlerin bu tür organizasyonları yoktu. Bunu yapanlar var ama, bu izlenimi vermek için yaptılar. Ve bir kısım devrimciler[22] *bir kısım sosyalistler kendilerine kır gerillası, şehir gerillası derken onlar da onlara karşı siz gerillaysanız biz de kontr-gerillayız dediler.*

Sanki onlar ülkeyi işgal etmişler, sanki bunlar da o işgal eden eşkıyaya karşı kontr-gerilla savaşı yapıyorlar. Ve kontr-gerilla terimi buradan yayıldı."

Konuyu bir de zamanın Ana Muhalefet lideri eski CHP Genel Başkanı Ecevit'ten dinleyelim. Ecevit'in 1973 yılı Giresun konuşmasından ilgili bölümü bu vesile ile de tekrar aşağıya alıyorum.

"22 *Mart sonrası dönemde adı, sanı ortaya çıkan ve tedbirlerin hatta soruşturmaların hukukiliğine de, insaniliğine de gölge düşüren kontr-gerilla adlı örgütün ...*"[23]

Bu beyan hem kaynağı, hem de bütün yazılıp söylenenlerden önce ortaya konması idariyle bize göre üzerine parmak basılacak bir önem taşımaktadır.

Yalnız bu söylenenler ve yazılanlara dayanılarak konu hakkında ayrıntılı bir tespit ve eleştiri yapmak elbette ki mümkün değildir.

Bu sebeple, ancak bir mütalaa olarak, bu konu için genel görüşlerimizi ortaya koyabileceğim.

İstanbul'da, Erenköy Ziverbey Köşkü'nde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı olarak bir sorgu merkezinin kurulmuş olması bir vakıa.

En yetkili kişilerin ifade ettikleri gibi, bu merkezde sıkıyönetim görevlileri ile MİT uzmanları, işbirliği yapmışlardır. Bunun sağlanması Sıkıyönetim Komutanlığımın yetki ve sorumluluğuna girer. (Sıkıyönetim Komutanı demecinde bize pek garip gelen bir ifade ile bu merkezde sanki haberi olmadan çağırmışlar gibi MİT elemanlarını gördüğünü söylüyor.)

Bu bakımdan, zamanın Genelkurmay Başkanının böyle bir merkezin kurulması için emir vermiş olacağını ihtimal dahilinde görmüyorum. Sebebi, Genelkurmay Başkanlığı gibi büyük bir direktif makamının ayrıntılara inerek üst komutanların işine karışması doğru olmaz. Kaldı ki, Sıkıyönetim Komutanı bu işleri yürütürken Başbakana bağlıdır.

Üstelik, genç subaylığından beri tanıdığım, emrinde çalışmakla her zaman iftihar duyduğum Orgeneral Sayın Memduh Tağmaç sorumluluğu almasını da vermesini de çok iyi bilen bir komutandır.

İşkence konusuna gelince: Vaki olmuşsa ve zamanın Başbakan Yardımcısı Koçaş'ın belirttiği gibi, bu iddialarda hayal ve abartma yoksa, buna üzülmek lâzımdır. Çağdışı bir uygulamanın tasvip edilmesi mümkün değildir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Ziverbey Köşkü sorgu merkezinin veya iddialara göre Ankara Sıkıyönetim Komutanlığına bağlı sorgu merkezlerinin icraatına ait sorumluluğun askerlikteki örf ve kaidelere göre, bu komutanlara ait olacağı açıktır.

Sorgu merkezlerine *"Kontr-gerilla"* demek çok yanlıştır.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, ***kontr-gerilla bir kuruluşun değil bir faaliyetin adı olabilir.***

12 Mart dönemi arifesini hatırlayalım:

Suphi Karaman'ın ifade ettiği gibi, kendilerine kır gerillaları, şehir gerillası deyip, bizdeki deyimi ile eşkıya olup devleti bölmeye ve yıkmaya yönelenlerin ve onların destekçilerinin *"önümüze kimse çıkmasın, eylemlerimize kimse engel olmasın!"* demelerine karşılık devlet kendilerine elbette *"Oh, ne ala aklınızla bin yaşayın"* demeyecekti.

Hangi memlekette devlet eşkıyaya *"gelin beni yıkın"* demiştir?

Lenin'in ***"Komünistlerin açtığı her savaş haklı. Komünizme karşı açılan her savaş haksızdır ve ezilmelidir"*** sözü hatırlanmalıdır.

Devletin kendisine yönelik gerilla faaliyetlerine karşı koyacağı işlere kontr-gerilla faaliyeti denmesinin doğru olacağı buraya kadar ki izahatımızla ayrıca anlaşılmış olmaktadır.

Bu anlayışa göre, *"Kontr-gerilla dağılsın"* diyerek ortaya çıkanlar devletin karşısında yer almış olanlardır.

Kontr-gerilla kampanyasının yürütenlerce kavram saptırması yapıldığı için ne iddiaya temel olan istek belli olmuş, ne de devlet bu konudaki görevini hatırlayabilmiştir. Bunu kampanyayı yürütenler açısından başarı sayıyorum.

Ziverbey Köşkü'ndeki ve Ankara'daki diğer sorgu merkezlerindeki görevlilerin kendilerini albay, yarbay vs. olarak subay diye tanıtmaları, bu merkezlerin doğrudan doğruya Genelkurmay Başkanlığına bağlı Kontr-gerilla teşkilatının merkezleri olarak ifade edilmesi uygulamasının çok

yanlış tefsirlere yol açacak nitelikte olduğu devletçe fark edilerek önlenmesi gerekirdi.

Maalesef bu yapılmamıştır. Ve devlet özellikle silahlı kuvvetler bundan yara almıştır.

Bu ortamda ve tartışması sürüp giderken, sanıklara işkence yapıldığı iddiası yaygın olan Ziverbey Köşkü'nde benim de vazife yaptığım kuyruklu yalanı rahatlıkla söylenebilmiştir.

Gazeteci-yazar Nimet Arzık'ın o tarihlerde yayınlanan 7 Gün adlı derginin 2 Şubat 1977 tarih ve 230 sayılı nüshasında çıkan yazısının ilgili bölümünü aşağıda sunuyorum.

"Ziverbey Köşkünün hakimleri

Aya maya kumpanya, bir şişe şampanya, eyüp Özaltürk... Aya maya kumpanya, bir şişe şampanya, Memduh Ünlütürk...

Aya maya kumpanya, bir şişe şampanya, Cihat Akyol.

Küçük çocuklar parmak parmak sayarlar, böylece ebeyi saptamak için. Bütün tanıdıklarımın çocuklarına tekerletiyorum ki bu isimleri unutmasınlar. Bunlar 12 Mart'tan sonraki kontr-gerillacılar, kontr-gerillacıların önde gidenleri.

Onlar iftiharla saklanıyorlar. Biz iftiharla ilân ediyoruz adlarını.

Şimdi emekli, emekli Tümgeneral Cihat Akyol Sivil Savunma örgütünün başında. Özel girişimle, bankalarla ilişkisi yok. Saygı sayarım.

Eyüp Özalkuş… saygı sayarım.

Kontr-gerilla paşası Memduh Ünlütürk .... saygı sayarım.

Nefret edebilirim iliklerime dek ama her halde bir şeye inanmışlar ki, o inanç uğruna vatandaşlarının falakalandığını izleyebilmişler.

Aya maya kumpanya

Unutmayın çocuklar bu adları.

Kontr-gerilla merkezinde kıvrananlar unutulmayacaklar." Belli mihrakların kontr-gerilla kampanyasına beni araç olarak seçtikleri bu yazı ile biraz daha anlaşılıyordu. Bu yalan ve iftiraya çok üzülmüştüm.

Aslında bu yazı ile hukuk dilinde *"Suça azmettirme"* suçu işleniyordu. Mahkeme yoluna başvurmadan iddia sahibi ile görüşmeyi uygun buldum. Görüşmemizde gazeteci ve basın müşaviri Hayat İlhan da yanımızda bulundu.

İlginç bulacağınız için konunun bundan sonraki safhalarını da anlatmak istiyorum.

Nimet Arzık iddia edilen dönemde benim Lüleburgaz'da Tümen Komutanı olduğumu benden duyunca, haberi aldığı muhabir arkadaşı ile telefonla konuştuktan sonra bana şunları söyledi:

"Biz Ziverbey Köşkünde vazife yaptığını bildiğimiz Eyüp Özalkuş'u yakalayıp kendisiyle konuşamıyorduk.

Güvendiğimiz muhabir arkadaşım Ünal Bey İstanbul'da bu defa Eyüp Özalkuş'u evinde yakalamış, söze başlamak için (General Memduh Ünlütürk'ü kastederek) 'paşanızdan selam getirdim' deyince, Özalkuş, 'Cihat Akyol paşadan mı?' karşılığını vermiş, Ünal bey tamam, aradığımı buldum diyerek mülakat bile yapmadan, olay yerinden ayrılıp flaş haber şeklinde 7 Gün'e bilgi vermiş."

Nimet Arzık'a göre Ziverbey Köşkü'nde bir generalin görev yaptığı biliniyormuş, ama ismi kesinleşmemiş. (Halbuki konuşmamızdan önce ve görüşmemize sebep olan yukarıya aldığımız yazısında sırasıyla general Memduh Ünlütürk ve benden bahsetmiştir.)

Anlatılan doğru da olabilir. Ama bunu benim için gerçekten şanssız bir olay olarak niteliyorum.

O tarihlerde Eyüp Özalkuş Hava Meydanları Genel Müdürlüğü'nde sözleşmeli olarak Sivil Savunma Amirliği ile görevliymiş. Ben de İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanıydım. Paşa'dan selam getirdim denilince, görevi ile ilgili olarak beni hatırlamış ve ismimden bahsetmiş olabilir. Aslında Eyüp Özalkuş'un sivil savunma amiri olarak görevi özel bir

görev olup, İçişleri Bakanlığı'na dolayısıyla bana bağlı değildi. Belirtmeliyim ki adı geçeni hâlâ tanımıyorum. Bu vesile ile adını duydum.[24]

Nimet Arzık'tan ayrılırken bu yazının düzeltilmesi vaadini almıştım.

Nitekim, 5 Şubat 1977 tarihli Barış gazetesinde Arzık şöyle yazıyordu:

"Cihat Akyol Paşa'dan özür diterim. Çok feci bir yanlışlık yaptım. Eşekçe de deseniz olur. Köpekçe de...

Onu Ziverbey işkencelerine dahil ettim Ama işkenceciler aleyhinde geniş bir kampanya açmışlardı, belki onları temizleyeceği yerin başına getirirler korkusuyla.

Cihat Akyol Paşa, işkenceciler tarafından benimsenecek bir kişi değildir.

En büyük kusuru Amiral Fahri Çoker'ce yaşamda işi rast gitmişlerin pembeliğidir... İkinci kusuru o da Fahri Çoker'cedir. Öz özü hakkında çok iyi şarkılar söylemektedir, öz özüne.

Onun dışında bilgilidir, çalışkandır, naziktir, insanî tepkileri vardır.

Hâlâ mı konuşuyorum?

Evet, tekrar özür dilemek için."

Gelin, görün ki yaptığım basın toplantılarının birinde özür dilediğinden bahsedince sözünü bozdu.

12 Aralık 1977 tarihli Barış gazetesinde, *"Özürümü özür dileyerek geri alıyorum"* dedi. Belki hâlâ yazıyordur, haberim yok.

Yukarıda da ifade ettiğim gibi, yapılan çirkin iftiradan üzülmüştüm. Üzüntüm Silahlı Kuvvetlerin ve o dönemde bana komutanlık yapanların konuyu açıklığa kavuşturmamalarından da kaynaklanıyordu. Ayrıca Tümgeneral Memduh Ünlütürk'ün Sıkıyönetim Komutanlığının bu işleri ile görevlendirildiği pek çok kişi tarafından doğrulandığına göre, bu asker kişinin benim üzerimdeki iftiranın ortadan kalkması için yiğitçe meydana çıkmayışını yetişme tarzımıza yakıştıramıyordum.

Ancak 7 Kasım 1977'de adresini bulabildiğim Manisa eski Milletvekili Faik Türün'e mektupla müracaat ettim.

Bu mektubun örneğini aşağıda sunuyorum.

"Ankara, 7 Kasım 1977

Sayın Faik Türün

Manisa Milletvekili

ANKARA

Geçen aylarda sol basında benden bahsedilirken (Sıkıyönetim Komutanlığınız sırasında iddiaya göre, Ziverbey Köşkü'nde faaliyet gösteren sorgu merkezinde görev yaptığım, diğer görevliler meyanında benim de işkenceciler arasında bulunduğum) ifade edilerek kamuoyuna sunulmuştur.

Bu çok yanlış ve haksız iddianın düzeltilmesi için konuyu ilgili resmi makamlara arz etmiş bulunuyorum.[25]

Bu dönemde Lüleburgaz'da görev yapan 65'nci Tümen Komutanı Cihat Akyol için serdedilen iddia en yetkili ve güvenilir olarak sizin ağzınızdan açıklığa kavuşabilir. Ve bunu geleneklere uygun olarak siz yapabilirsiniz. Ve yapmalısınız, kanaati içinde ilginizi bekliyorum.

Saygılarımla.

M. Cihat AKYOL

Eski 65'inci Tümen Komutanı"

Em. Orgeneral Türün'den 10 Kasım 1977 tarihli ve mektubumun karşılığı olan yazıyı aldım. Örneğini aşağıda sunuyorum.

"Ankara, 10 Kasım 1977

Sayın Generalim,

Mektubunuzu hayretle karşıladım. Böyle bir yazıdan haberim yok. Herkesin bildiği üzere, Kırklareli ili, Sıkıyönetim bölgesi dışında idi. Bu

hususta bir dava açarsanız beni şahidiniz olarak gösterebilirsiniz. Saygılar sunarım.

Faik Türün"

Hemen söylemeliyim ki, bu cevap ve davranış benim için hiç de tatmin edici değildi. Org. Faik Türün, konuyu ve isteğimi anlamamış olamazdı. Kendisi parlamenter olmakla, istirhamımı kolayca yerine getirebilir ve açıklamaları basında ilgi ve yankı uyandırabilirdi.

Bu görüşümü bir tariz olarak da yaptığım bir basın toplantısında vurguladım.

Em. Orgeneral Türün, epeyce bekledikten sonra Tercüman gazetesinin sorularını cevaplandırırken benimle ilgili bir bölüm ayırmak suretiyle konuya kısmen açıklık getirebilmiştir. Beyanlarını aşağıya alıyorum.

"Emekli Tümgeneral Sayın Cihat Akyol 12 Mart döneminde Lüleburgaz'da 65'inci tümen komutanlığı yapmıştır.

Trakya bölgesi sıkıyönetim bölgesi dışında idi. Bu nedenle, sıkıyönetimde vazife alışı söz konusu edilemez.

Bu değerli general de benim gibi 30 Ağustos 1973'de kadrosuzluktan emekliye ayrılmıştır."

Yavuz Donat soruyor:

-Cihat Akyol'un kontr-gerilla ilişkisine ne dersiniz? Cevap:

-Kontr-gerilla bir iddiadan ibaret olduğuna göre bilmem ki ne diyebilirim?

Org. Türün General Akyol'un kontr-gerilla ile hiç bir alakası yoktur diyemiyor.

Bana göre bu da cevabın olumsuz yanı.

Kontr-gerilla kampanyası vesilesi ile bana dönük sataşmalar bundan sonra da basında olduğu gibi TBMM çatısı altında sürüp gitti.

Org. Türün kolordu ve ordu komutanlığımı yaptığı için beni tanıyorlardı.

Şahsen cevap veremediğim her oturumda, tartışma konusunu da beni de bildikleri için meclis kürsüsünü kullanarak bir asker parlamenter olmanın yaklaşımı içinde iddia sahiplerine gereken cevabı vermelerini ordu geleneklerine ve göreneklerine uygun düştüğü için nedense hakkımmış gibi bekledim, durdum.

Görüldüğü gibi, kontr-gerilla tartışmasının başı sayılan Ziverbey Köşkü sorgu merkezi vesilesi ile ortaya atılan iddia, hem kontr-gerillaya *"İşkence tertipçiliği"* gibi bir anlam getirmiş, hem de bu yoldan iddia edilen suç için suçlular aranmıştır.

Bu suça subayların methaldar oldukları ileri sürülerek, sıkıyönetim görevlileri yetmezmişçesine konu bu anlamı içinde orduya da bulaştırılmaya çalışılmıştır.

Görev yerimi bile incelemeye gerek duymadan *"Bir insanın aynı zamanda iki yerde bulunamayacağı"* kaidesine nasıl cevap verebileceklerini de düşünmeden beni Ziverbey Köşkü'nde vazifeli kılabilmişlerdir.

Resmi makamlar bu iddialar karşısında susunca zayıf yer bulundu diye belli mihraklar bunlara yenilerini de eklemişlerdir.

Emekli bir askeri hakim olan Emin Değer'in iddiası ise silahlı kuvvetler açısından, daha da ileri götürülmüş olarak şöyle:

"Özel Harp Dairesinin yönettiği kontr-gerilla 12 Mart döneminden sonra sorgulamalara karışmıştır."[26]

12 Eylül'den önceki yıllarda Aydınlık gazetesi, İstanbul ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlıklarının kuruluş şemaları ve bu örgütte çalışanlarla, doğru yanlış bulabildiği bütün bilgileri günlerce yayınlamış, subay ve generalleri işkence ve cinayet tertipçiliği ile tanımlanan kontr-gerillaya methaldar yaparak kamuoyuna takdim etmiştir.

Herhalde polemiğe girmeme düşüncesi ile olacak ki bu yayınlara karşı ne haklarında iddia ve isnatta bulunulanlar tarafından şahsen, ne bunların amirleri tarafından ve ne de kuruluş adına herhangi bir açıklama

yapılmamıştır. Bu da bir hareket tarzı olmalı. Daha fazla bir şey söylememiz de mümkün değil.

Ne var ki benim gibi sıkıyönetim görevleri ve uygulamaları ile uzaktan yakından ilgili bulunmayan birisi için yukarıda da ifade ettiğim gibi, bu örgütleri yönetenlerce, isteğim söz konusu olmadan açıklama yapılması elbette doğru olurdu.

17 Mayıs 1977'de Genelkurmay Başkanlığına yaptığım başvuruya cevap verilmediği gibi üzerinde herhangi bir işlem yapılmadığını da üzülerek belirtmeliyim.

17 Ocak 1979 tarihinde yaptığım başvuru üzerine yeni Genel kurmay Başkanımız Org. Kenan Evren kamuoyuna açıklama yapmasalar bile ekte sunduğum cevabi yazıları ile beni sevindirmişlerdir. Kendilerine burada da şükranlarımı sunuyorum.

Bu yazı ile benim 12 Mart döneminde ne Ziverbey Köşkü ve ne de İstanbul-Ankara Sıkıyönetim görevleri ile ilişkimin bulunmadığı en yetkili ağızdan iddia sahiplerini ortada bırakacak şekilde açıklığa kavuşturuluyordu.

Bu bahsi kapatırken kısaca önceki Genelkurmay Başkanımız Semih Sancar'ın benim müracaatımı adeta görev dışı *"Görevsizlik"* kabul ederek silahlı kuvvetlerimiz için yaptığı açıklamaya da kısaca temas etmek istiyorum. Orgeneral Sancar'ın beyanları şöyle:[27]

"Son yıllarda anarşik olaylarla mücadele konusunda Özel Harp Dairesinin elemanlarının görev almış olduğunu ima etmek, Türk ordusunun bünyesini yıpratmak gayesini hedefleyenlerin amacı olabilir. Biz ordu ile milleti bir ve beraber mütalâa ediyoruz.

Ordunun her hangi bir unsurunun milletine karşı olması düşünülebilir mi?"

Bu beyanın katılmadığımız tarafları şunlar: Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler Özel Harp Dairesi'nin kontr-gerilla olduğunu ima etmiyorlar. Açık ve kesin bir dille iddia ediyorlar. Bir örnek olmak üzere yukarıda emekli askeri hakim Emin Değer'in iddiasını sunduk.

Bu kesinliğe karşılık verilen cevap kesin ve yeterli olmamıştır.

Orgeneralimiz bu demecinde ordunun devleti yıkmaya yönelenlerin karşısında olacağını söylemeye gerek duymamış olmalıdır.

Aksi takdirde, senelerden beri sıkıyönetim komutanlıkları emrinde olarak terörle mücadelede ordu birliklerinin kullanılmasını nasıl izah edebiliriz?

Büyük Atatürk'ün iç güvenlik konusunda orduya verdiği görev bir vasiyet olarak Türk milletinin belleğindedir.

Silahlı Kuvvetler iç hizmet kanununun ordunun vazifelerini kesinlikle ortaya koyan maddesi ise yürürlüktedir.

Hatırlanacağı üzere, Silahlı Kuvvetlerin içe dönük vazifesini teorik plânda kabul etmeyen eski CHP yöneticileri bile her nedense büyük bir çelişki halinde ve yüz seksen derece dönüşle iktidarları döneminde silâhlı kuvvetlere bu alanda gittikçe artan bir tempo içinde vazife vermişlerdir.

Genelkurmay Başkanı olduktan sonra Orgeneral Kenan Evren ise yeri geldikçe ve her fırsatta silahlı kuvvetlerin devleti içten ve dıştan gelebilecek her türlü tehlikeye karşı koruma ve kollama görevini yerine getireceğini, kötü niyetlilerin başına bir balyoz indirircesine ifade etmişler, büyük tehlikelerden bunalan kamuoyunun yüreğine su serpmişlerdir (27 Ağustos 1979,29 Ekim 1979).

ÖZEL HARP DAİRESİ

-Silahlı Kuvvetlerde saldırılan hedef, solun şimşeklerini üzerine çeken daire.

-Bu dairenin 4 yıl başkanlığını yaptım.

-Dairenin görevi

-Dairede reorganizasyon çalışmaları

-Daire ve şahsımla ilgili ithamlar

-Dairenin başkanlığından ayrılıyorum

-Kontr-gerilla kampanyası bu daireden ve silahlı kuvvetlerden neler götürdü?

Ziverbey Köşkü sorgulama merkezi için başlatılan kontr-gerilla kampanyasının bu defa hedef olarak silahlı kuvvetlerimizin bir parçası olan Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ni seçtiğini görüyoruz. Bize göre bu hedef bir öncekine nazaran çok daha önemli ve hassas bir hedeftir. Bu oranda güdülen maksadın da daha büyük olduğunu tahmin etmekliğimiz mümkündür.

Konu, sol basında ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde başlangıçta kamuoyunun dikkatini çekmeyecek şekilde ele alınmıştı. Aynı basında benden *"Kontr-gerilla uzmanı"* diye sıkça bahsediliyordu.

Yetkililerin duyarlık göstererek harekete geçmelerini uzunca bir süre bekledikten sonra, bu büyük yanılgıya son verilmesi için 7 Aralık 1977'de Ankara Gazeteciler Cemiyeti salonunda yaptığım basın toplantısında şöyle demiştim:

"Benim kontr-gerilla uzmanı olduğum iddiası, 4 yıl başkanlığım yapmaktan şeref duyduğum Genelkurmay Özel Harp Dairesinin görevinin yanlış bilinmesinden ileri gelmektedir.

Nitekim, TBMM'de geçen yılki bütçe müzakereleri sırasında bir CHP'li milletvekili Özel Harp Dairesinin kontr-gerilla örgütü olduğunu ifade

etmiştir.

Bahse konu, dairenin görevi kontr-gerilla olmayıp resmi ve askeri bir hizmet olan Gayri Nizami Harptir. Bu harp klasik harbin dışında kalan harp harekâtını ihtiva eder.

Gayri Nizami Harp bütün memleketlerin, özellikle büyük ve güçlü düşmanlarla savaşacak memleketlerin stratejik konseptlerinde mutlaka yer alır."

Bu açıklamayı yapmakla yanılgının giderileceğini, Genel Kurmay Özel Harp Dairesiyle benim kontr-gerilla kampanyası hedefleri dışına çıkarılacağımızı umuyordum.

Ama, sonuç maalesef umduğum gibi olmadı. Gerçi kamuoyu iddianın karşısına çıkışımızla, esasen hiç bir zaman üzerine gölge bile düşmesini istemediği ordusu üzerinde oynanmak istenen oyunu anlamıştı.

İddia sahipleri bu defa da demagoji ile hedeflerine ulaşmak üzere kampanyalarına devam ediyorlardı.

4 sene emek verdiğim Özel Harp Dairesi ve şahsımla ilgili olarak ileri sürülen iddia ve ithamların açıklığa kavuşturulması için 18 Mayıs 1977 tarihli yazılarımla *"Genel Kurmay Başkanlığına, Milli Savunma Bakanlığına ve MİT müsteşarlığına"* başvurdum.

Bu yazılarımın örneğini *"Resmi makamlar susuyor"* bölümüne koydum. Tekrarından kaçınarak buraya almadım.[28]

Zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar, Milli Savunma Bakanı Ferit Melen, MİT Müsteşarı ise Emekli Orgeneral Hamza Gürgüç idi.

Bu yazımızla, daha başlangıçta sezinlediğim, kontr-gerilla kampanyasının devleti yıpratma ve yıkma amacı üzerinde çok önceden iddiasız bir uyarı görevini de yerine getiriyordum.

İfade etmeliyim ki, yazılarıma ne cevap aldım ve ne de bu makamların harekete geçtiğine tanık oldum.

Bana dönük iddialar eski görev yerlerimden kaynaklandığından, bu makamlardan açıklama yapılmasını istemeyi hakkım, açıklamanın yapılmasının da onların vazifesi olduğu kanaatim muhafaza ediyorum (Bak. Resmi Makamlar Susuyor).

Bundan önceki bölümlerin birinde Gayri Nizami Harbin ne demek olduğu hakkında bilgi sunmuş, diğerinde ise Gayri Nizami Harbin karşıtı anlamında olan, yabancıların kontr-gerilla da dedikleri, kendi askeri edebiyatımıza *"Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât"* olarak geçen konu hakkında kısa açıklamalarda bulunmuştum.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce kavram saptırması yapılarak kontr-gerillaya işkence ve cinayet tertipçiliği gibi yeni bir anlam verildiğine ayrıca işaret etmiştim.

Bu bilgiler muvacehesinde, böyle menfur bir iddianın gerçekle ilişkisi olmadığı anlaşılarak maksadı üzerinde durulmalıdır.

Bilindiği gibi, Türk milleti, bağrından çıkan Silahlı Kuvvetlerini Türk Ordusu diye tanır. Milletinin büyük tarihini zaferlerle süslemiş olan, onun baş tacı ve gözbebeği olarak iftihar ve gurur kaynağını teşkil eden Türk Ordusu her zaman bu güvene layık olmanın çabası içinde bulunmuştur.

40 senemi severek ve şeref duyarak hizmetine verdiğim orduda bulunduğum ve onu tanıdığım süre içinde, son yılların aziz milletimizin asla tasvip etmediği yıkıcı kampanya dönemi hariç, ordu hakkında milletimin en ufak bir imasına tanık olmadım.

Büyük milletimizin bu büyük ve asil davranışına işaret ederek kontr-gerilla kampanyasının orduya yönelen emellerine dikkati çekmek istiyorum.

Özel Harp Dairesi, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde Genelkurmay II. Başkanına bağlı, yani Genelkurmay II. Başkanının emir ve komutası ile yönetilen bir dairedir.

Silahlı Kuvvetlerimizin diğer birimlerinde olduğu gibi, tasdik edilmiş bir kuruluşu, onaylı kadrosu ve Genelkurmay Başkanlığı görev talimatı içinde yer alan resmi bir görev talimatı vardır.

Sırası gelmişken, bir kere daha, yurt savunması ile çok yakından ilgili olan ve Özel Harp Dairesi'nin görevi bulunan Gayri Nizami Harbin kamuoyunca yeteri kadar bilinmediğine işaret etmek istiyorum.

Kontr-gerilla kampanyası sırasında müşahedelerimiz odur ki, kasıtlı olarak kavram saptırması yapanların dışında, büyük çevreler, üzülerek ifade edelim ki zamanın Başbakanı dahil, devlet görevlileri bile Gayri Nizami Harp hakkında yeterince bilgili değillerdi.

Ben 30 Ağustos 1967'de Tuğgeneral olarak bu dairenin başkanlığına atandım. Bana sataşıldığından bu yana her zaman ifade ettiğim gibi, şeref duyarak 4 yıl başkanlığını yaptığım bu dairede verdiğim devlet hizmetleri ile iftihar ve gurur duyuyorum

Bundan önceki görevim MİT Müsteşarlığı (Milli İstihbarat Teşkilatı) İstihbarat Başkanlığı idi. O zamanki MİT Müsteşarı ile prensiplerde anlaşamadığımız için bu görevde kısa bir müddet çalıştıktan sonra ayrılmayı istemiştim.

Bu yöndeki teklifimi olumlu karşılayan zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Cemal Tural'a her zaman şükran borçluyum.

MİT'de görev yaptığım son günlerden birinde Genelkurmay II. Başkanı Orgeneral Fikret Esen beni telefonla arayarak *"Akyol, yeni görevin hayırlı olsun. Beraber çalışacağız* "dediler.

Sayın Orgeneralin kişiliğinden ötürü buna çok sevinmiştim. Yeni görev yerimin neresi olduğunu bile sormamıştım.

Tayin emrini tebellüğ edince, bunun II. Başkana bağlı Genelkurmay Seferberlik Tetkik Kurulu Başkanlığı olduğunu öğrendim. Gene sonradan öğrendim ki, General Recai Engin'in rahatsızlığının da katkısıyla Londra Askeri Ataşeliğine atanmasıyla bu görev boşalmıştı.

Benim için yepyeni bir görevdi. Dışardan bakıldığında çok gizli ve önemli bir vazifesi olduğu intibaı alınan dairenin bazı çevrelere göre de bir istihbarat hizmeti gibi yorumlanabilir bir görünümü de vardı.

Dairenin ve teşkilatın halihazır durumunu kısa zamanda öğrendim. Oldukça eski mazisi içinde seleflerimin büyük gayretler harcadığı belliydi.

Bana göre, en önemli olarak tespit edebildiğim husus dairenin görevinin net olarak tanımlanması yapılarak adının vurgulanmamış olmasıydı.

Yaptığımız incelemeler sonunda Gayri Nizami Harp olarak belirlediğimiz dairenin görevinin en iyi şekilde yapılabilmesi için personel, teşkilât ve eğitim yönünden teklif ve mütalâalarımızı bir brifing içinde komutanlarımıza sunduktan sonra hizmeti daha ileriye götürmek üzere çalışmalara koyulduk.

Belirtmeliyim ki, komutanlarımızın şahsıma dönük güvenleri benim için bu çalışmalarımda en büyük desteğimi teşkil etmiştir.

Dairenin görünümünü bir istihbarat teşkilâtı gibi olmaktan kurtarmaya özen gösterdik. Bununla ilgili olarak büyük komutanlardan başlayarak garnizon komutanlarına kadar her kademede brifinglerle bilgi sunmayı uygun bularak bilmesi gereken sayısını çoğalttık.

Dairede oluşan, talimatlarımıza göre lüzumsuz bulduğumuz aşırı ve anlamsız gizlilik anlayışını gerektiği ölçüde tutma gayretimiz oldu.

Konu eski şekliyle o kadar yerleşmiş ve benimsenmişti ki 1’inci Başkanımız bir gün esprili bir konuşma içinde bana *"Siz istihbaratçısınız, size yaklaşılmaz"* demişti. Gayretlerime rağmen Orgeneral Nihat Tulunay'dan duyduğum bu sözü yadırgamıştım.

Dairenin adını Komutanlığın oluru ile görevini ifade edecek şekilde Özel Harp Dairesi olarak değiştirmek, isabeti kontr-gerilla kampanyası sırasında anlaşılan olumlu bir hizmet niteliğindedir.

Yaptığımız çalışmalarda teşkilâtın millî ihtiyaçlarımıza cevap vermesi ve bünyemize uygunluğu başlıca amacımız olmuştur.

Sol çevrelerin sürdürdüğü kampanya ile hizmet çok yerinden delik deşik ve deşifre olmasına rağmen, gene de bizim anlayışımıza göre ayrıntılarının gizliliği sebebiyle ele aldığımız konuların hepsini burada ifade etmemiz doğru olmayacaktır.

Giriş ve tanıtma niteliğindeki bu açıklamadan sonra, kontr-gerilla kampanyası sırasında Genelkurmay Özel Harp Dairesi hakkında ve bu dairenin başkanlığını yapmakla irtibat kurularak şahsımla ilgili olarak, ileri

sürülen, gözümüze çarpan veya tesbit edebildiğim iddia ve ithamlardan bazı örnekler vermek istiyorum.

-13 Kasım 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesine göre, feshedilen CHP eski Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu Başbakanlığa, Milli Savunma Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına verdiği soru önergesinde aşağıdaki iddiayı serdetmiştir.

"Eski Özel Harp Dairesi Başkanı emekli Tümgeneral Cihat Akyol eski bir kontr-gerilla lideridir. Bu kişinin korunarak Sivil Savunma Genel Sekreterliğine getirilmesi ile iki örgüt arasında bir ilişki kurulabilirler mi? Bu ilişki varsa hangi amaca yöneliktir?"

Bu iddiayı parçalara ayırırsak ortaya şunlar çıkıyor:

a.Em. Tümgeneral Cihat Akyol bir kontr-gerilla lideridir (kafalarındaki anlamda)

b.Özel Harp Dairesi bir kontr-gerilla örgütüdür (kafalarındaki anlamda)

c.Sivil Savunma Genel Sekreterliği (aslı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı olmalı) muhtemelen kontr-gerilla örgütüdür. (Köylüoğlu'nun dilinin altındaki bakla)

Bu iddia üzerine konunun TBMM ve kamuoyunda açıklığa kavuşturulması için Başbakanlığa, Milli Savunma Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına yazılı olarak müracaat ettim.

İfade etmeliyim ki, bu makamlar ne açıklama yapmışlar, ne de müracaatıma rağmen bana cevap vermişlerdir (Bak. Resmi Makamlar Susuyor).

-25 Ocak 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde Ak Ajans'a atfen verilen haberde şu iddia yer almıştır:

"Bu arada kamuoyuna kontr-gerilla diye yansıyan kuruluşun resmi adının Milli Güvenlik Stratejisinde Özel Harp Dairesi diye geçtiği öğrenildi."

-CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in iddiasını 25 Ocak 1978 tarihli Hürriyet gazetesi şu şekilde vermiştir:

"Emniyet Genel Müdürlüğünün bir kesiminin Özel Harp Dairesi ile iç içe çalıştığını söyleyen Süleyman Genç, emniyet sorgularındaki bütün işkencelerin kontr-gerilla metodu ile ve bu elemanlar aracılığı ile yürütüldüğünü öne sürerek, bunlar içinde… gibi bir çok çeşit işkenceler bulunmaktadır dedi."

-29 Ocak 1978 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi Türkiye büyük Millet Meclisi'nde görüşülürken Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın yaptığı konuşmayı basın şöyle aktarmıştır:

"Niyazi Ünsal, Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Özel Harp Dairesinin karanlık bir örgüte kılıf yapılmak istendiğini, bu kuruluşta çekirdek kadro dışında her kuruluştan ve meslekten kişiler bulunduğunu, bu kişilerin belli eğitimden sonra sabotajlarda, tahriplerde, baskınlarda, soygunlarda kısaca bütün anarşik olaylarda kullandığını iddia etmiş ve Türün, Elverdi, Akyol neredesiniz? diye sormuştur."

-4 Şubat 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde Oktay Ekşi şunları yazmıştır:

"Yine kontr-gerilla.

Örneğin, Niyazi Ünsal birinci gün kontr-gerilla denen örgütün aslında Genelkurmaya bağlı Özel Harp Dairesi olduğunu söylerken, ikinci gün hayır, hayır o değilmiş asıl adı Seferberlik Tetkik Kurulu denen organmış cinsinden bir beyanda bulundu.

Ne var ki, onun bu konuşması kamuoyuna yansıdıktan sonra, yapılan açıklamalar Seferberlik Tetkik Kurulu ile Özel Harp Dairesinin birbirlerinden farklı olmadığını ortaya koydu."

6 Şubat 1978 tarihli Tercüman gazetesinde, Avukat Emin Değer'in şu beyanı yayınlanmıştır.

"Türkiye'de kontr-gerilla adlı bir örgüt vardır. Bu örgüt Özel Harp Dairesi tarafından yönetilir."

Emekli bir askeri hakim olan bu avukatın Özel Harp Dairesi'nin 12 Mart döneminden sonra sorgulamalara katıldığına dair bir başka beyanını da bundan önceki bölümde sayfalarımıza almıştık.

-22 Ocak 1979 tarihli Milliyet gazetesinde CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın aşağıdaki beyanı yayınlandı:

"Türkiye'de yaşadığımız olaylar özel savaş düşüncesinin Türkiye'ye geldiği günlerde başlar. Hükümet özel savaş dairesinin kuruluşundan günümüze kadar tüm işlemlerini gözden geçirmelidir."

-Aynı tarihli Milliyet gazetesinde Tabii Senatör Suphi Karaman'ın konuşmasına da yer verilmişti. Gazetenin haber yazısı şöyle:

"Emekli Senatör Suphi Karaman da Genelkurmay Özel Savaş Dairesinin iç politikaya karıştığını söylemiştir."

Bunun üzerine meclis zabıtlarını karıştırdım. Mumaileyhin İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken Bütçe-Plan Karma Komisyonunda yaptığı konuşmayı tesbit ettiğim şekliyle aşağıya alıyorum:[29]

"Aslında Özel Savaş Dairesi ve yaptığı görevler, bir ölçüde ülke savunmasının gereği olan işlerdir. Ama bu savunmanın gereklerinin dışına çıkarılmış olaylar vardır, eylemler vardır. İç politikaya dayanak kabul edilen durumlar vardır. Bunların farkında olunamamıştır."

-4 Haziran 1979 tarihli Tercüman gazetesinde Ahmet Kabaklı'nın daha kesin ve belirgin bir iddiası yer alıyordu. İddia şöyle:

Orduya karşı bütün komünistlerle birlikte kontr-gerilla, kışkırtıcı ajan kınaması yapan bu zattır Ecevit'tir.

Filhakika, önceki bölümde de ifade ettiğimiz gibi Bülent Ecevit 1973'lerde kontr-gerilla tartışmasını iç politika gündemine getirmiş, 7 Mayıs 1977'de ve sunduğumuz örneklerin Tarihlerine bakılacak olursa herkesten önce Özel Harp Dairesinden şikayetçi olmuştur.

Her ne kadar, İstanbul Sıkıyönetim eski komutanının beyanından öğrendiğimize göre, kontr-gerilla sözcüğünü ilkin 1971'terde Talât Turan kullanmışsa da Ecevit'in ana muhalefet lideri ve daha sonra Başbakan

olarak konuyu ele almış olması, yürütülen kampanyaya başarı yönünden ağırlık kazandırmıştır.

Kampanyanın sözcüleri de izlenimlerime göre adeta Ecevit'ten direktif almışçasına hareket etmişlerdir.

Ecevit'in 7 Mayıs 1977 günü, T.C. Cumhurbaşkanına sunduğu yazının 2'nci ek yazısında Özel Harp Dairesi ile ilgili olarak yer alan iddia 4 Şubat 1978 tarihli Hürriyet gazetesine göre şöyledir:

"Söz *konusu örgüt, gerilla ve kontr-gerilla savaşları için ve her türlü yeraltı faaliyetleri için plânlar yapar ve insan yetiştirir. Gizlilik içinde çalışır, demokratik hukuk dışıdır.*

1974'e kadar, gizli olarak Amerikalılardan mali destek görürdü. Amerikan Askeri Heyetleri ile bir binada çalışırdı.[30]

Amerikan mali desteğinin 1974'te sona erdiği bildirilmiştir. 12 Mart döneminde sözü edilen kontr-gerilla denen kimselerin bu örgüte bağlı olmaları olasılığı vardır.[31]

Bu örgütte iyi niyetli kimselerin dışında, siyasal düşünceleri yönünden yurt savunması için gördükleri eğitimi Türkiye'deki şiddet eylemlerinde kullananların bulunabileceği güçlü olasılıktır.

Çünkü bu eylemlerin bazıları, görünürdeki çoluk çocuk tarafından değil, ancak güçlü bir örgüt tarafından düzenlenebilecek niteliktedir. Özellikle 1 Mayıs 1977 Taksim olayı bu izlenimi vermektedir.[32]

Bu örgütte görev almış, yönetici olarak çalışmış kimselerden bazılarının emekliye ayrıldıktan sonra da bilgilerini ve yetiştirdikleri elemanları siyasal nitelikteki eylemleri için kullanıldıklarını gösteren belirtiler vardır.[33]

Gazeteye göre:

"Korutürk, Ecevit'in yazısını her ne kadar 10 Mayıs 1977 tarihinde Genelkurmay Başkanlığına gönderdiyse de yazıyı aldığı gün 7 Mayıs 1977'de Orgeneral Semih Sancar'la mutat dışı bir görüşme yaptı. Ecevit'in şikayetlerini anlattı. Genelkurmay böylesine iddiaları kabullenmedi. Kontr-gerillayı amaçlayan iddiaların geçersiz olduğunu köşke söyledi."

Ecevit aynı gün, 7 Mayıs 1977'de İzmir'de, Devlet içinde yer almakla beraber, hiç değilse devlet gücünden kaynaklanmakla beraber, demokratik hukuk devletinin denetimi alanı dışında kalan bazı örgütlerin bu olaylarda başlıca etken olduğunu miting meydanlarında söylüyordu.

Süleyman Demirel, 13 Mayıs 1977 günü saat 18.30'da mutat haftalık görüşmesini yapmak üzere Korutürk'e gitti. O dakikaya kadar CHP liderinin Korutürk'e söylediklerinden haberi olmayan Demirel'e Cumhurbaşkanı, Ecevit'in söylediklerini nakletti. CHP liderinden söylediklerinin yazı ile kendisine iletmesini istediğini ve aldığını ekledi. Demirel bu iddialar hükümetle ilgilidir dedi ve kendisine verilmesini istedi.

Korutürk, Ecevit'in yazısının kopyasını Demirel'e verdi.

Başbakan, 14 Mayıs 1977'de yazıp imzaladığı bir yazıyı CHP Genel Başkanı Ecevit'e gönderdi.

Bu kısa mektubun ilk paragrafında, Cumhurbaşkanına şikayette bulunduğu konuları 13 Mayıs 1977 günü bizzat Korutürk'ün intikal ettirdiği yazılmaktadır. Bu mektubun diğer paragraflarındaki bölümler şunlardır:

(…bu konudaki iddialarınız, bugünkü şekli ile kavli mücerrette kalmaktadır. Bir tahkikata ve araştırmaya esas teşkil edebilecek nitelikte değildir.

Hiç bir emare, hiç bir delil ve ipucu olmadan vehme dayanarak bir soruşturma yapılmasının mümkün olamayacağı izahtan varestedir.

Bahse konu olaylar ile şikayetlerimizin illiyet rabıtasına dair en ufak dair bir deliliniz varsa, bunları bildirmenizi, konunun tetkik ve tahkik edilmesi açısından zaruri görmekteyim…)

Bilgi olarak söylemeliyim ki, Ecevit zamanın Başbakanı Demirel'in 14 Mayıs'ta yazdığı yazıya cevap vermedi. Haberin Demirel tarafından basına sızdırıldığı ön yargısına varan Ecevit'in bundan fazlaca canı sıkılmış ve reaksiyonu bu oranda büyük olmuştur.

Ecevit'in bu konuda yaptığı açıklama şöyledir:[34]

"Adalet Partisi Genel Başkanı, devlet anlayışındaki sorumsuzluğunun en son örneğini, sayın cumhurbaşkanı ile benim aramdaki özel bir görüşme ile ilgili notları basına izinsiz sızdırmakla da göstermiştir. İzinsiz diyorum, çünkü benden öyle bir izin almamıştır. Sayın Cumhurbaşkanının da kendisine öyle bir izin ve ı *yetki vermiş olabileceğini aklımdan bile geçiremem. Söz konusu notla her hangi bir iddiada bulunmuş değilim. Bazı resmi bilgiler dışında ancak bazı olasılıklar üzerinde durmuş bulunuyorum.*

O olasılıkları akla getirenler ise bugün Adalet Partisi Genel Başkanının yanında yer almış bazı kimselerin basında çıkmış olan açıklamalarıdır.

Bu olasılıklara da, yalnızca Sayın Cumhurbaşkanımıza kendi istekleri üzerine sunduğum gizli ve özel notla değil, sorumluca bir üslûpla kamuoyu önündeki konuşmalarımda da değinmiş bulunuyorum. Fakat o notta yer alan ve bir siyaset adamının ancak bir özel konuşmada Sayın Cumhurbaşkanına sunabileceği gizli resmi bilgiler veya kişi adı belirtilerek değinilen olasılıkları izinsiz açıklayan veya basına sızdıran bir parti lideri kendisine devlet sorumluluğu emanet edilemeyecek kadar sorumsuz bir kimsedir."

Şahsen ben, Hürriyet gazetesinin, Ecevit'in 7 Mayıs 1977'de Cumhurbaşkanına sunduğu yazı muhtevasını, gecikmişte olsa açıklamasından ötürü müteşekkirim.

Benim için yapılan yalan ve iftira şeklindeki suçlamaları cevaplandırmak üzere yaptığım basın toplantılarından önce Hürriyet gazetesinin bu açıklaması elime geçmiş olsaydı asıl iddia sahibi olarak Ecevit'e teveccüh eder, CHP'li parlamenterleri kendime muhatap yapmazdım.

Bundan haberim olsaydı, bana dönük suçlamalardan ötürü Genelkurmay Başkanlığı, Bakanlıklar ve MİT Müsteşarlığından sonra en son müracaat mercii olarak 3 Şubat 1978 tarihli bir yazı ile Başbakanlığa ve zamanın Başbakanı olan Ecevit'e müracaat eder miydim?[35]

Cumhurbaşkanına sunulan yukarıdaki yazıdan anlaşılıyordu ki, Ecevit Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin ve iddiaları bir arada mütalaa edince kendi iması da açıklığa kavuşmuş olarak, beni karşısına almıştı.[36]

Bunu bilmeden, Başbakan olarak Ecevit'e yazdığım yazının son cümlesinde şöyle diyordum:

"Bu satırları devlet adamlığınıza ve her şeyden önce insan yapınıza olan güven duyguları ile yazıyorum.

Beni ferahlatacak cevabınızı bekliyorum."

Ecevit'in gizli ve şikayetçi davranışı ile benim açık, samimi ve iftiranın önlenmesi için yaptığım davranışımı değerlendirmesini okuyucularıma bırakıyorum.

27 Ocak 1978 günü evimde yaptığım basın toplantısında şöyle demiştim:

"… bu büyük güvenle ben sayın hükümet başkanımızın çok geniş inceleme ve araştırma imkânlarına sahip olarak, basında ve meclislerde ortaya atılan bu hassas konuya, daima inandığımız devlet adamlığı ağırlığı ile el atarak devlet kuruluşlarının, dolayısıyla devletin daha fazla zarar görmemesini sağlayacaklarına inanıyorum."

İfade etmeliyim ki, bu beyanım dolayısıyla telefonla arayarak Ecevit için duyduğum güveni eleştirenler olmuştur. Hürriyet gazetesinin gecikmiş ifşaatından sonra bunların haklı olduğunu ben de üzülerek anlayacaktım.

Ayrıca, Ecevit'in 3 Şubat 1978 tarihli yazımıza neden cevap vermediğini Cumhurbaşkanına yaptığı şikayeti gecikmiş olarak öğrendikten sonra anlamış bulunuyorum.

Sanıyorum konu bu şekli ile okuyucularımın önünde de tamamen aydınlanmış olmaktadır.

Sırası gelmişken, kontr-gerilla kampanyasına açıklık getirmesi bakımından burada bir hususa daha değinmek istiyorum.

Ecevit'in şikayetinin Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık katlarında uzun süre saklı tutulduğu devre içinde T.B.M.M.'nde kontr-gerilla kampanyası ile ilgili suçlamalar devlet kuruluşlarına ve ismimden bahsedilerek bana yöneltilirken CHP’de çevre diye bilinenlerce şöyle deniliyordu,

"Bu kampanyanın sürdürülmesinden Ecevit memnun değildir. Bu işi yürütenler istenmeyen adam haline gelmişlerdir..."

Nitekim, bu davranışı ile isim yapan CHP Erzincan senatörü Niyazi Ünsal hakkında basında eleştiri yazıları çıkmaya başladı.

5.Şubat.l978 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan 2 yazıyı örnek olmak üzere aşağıda sunuyorum:

"Senatör Niyazi Ünsal CHP’de istenmeyen adam oldu.

CHP Erzincan senatörü Niyazi Ünsal'ın bütçe görüşmeleri sırasındaki söz ve davranışlarının parti içinde yönetici parlamenterler tarafından tepki ile karşılandığı ve istenmeyen adam durumuna düştüğü belirtiliyor.

Konuştuğumuz CHP’li parlamenterler, Niyazi Ünsal'ın özellikle kontr-gerilla konusunda peş peşe yaptığı ve belgelere dayandıramadığı konuşmaları partiyi ve Genel Başkan Ecevit'i güç duruma düşürdüğünü söylediler.

Ünsal'ın bu konuyu son derece zamansız ve hazırlıksız ortaya attığını belirten bu parlamenterler, söz konusu bu senatörün bunun yanında öne sürdüğü iddiaları kanıtlayacak belgeleri ortaya koyamadığını kaydederek, gerekli hazırlığı yapmadan ve belgeleri bulmadan sert çıkışlar yapan Ünsal, CHP’yi güç duruma düşürdü.

Bu çıkışlar CHP’ye hiç bir fayda sağlamadığı gibi, aksine zarar getirdi. Genel Başkan durup durukken yersiz bir tartışmanın içine itildi. Dediler."

"Günün portresi:

Şöhret meraklısı bir garip adam. Niyazi Ünsal Adalet partililere sorarsanız Niyazi Ünsal öğretmenin felsefesi önce koltuk, sonra partidir. Adana ilk öğretim müfettişi Niyazi Ünsal bey, 1965’lerde kafasına politikacı olmayı koyunca önce AP'nin kapısını çalmıştır. AP'lilere göre burada yüz bulamayınca CHP’ye, oradan da 1967 yılında parlamentoya atlayıvermiştir.

Her ne kadar sık sık ben hizmet adamıyım der, en çalışkan parlamenterler arasında yer alırsa da, pek çok kişinin görüşünde o sadece bir şöhret

meraklısıdır.

Erbakan'ın[37] Erzincan'da attığı temeli arkasına koyup Ankara'ya getirmesi, MSP'lileri pek çok kızdırmışsa da Necmettin hocaya diş bileyenlere Niyazi Bey şirin görünmüştür.

Ama bu şirin görünüş, 1976 sonlarında aniden silinivermiştir. Kendi partisi o sırada milletvekili maaşlarına zam yapılmasına karşı çıkarken, Niyazi öğretmen de kendi partisine karşı çıkmış, zammı savunmaya başlamıştır.

Gazetelerde bu yüzden aleyhine bir kaç yazı çıkınca da, meclis çatısı altında hiç yakışmayacak sunturlu küfürlerle basın mensuplarına saldırmış, aniden sevimsiz oluvermiştir.

Niyazi Bey tabiri amiyanesi ile, parti disiplinini pek sallamayan kişiliktedir. Son bütçe görüşmelerinde hem meclis hem senato başkanına saldırarak hiç kimseyi takmayan kişilikte olduğu izlenimini de vermiştir. Bu davranışlar Niyazi Beyin şöhretine şöhret katmıştır kuşkusuz. Ama kime hizmet eder, neye hizmet eder Niyazi Bey... orası da meşkûk, yani yeni dille kuşkuludur.

Kontr-gerilla konusunda, gece yarıları, ayılıp bayılarak, kendileri darılmasın biraz da aktör edasıyla -yaşarsam açıklayacağım- deyip hiç bir şey açıklamaması kime yaramıştır, bilinmez. CHP ve Ecevit Niyazi Beyin bu çıkışlarından çok zarar görmüştür. Çok müşkül durumlara düşmüştür.

Ama Niyazi Bey, kendi hesabına artık kamuoyunun gözünde sözde bilgili, cesur ve meşhurdur. Galiba istediği de budur. Ama kamuoyu öylesine dikkatlidir ki, ülkesinin ve ulusunun içine dinamit gibi nifak tohumları atanları, huzur bozanları, memleketi karıştıranları hiç affetmez.

Affetmeyeceği içindir ki, Niyazi Ünsal gibiler Türk siyasal hayatında gelirler, sivrilikler yaparlar ve tıpkı sabun köpüğü gibi kaybolup giderler.

Biz çevrenin iddiasının aksine, Parti Genel Başkanına rağmen, parlamenterlerin kendiliklerinden hareket edemeyecekleri kanaatini taşıyoruz.

Nitekim, Niyazi Ünsal'ın Ecevit'le dostluğunun ifadesi sayılabilecek düğün şahitliği resimleri bu söylentilerin çalkalandığı dönemde gazetelerde yer alıyordu.

Yukarıda sıraladığım, Özel Harp Dairesiyle ilgili açık ithamlara, normal olarak bu kuruluşun bağlı olduğu makamların gereken cevabı vermesi icab ederdi.

Kampanyanın 4 yıl emek verdiğim Özel Harp Dairesi'ne yöneldiğini tesbit eder etmez, emrimde görev yaptığı için tanıdığım bu dairenin başkanı Tuğgeneral Atilla Erdoğan'ı gerçeğin açıklanmasında gecikilmemesi için özel olarak ikaz ettim.

Yapılan ithamlar Genelkurmay Başkanlığı veya Milli Savunma Bakanlığı tarafından cevaplanmayınca konuyu tekrar hatırlattım.

Aldığım cevap şu olmuştur:

"Efendim burada gizlilik konusu çok önemli, komutanlar polemiğe girmek istemiyorlar."

Halbuki, muhatabıma gizliliği ben böyle öğretmemiştim.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanlığı görevini devrettiğim, bu dairede önceleri kurmay başkanlığımı ve yardımcılığımı yapmış olan Tümgeneral Kemal Yamak'ı[38] Gülhane Askeri Hastanesinde ziyaret ettim.

Konuşma yeri olmayacağını bildiğim halde, kendisine sorduğum soru ile aldığım cevabı aşağıda sunuyorum:

Soru: Yamak, Özel Harp Dairesi ile ilgili iddialar bildiğiniz üzere, çok yoğunlaştı. İddia sahipleri arasında Ecevit'te var. Yoksa benden sonra, daire görevinin dışındaki işlere karıştırıldı mı?

Cevap: Komutanım, kesinlikle hayır, hizmeti sizden devraldıktan sonra, aynı doğrultuda götürdüm. Bundan emin olabilirsiniz.

Yamak Paşa, güvendiğim bir arkadaşımdı. Bu cevaptan sonra konuyu değiştirmiştim.

O tarihlerde Genelkurmay II’nci Başkanı olan arkadaşım Orgeneral Sedat Celasun'a konuya ilgi göstermesi için yazdığım mektuba[39] aldığım cevap özetle şöyleydi:

"Basında hakkınızda çıkmış olan yazıları üzülerek okuduk.

Teşkilat hakkında gerekli teşebbüslerin yapılmış olduğuna emin olabilirsiniz."

Yüksek komutanlara o safhada daha faydalı bir şey demek için durumum müsait değildi. Ama, kontr-gerilla kampanyası insafsızca yürütülüyordu.

Burada da tekrarlıyayım. Bana dönük suçlamaların sebebi, benim vasıtamla devleti yıpratmak apaçık ortada iken, ithamlar yaptığım devlet hizmetlerinden kaynaklanıyor olmasına rağmen, Silahlı Kuvvetler büyük bir vefasızlık örneği vererek kamuoyuna gerçekleri açıklamıyor. Org. Sedat Celasun'un bana yazdığı cevabi yazıdan öğreniyorum ki, saldırılara verilen cevap sadece üzüntü izharından ibaret kalıyordu.

Ben Sedat Celasun'a bir kusurumu örtmesi için istirhamda bulunmamıştım. Konuya ilgi göstermesini rica etmekliğimin manası iftira balonunun söndürülmesi için Silahlı Kuvvetlerce gerçekleri içeren bir açıklama yapılmasını istemekti. Çünkü resmî müracaatım kaale alınmamıştı. Arkadaşlığımızı hatırlatarak ilgi rica etmiştim.

Sedat Celasun, Orgeneral ve Genelkurmay II’nci Başkanı olduğuna göre resmî müracaatımın da muhatabı idi. Sonuca bakarak arkadaşım olmayan bir II’nci Başkan olsaydı diye düşünmüştüm.

O tarihlerde M.S.B. lığı Müsteşarı Org. Selahattin Demircioğlu idi. Bir yerde bir grup içinde tesadüfen karşılaştığımızda, Eski Genelkurmay Bşk. Org. Semih Sancar'a bana gösterilen ilgisizlikten ötürü serzenişte bulunduğumu izledikten sonra yanıma yaklaşarak *"Cihatcığım, ben ilgi gösteriyorum. Gönderdiğin yazını geciktirmeden Bakanın önüne koydum."* demişti. Selâhattin Paşa, benim istediğim o değil, zahmet etmişsiniz ama bunu yazıcı er de yapabilirdi, dediğimi hatırlıyorum. Demircioğlu da aynı nasıplı arkadaşımdı.

7 Aralık 1977 ve 27 Ocak 1978 tarihlerinde yaptığım basın toplantılarında önce de ifade ettiğim gibi, Özel Harp Dairesinin görevinin kontr-gerilla olmayıp Gayri Nizami Harp olduğunu açıklamıştım.

Ecevit, Cumhurbaşkanına sunduğu şikayetnamede, gerçek dışı olarak Özel Harp Dairesinin kontr-gerilla savaşları için ve her türlü yeraltı faaliyetleri için plânlar yapar ve insan yetiştirir diyebilmiştir.

Halbuki Ecevit bu dairenin görevini 1974 yılında komutanlarla birlikte aynı dairede aldığı bir brifingde dinlemiş, anlamış, görevlilerine de takdirlerini sunmuştu. Kısaca bu dairenin görevini biliyordu.

Böyle olmasa bile, ana muhalefet lideri sıfatıyla dairenin görevini, varsa diğer sorunlarının cevabını her zaman için Başbakandan ve Genelkurmay Başkanından öğrenebilir ve tahkik edebilirdi.

Alınacak cevap sözü uzattırmayabilirdi. Ama, devlet düzeni içindeki samimi ve doğru hareket tarzı böyle olmalıydı.

Anlaşılıyordu ki, Ecevit somut hale getirdiği konuyu resmi makamlardan gizli tutarak, doğruca Devlet Başkanına bir şikayet konusu halinde ulaştırmada özel amacı için muhtemelen yarar görüyordu.

Aynı iddiaları tekrarlayan parlamenterlerin de iki adımda varacakları Genelkurmay Başkanlığından konuyu öğrenmeleri elbette ki mümkündü. Ama o zaman önergeleri, soruları, iddiaları meclis zabıtlarına geçmeyecek, basında söz konusu edilmeyecek, sürdürülen bu kampanyaya yardımcı olamayacaklardı.

Devlet çapında bir başka gerekçesi yoktuysa, işin hazin olan bir diğer tarafı da Genelkurmay Başkanının, basın aracılığı ile kamuoyuna yansımasına rağmen, Genelkurmay Başkanlığı kuruluşunda olan Özel Harp Dairesi ile ilgili suçlamayı şiddetle ve gereği gibi reddederek yangını bu noktada söndürmemiş olmasıdır.

Zamanın Genelkurmay Başkanı yapılan çok açık ve somut iddiaya karşılık, burada da tekrarlıyoruz, emekli olmadan bir gün önce ve bir sene bekledikten sonra, iddia ve ithamlara ancak (imâ) diyebilmiştir.

Orgeneral Sancar'ın 6 Mart 1978 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan demeci ile yaptığı açıklamanın Özel Harp Dairesi ile ilgili bölümü de şöyle idi:

"Bilindiği üzere, Gayri Nizami savaşın adı gerilla harbidir. Buna karşı aldığımız tedbir kontr-gerilla harbidir.

Bizde kontr-gerilla diye bir kuruluş yoktur. Özel Harp Dairesi vardır."

Evet mi? Yoksa hayır mı? Olduğu belli olmayan ve anlaşılması çok zor olan bu beyan askerce ve daha açık olamaz mıydı?

Biz Özel Harp Dairesi ile ilgili iddialar karşısında kendi dönemimiz olan 30 Ağustos 1967 den 1971'e kadarki süre için görev sorumluluğumuzun neler olduğunu ve neler yaptığımızı belirterek alın açıklığı ve vicdan rahatlığı ile hesap verme durumunda olduğumuzu söyledik geldik.

Bu dairenin benden önce ve benden sonra görev yapan pek çok başkanı olmuştur. Bunlardan da yetkili olarak bu daireyi yöneten Genelkurmay II'nci ve I'inci Başkanları vardır.

Burada dikkat edilecek önemli ve sanıyorum kamuoyunun dikkatinden kaçan hususlardan biri de kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin daireyi yöneten Genelkurmay Başkanı ve II'nci Başkanları ile her hangi bir tartışmaya girmemeleridir.

Bu konuya kampanyanın yöntemi olarak kitabımızın başlarında temas etmiştik. Bunun ustalıkla seçilmiş bir taktik olduğunu burada da tekrarlıyoruz.

Konuya devamla iddiaların üzerinde biraz daha durmak istiyorum.

Bülent Ecevit, örneğini yukarıda sunduğumuz Cumhurbaşkanına takdim ettiği şikayet yazısında kontr-gerilla olarak tanımladığı dairenin Amerikan Yardım Heyetiyle bir binada çalıştığını söylemektedir.

Güya ismini saklamakla birlikte nasıl olsa bu tariflerden herkes anlar diyerek bunun açıkça Özel Harp Dairesi olduğunu yazısına koymamıştır.

Filhakika, Ankara'da eski yedek subay okulu olarak bilinen ve büyük bir bölümünde Amerikan Askeri Yardım Kurulunun çalıştığı binanın bir bölümünde çalışan daire Genelkurmay Özel Harp Dairesinden başkası değildir.

CHP senatörü, parti genel başkanının bu açıklamasını tamamlamada ve yorumlamada gecikmeyecekti.

TBMM Bütçe-Plan karma komisyonunda İçişleri Bakanlığı 1979 yılı bütçesi görüşülürken Niyazi Ünsal bakın ne demiştir?[40]

"Özel Savaş Dairesinin başına getirdiğiniz general M. Cihat Akyol, Özel Savaş Dairesinin sanki Ankara'da bina yokmuşçasına, daha yer kalmamışçasına Amerikan Askeri Yardım Heyetinin bulunduğu kata taşıdı. Özel Savaş Dairesini o kata taşıdı, bunun başkanlığını yaptı. Beraber oturdu."

Okuyucularım yadırgamasınlar, üstüne vazifeymiş gibi, bir avukat çıkıyor ve bakın ne diyor?[41]

"Türkiye'de kontr-gerilla adlı bir örgüt vardır. Bu örgüt Özel Harp Dairesi tarafından yönetilir.

Eğitimi ABD'de düzenlenmekte, Ankara'da ABD Askeri Yardım Heyeti ile aynı binada oturuyor, bu örgütteki subayların eğitimi ABD'deki okullarda yapılıyor. Kitapları CIA yayınlıyor."

İddia sahibi bu avukat, Emin Değer adlı eski bir askeri hakimdir. Bir başka beyanına daha önce de değinmiştik.

İleride mumaileyhin başka iddialarına ve basında kendisi hakkında verilen bilgilere temas edeceğiz.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanı olarak göreve başladıktan sonra öğrendiğime göre, daire önceleri bazı kiralık binalarda çalıştıktan sonra 1964 yılında bahsedilen eski yedek subay okulu binasının bir bölümüne taşınmıştır.

Benim bu göreve atanma tarihim 30 Ağustos 1967 olduğuna göre, Özel Harp Dairesinin o binaya benim taşıttığım iddiasının büyük bir yalan

olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Böylece Niyazi Ünsal doğruyu söylemiyordu.

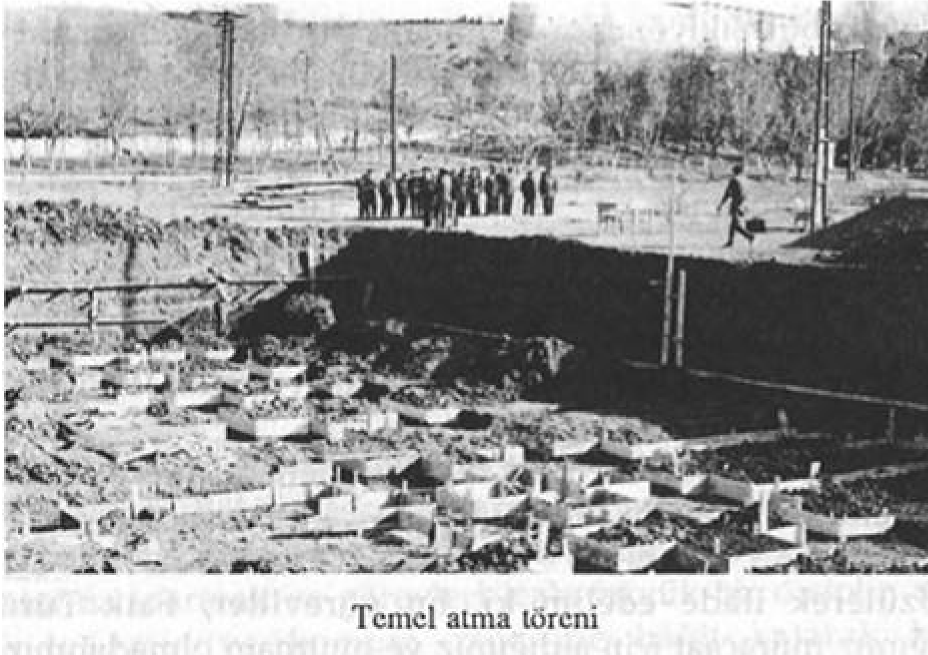
Demek oluyor ki, iddia sahibi ya TBMM kürsüsünden konuşma yapmak için araştırmaya ve incelemeye gerek duymamıştır veyahut da bilerek ve kasıtlı olarak diğer iddiaları ile birleştirerek şahsımı kamuoyu önünde yıpratmak amacı ile bu konuşmayı yapmıştır.

Kaldı ki, bu göreve başladıktan hemen sonra, Genelkurmay Başkanlığının diğer birimleri ile gerekli koordinasyonu ve Başkana Gayri Nizami Harp konusunda müşavirlik görevimizi yapabilmek için aynı binaya yerleşmeyi teklif etmiş, Kara Kuvvetleri Komutanlığının yeni binasına taşınması söz konusu olunca, yerleşme imkânı çoğalacağı için bu teklifimizi yenilemiş, bunu sağlayamayınca hiç olmazsa Daire Başkanının kullanacağı bir odaya bile razı olmuştuk.

İmzamızı taşıyan bu müracaat yazılarını dairenin arşivinde bulmak mümkündür.

Genel ihtiyaç muvacehesinde bu imkanı bulamamıştık.

İskân edildiğimiz yer çok yetersizdi. Komutanların direktifi ile yeni bir yerleşim yeri inşaatı kararlaştırıldı.

Temel atma töreni

İlk binanın temeli tarafımızdan atılmıştır. Tümen Komutanlığına tayinen ayrılırken, yeni yerleşim bölgesi yolları yapılmış, ağaçlandırılmış, Atatürk büstü ve gerilla rölyefli Mehmetçik anıtı bitirilmiş olarak ortaya çıkmıştı.

Bu durumda, ortaya atılan bu yalanın yeni binalara çarparak geri dönmesi, yani tekzip edilmiş olması söz konusudur.

Ecevit mektubunun bir bölümünde *"12 Mart döneminde sözü geçen ve kontr-gerilla denen kimselerin bu örgüte bağlı olmaları olasılığı vardır"* diyor.

Böylece kontr-gerilla tartışması içinde Ziverbey Köşkü diye geçen sıkıyönetim sorgu merkezlerine temas etmek istiyor. İlgili bölümünde bu konuyu açıklamış bulunuyorum. Nitekim, yazar Nimet Arzık durur mu?

Beni o merkezin görevlileri arasında saymış,[42] solculara hedef göstermiştir.

Burada da ifade ediyoruz. Bizim kesinlikle ilişkimizin olmadığı o dönem sıkıyönetiminin sorumlu görevlileri aşağıda sunacağımız şekilde bellidir.

- İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Org. Faik TÜRÜN (Eski AP Milletvekili)

- İstanbul Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Oramiral Kemal KAYACAN (Eski CHP Milletvekili)

- Ordu Kurmay Başkanı Tümgeneral Selahattin DEMİRCİOĞLU (Halen emekli, Cumhurbaşkanı Müşaviri)

- Sıkıyönetim Kur. Bşk. Yrd. Tümgeneral Memduh ÜNLÜTÜRK (Halen emekli, Yönetim Kurulu Üyesi)

- Ankara Sıkıyönetim Komutanı Org. Semih SANCAR, (Halen emekli, eski Gn.Kur. Bşk. Yönetim Kurulu Üyesi),

- Korg. Namık Kemal ERSÜN (Halen emekli, eski K.K.K., Yönetim Kurulu Üyesi)

- Sıkıyönetim Kur. Başkanı Tümgeneral Recai ENGİN (Halen emekli, Yönetim Kurulu Üyesi)

Üzülerek ifade edelim ki, bu görevliler, Faik Türün'e yaptığımız müracaat için aldığımız ve mutmain olmadığımız cevap hariç (vicdanlarının zorlaması ile) yapacakları açıklamayla benimle ilgili bu yalan balonunun söndürülmesine yardımcı olmamışlardır.

Ecevit'in yazısındaki iddiaları cevaplamaya devam ediyorum.

Diyorlar ki, *"Bu örgütte iyi niyetli kimselerin dışında siyasal düşünceleri yönünden yurt savunması için gördükleri eğitimi Türkiye'deki şiddet eylemlerinde kullananların bulunabileceği güçlü olasılıktır."*

Bu kanaate katılmadığımızı ifade edelim.

Askerlerin siyasi düşünceleri istikametinde hareket edebileceklerini Türk ordusu için düşünmek büyük hatadır.

Ordumuz tarihte Balkan Harbi yenilgi sebeplerini iyi bilen, Atatürk'ün kurduğu Türk ordusu olmakla bugüne kadar daima politikanın dışında kalmış ve bunu şiar edinmiş bir ordudur.

Bizim görev dönemimizde bu prensibe kesinlikle bağlı kalındığı açıktır.

Kendi dönemimde emrimde çalışan çok değerli personeli bu çizgide kalışlarından dolayı takdir ederek, bunu iftiharla belgelediğimi hatırlıyorum.

Aşağıda sunduğum genelge bunun kanıtıdır. Bu genelgenin arşiv kopyasında, bilgilerine arz ettiğim zamanın Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Sayın Memduh Tağmaç'ın bu sonuçtan ötürü teşekkür notları vardır.

"19 Mart 1971

Per: 7202 - 6 - 71

Konu: Disiplin

1. Komutanlıktan çok uzaklarda, küçük üniteler halinde görev yapan Bölge Başkanlıkları personeli dahil, bütün teşkilat mensubu arkadaşlarım, geçirdiğim nazik devre zarfında komutanlarına

inanarak ve görevleri icabı büyük bir disiplin anlayışı içinde emir ve komuta zincirine bağlı kalarak hareket etmişlerdir.

2. Aslında normal olmakla beraber, kötü misalleri muvacehesinde bu olumlu ve müspet hareket tarzlarından dolayı bütün arkadaşlarımı takdir eder, çalışkanlıklarının da katkısıyla gelecek görev sürelerinde de aynı anlayış içinde kalacaklarına ve başarıya ulaşacaklarına olan inancımı belirtir, en iyi dileklerimi sunarım.

3. Emrin bütün subay ve astsubaylara duyurulmasını rica ederim.

Cihat AKYOL

Tümgeneral Başkan

Dağıtım :

Gereği:

(A) planına göre"

Bu sonuca ulaşmada karargâhımın çok uyanık ve titiz davranmasının bana büyük yardımları olduğunu kadirbilirlikle ifade etmeliyim.

Her türlü güvenliğin sağlanması için 19 Ocak 1971 ve 26 Ocak 1971 tarihlerinde teşkilata imzamla yayınlanan, gizlilik derecesi olduğu için buraya alamadığım emirler, dairenin arşivinde bu konudaki her türlü ithamı reddedecek nitelikte olarak muhafaza altındadır.

Kaldı ki, ihtimaller evham yapılarak vatan hizmetlerinin durdurulması düşüncesinde olmadığımızı da belirtmeliyim.

Şiddet eylemlerinde kullanılabilir, yararlanılabilir kaygısıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinde Mehmetçiğe nişancılık ve atış eğitimi yaptırmayalım mı? Askerlik yapmış olanlar hatırlayacaklardır. Ordudaki nişancılık ve atış eğitimindeki amacımızın her erin düşmanı kalbinden yani 12'den vurmasıdır.

Tarihte Osmanlı Padişahlarından çok evhamlı olduğu rivayet edilen Abdülhamit'in Türk donanmasını, Haliç’e çektirerek bekletmesi, bunların

düşmana karşı kullanılması gerektiğinde güçsüz kalmaları halini ortaya koymuştur. Ecevit devam ediyor:

"Çünkü bu eylemlerin bazıları, görünürdeki çoluk çocuk tarafından değil, ancak güçlü bir örgüt tarafından düzenlenebilecek niteliktedir. Özellikle 1 Mayıs 1977 Taksim olayı bu izlenimi vermektedir."

Bu iddia ile CHP Milletvekili Süleyman Genç'in evine atılan bomba olayı değerlendirmesi arasında benzerlik vardır.

Ben 30 Ağustos 1971'de Özel Harp Dairesi Başkanlığından tayinen ayrılmakla bu iddianın muhatabı değilim. 30 Ağustos 1973'te ordudan ayrılmış olmakla bu iddiaya asker olarak bile cevap vermem mümkün değil.

Cumhurbaşkanına sunulan E-2 yazısının son bölümüne gelince:

İddia edilir ki, "Bu örgütte görev almış, yönetici olarak çalışmış kimselerden bazılarının emekliye ayrıldıktan sonra da bilgilerini ve yetiştirdikleri elemanları siyasal nitelikteki eylemler için kullandıklarını gösteren belirtiler vardır."

Eski CHP Genel Başkanının bu iddiası ile CHP'li parlamenterlerin şahsıma dönük olarak yaptıkları ithamlar arasında bağ kurmak mümkündür.

CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda 1978 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken öne sürdüğü iddiayı ve üzerindeki düşüncelerimi Sivil Savunma bölümünde sunacağım. Burada bazı illegal elemanların ne gibi terör harekâtları içine sokulduğu İçişleri Bakanı'ndan soruluyordu.[43]

CHP Senatörü Niyazi Ünsal maksatlı yalan ve iftiralarından biriyle Genel Başkanın iddiasını vurguluyor ve buna kesinlik kazandırmaya çalışıyordu.[44]

TBMM Plan-Bütçe Karma Komisyonu'nda İçişleri Bakanlığı 1979 mali yılı bütçesi görüşülürken mumaileyhin yaptığı bu çok çirkin ve korkunç iddiayı gelin beraber okuyalım.

"General M. Cihat Akyol senelerce Özel Harp Dairesi Başkanlığı, MİT Başkanlığı yapmıştır. Cepheciler bu generali Sivil Savunmanın başına getirdi.

1977 seçimleri bunun gözetimi altında yapılmıştır.

1977 seçimlerinde yaşadığımız acı olayların çoğunu emekli olan bu general düzenlemiştir."

Mantık dışı iddiaya bakınız. 1977 seçimlerinin gözetimim altında yaptırılabilmesi için benim ne güçlü bir adam olmam lâzım. İddia sahibi beni her halde İçişleri Bakanından ve Başbakandan daha güçlü kabul etmiş olmalı. Ben de bu gücümle hayal alemini işletmek üzere rüyasına girmiş olmalıyım.

İddiada yer alan 1977 seçimlerindeki acı olayları Ecevit'in 1977 seçimlerindeki Taksim olayı iddiası ile paralellik taşıyor.

Bu iddiayı öğrenir öğrenmez o dönemin seçimle ilgili olarak atanan tarafsız İçişleri Bakanı Sabahattin Özbek'e gerekli açıklamayı yapması için bir mektup yazı ile başvurdum.

Bu yazıyı aşağıda sunuyorum:

29 Ocak 1979

Sayın Sabahattin Özbek,

Sizi yapılması lazım gelen bir göreve davet etmek üzere bu mektubu yazıyorum.

1979 yılı bütçesi TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonunda görüşülürken, CHP Senatörü Niyazi Ünsal'ın yaptığı konuşmadan bir bölümünü aşağıya çıkarıyorum.

(Tarih 21.1.1979, zabıt sahifesi 35)

İddia edilen vak'a zatıalinizin tarafsız İçişleri Bakanlığı döneminize rastlamaktadır.

Bu dönemde benim İçişleri Bakanlığında hangi görevi yaptığımı bilmiş olacağınıza göre, bu iddianın yalan ve iftiradan ibaret olduğunu TBMM’ye bir yazı ile bildirmek ve bir demeçle açıklamak size düşüyor.

Bu kadar açık ve kesin bir ifadede bulunmamın sebebi kişiliğinizin yalnız tarafımdan değil, kamuoyunca da dürüst, mert ve cesur olarak bilinmesidir.

Bu vasıflarınızla size gıpta ettiğimi ve bir hemşehriniz olarak iftihar duyduğumu belirtmeliyim.

Saygılarımla.

M. Cihat AKYOL

Niyazi Ünsal'ın konuşmasından:

"General Cihat Akyol senelerce Özel Harp Dairesi Başkanlığı ve MİT Başkanlığı yapmıştır.

Cepheciler bu generali Sivil Savunmanın başına getirdi.

1977 seçimleri bunun gözetimi altında yapılmıştır.

1977 seçimlerinde yaşadığımız acı olayların çoğunu emekli olan bu general düzenlemiştir."

Eline geçtiğinden emin olduğum bu mektubumla ilgili olarak Sabahattin Özbek'den cevap almadım. Açıklama yaptığına da tanık olmadım. Sayın Özbek'in bir de Türkiye'ye has politikacı tarafı olmalı.

Büyük bir vefasızlık örneği içinde İçişleri Bakanlığı'nda görev yaptığım daire arkadaşlarım, Bakanlığın yöneticileri, Genel Müdür, Müsteşar Yardımcısı ve Müsteşar ve Bakanlar bu çok çirkin ve ağır ithamı tekzip etmediler.

Her halde bürokratların benim çok yadırgadığım alışkanlıkları böyle olmalıydı. Veyahut da kontr-gerilla kampanyasından korkmuş olmalıydılar.

Bu itham yapıldığı sırada İçişleri Bakanı olan ve eski bir asker olması itibariyle ordudan beni tanıyan ve kafa yapısı bu iddianın kuyruklu bir yalan olduğunu anlayabilecek İrfan Özaydınlı da susuyordu. Bir asker için çok çarpık olan bu davranışı yorumlamayı okuyucularıma bırakıyorum.

Özel bölümünde açıklayacağım, fakat elbette bu itham karşısında başka ne yaptığımı merak edersiniz diye kısaca değineyim.

Yalancı ve müfteri iddia sahibi senatörü mahkemeye verdim.

Böylece Ecevit’in Cumhurbaşkanına sunduğu şikayet yazısı hakkında verdiğim karşılıklar burada bitiyor.

Ama, bu konu ile ilgili olarak bir başka açıdan ayrıca söyleyeceklerimiz var.

Şikayet mektubu olayı, sahibi hariç, beni çok iyi tanıyan 3 kişi arasında cereyan etmiştir.

Korutürk'ün Moskova Büyükelçiliği sırasında Ataşemiliterliğini ve silahlı kuvvetler ataşeliğini yapmıştım.

Demirel'le ordudaki görevlerim sırasında iş temaslarım olmuştu.

Orgeneral Sancar'la orduda aynı üniformayı paylaşmıştık. Çok eskiden beri birbirimizi iyi tanıyorduk. Bunları niçin mi söylüyorum?

Şikayet konusu: kontr-gerilla, işkence ve cinayet tertipçiliği.

Şikayet edilen: Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanlığı Şikayet edilen: General Cihat Akyol (bundan yüzde yüz emin değilim)

Şayet müfterinin iddiasında açıkça benden bahsedildiğinde, beni tanıyanlar iddiayı şiddetle reddedip general Akyol'u savunmadılarsa en azından gönül koymakta haklıyım.

Halbuki beni çağırıp konuyu sormaları gönlümü almak için bile yeterdi.

Kapalı kapılar ardında gıyabımızda politika gereği ve ilâhlar kurban istiyor diye beni gözden çıkarmak üzere hüküm verildi ise buna isyan ediyorum.

Konu aralarındaki politik anlaşmaya göre gizli tutulacağı için buna gerek görmediyseler, mektup 4 Şubat 1978 günü basın aracılığı ile kamuoyuna açıklanınca bu zevatın suskunluğunu nasıl yorumlayabilirim?

Kaldı ki şikâyetin yapıldığı tarihlerde ben İçişleri Bakanlığında şahsen talip olmadığım ve fakat ısrarla teklif edildiği için kabul edip getirildiğim bir devlet vazifesinin başında idim.

İlgili bölümünde açıklayacağım gibi, atama kararnamesine imzalarını koyanlar şikayete inanmış olarak imzalarını geri mi almışlardı ki, gıyabımda hizmete devam etmemem karar altına alınmıştı. O tarihlerde ben de ayrılmaya karar vermiştim.

Bu tahminime göre, ortada bir de güvensizlik söz konusu olunca, böyle bir vazifeyi kabul edişimi, benim de güvenemeyeceğim bir yönetime katılmamam gerektiği inancı içinde, çok yanlış bir karar olarak niteliyorum.

CHP Genel Başkanı ve zamanın Başbakanı Ecevit'in şahsen tarafımdan ve diğer parti başkanlarınca, kontr-gerilla hakkında açıklama yapmaya ısrarla davet edilmesinden sonra mumaileyh muhtemelen mecbur kalarak 3 Şubat 1978 günü Türkiye Radyoları ve Televizyonundan beklenen konuşmasını yapmıştır.

Ecevit bu konuşmasında kontr-gerilla denilen bir resmi kuvvet yoktur demesine rağmen, Türk Silahlı Kuvvetlerini mazi ile ilgili olarak itham eden iddialarını sürdürmeye devam etmiştir.

Ezcümle, dolaylı savaş kavramından bahsederek, Gayri Nizami Harbi, bir ihtisas konusu olmakla normal olarak müşaviri sayılan Genelkurmay Başkanına sormadan çok değişik şekilde yorumlamış, uygulamasından evhama kapılmış, Türkiye'de dışa dönük olarak oluşturulan bu gayri nizami savaş ve savunma kavramı öyle anlaşılıyor ki geçmiş yıllarda, ülkemizin gene bunalımlı bir döneminde içe dönük olarak uygulanmıştır. Demiştir.

Burada da ifade edelim ki, eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sancar'ın 5 Mart 1978 günü yaptığı açıklama Ecevit'in bugüne kadar açıkça ortaya koyduğu iddialarını tümüyle cevaplandırmaktan uzaktır.

Görülüyor ki, Başbakanın yaptığı açıklama konuyla çok yakından ilgili Genelkurmay Başkanlığının dışında hazırlanmıştır. Başbakan ve Genelkurmay Başkanı bizim idare sistemimize has bir alışkanlık içinde maalesef birbiri ile irtibatsızdır.

Silahlı Kuvvetler genellikle suskundur. Hatası varsa düzelttirme durumunda bulunan Başbakan, icraat yerine sanki muhalefetteymişçesine (bize göre o da olmaz) Silahlı Kuvvetleri kamuoyuna şikayet etmektedir.

Biz bütünü hakkında konuşmaya yetkimiz olmadığından Özel Harp Dairesi'ndeki 4 senelik görev dönemimizle ilgili olarak Ecevit’in iddialarının asla varit olmadığını kesinlikle ifade ediyoruz.

Mezkûr iddialarla ilgili mütalaamızı sırası geldikçe sunmaya devam edeceğiz.

Yapılan açıklamada, kamuoyuna sunulan dolaylı savaş konusuna bağlı olarak, Gayri Nizami Harbin dolayısıyla Özel Harp Dairesi'nin dışardan kabul ettirildiğine dair bir başka iddia daha var.

Bunun asla böyle olmadığını yakın geçmişteki ünlü politikacılardan Samet Ağaoğlu, büyük bir sorumluluk anlayışı içinde ve duyarlılıkla basında yer alan bir yazıları ile kamuoyuna açıklamışlardır.

Aslında, Gayri Nizami Harp konusunu açıklayan bölümde de ifade ettiğimiz gibi, bu harp türü bizim sonradan öğrendiğimiz bir konu değildir. Tarihte, bu konudan en iyi şekillerde yararlandığımız ise bir gerçektir.

Basında ve TBMM'de kontr-gerilla tartışması sürüp gidiyordu.

Bana yöneltilen ithamlardan biri de Özel Harp Dairesi'nin kurucusu olmamdır.

Özel Harp Dairesi'ni kurmam iddiasına itham dememekliğim lâzım geldiğini düşünülebilir ve bu ifadem belki de yadırganabilir.

Ama, malûm çevrelerce Genelkurmay Özel Harp Dairesi kontr-gerilla örgütü olarak tanımlandığı, bunun da işkence şebekeleri ile ilişkisi ve hatta cinayetlerin tertipçisi olduğu iddia edilince, böyle bir iddiayı itham olarak nitelememe hak vereceğinizi umuyorum. Yoksa bu dairenin 4 sene başkanlığını yapmaktan, her zaman söylediğim gibi şeref duymuşumdur.

Bu konuda tesbit ettiğimiz iddiaların bazıları şunlar:

-HÜRRİYET, 25 Ocak 1978

"Türkiye'de kontr-gerillanın kurucusunun eski general Cihat Akyol olduğunu öne süren Genç (CHP Milletvekili Süleyman Genç) bu konuda özetle şöyle söyledi: Kontr-gerillanın kurucusu General Cihat Akyol"

Konuşma meclis zabıtlarına da geçmiştir.

Yaptığım ikinci basın toplantısında bu iddia için şunları söylemiştim:

"CHP Milletvekili Süleyman Genç, Özel Harp Dairesi'nin kuruluş tarihini MSB'den sorup öğrenmelidir.

Konuşmasında bu dairenin 1964 yılında kurulduğunu söylüyor. Benim o tarihlerde Moskova'da Ataşemiliter olarak bulunduğumu bildiği halde, kontr-gerilla diye tanımladığı bu dairenin kurucusunun benim olduğumu söylüyor.

Yaptığı büyük çelişki bir tarafa, iddiası tamamıyla yalandır."

-Bir yakınım Ankara'da yayınlanan aşırı sol bir dergide 27 kişilik bir kontr-gerilla listesi görmüştür.

Kontr-gerillanın kurucusu olarak ben numarasız olarak liste başında yer alıyormuşum. Liste işkenceciler olarak 1 no ile Faik Türün'le başlayıp devam ediyormuş.

Kesin tarihini hatırlamıyorum: Ocak sonu - Şubat 1978 başı, bir gün akşam saatlerinde Kızılay'dan geçiyordum.

Hatırlanacağı üzere o tarihlerde Kızılay Gima önü komünist yazar ve idarecilerinin fotoğraflarının sergilendiği yerlerden biri olmuş, sol kanadın el gazetelerini satan ve dağıtanlarla dolmuştu.

Gazete satanlar şöyle bağırıyorlardı: "Kontr-gerillanın kurucusu Cihat Akyol'u yazıyor"

İçimde devleti arayarak, üzüldüğümü itiraf etmeliyim.

TBMM kürsülerinde ve miting meydanlarında vicdandan bahsedenlerin bu tespitim karşısında vicdanları varsa sızlamamış mıdır?

Görülüyor ki, insafsız iddia sahipleri tarafından Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin kuruculuğu, yani kontr-gerillanın kuruculuğu da böylece bana yakıştırılmak ve yapıştırılmak istenmiştir.

Kolayca kabul buyrulacağı üzere, resmi bir devlet organı olarak Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin hangi tarihte kurulduğu, benim o dairede hangi tarihler arasında vazife yaptığım, resmi makamlar nezdinde yapılacak küçük bir araştırma ile hemen tesbit edilebilir.

Ama, arzu edilen bu değildir. Arzu edilen karmaşık yalan ve iftiradan ibaret iddialarla şahıslar vasıtasıyla devleti yıpratarak kontr-gerilla kampanyasını sürdürmektir: (Bak: Ekli Genelkurmay Başkanlığı yazısı).

7 Aralık 1977 tarihinde yaptığım basın toplantısında, bu ithamın yapılacağını sanki bilmiş gibi şöyle söylemiştim:

"Ben Genelkurmay Özel Harp Dairesinin ne ilk, ne de son başkanıyım. Ortalarda bir hizmetim var. 12 Mart uygulaması döneminde ben bu dairenin başında değildim. Bu dairenin başında iken devlete ve memleketime verdiğim hizmetlerimden ötürü kıvanç duyuyorum."

27 Ocak 1978'de yaptığım ikinci basın toplantısında ise bu iddiayı şöyle cevaplandırmıştım:

"Ben kontr-gerillanın kurucusu değilim. Kendi kafalarındaki kontr-gerillanın kurucusunu öğrenmek istiyorlarsa bunu Başbakandan (B. Ecevit) sorup öğrensinler."

Bir başka iddiaya geçiyorum:

Malûm çevrelere göre ben kontr-gerilla uzmanıyım. Aslında, kavram saptırması yapılmasa, bu uzmanlığı büyük bir tepki ile reddetmem elbette ki söz konusu olmazdı.

İlgili bölümde gerilla harbine karşı koyma manasına gelen[45] kontr-gerilla konusunda okurlarıma bilgi sunmuştum.

Bir yabancı ve gelişmiş ülkede, birisine kontr-gerilla uzmanı derseniz, muhatabınız böyle bir etiketlenmeden iftihar duyar. Kesinlikle bunu bir isnat ve suçlama saymaz.

Halbuki, bizde kontr-gerilla kampanyasını yürütenlere göre, kontr-gerilla işkence ve cinayetleri tertipleyen yasa dışı bir örgüttür.

İddialardan bazı örnekler sunuyorum.

- Cumhuriyet, 1 Şubat 1977, Uğur Mumcu:

"İçişleri Sivil Savunma Dairesi Başkanlığına getirilen kontr-gerilla uzmanı emekli Tümgeneral Cihat Akyol, hangi ilişkiler sonucu bu göreve atanmıştır."

- Günaydın, 1 Haziran 1979, Teoman Erel:

"…kontr-gerillayı organize eden uzman kişi olarak bilinen Cihat Akyol ve eski hava kuvvetleri K. Emin Alpkaya… “

- Cumhuriyet, 13 Kasım 1977, CHP Milletvekili Azimet Köylüoğlu:

"… Emekli Tümgeneral Cihat Akyol eski bir kontr-gerilla lideridir…"

Bu iddianın cevabını gene basın toplantısında söylediğim sözlerle vereceğim:

"Ben Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ndeki 4 senelik hizmetim içinde, diğer hizmetlerimde olduğu gibi, görevimi en iyi derecelerde yapabilmek üzere hizmet gereklerini inceledim.

Bazı çevrelerin cömertçe bana atfettiği gibi, kendi kafalarında yaşattıkları kontr-gerilla konusunda uzman olduğumu iddia edemem. (Bak: Ekteki Genkur. Bşk. lığı yazısı)

Ama, Gayri Nizami Harp ve Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konularını bilirim.

Hayatım boyunca görev yaparken bilmediğim işin başında bulunmadım. Hizmeti bilerek ve emrindekilerin baş öğretmenleri olarak görevlerimi yerine getirdim. Bunun komutanlığın ve yöneticiliğin nitelikleri arasına girdiğini söylemekliğime bilmem ki lüzum var mıdır?

Binaenaleyh, bana kontr-gerilla uzmanı veya lideri denilmesi bilgisizlikten de öte, beni güncel bir konu olan işkencecilerin arasına

sokarak belli bir hedefe göre araç yapılmam ve belli bir gayeye ulaşılmak üzere yıpratılmam için kamuoyuna sunulmuş adi bir oyundur.

Bizim hizmetlerimiz karşılığı şerefle taşıdığımız bir titrimiz vardır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin generali olmak."

12 Mart döneminin Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş, Özel Harp Dairesi ile ilgili olarak, Ecevit'inkiler de dahil buraya kadar sunduğumuz iddiaların aksini söylüyor.

Sentez yapabilmeleri için, okurlarım Koçaş'ın beyanını antitez sayabilirler.

Koçaş şöyle diyor:[46]

"Anılarımız yayına hazırlanırken, Şubat 1978 başında TBMM Bütçe Karma Komisyonunda, bazı üyeler, şundan bundan duyduklarına dayanarak, bu olaylara Silahlı Kuvvetlerin resmi kuruluşlarını da bulaştırmaya yöneldiler.

Kanımızca 3-5 kişinin sorumsuzca yaptıkları bazı işleri tüm silahlı kuvvetler veya onun bir örgütüne mal etmeye çalışmak doğru bir tutum olamaz.

Biz 31 Aralık 1971, hükümetten istifa dilekçemizde de, daha sonra yazdığımız bazı makalelerde de, nihayet son olarak yayınladığımız anılarımızda da Silahlı Kuvvetlere hiç değinmedik. Hatta bir kaç kez şu ya da bu kişinin Silahlı Kuvvetler demek olmadığını açıkça belirttik.

Örneğin başlıca hedef olarak ele alınan Genelkurmay Özel Harp Dairesi (Eski adı ile Seferberlik Tetkik Kurulu) nin bizim hükümette bulunduğumuz ilk zamanlarda hiç bir eyleme karıştırmadığını, hatta adının bile duyulmadığını özellikle belirtmek isterim.

Bu daire, çalışması tamamen düşmana dönük, kanun ve kadrosu bulunan bildiğimiz kadarı ile hiç bir yasa dışı eyleme teşebbüs etmemiş ve ettirilmemiş bir örgüttür."

Şunu gecikmeden ifade etmeliyim ki, Gnkur. Özel Harp Dairesi'nde durmak bilmeyen bir çalışmayı sürdürürken, çalışma arkadaşlarımın izhar

ettikleri güven duygularından güç kazanıyor, komutanlarımızın ve büyüklerimizin çalışmalarımızı ve başarılarımızı esirgemedikleri takdirleri ile ödüllendirmelerinden iftihar duyuyor, manen tatmin oluyordum.

Bu anlayış içinde, benim için çok büyük değeri olan, komutanlarımdan bu vazife içinde aldığım takdirnamelerden gizli olmayan bazı örnekler sunuyorum.

"5 Temmuz 1968

Tuğg. Cihat Akyol

Gnkur. Sef. Tet. Kurulu Bşk.

Ankara

Generalim,

Seferberlik Tetkik Kurulu Başkanı olarak göreve başladığınızdan itibaren çok faydalı çalışmalarınızı büyük bir memnuniyetle takdir ediyorum.

Bilhassa sefere dönük teşkilat için gelecek harbi çok iyi tahayyül ederek, gerçeklere ve memleket ihtiyaçlarına uygun yeni bir konsept tesbit etmek suretiyle yaptığınız plân tatbikatlarını ve fiilî hazırlıkları takdir duyguları ile izledim.

Dirayetli idareniz altında daire ve teşkilâtınızın yaptığı bu hamleden ötürü sizi tebrik ve takdir ediyorum.

Çok başarılı çalışmalarınızın devam etmesini dilerim.

Fikret Esen

Orgeneral

Gnkur. II'nci Bşk."

"1 Nisan 1969

Her yönü ile büyük hizmetler beklediğimiz Seferberlik Tetkik Kurulu, son zamanlarda kaydettiği önemli ve kıymetli gelişmelerle, bize, gelecekte daha da şumüllü görevlere emniyet ve başarı ile yöneleceği kanaatini vermiştir.

Şuurlu bir disiplin ve feragat içinde çalışma gayretlerine her zaman şahit olduğum bu müessesenin, başta değerli komutanı Tuğg. Cihat Akyol olmak üzere, bütün mensuplarını takdir ve tebrik eder, muvaffakiyetlerinin devamını dilerim.

K.K.K.

Org.

Fikret Esen"

Bu cümleden olarak, memleket çapındaki bir hizmetimizi kadirbilirlikle değerlendiren komutanlarımızın esirgemedikleri takdirlerini belgeleyen gizlilik dereceli takdir yazılarını kitabıma koyamadığımı ifade ile yetiniyorum.

Tuğgeneral olarak başladığım bu görevdeki başarım kanıtlanmış olacak ki, 2 sene sonra hem Tuğgeneralliğe terfi ediyor, hem de aynı görevde bırakılıyordum. Bunun beni mutlu eden bir anlamı vardı. Hizmeti gerçekçi bir görüşle ileri götürmüş olmaktan haz duyuyordum.

Bir vesile ile, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Memduh Tağmaç'a Harb Akademilerimizde verecekleri Akademik bir konferansta, stratejimizde Gayri Nizami Harbin katkısını da hesaba katmanın gereğine temas etmelerini teklif etmiştim. Oluşan Gayri Nizami Harp gücünün caydırıcılığına da inanıyordum.

Bu daireden ayrıldıktan sonra, değil suçlanmak, bunu aklımdan bile geçirmeyerek, büyük bir kadirbilirlikle, verdiğimiz büyük hizmetlerin şükranla anılacağını düşünüyordum.

Bu sebeple, malum çevrelerce kontr-gerilla kampanyası için hedef seçilmemden değil, daha çok bu kampanya süresince devletin ve silahlı kuvvetlerin vefasızlık örneği vererek bana sahip çıkmamasına üzüldüğümü burada da tekrarlamış olayım.

30 Ağustos 1971'de Tümgenerallikte iki senemi tamamlamış olacaktım.

Bu dairede yapacaklarımı yapmış, hizmeti rayına oturtmuş, ileride bana halef olacak arkadaşlarımı yetiştirmiş ve göreve hazır olduklarını görmekten haz duyar olmuştum.

Aynı durumdaki her general gibi, kıt'a hizmeti olarak Tümen Komutanlığına çıkmak benim de hakkımdı.

Yüksek Askerî Şura toplantısı arifesinde bu arzumu zamanın II’nci Başkanı ve I’inci amirim olan Orgeneral Nihat Tulunay'a arz ettim.

Şura toplanmıştı, zamanın Genelkurmay Başkanı olan Orgeneral Memduh Tağmaç, Yardımcım Kur. Alb. Kemal Yamak (Halen orgeneral) yanımda iken beni telefonla arıyordu.

Kendileri kıt'a hizmeti için neden acele ettiğimi sordular ve seneye çıkmamı önerdiler.

Çok iyi tesadüflerle birkaç yerde komutanlığımı ve Harb Akademilerinde hocalığımı yapan komutanımın sevgi ve güvenine karşılık, benim ne derecelerde kendilerine güvenle ve saygı ile bağlı olduğumu biliyorlardı. Bu ilişkiden de cesaret alarak kıt'aya çıkma arzumu yeniledim ve takdirlerine bıraktım.

Aslında Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nde verdiğim hizmeti meslek programı açısından da kâfi buluyordum.

Görev ve kuruluş gereği olarak doğrudan II’nci Başkana bağlı oluşum, emsalim arasında komutanlara yakınlığım itibariyle iyi karşılanmıyordu.

12 Mart 1971 öncesi dönemde Silahlı Kuvvetlerde bir cunta teşekkül etmişti. Bunu arkadaşlarımızın selam verişleri dahil, tavır ve benimle olan eski ilişkilerinin değişmiş olmasından anlıyordum. Bu çevrenin dışında kalmıştım. Hatırlanacağı üzere 12 Mart 1971 olayı ile ilgili olarak pek çok hatırat yayınlanmıştır. Bu yayınlarda temas ettiğim cunta en yetkili kalemlerden bütün ayrıntıları ile açıklığa kavuşturulmuştur.

Aslında o tarihlerde politik olayların takibinde Genelkurmay Başkanı ile direkt irtibat halinde olan bir grup daha vardı. Ben bu grubun da dışında

idim.

Genelkurmay Başkanımızın yaptıkları bir toplantıda "Olayların önlenmesi için istihbarat ihtiyacının büyük olduğunu, haberlerin şahsen Gnkur. Bşk. na değil normal olarak İstihbarat Başkanlığına intikal ettirilmesinin doğru olacağını, bu yöntemin Silahlı Kuvvetlerde şöyle ya da böyle cunta oluşmasına engel olacağını" bir sorunun cevabı olarak ifade ettiğimi hatırlıyorum.

Bu düşünce tarzı içinde görevimi ve görev değiştirmenin uygun olacağını düşünüyordum.

Nihayet atanma emrini tebellüğ ettim. Lüleburgaz'daki 65’inci Tümen K. lığına atanmıştım.

Teşkilâta ve komutanlığa aşağıdaki veda mesajlarını gönderdim. 30 Ağustos 1971'de yeni görevime başlamak üzere, Özel Harb Dairesi'nden ayrılmış oluyordum.

"1. 65’inci Tümen Komutanlığına atanmış olmakla, komutanların teveccühleri ile deruhte etmiş olduğum ve 4 seneden beri iftihar hisleri ile sorumluluğunu duyarak ifa ettiğim görevimi kıymetli yardımcım Tuğg. Kemal Yamak'a devretmiş olarak ayrılıyorum.

2. Üstün nitelikleri içinde çalışkanlıklarını müşahede ettiğim ve vazife istikametinde büyük yardımlarını gördüğüm arkadaşlarımın hatıralarını muhafaza edeceğim.

Veda ederken, hepiniz için, şahıslarınız, aileleriniz ve vazifeleriniz yönünden en iyi dileklerimi sunar, gözlerinizden öperim.

Cihat Akyol

Tümgeneral

Daire Başkanı"

"Genelkurmay II’nci Başkanlığına

Ankara

İlgi: Gnkur. Başkanlığının…

1-Komutanların teveccühleri ile atanmış bulunduğum Özel Harp Dairesi Başkanlığı görevini, büyük sorumluluğunu müdrik olarak 4 sene ifa ettikten sonra Tuğg. Kemal Yamak'a devrederek ayrılıyorum.

2-Yüksek direktif ve emirlerinize göre hizmet istikametinde kat edilen olumlu mesafenin büyüklüğünü idrak etmemin huzuru içinde, bu noktaya ulaşmada arkadaşlarımın değerli yardımlarını gördüğümü bir vazife halinde ifade ederek, silahlı kuvvetlerimizin bir başka noktasında gene emrinizde olmanın mutluluğu ile veda eder, hürmetlerimi arz ederim.

Cihat Akyol

Tümgeneral

Daire Başkanı"

Daireden bu duygular içinde ayrılırken ve sıcak bir çevre tarafından uğurlanırken çok başarılı geçen bu devlet hizmetinden sonra, tekrarlıyayım, suçlanacağımı nasıl düşünebilirdim?

Özel Harp Dairesi ile ilgili iddiaların zararlarının idraki içinde TBMM'de bazı parlamenterlerin çok olumlu davranışları da kamuoyunun dikkatinden kaçmamıştır.

Örneğin, AP Ankara Senatörü Yiğit Köker TBMM Bütçe-Plân Karma Komisyonu'nda 1978 mali yılı Milli Savunma Bakanlığı bütçesi görüşülürken söz alarak hem bir tesbit yapmış ve hem de komisyona yararlı bir öneri sunmuştur.

Yiğit Köker'in konuşmasının bir bölümü şöyledir.[47]

"Değerli arkadaşlarım, bu arada son günlerde bir kısım basında, Özel Savaş Dairesi beyanları arasında Türk Silahlı Kuvvetlerini günlük politikaların içine çekilmesi gayretlerini müşahede etmiş bulunuyorum.

Şimdi, benim bilebildiğim kadarı ile, Özel Savaş Dairesi Türk Silahlı Kuvvetlerinin en yüksek kademesi olan Genelkurmay Başkanlığına bağlı

bir dairedir.

Ben yine Sayın Başkan, aracılığınızla bu kontr-gerilla dedikodularının da bir sona ermesi için, iktidar grubu arkadaşlarımızı ve bir kısım basını tatmin edebilmek için Sayın Bakanın Özel Savaş Dairesinin ne işle meşgul olduğunu ve Kontr-gerilla konusunda mes'ul Milli Savunma Bakanı olarak görüşlerinin ne olduğunu, bu iddiaların, basında ve komisyonda ileri sürülen iddiaların doğru olup olmadığını, Türk kamuoyuna sayın başkan aracılığı ile ifade etmelerini istirham ediyorum.

Yine şunu ifade etmek istiyorum ki, bu çeşit iddialar Türkiye'ye yarar getirmeyecektir. Dün başka bir hükümet vardı. Bugün başka bir hükümet vardır. Türkiye Cumhuriyet devleti var oldukça da birtakım hükümetler var olacaktır. Bu çeşit iddialarla nereye varılmak istendiğini anlamak cidden zordur."

Bu konuşmasında Yiğit Köker'in muhatabı Milli Savunma Bakanıdır.

Zamanın Milli Savunma Bakanı ise CHP Bursa Milletvekili Hasan Esat Işık'tır.

Yaptığım incelemeye göre, Hasan Esat Işık, bakan olarak bir görev yapmaya davet edildiği halde bile, kendisine yönelik ve yukarıdaki konuşma içinde yer alan sorulara maalesef cevap vermemiştir.

Ne gariptir ki, devlet organlarını yöneten bir iktidar olarak, hükümetin sorumlu bakanı, kendi Bakanlığını savunmayarak bize göre büyük bir çelişkiye düşmüştür.

Hatırlatalım, Hasan Esat Işık, ortaya koymak istedikleri yeni Ulusal Savunma Kavramına göre ordunun iç güvenlikle ilgili kanuni görevini reddeden zattır.

Kontr-gerilla kampanyasını başlatıp yürüten partililerin CHP'li olması sebebinin bakanı bu hareket tarzını ifaya zorladığı ayrıca düşünülemez mi?

Çok şükür ümidimiz iyice kırılmadan, bir yıl sonra da olsa, CHP'li diğer Milli Savunma Bakanı bu zorluğu aşarak devlet adamlığını öne almayı bilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu'nda Milli Savunma Bakanlığı 1979 yılı bütçesi görüşülürken Milli Savunma Bakanı Neş'et Akmandor'un yaptığı konuşma şöyle:[48]

"… kontr-gerilla meselesine değindiler.

Değerli parlamenter arkadaşlarım,

Bu kontr-gerilla konusu bu kürsüden çok kerre konuşulmuş, defalarca konuşulmuş bir konudur.

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde kontr-gerilla teşkilâtı ve deyimi yoktur. Ancak Özel Harp Dairesine bunu bağlamak istemektedirler ki, Özel Harp Dairesi, 27 Eylül 1952 tarih ve 27 sayılı kararla kurulmuş ve görevini yasal biçimde yapmaktadır.

Bunun kontr-gerilla ile de bir ilişkisi yoktur."

Hükümetinin Milli Savunma Bakanı ve partisinin bir üyesi olmakla Neş'et Akmandor'un çok normal olan yukardaki beyanının Ecevit tarafından nasıl yorumlandığını bilmiyorum ama, kamuoyunda puan topladığını ifade etmem mümkündür.

İşte kendi partisinden yetkili bir ağız. Düşünülmesi doğaldır ki, bundan sonra kontr-gerilla tartışması bitecektir.

Hayır, tartışma sona erdirilmeyecektir. Çünkü hedef henüz elde edilmemiştir.

Bakınız bu açıklamadan sora CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in beyanı basına şöyle aktarılmıştır.[49]

"Süleyman Genç, terör odaklarının devlet aygıtı içinde hatta silahlı kuvvetlerde uzantıları olduğunu ileri sürmüştür."

Halâ aynı itham …

Gazeteci yazar Cüneyt Arcayürek yayınladığı araştırmalarından birinde Bülent Ecevit'in Başbakanlığı döneminde zamanın Genelkurmay Başkanı Org. Kenan Evren'e Özel Harp Dairesi'nin lâğvının halâ

gerçekleştirilmediğini söylediğini, muhatabının da zaman istediğini yazmıştır.

Kampanya Özel Harp Dairesi'nden ve Silahlı Kuvvetlerden neler götürdü?

Kontr-gerilla kampanyası karşısında Silahlı Kuvvetlerin hem itham edilen Özel Harp Dairesi'ne hem de görevlilerine sahip çıkacak tarzda kesin tavır alamamış olması, kanaatımıza göre önemli tahribata yol açmıştır.

Buna mukabil, Silahlı Kuvvetlerin vaziyet almayışı malûm çevrelerin propagandasını pompalamış ve sürdürdükleri bu maksatlı kampanyanın başarılı olmasını sağlamıştır.

Kitabın sonlarına doğru, kampanyanın diğer hedeflerini de dikkate alarak bunun bir genel değerlendirmesini yapacağım.

Burada kısaca, ifade etmeliyim ki, kanaatımca başarılı olarak yürütülen bu kampanya sonunda Türkiye'nin Gayri Nizami Harp gücü önemli ölçüde tahrip edilmiştir.

Kampanya ile Silahlı Kuvvetlerimizin önemli bir kuruluşu kamuoyuna şaibeli olarak tanıtılmıştır.

Bundan böyle, hakkında şüphe ve tereddüt uyandırılan bu örgüt görevleri için vatan, millet, bayrak gibi kavramlarla aday bulmak tahmin ederim çok güçleşmiştir.

Yapılan iddia ve isnatların görevleri başındaki personelin şevk ve heyecanını azalttığı, elini kolunu işten soğuttuğu söylenebilir.

Ordumuzun bir geleneği vardır. *"İcrada tek sorumlu komutandır. Komutan görevden dolayı astları üzerine kanat gerer, onlara sahip çıkar."*

Herkesin gözü önünde cereyan eden bu olaylardan sonra bu geleneğin tamamen ve her durumda yerinde durduğunu iddia etmenin kolay ve mümkün olabilmesini diliyorum.

Bu olaylardan sonra, büyük sorumluluk gerektiren önemli görevler için uygun namzetler bulunabilmesinde güçlük çekileceği kanaatini taşıyorum.

Bu dairede benimle beraber çalışan arkadaşlarımdan Silahlı Kuvvetlerimizin diğer bölümlerine nazaran daha fazla sayıda subayın orduda mümtaz bir rütbe olan generalliğe yükselmesi ile iftihar etmişimdir (Halen üçü orgeneral).

Karargâhımdaki odamda kapımı kapamadan çalıştığımı arkadaşlarım hatırlarlar. Bunu beni çok iyi tanıdıklarını vurgulamak için ifade ediyorum.

Daireye ve bana dönük ithamları göğüslemede, gerçeği açığa çıkarmada bu arkadaşlarımdan olumlu bir hareket müşahede edemediğim için üzgünüm.

Gene de, mutlu olarak ayrıldığım bu daireden edindiğim değerli hatıralarımın gölgelenmesini istemediğimi belirtmeliyim.

MİLLİ ORDU, YENİ ULUSAL SAVUNMA KAVRAMI

-Eleştiriler ve önerilen hususlar

-Hangisi milli ? Hangisi doğru?

Geçen iktidarları döneminde Başbakan Bülent Ecevit ve CHP'li ağırlıklı hükümet sözcülerinden sık sık yeni ulusal savunma kavramı[50] oluşturulacağını dinledik.

Ecevit, esasen CHP'nin programı ile seçim beyannamesinde ve hükümetin programında mevcut olan bu konuya özel önem verdiklerini belirtmiş, sözcüleri de bu önemi vurgulamışlardır.

Bülent Ecevit, aynı konuyu Başbakan olarak kontr-gerilla konusunda yaptığı ve meşhur *"Açık olmayan açıklama"* olarak nitelenen beyanları içerisinde de ele almıştır.

Burada Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin görevi olan Gayri Nizami Harp eleştirilmiş ve yeni modeller ortaya konacağı iddia edilmiştir.[51]

Zamanın Genelkurmay Başkanı Orgeneral Semih Sancar ise verdiği bir demeçte *"Ulusal Savunma sistemi ve kontr-gerilla yoktur"* demekle bu iki konuyu bir arada mütalaa etmek gereğini duymuştur.[52]

Konunun 1978 yılı Şubat ayı[53] Yüksek Askerî Şûra toplantısı açış konuşmasının içeriğini teşkil etmesi de önemini ifade etmektedir.

Gerçekten, savunma politikasına ve stratejisine değişiklik getireceği ve Silahlı Kuvvetlerin vazifesini yeniden belirleyeceği iddia edilen böyle bir konu elbette ki önemli olmalıydı.

Ne var ki, Silahlı Kuvvetlerin en büyük rütbelilerinden ve çoğunlukla yüksek komuta heyeti üyelerinden oluşan Yüksek Askerî Şûra üyelerinin dinledikleri anlaşılan bu açıklamalar, basın yoluyla kamuoyuna da yansımasına rağmen, üzerinde önemi oranında durulmamıştır.

Buna mukabil, yapılan pek az yorumun bize göre ilginç yönleri vardır.

Orgeneral Semih Sancar, 5 Mart günü AK ajans Genel Md. Yaşar Güngör'e verdiği özel demeç içinde sorulan bir soruya karşılık olarak Ulusal Savunma Kavramı hakkında kişisel görüşünü açıklamıştır.[54]

Eski Genelkurmay Başkanının görüşü şöyledir:

"Askeri literatürde ulusal savunma diye bir kavram yoktur.

Bunu dünyada bir kaç ülke sistem olarak geliştirme çabası içinde olabilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin bugün uyguladığı ve geleneklerinden geliştirerek mükemmelleştirdiği sistem taarruzî savaş sistemidir. Savaş literatürünüzde yeri vardır (Taarruz, tekrar taarruz, yine taarruz) en iyi sistemdir. En iyi savunma taarruzudur.

Atatürk'ten beri değişmeyen hedefimizdir. Büyük kumandan (Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir) derken taarruzu emretmemiş midir?

Zaten aksi nöbetçilik anlamına gelir."

Çok açıktır ki, bu cevap bir başka sorunun doğru karşılığı olduğu halde, sorulan sorunun cevabı değildir.

Sorunun iyi vazedilmemiş olduğu veya anlaşılmamış olduğu belli.

Böyle olunca da, bu açıklamayı konu için bir yorum saymamız mümkün değil.

Hemen ifade edelim ki Ulusal Savunma Kavramı vardır. Bu varlık ulusların oluşumundan itibaren söz konusudur. Sanki yokmuş gibi, oluşturulması da bahis konusu edilemez.

Ulusal Savunmayı, bir milletin bağımsızlığını, ülke ve milleti ile bölünmezliğini, özgürce gelişmesini iç ve dış saldırılara karşı korumak şeklinde tanımlamak mümkündür.

Zamanımızda da bu kavramı dar çerçevede yalnız bir askerî faaliyet olarak belirlemek, elbette ki doğru olmayacaktır.

Ulusal Savunmada, başlıcaları coğrafi güç, politik güç, sosyal güç, ekonomik güç, ilmi ve fenni güç, Silahlı Kuvvetler gücü olmak üzere, ulusun tüm güçleri yer ve görev alacaklardır.

Bu konuda diğer siyasî partilerin ve özellikle zamanın ana muhalefet partisi olan AP'nin ayrıntılı yorumuna rastlayamadık.

CHP'yi slogan partisi sayan AP'nin Ulusal Savunma kavramı üzerindeki görüşü. bu iddiayı da öteki sloganlar arasına katmak ve bununla yetinmek şeklinde ortaya konmuştur.

KUP (Köylüye Ulaşım Projesi), Köykent, Tansa, UGK (Ulusal Güvenlik Kavramı) vb. gibi.

Biz çok önemli bulduğumuz bu konuda düşüncelerimizi sunmadan, ilkin kavram kelimesi üzerinde durmak istiyoruz.

Eski deyimi ile mefhum olarak bildiğimiz kavram kelimesi lügatte şöyle açıklanıyor: *"Bir şey üzerine ve özellikle o şeyin nitelikleri veya imleri üzerine taşıdığımız genel düşünce."*

Bu tarif kabul edilince, kanaatımca oluşturulacak ulusal savunma kavramı değil, kavram belli olduğuna göre, Ulusal Savunma politikası ile stratejisi olmalıdır.

Hükümetler ulusal savunma politikasının hazırlanması için milli hedefleri dikkate alarak kendilerince uygun bulunan hususları içeren direktiflerini ortaya koyarlar. Buradan hareketle Ulusal Savunma stratejisi belirlenir ve bunun plânı hazırlanır.

Ecevit hükümetinin, oluşturulacak ulusal savunma kavramı hakkında ortaya koyduğu esasları, yöneticilerin basına yansıyan açıklamalarından derlemiş bulunuyoruz.[55] Bunlardan:

1-Çevrede barışın sağlanması bir nevi güvenlik sayılır.

2-Ulusal güvenlik esas alınıp, ittifaklar bunu kolaylaştıran vasıta olarak kabul edilmelidir.

3-Ülkenin savunması tamamen bir diğer ülkeye veya bir ittifaka bırakılamaz.

4-Savunma ile ekonomi ayrı ayrı mütalaa edilemez.

5-Askeri gücümüzü yalnız gereksinmelerimizi değil olanaklarımızı da göz önünde bulundurularak oluşturmalıyız.

6-Ulusal güvenlik kavramı, ekonomik kalkınmayı zorlaştırıcı değil, kolaylaştırıcı olmalıdır.

7-Savunma için ülke hep alıcı durumda bulunamaz. Ülke içinde savunma araç, gereç, teçhizat ve mühimmat üretimi en büyük ölçüde yapılmalıdır.

8-Anlaşmalardan, bunlara katılma oranında mutlaka yararlanılmalıdır." şeklinde tesbit ettiğimiz düşünceler geçerli düşüncelerdir.

Bunlar yeni şeyler değildir. Öteden beri bilinen ve herkesin üzerinde birleştiği hususlardır.

Esasen, bunun dışında bir düşünüş tarzımın da olabileceğini sanmıyorum.

Filhakika, bazı demeçlerde, eski hükümetlerin NATO'nun Türkiye'nin güvenliğini sağladığı, bunun yanında ayrıca ulusal güvenlik konusuna yer verilmediği biçiminde iddialar yer almışsa da, bunu biz propaganda amaçlı politik demeçler olarak saymak istiyoruz.

Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin çok yakın bir geçmişte gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtını böyle bir iddianın canlı tekzibi olarak kabul etmek lâzım gelir.

Biz burada, özellikle oluşturulmak istenen Ulusal Savunma Kavramı konusunda, ileri sürülen ve iştirak edemediğimiz iki önemli iddia üzerinde durmak istiyoruz.

Bunlardan birincisi, Ecevit'in Şubat 1978 Yüksek Askeri Şura toplantısı açış konuşmasında yer alan[56] ve basının büyük puntolarla verdiği *"Dış Güvenlik Önlemlerinin İç Güvenliğe Uygulanması İç Barışı Bozar"* şeklindeki bir düşünüş tarzıdır.

Konuşmasının bu bölümündeki düşünce şu şekilde ifade edilmiştir:

"O arada dış güvenliği iç güvenlikten kesin ve belirgin çizgilerle ayırmak da gereklidir. Yoksa dış güvenlik için yapılmış hazırlıkların ve uygulanabilecek önlemlerin iç güvenlik gereksinimleri karşısında da uygulanması gibi durumlar ortaya çıkabilir. Ve bu demokratik hukuk devletini olduğu kadar, ulusal birliği ve iç barışı da tehlikeye düşürebilir. Gerçi bazı tehlikelerin dışarıdan kaynaklanabileceği, veya dış tehlikenin örtülü bir biçimi olarak kendini gösterebileceği de düşünülebilir.

Ama önlemenin ve etkisizleştirmenin yolları, ekonomiktir, toplumsaldır ve siyasaldır."

Bu açıklama bir bakıma iç olayların kendileri bakımından sebeplerini de ortaya koyuyordu.

Devleti yıkmaya, ülke ve milleti bölmeye yönelik bir isyan hareketinin ideolojik sebebi yok mudur?

Ordunun iç güvenlik vazifesini ortadan kaldırmak bu tür tehlikelere yeşil ışık yakmayacak mıdır?

Dünya'da bütün milletlerin ordularına verdikleri görevler birbirinin aynıdır.

Devletin emrinde olarak ve yasalara göre, Silahlı Kuvvetler iç tehlikeleri önlemede görev alırsa, demokratik hukuk devleti, ulusal birlik ve iç barış tehlikeye düşer iddiasını anlayamadığımızı ifade ve itiraf etmek durumundayım.

Mazideki uygulamaları ile böyle bir durum ortaya çıkmamıştır.

Kaldı ki, ileri sürülen bu görüş, yürürlükteki kanun ve yönetmeliklere ters düşmektedir.

Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Kanunu Madde 35'e göre, Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevi, Türk yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş bulunan Türkiye Cumhuriyetini kollamak ve korumaktır.

Aynı kanunun 37nci maddesine göre, bu kuvvetlerin her ferdi içtiği anda sadık kalıp, kendi hiyerarşik düzeni içinde vazifesine devam etmelidir. Bu

vazife Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Yönetmeliğinin 85'inci maddesinde şu şekilde açık ifadesini bulmuştur.

"Görevi Türk yurdu ve Cumhuriyetini iç ve dışa karşı gerektiğinde silahla korumak olan Silahlı Kuvvetlerde her asker bu hizmeti icabında son kuvvetini harcayarak yapmaya zorunludur."

Yönetmeliğin 86'ncı maddesinde ise, *"Cumhuriyet, yurt ve millet askerin mukaddesatıdır. Bunlara içten ve dıştan gelecek her türlü tecavüzü karşılamak, defetmek ve gereğinde canını feda etmekten çekinmemek her askerin borcudur."*

Görüldüğü gibi, yürürlükteki kanun ve yönetmeliklere ters düşmeyi bile göze alarak ordunun içe dönük vazifesini kabul etmeyenler, memleket gerçekleri ile yüz yüze gelince niyetlerini yürürlüğe koymaya fırsat bulamamışlardır. Böylece niyetleri ile uygulamalar arasında çelişki müşahede edilmiştir.

Örneğin eski İçişleri Bakanlarından İrfan Özaydınlı asayişi sağlamada en çok ordu birliklerine güvendiğini sık sık söylemiş, daha sıkıyönetim yokken ve sıkıyönetime karşı olduklarını söyledikleri bir dönemde 8 ilde asayiş için ordudan birlikler ayrıldığını açıklamıştır.[57]

Bülent Ecevit, iç olayların siyasal, toplumsal ve ekonomik önlemlerle önleneceği iddiası henüz tazelediğini koruduğu için, zorlanmasına rağmen sıkıyönetim getirmemekte kararlı görülmüşse de, gene aynı dönemde oluşturdukları sivil sıkıyönetim(!) uygulaması içinde, kanunları değiştirmeden, emirle valilerin olay çıkmadan askeri birlik isteme yöntemine cevaz verilmiştir.

Gene hatırlanacağı üzere, bu dönemde jandarmaya kent içinde görev verilmiş, bankalar bile Kara Kuvvetleri askerlerine bekletilmiş, mecbur kalma sonucu da olsa, Silahlı Kuvvetlerin caydırıcı gücünü azaltacak şekilde tatbikat alanı daraltılmış ve sulandırılmış olarak kamuoyunda yankı uyandıran bir sıkıyönetim uygulamasına razı olunmuştur.

Silâhlı Kuvvetlerin görevleri hakkında bu yeni yorum ve iddia hükümet başkanından da gelse, yeni Genelkurmay Başkanı Org. Kenan Evren büyük bir duyarlılıkla konuya doğru ve çok kesin bir açıklık getirmiştir.

Hürriyet gazetesinin kontr-gerilla ile ilgili sorularını cevaplayan Sayın Evren'in açıklaması şöyledir:[58]

"Eğer gerilla tabiri, mevcut anayasal devlet düzenini yıkmak, devletin ülkesi ile milletin bütünlüğünü bozmak gayesi ile eyleme geçen kişi veya kişiler (yani düşman amaline hizmet eden kişiler) için kullanılmak isteniyorsa (ki bunlar bizim için gerilla değil, anarşist, asi veya eşkıya olabilir) bu gibilerin eylemlerini bastırmak, il idaresi kanununa göre valilerin talebi üzerine Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevidir."

CHP'nin ve CHP'li ağırlıklı hükümetin programında yer alan (yeni ulusal savunma kavramı) oluşturuyor iddiası bu yönü ile ciddi bir biçimde sakatlanmış oluyordu.

Bu iddianın Atatürk'ün Türk Silahlı Kuvvetlerine yönelik direktifleriyle de çelişmekte olduğunu belirtmeliyim.

Devletimizin kurucusu büyük Atatürk'ün Cumhuriyetin 15. yıldönümü nutkunun ilgili bölümünü aşağıya alıyorum.

"… Türk ordusu

Türk vatanın ve Türklük camiasının şan ve şerefini dahili ve harici her türlü tehlikelere karşı korumaktan ibaret olan vazifeni her an ifaya hazır ve amade olduğuna benim ve büyük ulusumuzun tam bir inan ve itimadımız vardır."

Milli Savunma Bütçesi Senato'da görüşülürken, AP İzmir Senatörü Süleyman Tuncel'in Bülent Ecevit'i kastederek, *"Milletin en büyük talihsizliği, Silahlı Kuvvetlerin vazifesini dahi bilmeyen bir Başbakanın işbaşında olmasıdır."* şeklinde yaptığı konuşma bu döneme rastlar.[59]

Bir rastlantı mıdır? bilmiyoruz ama, 20 Şubat 1979'da başlayan Yüksek Askerî Şûra toplantısında Ecevit'in konuşması çok değişikti.

Bülent Ecevit, bu defaki açış konuşmasında görüşlerini bir evvelkine nazaran 180 derece değiştirmiş olarak şunları söylemiştir.[60]

"Silahlı Kuvvetlerin iç güvenlikle kesin başarı sağlayacak biçimde örgütlenmesi ve eğitilmesi de büyük önem ve ivedilik taşımaktadır.

Çağımızda şiddet eylemleri yaygınlaştığına ve iç güvenlik sağlamak üzere silahlı kuvvetlere başvurma zorunluluğu ile sık sık karşılaşıldığına göre, artık silahlı kuvvetlerin iç güvenlik önlemlerine göre de örgütlenip eğitilmesi kaçınılmaz duruma gelmiştir. Bir çok demokratik ülkeler bu yönde eğitim programları uygulamakta ve yöntemler oluşturulmaktadır.

Silahlı kuvvetlerimiz iç güvenlik önlemlerinde etkinliğini artırmak üzere, başka demokratik ülkelerdeki örnekleri de göz önünde bulunduran çalışmalara başlamıştır.

Bu çalışmalar, inanıyorum ki, iç güvenlik kuvvetlerimize de örnek olacaktır. İç güvenlik kuvvetlerimizin de daha etkinleşmesine katkıda bulunacaktır."

Bizim de iştirak ettiğimiz bu defaki beyanı ile Ecevit yaklaşık bir sene sonra doğruya dönüyordu. Ama, gerisinde epey yıkıntı ve huzursuzluk bırakmış olarak. Şimdi kendisine sormak lazımdır:

- Bir sene gecikme ile vardığın bu karara göre yapılacak uygulama (demokratik hukuk devletini olduğu kadar, ulusal birliği ve iç barışı) tehlikeye düşürmeyecek midir?

Gerçeği Ecevit'ten çok önce görmüş ve anlamış aydınlarımız ve düşünürlerimiz olmuştur.

Örneğin, değerli gazeteci-yazar rahmetli Abdi İpekçi Milliyet gazetesinde yayınlanan[61] ve *"Terörizme Karşı Gerçek Bir Savaş Gerek"* başlıklı yazısına *"Devlet, ya da devlet yönetimini ellerine geçirenler güçlerini ve otoritelerini, bireylerin temel hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, baskı altında tutan yasalardan ve uygulamalardan almamalıdırlar. Ama, şimdi ters yönden gelen çirkinlikler karşısındayız"* diye başlıyor, dünyada terörizmin ulaştığı boyutlara işaret ettikten sonra aşağıdaki sonuca ulaşmış olarak düşüncelerini şöyle vurguluyordu:

"Bu olayı gerçek bir savaş olarak kabul etmek gerekir. Ulusal savunma artık sadece dışarıya dönük bir kavram olarak ele alınmamalıdır. Ülkenin içindeki teröristleri, olağan kolluk önlemleri ile ve örgütleri ile etkisiz hale getiremeyen devletler onlara karşı tüm olanaklarını seferber etmelidir.

Dışardan gelen tehlikelere karşı korumak zorunda oldukları toplumu içerden gelen bu tehlikeye karşı aynı şekilde savunmalıdır."

Kanaatımca, Abdi İpekçi'nin önerdiği husus devletin bir görevi olan gerçek manasıyla kontr-gerilla faaliyetidir.

Bülent Ecevit, ilerde bu anlamdaki kontr-gerillayı da benimserse buna şaşmamamız lâzımdır.

Aslında Silahlı Kuvvetlerin iç tehlikelere karşı kullanılması değil, aynen kullanılması hususu başarısı açısından tartışılabilir. Çünkü terör ve isyan harekâtını sürdürenler Gayri Nizami Harp teknik ve taktiklerini uygularlar.

Vietkonglarla savaşta güçlü Amerikan ordusunun başa çıkamadığından ders alınarak Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konusu geliştirilmiş, yabancı ülkelerde bunu yapacak kuvvetlerin teşkilat, teçhizat ve eğitimi önemle ele alınmıştır.[62]

Bülent Ecevit ve sözcüleri tarafından öne sürülen iddialardan iştirak edemediğimiz bir diğer önemli nokta da şu:[63]

"Ulusal savunma kavramı yurt savunmasında bütünlük kuralına dayanmalıdır. Bu Atatürk'ün (hattı müdafaa yerine sathı müdafaa) anlamına söylenmiştir.

Yurt savunmasının bütünlüğü anlayışına dayanacak ve halkın sürekli katkısıyla işleyecek bir ulusal savunma düzenlenmesi ve hazırlığı toplum içinde sınırlı kadroların açık ve sürekli eğitimi ile geçerlilik kazanabilir. Böyle hazırlık demokratik hukuk devleti kurallarına ve açık toplum gereklerine uygun olur."

"Hattı müdafaa yok sathı müdafaa vardır." prensibini dünyada ilk defa ortaya atan Atatürk'ten sonra bu görüş askeri literatüre geçmiş, savunma kuralları arasında talimnamelerin amir hükmü haline gelmiştir.

Binaenaleyh günümüzde esasen uygulanan budur.

Bundan şu sıralarda bahsetmiş olmanın Amerika'yı ikinci defa keşfetmek anlamına geleceğini ifade etmek isterim.

Bilindiği üzere, askerlik, geleneklerimize göre Türk vatandaşları için kutsal bir vatan görevidir. Yasa gereğince askeri yükümlülük her vatandaş için görev olduğuna nazaran Türkiye'de herkesin eğitilmesi kuralı esasen işletilmektedir.

Bu eğitimin kapalı bir tarafı da yoktur.

Ecevit, açık olmayan bu açıklamasında da muhtemelen Türkiye'deki Gayri Nizami Harp Eğitiminden bahsetmiş olabilir.

Kitabımızın ilgili bölümünde sunduğumuz bilgiler dışında, bu konuyu ayrıntıları ile burada açıklığa kavuşturmanın mümkün olamayacağını takdirlerinize bırakırım.

Devlet yöneticilerinin ayrıntılı bilgiyi Genelkurmay Başkanlığından almaları mümkündür.

27 Mayıs ihtilalinden sonra, Millî ordu sloganının ortaya atılışı, yakın tarihinde ordu-millet halinde kurtuluş savaşını zaferle sona erdiren ve bir bakıma öz kaynağı olan milleti ile bütünleşen Türk Silahlı Kuvvetlerini hedef alınca, bu haksız eleştiriden hem millet, hem de Türk Silahlı Kuvvetleri üzüntü duymuş ve bu yakışıksız söz kaynağına geri dönmüştür.

Türk milleti bağrından çıkardığı ordusuyla övünmekte ve ona güvenmektedir. Baş tacı yaptığı silahlı kuvvetleri için her türlü fedakârlığı yapmaktadır.

Bugünün topyekûn harp anlayışına göre, ulusal savunmanın bilinci içinde her sahadaki milli gücünü artırma çabasını uyumlu bir biçimde sürdürmeye devam azmi içindedir.

Bugünkü ordu sistemimiz dışında bazı sosyalist memleketlerin sistemlerine özlem duyarak milislerden kurulu bir halk ordusu istemi millî bünyemize uymayacağı gibi, anayasamızda tarifi edilen devletimizin şekli ile de çelişecektir.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ DİĞER HEDEFİ: MİT (Millî İstihbarat Teşkilâtı)

-Devletin Millî İstihbarat Teşkilâtı Kampanyayı Yönetenlerce Ele Alınıyor

-MİT Nedir?

-İstihbarat İhtiyacı

-MİT'teki Görevim

-MİT'ten Ayrılıyorum

-Yönetilen İthamlar

-MİT'İ Müsteşarı Savunmuyor

-Kampanyanın MİT'ten Götürdükleri

Devletimizin en önemli kuruluşlarından biri olan MİT (Millî İstihbarat Teşkilâtı) kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce seçilen hedeflerden bir diğeri olmuştur.

Aslında bu hedefin Özel Harp Dairesi, dolayısıyla Silahlı Kuvvetlere nazaran yıpratılması ile sağlanacak yararlar bakımından farklı ve tercih edilir özellikleri vardır.

Bilindiği gibi, bir olay olduktan sonra onun araştırılması bir istihbarat görevidir. Ama, olay olmadan önce onun hazırlığını öğrenmek, bir öncekinden çok daha önemli ve yararlı bir istihbarat görevidir. Böylece önlemlerin oluşturulması ve bunların caydırıcılığı ile olayın önlenmesi mümkün olabilecektir.

Örneğin, düşman yurdumuza baskın tarzında taarruz edebilirse istihbaratımızın atladığı, vazife yapmadığı söylenebilir. Bundan sonra düşmanın nereden, ne zaman, ne kadar kuvvetle, nasıl hareket edeceği hususunun ortaya çıkarılması istihbaratın yeni işi olacaktır.

Düşmanın değil harekâtını, önceden niyet ve maksadını öğrenmek başarılı bir istihbarat için örnek olabilir.

İç güvenlikle ilgili istihbarat ihtiyacı ise açık ve ortadadır.

İç güvenlikten sorumlu İçişleri Bakanlarının iç güvenliği sağlamada istihbarat örgütlerinin güçlendirilmesi gereğini vurgulamaları bunun kanıtı sayılabilir.

Çok yakın tarihimizde CHP ve yan kuruluşları kontr-gerilla kampanyasından desteklerini çekmedikleri halde, ortaya çelişkili bir durum çıkmasına rağmen, bakanları ile sırasında istihbarat örgütlerinin geliştirilmesinden de bahsetmişlerdir.

Kontr-gerilla kampanyasının hedef olarak MİT'İ seçmekle amacının Millî İstihbarat Teşkilatı'nı yıpratmak ve onu görev yapamaz duruma getirmek olduğu toplumun sağduyu sahibi pek büyük bir bölümünün dikkatinden kaçmamıştır.

9 Temmuz 1979 tarihli Tercüman gazetesinde Ahmet Kabaklı bu hususu en kestirme yoldan şöyle belirtiyor:

"Muhalefetteki Ecevit, yandaşı ve destekçisi olan komünistlere rahat çalışma zemini açmak için MİT'e hatta orduya yüklendi. Tek delil göstermeden hu devlet kuruluşlarını yıpratmaya kalktı."

28 Ocak 1978 tarihli Bayrak gazetesinin başyazısında Aykut Edibali'nin konuya koyduğu teşhis ise şöyle:

"MİT, kontr-gerilla konusunda iddia ve isnatlar devam ediyor. Ve şüphesiz ki devletin temel müesseseleri üzerindeki tahribat da devam ediyor."

Kontr-gerilla kampanyasını yürüten çevrelerce MİT çok zaman bu kampanyanın içine alınmış, meydana getirilen kavram kargaşası içinde MİT'e de kontr-gerilla denmiş, bazen MİT'le kontr-gerillanın aynı olduğu ifade edilmiştir.

Burada, Milli İstihbarat Teşkilatımızla ilgili olarak ileri, sürülen iddia ve ithamları ana hatları ile sunmak istiyorum.

30 Ocak 1978 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde Uğur Mumcu Ziverbey Köşkü'nde kurulduğu iddia ve ifade edilen sorgu merkezlerinden söz

ederek, işkenceci olarak nitelediği MİT hakkındaki görüşlerini şu şekilde açıklamıştır:

"İstanbul Sıkıyönetim eski Komutanı Faik Türün, hayır, kontr-gerilla diye bir kuruluş yoktur derken, bir başka suç itirafında bulunmaktadır.

- Sanıkların sorgulamalarında MİT elemanları bulunmuştur.

Yürürlükteki herhangi bir yasada, ceza soruşturmasının MİT elemanlarınca yapılacağına ilişkin bir hüküm ya da dayanak bulunmamaktadır."

26 Ocak 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde Oktay Ekşi ise şunları yazıyordu:

"Son günlerde bütçe komisyonunda alışmadığımız cinsten laflar edilmeye başlandı. Örneğin Millî İstihbarat Teşkilatı denilen gizli haber alma örgütünün muhtelif tarihlerde yaptığı operasyonlarla ilgili yolsuzluk yahut da kanunsuzluk iddiaları ortaya atıldı. Eski Başbakan yardımcılarından Sadi Koçaş'ın yayınladığı anılara dayanılarak 1970 yılında yapılan Elrom olayı ve Meryem Hatun operasyonlarının mahiyetinin ortaya çıkarılması istendi. Daha açıkçası bu olaylarda Millî İstihbarat Teşkilatının veya Kontr-gerilla denen örgütün parmağı olduğu ileri sürüldü."

6 Şubat 1979 tarihli Milliyet gazetesinde yayınlanan Refik Erduran'ın yazısı ise şöyle:

"Ünlü uluslararası gizli örgütün üyeleri kendilerinden (Kumpanya) diye söz ederler.

Bizdeki benzer merkezin ya da şubenin ne işle uğraşmakta olduğu artık açıkça ortaya çıktı sanırım.

Toplumun şakağına namlu dayanıyor.

Bu kumpanya tasfiye edilecek mi? Köşeye sıkıştırıldığı açıklanmış olduğuna göre, tek gün yitirilmeden üstüne yürünecek mi?

Hemen bu laflardan başlayarak ve sözle değil, somut davranışlarla"

Yazarın Millî İstihbarat Teşkilatı'ndan söz ettiği açıkça anlaşılıyor.

Diğer taraftan, 1978 yılı bütçe görüşmeleri sırasında, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç Türkiye'nin istihbarat örgütleri hakkındaki kanaatini şöyle açıklamıştır.[64]

"Eğer istihbarat örgütlerimizi ulusun malı yapmazsak, ulusun çıkarları doğrultusunda çalışmalarını sağlamazsak toplum pek çok acı çeker."

Aynı komisyonda söz alan CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın konuşması ise şöyle:[65]

"Özellikle, bu örgüt içinde çalışan, askerlikten ayrılmış generaller üzerinde önemle ve özellikle durulmalıdır.

Askerlikten ayrıldıktan sonra, bu örgütün içinde çalışan subay ve generalin ülke barışını önemli ölçüde sarsacak bir takım çalışmalar içinde bulunduğu ve tam anlamıyla katılaşmış bir kafa yapısı taşıdığını yazdıkları yazılardan, yaptıkları çalışmalardan bir bir görüyoruz, izliyoruz.

Gizli haber alma örgütümüzün böylesine bir gizlilik içinde, bir dokunulmazlık içinde çalışma yapması, cidden ulusal güvenliği sarsıcı duruma gelmiştir. Bugünkü karışıklıkların, anarşik olayların, şiddet olaylarının, tahrikçiliği, tertipçiliği arasında bu örgütün bilerek veya bilmeyerek olaylar içerisine karışması, olaylarda ajan kullanılması, birçok yurttaşımızı, birçok görevliyi angaje ederek bu olaylar içerisinde kullanması son derecelerde tehlikeli noktalara gelmiştir."

CHP Balıkesir Milletvekili Necati Cebe'nin Bütçe-Plan Karma Komisyonunda ileri sürdüğü iddia ve ithamı aşağıda sunuyorum:[66]

"Millî çıkarları sermaye sınıflarının çıkarları olarak anlayan, sermayenin kapı kulluğunu devlet memurluğuna yeğ tutan, kolları omuzlarına kadar suça bulanmış MİT'ciler devlet kadrolarından kesinkes uzaklaştırılmalıdır. Aylıklarını halkın vergilerinden oluşan hazineden değil, kendilerini adadıkları yerli, yabancı sermaye çevrelerinden almak zorunda bırakılmalıdırlar.

Bir başka deyişle, halk düşmanlarına halkın kesesinden ödeme yapılmasına son verilmelidir."

Buraya kadar, MİT hakkında basında çıkan yazılarla TBMM'de söylenenlerden bir kaç örnek verdim. Konuyu bütünleştirebilmek için Türkiye'nin siyasi hayatında önemli bir yer ve ağırlığı olan Bülent Ecevit'in MİT hakkındaki sözlerini de kitabımıza aktarmada yarar görüyorum. Bunu (Ecevit, Ecevit'i Anlatıyor) adlı kitabın yazarı Necip Mirkelamoğlu'nun eserinden alarak sunmak benim için kolay olacak.[67]

"İstanbul'daki çoğu işçi olmak üzere 50 bine yakın kişinin katıldığı protesto yürüyüş ve gösterilerinin böylesine can ve mal güvenliğini bile tehdit edici ölçülere varmasında işçilerin sorumlu olduğu kanısında değilim. Türkiye'nin neresinde bir gösteri, protesto harekâtı yapıldı mı o harekete, kene gibi yapışan bazı kuvvetler var. Bir takım kışkırtmalar ve tahrikler var. Bir takım tahrikçi ajanlar var. İktidarın ajanları var. 1.7.1970, Ulus "

"Aşırı solcuların şiddet eylemlerinden bir çoğunu bazı devlet kuruluşlarınca görevlendirilmiş kışkırtıcı ajanlar düzenleyip, yönetmişlerdir. Nice gençlerin eylemci, tedhişçi karakteri bu gibi tertiplerin, tuzakların içinde kızışmıştır.

Bütün bu kışkırtmaların, tuzakların, oyunların hesabı sorulmayacak, fakat kışkırtmaların tuzakların, oyunların kurbanı olan bir kaç genç asılacak. Bunu tarih bağışlamaz. 30.3.1982, Barış "

"İktidarın komünizmi bir ciddi tehlike gibi, bir umacı gibi gösterebilmek için, bir takım tertiplere girişmesinden kaygı duyulabilir.

Son zamanlarda tertip kokan bir takım bomba atma olaylarının ve sabotaj girişimlerinin artması bu kaygıyı desteklemektedir. 21.10.1976, Barış"

"Devletin istihbarat işleri ile ilgili Başbakanlığa bağlı bir örgütü vardır. Bu örgütün ne yaptığı ise karanlıklar içindedir. Her yerde hazır ve nazırdır. 4.6.1973, Barış"

"Çoğu kez emniyet ajanlarının ardından sürüklenen Dev-Genç'e devlet büyüklerinin kanadı altındaki komandolar, Demirel hükümeti ile işbirliği halinde, Türk demokrasisini yıkmak için kanlı tertipler yürütmekte, son numaralarını göstermektedirler. 30.1.1971"

"12 Mart 1971 öncesi dönemde sayın Demirel Başbakanlığında AP hükümette idi. Kanlı eylemler resmen görevlendirilen kışkırtıcı ajanların yardımı ile bütün yurda yayılmıştır. 2.12.1975, Barış"

Necip Mirkelamoğlu'nun kitabından aldığımız Ecevit'in demeçlerinden bu bir kaç örnek, mumaileyhi terör olayları ve yıkıcı faaliyetlere bakış açısını da sergilemektedir.

Öncekilerle beraber bu iddialara cevap vermek bana düşmezdi. Bunları cevaplandırmak için kendilerini görevli saymaları gereken MİT'in müsteşarları vardı. MİT'in bağlı olduğu Başbakanlar vardı.

Bunların değil amma, basında rastladığımız yürekli kalem erbabının cevaplarını aşağıya alıyorum.[68]

"MİT'in operasyonları, normal yaşayan bir vatandaşı hiç rahatsız etmemiş, köylüyü, şehirliyi, bakkalı, manavı, kasabı, simitçiyi, manifaturacıyı hiç ilgilendirmemiş de Ecevit'i niye endişeye sevk etmiş acaba? Ve kimlerle beraber sevk etmiş?

"MİT hakkında deliller verebilirim, demiş ama verememiş"

28 Ocak 1978 tarihli Tercüman gazetesinde Ahmet Kabaklı'nın yazdıkları da şöyle:

"1969 *ile 1971 sırasında şehir ve kır gerillaları (eşkıyalar) yurdumuzu savaşın eşiğine getirdiler. Üniversite ve sokakları karargâh edinerek, gazetelerden, bürokrasiden ve siyasilerden yardım görerek, kızıl devrim (ihtilâl) ortamı hazırladılar.*

Hükümete yüklenerek devleti tahrip ettiler. 12 Mart 1971'de olacaklar oldu. Ordu büyükleri önce hedefi şaşırarak hükümeti devirdiler. Sonra işin facia rengi anlaşıldı.

Asıl suçlunun orduyu bile bir uçtan çürütmeye başlayan gerillalar ve onların basında, politikada ve üniversitede yerleşmiş yardımcıları olduğu anlaşıldı.

Sıkıyönetimin yıldırım harekâtı ile, mahkemelerin kırkı kırk yaran titizliği ile her şey ortaya çıktı. 12 Mart'tan sonra dahi şehirlerde, okullarda,

binalarda sergilenen cinayetler düşmanı bize tanıttı.

İşte o gün, bugün komünistler orduyu affetmediler.

Devletin istihbarat teşkilâtı olan MİT'İ bağışlamadılar.

Avrupa'daki patronları ve kuyrukları vasıtasıyla Türkiye'yi zalim bir haksızlık ülkesi gösterdiler. (Faşist generaller, kontr-gerilla, kışkırtıcı ajan) lafları, onları yıkmak kastı ile çıkarıldı.

Derken CHP-MSP koalisyonu geldi. Ecevit'in ve Taylan'ın hünerleriyle suçlular bütün cinayetlerinden arındırılıp(!) serbest bırakıldılar. 1975'ten itibaren ülkeyi 1971'e göre bir kat daha beter kanlar, tedhişler, soygunlar diyarı haline soktular. Eşkıyalık dozunu artırarak 1977-78'de günlük menü gibi emniyet listeleri düzenlediler.

Şimdi daha mükemmel örgütlenmişlerdi. Sendikaları, dernekleri, partileri, liderleri, CHP içinde usta ve gözü pek taktikçileri, ECP gibi arkaları vardı.

Değişmeyen düşmanları ise, o kadar melanetlerine rağmen halâ bozamadıkları ordumuzdu. Halâ vatan ve devlet için çalışan bazı şerefli memurları ile MİT'ti."

Hiç bir partiye bağlı olmayan, devletin en önemli bir kuruluşu saydığımız Millî İstihbarat Teşkilatı'nı miting meydanlarında, açık meclis oturumlarında ve kamuoyu önünde kötülemek ve ondan şikayetçi olmak, bu hassas kuruluşu yıpratmak pahasına, hele eleştirileri iyice araştırılmayan ve sağlam olmayan bilgilere göre yapmak, en azından sorumluca bir davranış olmamak lâzım gelir.

Bu kuruluşun da elbette ki düzeltilecek, geliştirilecek tarafı olabilir. Üzerine gölge bile düşürememekliğimiz, çok sağlam tutmaklığımız gereken bu kuruluşla ilgili eleştirilerin yapılmasında özel bir yöntem olmalıdır. Bize göre, yöneticilerin ciddi bir biçimde ikazı, miting meydanlarında yapılacak şikayetten çok daha yararlıdır.

Tabii bu söylediklerimizin kontr-gerilla kampanyasını yürütenleri bağlamayacağı bellidir.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler, MİT'in kapatılmasını ve lağvedilmesini istemişlerdir. Duvarlara yazılan yazılardan bile MİT'in bu çevreler için bir engel niteliğini taşıdığını anlamak zor değildir.

Bu kampanya karşısında sorumlu ve yetkililerin tutum ve davranışlarına da kısaca temas etmek istiyorum.

Örneğin, MİT'te görevli askeri personel için yapılan ağır ithama ne silahlı kuvvetlerimizden ve ne de müsteşarı asker olan MİT'ten herhangi bir cevap verilmemiştir.

MİT'te çalışanlar halk düşmanı olarak tanımlanmış, bu ağır itham karşısında bile MİT Müsteşarlığı maalesef susmayı tercih etmiştir. Bize göre, açıklama yapmamak ve konuyu dalgalanmaya bırakmak ne gizliliğin ihlâli ve ne de yetkili olmamakla cevaplandırılmaz.

Başbakanın, kendisine bağlı böylesine önemli bir kuruluşun töhmet altına alınmasını karşılıksız bırakmasını ise akla sığdırmak mümkün değildir.

Ama ne olmuştur? Susmak, kampanyaya (sükût ikrardan gelir misali içinde) başarı kazandırmıştır. Bu hususa konunun sonunda ayrıca temas edeceğim.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce hedef olarak seçilen MİT'in yıpratılması konusunun bir de benimle ilgili yönü var.

Bu çevredekiler Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ndeki vazifemle ilgili olarak ileri sürdükleri iddia ve ithama tarafımdan gerekli cevabı alarak kamuoyu önünde müşkül duruma düşünce, bu defa da benim MİT Müsteşarlığında yaptığım vazifeme uzandılar.

MİT'te yeniden vazife alabilirim ihtimalinin verdiği telâş içinde kalemlerini kullanan yazarlar ve TBMM çatısı altında konuşanlar ortaya çıktı.

Bu itibarla okuyucularıma ana hatları ile de olsa MİT müsteşarlığından ve bu kuruluşta yaptığım eski görevimden bahsetmeye gerek duyuyorum.

Sol basında, hakkımda açılan kampanyada, öyle sıradan bir adam olmadığım, eski istihbaratçılardan olduğum, ismimden MİT Müsteşarlığına

getirilecek diye bahsedildiği sık sık vurgulanıyordu).[69]

Kampanyanın gelişeceğini sanki bilircesine, ikazen MİT Müsteşarlığına 18 Mayıs 1977 tarihli yazı ile başvurdum.[70]

Sunduğum bu yazı, bize böyle yazı mı yazılır? edası içinde cevapsız bırakılmıştır.

Bir müddet sonra, konu TBMM'ye götürülerek iddialar meclis kürsüsünde sergilendi.

CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, 1978 mali yılı bütçe kanunu tasarısının Plan-Bütçe Karma Komisyonunda görüşülmesi sırasında söz alarak bakın ne diyor?[71]

"1967 *yılında müsteşar Fuat Doğu ve ondan görevi devralan general* M. *Kemal Akyol (Cihat Akyol olmalı)un bu örgüte önerdiği ve hükümet ile birlikte kararlaştırdığı sol düşünceler ve gelişmeler karşısında sağ düşünce ve gelişmeyi öncelikle örgütlemeli ve desteklemeliyiz, düşüncelerini ve bu konuda hazırlayıp yürürlüğe konulan plânları, bu hükümet deşmeli ve açığa koymalıdır."*

28 Ocak 1978 tarihinde evimde yaptığım basın toplantısında diğerleri meyanında bu iddiayı şöyle cevaplandırmıştım:

"Niyazi Ünsal demişler ki:

- General Cihat Akyol MİT müsteşarlığı görevini Fuat Doğu'dan devralmıştır.

Ben böyle bir görev devralmadım. Bu iddia yalandır.

İlâve etmişler.

- Bu örgüte önerdiği ve hükümetle birlikte kararlaştırdığı sol düşünceler ve gelişmeler karşısında sağ düşünceyi ve gelişmeyi öncelikle örgütlemeliyiz, desteklemeliyiz. Demişim.

Bu yalan ve iftirayı bir senatöre yakıştıramıyorum. Ben 1967 yılında kısa bir süre MİT İstihbarat Başkanlığı yaptım. Kendi isteğimle bu görevden ayrıldım.

Senatör, MİT Kanununu okuyup anlayamıyorsa, benim o tarihte MİT İstihbarat Başkanı olarak neler yaptığımı MİT Müsteşarından sorup öğrenmelidir. Sol ve sağ konusu benim hizmet alanıma girmemiştir."

Sırası gelmişken okurlarım için ekliyorum. Genç yaşlarımda Milli Emniyet Hizmetleri Başkanlığında çalışırken de general olarak yaptığım İstihbarat Başkanlığındaki görevim gibi, vazifem dış güvenlikle ilgili istihbarat konuları olmuştur.

Niyazi Ünsal, maziyi araştırmıyor ve fakat maalesef yaşanan günü de bilmiyor.

1978 Mali Yılı Bütçe müzakereleri sırasında bir bakandan yazılı olarak cevaplandırılması ricası ile sorduğu sual de şöyle:[72]

"Daha önce MİT Müsteşarlığı, onu takiben Özel Savaş Dairesi Başkanlığı, onu takiben de Sivil Savunma Dairesi Başkanlığı yapan General M. Kemal Akyol (Cihat Akyol olmalı) un şu anda MİT örgütü ile bir ilişkisi var mıdır? Yok mudur?"

Hep bilirsiniz ki bu tip görevlere ait atama emirleri Resmi Gazete'de yayınlanır. Diyelim ki senatör bunu görmedi. O halde soruyu MİT müsteşarına soramaz mı? Sormuyor, çünkü ya soramıyor veya daha üst makamları kendine muhatap yapmak istiyor. Hem de mecliste iş yapar görünüyor.

MİT'i yıpratma amacının daha iyi kavranabilmesi için MİT hakkında sunulması mümkün bazı bilgileri de özetlemeye çalışacağım.

Özellikle dış ve iç güvenlik açısından, kendisine çok büyük ihtiyaç duyulacağı için, devlet olmanın şartlarından birinin de, gizli servis dahil, bir istihbarat örgütüne sahip olmak olduğunu ifade etmek mümkündür.

Nitekim, Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulurken, kısa adı MAH olan Milli Emniyet Teşkilatı'nın kurdurulması, konuyu çok iyi bilen ve bu ihtiyacı değerlendiren Büyük Atatürk'ün ilk işlerinden birisi olmuştur.

Gençlik yıllarımın birkaçının geçtiği bu millî örgütümüzde personelden özellikle millî heyecan, feragat ve fedakârlık arandığına tanık olmuşumdur.

Her türlü siyasi tesirin dışında kalmak başlıca prensiplerinden olan bu devlet örgütünün yöneticilerinin seçimine büyük bir özen gösterilmiş, bunlar çok saygı değer kişilikleri ile yeni kuşaklara daima örnek olmuşlardır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak tarihte Millî Emniyet Teşkilâtına gösterilen özen ve önemin başarılan büyük hizmetlerle karşılandığını rahatlıkla ifade etmemiz mümkündür.

Diyebiliriz ki teşkilâtı besleyen güç, kendisine beslenen güven ve esirgenmeyen manevi ödüller olmuştur.

Her kararın temelini istihbaratın teşkil ettiği bilinmektedir.

Örneğin, şahsi hayatımızda, sokağa çıkarken şemsiyemizi alıp almama kararında yağmurun yağıp yağmayacağı haberine olan ihtiyaçtan tutunuz da, kişisel diğer kararlarımızda istihbarata olan ihtiyaç derece derece artmaktadır.

Ekonomik faaliyetlerin başarısı kesinlikle istihbaratla ilgilidir.

Kuruluşların, hele toplumların yönetiminde istihbarata duyulan ihtiyaç çok daha belirginleşir.

İstihbaratı baskından korunmanın güvencesi sayanlar doğruda birleşmektedirler.

Bir zamanlar hudutlarında Güneş'in batmaması ile tarifi yapılan Büyük Britanya İmparatorluğu'nun bu durumunu sağlamada meşhur *"Intelligence service"in* rolü olduğu söylenir.

Büyük Atatürk, Hatay meselesinin görüşüldüğü günlerde istihbarat ihtiyacına değinerek, istihbaratın güvenlikle ilgisini vurgulamış, bunun sağlanmamasını devletin acziyeti olarak nitelemişlerdir.

Atatürk bu görüşlerini şöyle belirtmişlerdir:

"Marmara'da yabancı denizaltıların dolaştığı söylentilerinin tahkikine muktedir bulunmayarak, hakikaten emniyetsizlik içinde kalmış ve buna

çaresiz olmaksızın aciz bulunmuş olduğumuz kanaatini ileri sürmek lâzım gelir."

Devletlerin büyümesi, devlet faaliyetlerinin çoğalması, devletler arası ilişkilerin eskisine oranla karmaşık bir durum alması sebepleriyle zamanla istihbarata olan ihtiyaç daha da artmış, ülkeler istihbarat örgütlerini daha da geliştirmişlerdir.

Memleketimizde de bu ihtiyacın belirmesi ve biriken tecrübelerin ışığında 27 Mayıs'tan sonra devletin istihbarat teşkilatı 644 sayılı kanunla çağdaş anlayışa göre reorganize edilmiştir.

Kısa adıyla MİT, yani Millî İstihbarat Teşkilatı Başbakanlığa bağlı bir kuruluş halinde işte bu kanunla vücut bulmuştur.

Kanun incelendiğinde anlaşılacağı üzere, MİT bünyesine gizli bir örgüt durumundaki Millî Emniyet Başkanlığına ilaveten İstihbarat Başkanlığı ve Psikolojik Savunma Başkanlığı ve idari üniteler eklenmiştir.[73]

Böylece devlet istihbarat teşkilatının görev kapsamı genişletildikten başka, kendisine yeni işlerlik kazandırılmıştır.[74]

Benim, üzerinde spekülasyon yapılmak istenen İstihbarat Başkanlığına atanmam bu döneme rastlar.

1965'te Moskova Ataşemiliteliğinden dönüşte deruhte ettiğim 9. Kolordu Topçu Komutanlığı görevimin sonlarında bu vazifeye atanmamın düşünüldüğü ve inha edilmekliğim için kişisel kararımın öğrenilmesi istenmiştir.

O tarihlerde generalliğe terfi sırasındaydım. Bu aşamadan sonra sıra ile komutanlık kademelerini izleyerek silahlı kuvvetler kadrolarında görev yapmak amacını taşıyordum.

Eski Genelkurmay Başkanlarından Orgeneral Sayın Memduh Tağmaç ordu komutanımdı. Evvelce de ifade ettiğim gibi, Harb Akademilerinden çok değerli hocam olan mumaileyh, ordu komutanlığındaki icraatı ile herkesin olduğu gibi benim de büyük güvenimi kazanmışlardı. Kendilerinin de bana büyük teveccühlerinin olduğunu biliyordum.

Bana teklif edilen görevi, inandığım bir büyüğüm olarak kendilerine arz edip önerilerini almak istedim.

Bana general olunca, normal olarak Tugay Komutanı olabileceğimi, teklif edilen görevin nadir ve önemli bir görev olduğunu, bir süre bu görevde hizmet verdikten sonra ordu saflarında hizmete devam edebileceğimi söylediler.

Bu telkinle de geçici bir süre olmak kaydıyla, teklif edilen görev için rızamı bildirmiştim.[75]

30 Ağustos 1966'da Tuğgeneralliğe terfiimi müteakip Doğubayazıt'taki 1'inci Zırhlı Süvari Tugay Komutanlığı'na atandım. Bu tugayda general olarak ilk komutan ben oluyordum. Yaklaşık 3.5 aylık bir görev süresinden sonra MİT İstihbarat Başkanlığına atanarak Doğubayazıt'tan ayrıldım.[76]

Formalitelerin tamamlanması için Yüksek Askeri Şûra emrinde kısa bir süre bekledikten sonra yeni görevime başladım.

644 sayılı MİT Kanunu gereği olarak göreve atanma işleri Milli Güvenlik Kurulu'nun tasvip ve kararlarından sonra gerçekleşiyordu. Bu husus görevimin büyük önemini ve önemi derecesinde de sorumluluğumu belirtiyordu.

Bunu bilerek başladığım yeni görevimin bana tevcih edilmesinden dolayı şeref ve iftihar duyduğumu belirtmeliyim.

Devletin diğer organlarından toplanacak haber ve istihbaratı bir arada değerlendirerek istihsal edeceği devlet istihbaratını, bunu kullanacak yüksek seviyedeki devlet organlarına sunacak olan İstihbarat Başkanlığı henüz kurulmamıştı. Bana çok iş düşüyordu. Tabir caizse, önce tezgâhı kurmak, sonra da üretime geçmek gerekiyordu.

Hızla çalışmaya koyuldum. MİT Müsteşarı teveccüh ve güvenlerini esirgemiyorlardı. Faydalı oluyordum. Hakkımda büyük bir güven halkası oluşmuştu. Yöneticiler ve bunlara yakın olanlar iltifatlarını bilhassa izhar ediyorlardı. Ziyaretimize gelenler çoğalmıştı.

Daha önce Genelkurmay İstihbarat Başkan Yardımcılığı, Kara Kuvvetleri İstihbarat Başkanlığı, ataşemiliterlik yapmıştım. Oldukça geniş bir

istihbarat deneyimim vardı. MİT'in de yabancısı değildim.

Önüme gelen konuların hepsine normal olarak evet demiyordum. Amacım doğru bildiğim istikamette müsteşarlık katına olumlu ve faydalı olacak tekliflerimi sunmaktı. O zaman için teşkilât, kanununun öngördüğü hedefin çok uzağında idi.

Bir müddet sonra, MİT yönetimi içinde taktik ve stratejik alanlarda prensiplerde anlaşamayacağım ortaya çıktı.

Müsteşarın yakın çevresi benim MİT müsteşarlığı için uğraş verdiğimi yaymakta gecikmedi. Kısa bir süre sonra da MİT müsteşarının bana dönük güveninde azalma olduğunu tesbit ettim.

Bu şartlar altıda görevimde faydalı olamayacağım kanaatına vardım. Üstelik de MİT müsteşarı ve ben muvazzaf birer generaldik. Kendileri ordu içinde olsak, her zaman emirlerini yapmam gereken amirim olabilirlerdi.

MİT'te ise ben de Milli Güvenlik Kurulu kararı ile bu göreve atanmakla büyük sorumluluk taşıyordum. Disiplin benim için çok önemli idi.

Bu sebeple, Genelkurmay Başkanına MİT Müsteşarı ile görev yönünden bazı prensiplerde anlaşamadığımız için orduya atanmamı arz ve teklif ettim.

Büyüklerim beni anlayışla karşıladılar. Böylece 30 Ağustos 1967'de ordudaki yeni görev yerine atanmak suretiyle Milli İstihbarat Teşkilatı’ndaki görevimden ayrıldım.

MİT'teki görevimden ayrılmam, bu göreve atanacak en az benim kadar yetenekli personel bulunabileceği cihetle geride bir boşluk yaratmayacaktı.

Bununla beraber, boşaltılan görev yeri öyle lalettayin bir görev değildi. Bu konuyu böyle bir tayini yapan Milli Güvenlik Kurulu üyelerinin yorumlamaları mümkündü.

Nitekim, kurul üyesi halen rahmetli olan eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Sayın Necdet Uran'ın *"Bu kadroya atama yapılacak ama, ilkin General Cihat Akyol'un neden bu görevden ayrıldığı konusu üzerinde durmamız gerekmez mi?"* dediğini bana da nakledenlerden dinlemiştim.

Şu anda çok seneler önce teklif niteliğinde ortaya koyduğumuz fikriyatın el’an geçerliliğini koruduğunu müşahede etmekten kişisel açıdan mutluluk duyuyorum.

Tekrar ana konuya dönerek sonunu noktalamak istiyorum.

"MİT kapatılsın"

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin arzularını bir slogan haline getirerek kapatılmasını istedikleri MİT, işte yukarıdan beri önemine işaret ettiğimiz bu teşkilâttır.

Değil kapatılması, yıpratılması ile görev yapamaz duruma getirilmesi halinde, istihbaratın devlet hayatındaki yeri ve önemini bilenlerce, uğranılacak zararın büyüklüğü kolayca değerlendirilebilecektir.

Bununla hedefin seçimindeki mahareti bir kere daha vurgulamak istiyorum.

Türkiye'deki terörün karargâhında istihbarattan ne denli yararlanıldığı uygulamalarından belli olmamış mıdır?

Buna karşılık, terörle mücadele için, bize göre devletçe uzun süre başarılı bir strateji tesbit edilememiş olmasındaki sebeplerden en büyüğünün buna temel olacak istihbaratın oluşturulamamış olmasını saymamız doğru olur.

Sırası ve yeri gelmişken devlet faaliyetleri arasında çağdaş istihbarata, belki diğer memleketlerden daha fazla ihtiyacımız olduğu halde, her zaman gereği kadar önem vermediğimizi belirtmek istiyorum.

Bu yargımızı her çevre için genelleştirmemiz elbette ki doğru olmayacaktır.

11 Aralık 1979 tarihli Tercüman gazetesinde Nazlı Ilıcak'ın *"Milli İstihbarat Teşkilatımıza kontr-gerilla damgasını vurarak tesirsiz hale getiren, onu sadece dış tehlikelere yöneltmek isteyen o büyük gaflet değil midir ki…* " diye başlayan yazısı doğru görüş ve tehlikeyi sezişin ta kendisidir.

25 Ekim 1975 tarihli Tercüman gazetesinde Ergun Göze devletin dış temsilciliklerine vaki saldırıları ve Ermeni kışkırtmacılığını ele alan yazısında kanaatımca çok doğru bir teşhise varıyor.

Yazar şöyle diyor:

"İstihbaratsız devlet olmaz demek gerekir. Ne var ki bizde her şeyi telvis eden, pisleyen sol zihniyet Türk İstihabarat Servisini de kışkırtıcı ajan sıfatları ile hadım etmeye uğraşmaktadır.

Bugün Orta Doğuda KGB, CIA ve hatta İsrail servisleri cirit atmakta, fakat Türk istihbaratının Ortadoğu'da görülmediği görülmektedir. Nitekim, Türkiye daima hem içerde, hem dışarda bir kaç senedir ummadığı, haberdar olmadığı ve çözemediği cinayetlere hedef olmaktadır… ve bir şey yapamamaktadır."

Kanaatımızca, devletin ve sorumluların kontr-gerilla kampanyası karşısında genellikle susmayı tercih etmesi, iddia ve ithamların en azından ortada kalmasına sebep olmuş, MİT'in üzerinde şüphe ve tereddüt yaratılmasına fırsat vermiştir. Bu sebeple teşkilâtın büyük ölçüde geleneksel saygınlığını yitirdiği söylenebilir. Bu durumun personelin elini kolunu işten soğutarak çekingen hale gelmelerinde etken olduğu ve personel kaynağını daraltacağı tahmin edilebilir.

Düşünülmelidir ki, uğranılan tahribat, duvarların yeniden yükseltilmesi için, ilkin enkazla uğraşmak gibi geciktirici ve alıkoyucu işler açar başımıza.

Kontr-gerilla kampanyası sırasında basından takip edebildiğimiz kadarı ile, çok köklü geleneklere sahip olduğunu bildiğimiz MİT mensuplarının kamuoyu önünde birbirlerini suçlamalarını en azından yadırgadığımızı ifade etmeliyim.

Bu görünüşüne göre, kargaşa ve huzursuzluğun bu mücadele organına da sıçradığı imasında bile bulunmayı dilimizin ucuna dahi getirmek istemiyoruz.

SİVİL SAVUNMA

-Kontr-gerilla Kampanyasında Sivil Savunma Gündeme Getiriliyor

-Sivil Savunma Nedir?

-Olmayan Sivil Savunma İstihbaratı

-Örgüte İllegal Elemanlar Yerleştirildiği İddiası

-Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı Görevine Niçin ve Hangi Şartlarda Atandım

-Anlaşılmayan ve Kurulamayan Örgüt, Geliştirme Çabaları

-Görevden Ayrılıyorum

-Ecevit Hükümetinin Bu Kuruluşa Verdiği Yasal Olmayan Görevler

-Kıbrıs'ta Sivil Savunma

-Kampanya Bu Devlet Örgütünden Neler Götürdü?

-Örgütün Geleceği

12 Eylülden önce sürdürülen kontr-gerilla kampanyası için seçilen hedeflerden birisi de T.C. İçişleri Bakanlığı kuruluşunda bulunan Sivil Savunma idaresi Başkanlığı olmuştur.

7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu ile kurulan bu örgütün kuruluşu 1958 yılına rastlar.

Adı geçen kanuna göre bu başkanlığın görevi:

"Düşman hava taarruzlarına, büyük yangınlara ve tabii afetlere karşı halkın can ve mal zayiatını azaltmak üzere koruyucu ve kurtarıcı tedbirleri almaktır."

Sivil savunmanın tarifini de içine alan bu görev tanımlamasını okuyunca, bunun kontr-gerilla ile ne alakası var? diyebilirsiniz. Gelin görün ki, bir kısım basın mensubu ile bazı parlamenterler, kampanyada görev alarak, bu

örgüt için kontr-gerilla iddiası ve ithamını mantık dışı da olsa sürdürmekte yarar görmüşlerdir.

18 Haziran 1976'da Sivil Savunma İdaresi Başkanlığımda göreve başladığım zaman daha yakından tesbit ettiğim gibi, topyekûn harp kavramı ve ihtiyacı bakımından gerçekten önemi büyük olan bu örgüte nedense, ama bir talihsizlik olarak, gereken önem verilmemiştir.

Bir harpte memleketin içi, cephelerde muharebe edecek ordulara üs ve destek olacak her türlü tesisi ile tahrip edilir halkın morali çökerse, kanaatımca orduların muharebe yapma süreleri çok kısalır, muzaffer olma şansları çok azalır.

Böyle olunca memleketin sivil savunmasıyla Silahlı Kuvvetlerin direkt ilgisi olmak lazım gelir.

Sivil Savunma tatminkâr değilse, Başbakanlık nezdindeki teşebbüsleri ile bu teşkilatın görev yapabilir duruma getirilmesi, kaygılarını gidermesi bakımından Genelkurmay Başkanlığının görevleri arasına girmiş olmalıdır.

Ben Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacını da bilen bir idareci ve yönetici olarak teşkilatın önemini bu şekilde değerlendirerek işe koyuldum.

Sol çevrelerin yürüttükleri kontr-gerilla kampanyasının sivil savunma teşkilatını hedef alışı bu teşkilatta benim görev aldığım zamana rastlar.

Bu kampanya sırasında ileri sürülen iddia ve ithamların çoğu, aşağıda sunacağım belgelerden de anlaşılacağı üzere, şahsımla ilgili olmuştur.

Acaba bu vazifeye getirilmese idim, sivil savunma hedef olarak seçilmeyecek miydi? Bunun cevabını bu konudaki izahatımın sonunda bulacaksınız.

Bu kampanya, Cumhuriyet gazetesinin 13 Mayıs 1976 günü yayınlanan Ankara… Ankara… Ankara… başlıklı bölümünde yer alan ve hazırlayıcılarının Müşerref Hekimoğlu, Uğur Mumcu ve Erdal Çetin'in olduğu belirtilen küçük yazılardan birisiyle başlatılmıştır. Zamanı itibariyle göreve başlamam bile beklenilmemiştir.

Yazıda şöyle deniyordu:

"İkinci Cihat Paşa…

11 Nisan 1976 tarihli Resmi Gazete'de Emekli Tümgeneral Cihat Akyol'un Sivil Savunma Dairesi Başkanlığına getirildiği yazılmaktaydı.

İçişleri Bakanlığı'nın İkinci Cihat Paşa'nın bilgisine, kültürüne, özellikle istihbarat konularında değerlendirmeleri ile toplumsal olaylar konusundaki taktiklerine çok ihtiyacı olacak…"

Bunu basında çıkan diğer yazılar takip etmiştir.

29 Ocak 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesinde Uğur Mumcu şunları yazmıştır:

"Cihat Akyol, öyle sıradan bir adam değildir. Millî İstihbarat Başkanlığı için adından söz edilen kişidir. Kontr-gerilla konusunda yayınlanmış incelemeleri vardır. Akyol, İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Dairesi Başkanlığına Cumhurbaşkanı, Başbakan ve İçişleri Bakanının imzaladığı üçlü kararname ile atanmıştır."

Ve nihayet, Uğur Mumcu ağzındaki baklayı çıkararak 1 Şubat 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazısında MİT-MHP ilişkilerinden bahsettikten sonra şöyle diyor:

"İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Dairesi Başkanlığına getirilen kontr-gerilla uzmanı emekli tümgeneral Cihat Akyol hangi ilişkiler sonucu bu göreve atanmıştır?"

Aslında bu özel üslûp içinde yazar Cihat Akyol'un kontr-gerilla uzmanı olduğu için Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına atandığını iddia ediyordu.

İçişleri Bakanlığında görevli olduğum süre içinde gerek sivil savunma ve gerekse kontr-gerilla konularında basında yayınlanıp da özellikle beni hedef alan yazılardan bakanlık basın müşaviri aracılığı ile haberdar oluyordum. Yazılanı okuduktan sonra, her defasında diğer işlerim meyanında zamanın İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'le konu üzerinde görüşüyordum. Kendisine gecikilmeden Bakanlıkça açıklama yapılmasın teklif ediyor, bu kampanya içinde benim sivil savunma örgütüne, dolayısıyla bakanlığa zararım dokunacağından bahisle üzüntümü izhar ediyor ve görevi bırakmamı öneriyordum.

Kendileri her defasında *"Cihat Paşa, bu yazılar malûm çevrelerden geldikçe sizin kişiliğiniz daha da büyür"* diyorlardı.

Bundan sonra kampanya basında devam ettirilmekle beraber konu TBMM'ye de intikal ettirilmiştir.

13 Kasım 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesine göre, CHP'li Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu Başbakanlığa, Milli Savunma Bakanlığı'na ve İçişleri Bakanlığı'na verdiği soru önergeleri ile benimle ilgili olarak aşağıdaki mütalâayı serdetmiş:

"Eski Özel Harp - Savaş Dairesi Başkanı emekli tümgeneral Cihat Akyol eski bir kontr-gerilla lideridir.

Bu kişinin korunarak sivil savunma genel sekreterliğine getirilmesi ile bir anlamda iki örgüt arasında bir ilişki kurulabilir mi?"[77]

Bu soru önergesini öğrenince konunun açıklığa kavuşturulması için Başbakanlığa, Millî Savunma ve İçişleri Bakanlıklarına birer yazı ile başvurdum. Örneğini (Yetkililer susuyor) bölümünde sunduğum bu yazıma cevap alamadım, açıklamaya da tanık olmadım.

Daha sonra sivil savunma konusunu TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda CHP'li İzmir Milletvekili Süleyman Genç ele almıştır.

Hürriyet Gazetesinin 25 Ocak 1978 tarihli nüshasından öğrendiğimize göre, mumaileyh iddialarını şöyle sıralamış: *"Türkiye'de istihbarat örgütü yalnız MİT'te değildir. Sivil savunma istihbaratı vardır.*

General Cihat Akyol 1975'ten sonra birinci MC hükümetince sivil savunma sekreterliğine getirilmiştir.

Bu kişi, kontr-gerillada uyguladığı metotlarını Sivil Savunmada da uygulamaya çalışmıştır."

Süleyman Genç'in yalan ve iftira şeklindeki bu iddialarını 27 Ocak 1978 günü evimde yaptığım basın toplantısında şu şekilde cevaplandırmıştım:

"İçişleri Bakanlığında Sivil Savunma İdaresi Başkanı olarak görev yaptığım yaklaşık 14 aylık hizmet sürem içinde görevim olan sivil savunma

konusu ile meşgul oldum.

Bir milletvekilinin sivil savunmanın ne demek olduğunu bilmemesinden milletçe kaygılanmamız lâzımdır.

Ben de soruyorum, bunun kontr-gerilla ile ne alâkası var?

Sivil savunma istihbaratı adlı bir örgüt nasıl olur?

Bu iddiayı duyanın gülmesi, sahibine göre de üzülmesi lâzımdır.

İçişleri Bakanlığına emek vermiş olmanın hakkı ile, benim bakanlıkta hangi işleri yaptığımı ben de İçişleri Bakanından soruyorum. Yapılan hizmetin çabucak unutulabileceğini düşünemiyorum."

Konunun bu safhaya gelmesinden önce başlayarak İçişleri Bakanlığı'na yaptığım pek çok müracaat sonunda aldığım tatminkar olmayan cevabî yazının örneğini (Yetkililer Susuyor) bölümünde sunmuş bulunuyorum.

Daha sonra meclis zaptı elime geçti. CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in gazetelerde yer almayan, ustalıkla soru şekline dönüştürülmüş, yalan ve iftiradan kurulu kasıtlı iddiası var bu zabıtta. Soru iddia şöyle:[78]

"Sayın Başkan, Sayın Bakandan rica ediyorum. Cihat Akyol'un savunma sekreterliği sırasında hangi yasa dışı unsurları istihbarat alanında görevlendirdiğini ve istihbarat alanında görevlendirdiği bu unsurları hangi kademelerde kullandığını ve ne gibi terör hareketlerinin içine soktuğunu öğrenmek istiyorum."

Zaptı sonuna kadar okudum. O dönemde İçişleri Bakanı eski bir asker olan Emekli Org. İrfan Özaydınlı'dır.

Öyle bir eski asker ki, Cihat Akyol'u ordudan iyi tanımaktadır. Özel Harp Dairesi hakkında kendisinden brifing dinlemiştir. Eskişehir'de Hava K.K. iken bu ilde örgütün görevlisi ile teşriki mesai etmiştir.

Okur-yazar bir general olarak Silahlı Kuvvetler Dergisini dolayısıyla makalemi okumuştur.

Cihat Akyol'a sıçratılan iftira ve ithamlar mumaileyh önünde cereyan etmiş, hatta konuşmacılar soru sorarak cevaplandırılmasını istemişlerdir.

Özaydınlı, haberim yoktu, hatta asker kökenli diğer parlamenterlerimiz gibi bana sormadılar ki de diyemez.

Teessürle ve esefle kaydedeyim ki, bu zat, sorunuzu yazılı olarak cevaplandırayım, diyerek şahsımla ve kendilerinin yönettiği Bakanlığın bir Başkanlığı ile ilgili töhmetin adeta devamını istermişçesine Bakanlığını savunmamış, yıllarca üniformasını paylaştıkları ordumuzun bir generalini, bir silah arkadaşını sadece gerçekleri söylemek suretiyle gene savunmamış, gerçek dışı olanları orada ve elinin tersiyle reddedememiştir.

Bu zatın hareket tarzının ve politik amacının takdirini okurlarıma bırakıyorum.

Yukarıdan beri ifade ettiğim iddia ve ithamlardan da anlaşılacağı üzere, kontr-gerilla kampanyasını başlatan ve yürüten sol, aşırı sol ve komünist çevreler benim sivil savunma başkanlığına atanmamdan rahatsız olmuşlardır.

Nitekim, Uğur Mumcu'nun 1 Şubat 1977 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki sözüne tekrar dönüyorum.

Mumaileyh diyor ki: *"İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına getirilen Kontr-gerilla uzmanı emekli Tümgeneral Cihat Akyol hangi ilişkiler sonucu bu göreve atanmıştır?"*

CHP Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu aynı rahatsızlığın içindedir.

O da Başbakana ve Bakanlara soruyor, diyor ki: *"Bu kişinin korunarak, Sivil Savunma Genel Sekreterliğine getirilmesi ile bir anlamda iki örgüt arasında bir ilişki kurulabilir mi?*

Bu ilişki varsa hangi amaca yöneliktir?"

Bilindiği gibi, demokrasi açıklık rejimidir. Kaygı sahiplerinin bunu bilmeleri gerekir. Biliyorlarsa ve atama işlemi de ortada olduğuna göre, iddialarının maksatlı olduğu, en azından suyu bulandırmak amacına yönelik olduğu anlaşılır.

Konuya girerken, 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununa göre yaptığım sivil savunma tarifi bu örgütün görevini açıkça ortaya koymaktadır.

Yaşlı okuyucularım hatırlayacaklardır. II’nci Dünya Harbi savunma hazırlıkları içinde memleketimizde bir pasif korunma teşkilâtı vardı.

Bu teşkilatın başlıca iki görevi söz konusu idi.

a-Düşman hava taarruzlarını haber vermek.

b-Düşman hava taarruzlarına karşı halkın zayiatını azaltmak.

Bu maksatla, sığınak yetersizliği yüzünden binalar arasına yapılan pasif korunma hendekleri hatırlanacaktır.

Dünya milletleri II’nci Dünya Harbi tecrübelerine, bilgilerini de katarak harp sonrasında aşağı yukarı bu maksada dönük teşekküllerini reorganize etmek suretiyle, daha kapsamlı bir şekilde memleketlerinin sivil savunma örgütlerini meydana getirdiler.

Memleketimizde ise sivil savunma teşkilatının kurulması, konuya başlarken de işaret ettiğimiz gibi, 50 yıllarına rastlar.

Eski pasif korunma teşkilatının yeni teşkilatın çekirdeğini oluşturmasından mıdır? nedir, Türkiye Sivil Savunma Teşkilatı pasif bir teşkilat oluşu ile bilhassa meşhur olmuştur.

Nitekim CHP 1977'de iktidar olunca, her devlet kuruluşunda olduğu gibi, İçişleri Bakanlığı'nda da müsteşar ve müsteşar yardımcılarını mümkünse görevlerinden alıyor, veyahut da bir değişik yöntemle yöneticilerin görev ve sorumluluk sahaları, kendi değerlendirmelerine göre daraltıyor veya önemli işlerden önemsiz işlere kaydırılıyordu.

Bu cümleden olarak, bir sağ partiye sempatisi olduğu ileri sürülen bir müsteşar yardımcısının kendi değerlendirmelerine göre, önemli Gn. Md. lükleri koordine etmek görevi alınmış, kendisine esasen pasif bir görev olan Sivil Savunma İdaresi Başkanlığının işleri bırakılmıştır.[79]

Ama, aynı ekibin yukarıda işaret ettiğimiz sözcüleri, bu derecelerde pasifliği ile meşhur ve mevsuk olan Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına Cihat Akyol'un tayininden hoşnut olmamışlar veya konuyu pekala bildikleri halde bu işlemi kampanyaları için malzeme yapma ustalığını göstermişlerdir.

Sırası gelmişken ve ortada iddia ve ithamlar da bulunduğuna göre, İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına niçin ve hangi koşullarda tayin edildiğime kısaca temas etmek istiyorum.

Hatırladığıma göre, Mart 1976 ayı sonlarına doğru zamanın İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk görüşme dileği ile telefonla arayarak beni makamlarına davet etmişlerdi.

Evden haber verdiler. O ana kadar kendilerini tanımadığım gibi, İçişleri Bakanlığı'nın kapısını bile bilmiyordum.

Medeni bir insan olarak davetlerine icabet etmem lâzımdı.

O dönem Jandarma Genel Komutanı komşum ve arkadaşım oluyordu. Telefonla yol göstermede bana yardımcı olmasını rica ettim. İlgilenmişler. Bakan emir subayı, bakanın lütfettikleri randevunun yerini ve zamanını bildirdi. Görüşmenin maksadı ne olabilirdi konusunda vazıh bir fikre sahip olamamıştım.

Bakana makam odasında mülâki oldum. Kendileri üzerimde çok müspet intiba bırakacak şekilde beni karşıladılar ve hemen konuya girdiler.

O tarihlerde Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı yapan görevliyi geçici olarak Emniyet Genel Müdürlüğü'ne vekâlet ettiriyorlarmış, Mumaileyhi bu göreve asaleten atamak kararma vardıklarından boşalacak Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına benim atanmamı düşünmüşler.

Hemen ifade edeyim ki, ordudan kadrosuzluk sebebi ile 52 yaşımda emekli olmuştum. Askeri Şûra kararları kamuoyuna nasıl yansırsa yansısın, terfi etmeyenlerin beğenilmedikleri imajı kapatılamıyordu.

Bende bunun psikolojik etkisi altında bulunuyordum.

Bu sebeple bir devlet görevine atanmamın düşünülüş haberine memnun olduğumu belirtmeliyim.

Bakana, muhtemelen gene aynı psikolojik etki sebebiyle:

"Bu görevin içinde de savunma, sanki gene askerlik var.

Ben ise ordudaki hizmetimi tamamladım. Teklif ettiğiniz görev sivil bir görev olsaydı, sıfırdan başlamayı göze alırdım ve bunu yeğlerdim." dedim.

Kendileri görev hakkında izahat verdiler. İşin büyük ve önemli olduğunu söylediler. Ve incelik göstererek bana düşünme fırsatı verdiler. Buna memnun olmuştum.

Böyle bir görev aklımdan geçmiyordu. Hakkındaki bilgim en çok herkesinki kadardı.

Bir emekli general olduğum için konuyu Silahlı Kuvvetlerde görüşmek ihtiyacını duydum. Genkur. II'nci ve I' inci Başkanları ile irtibat kurmam mümkün olmadı. Aynı karargâhta görevli bir korgeneral arkadaşımla (şimdiki Genkur. Bşk. Org. N. Üruğ) özel olarak istişare ettim. Görevi kabul etmemin titrim ve Silahlı Kuvvetler açısından bir sakıncası olmadığı noktasında birleştik.[80]

Görevin politik bir yanının olmayışı, kabul etmekliğimin ayrıca özel bir sebebi olmuştur.

Rızamı bildirince, bakan memnun oldular. Ayrılırken özlük İşleri Gn. Md. lüğünden çağrılan bir görevliye ordudan ayrıldığımı, rütbemi, kadrosuzluk sebebi ile ayrıldığımı, ayrıldığım tarihi not ederek sundum.

Bu göreve atanmam hakkındaki üçlü kararname 11 Nisan 1976 günü Resmi Gazete'de yayınlandı. Bunu bende Uğur Mumcu'nun Cumhuriyetteki yazısından öğrendim. Daha sonra İçişleri Bakanlığı'ndan bilgi verdiler. Göreve başlamak üzere gittim Bakanlıkta ilkin Bakanlık Müsteşarını ziyaret ettim.

Kısa süreli tanışma konuşmamızın bir yerinde bana şöyle dediler: *"Paşam, göreviniz hayırlı olsun. Fakat bu fedakârlığı niçin yapıyorsunuz?"* konuyu anlamadığımı ihsas edince ilâve ettiler:

"Bu vazifeyi kabul etmekle maaşınız azalmayacak mı?

Bu kararname ile emekliliğiniz iptal ediliyor. Yeniden devlet memuru oluyorsunuz. Ordudaki emeklilik hakkınızda zayi olmayacak mı?"

Bunu bilmediğimi söyledim. Kendileri Bakanlık Muhasebe Md. nü çağırarak mütalâasını sordular. Mumaileyh bu görevde ordu emeklisi olarak aldığım maaştan o zamanın parası ile 2500 lira elime daha az para geçeceğini söylediler. Müsteşara konunun bu yönünü hatırlattıkları için teşekkür ederek ayrıldım.

T.C. Emekli Sandığından, yeniden devlet memuru olursam, ileride tekrar ordudan emekli olmakla aldığım maaşı alıp almayacağım hususunu sorarak araştırdım.

Bu endişemin yersiz olduğunu belirttiler. Ama ortada her ay maaşımdan daha az para almak gibi bir gerçek vardı.

Vazifeyi kabul etsem bile, bu fedakârlık başka türlü yorumlanabilirdi.

İfade etmeliyim ki, o tarihte kontr-gerilla kampanyasına araç olarak seçilmiş olduğumu veya seçileceğimi bilmiyordum. Şayet az maaşla işe başlasaydım, hakkımda neler yazılabileceğini tahminlerinize bırakıyorum.

Bakanı ziyaretle durumu anlattım. Endişemi haklı buldular. Bunun için bir başka formül bulmamız lazım dediler. Bir müddet sonra Bakanlık emrinde sözleşmeli personel olarak alınıp, Bakanlık onayı ile aynı görevde çalışmam formülünü bildirdiler. Konuyu uzun uzun düşündüm. 1-2 ay geçti. Çünkü sözleşmeli personel olarak göreve başlarsam, yöneticiliğimde zaafiyet olacağını, bunun ise icraatımı etkileyeceğini tahmin ediyordum. Uzman görevliler endişelerimi giderdiler.

Bunun üzerine sembolik bir ücretin esas alındığı, bir sözleşme yapıldı. Emekli maaşımdan daha az maaş almak mahzuru ortadan kalktı ve 18 Haziran 1976 tarihinde göreve başladım.

Durum böyle olduğu halde, kontr-gerilla kampanyasına katılan bazı kalem sahipleri, bu göreve kayrılarak getirildiğimi yazmayı ve maaşımı hesaplamayı kendileri için görev saymışlardı.[81]

Göreve başladıktan kısa bir süre sonra konuya girdim.

Yaptığım incelemeler sonucu teşkilâtın vazife yapacak durumda olmadığı ortaya çıkmıştı. Bu ifademle teşkilâtı kuran ve bu çizgiye getiren önceki

görevlilerin hizmetlerini küçültmek istemiyorum. Tersine, büyük emekler harcandığı ortadaydı.

İdari görevlerim içinde bir tecrübeye sahip olmuştum. Evvelki görevlileri eleştirebilmek için kendilerinin hangi koşullar altında görev yaptıklarını bilmeye gerek vardı. Bu sebeple ben, her görev devralışımda bulduğum çizgiden işe başlayarak hizmeti ileri götürmeyi şiar edinmişimdir.

Türkiye Sivil Savunma Teşkilâtı'nın kurulması için İngiltere modeli seçilmiştir. Söylemeliyim ki, bu model Türkiye koşullarına uydurulmadan aynı biçimde uygulanmaya çalışılmıştır.

Örneğin, sivil savunma açısından iller, kılavuz, şef kılavuz, baş kılavuz bölgelerine ayrılmış, bu görevlilerin sorumluluk sahaları yüzlerce ve binlerce yarda kare olarak tesbit edilmiş, bu sahaların sınırları harita ve planlar üzerinde mevhum çizgilerle gösterilmiştir.

İllerin sivil savunma müdürleri bu sorumluluk sahalarını arazide gösteremiyorlardı. Burada, Türkiye'nin idari taksimatı dikkate alınmamıştı.

Her teşkilat için ayrı bir sınırlama ve ayrı bir sorumluluk sahası kabul etmenin pratikteki mahzuru hemen anlaşılabilir.

Halbuki pratik çözüm şekli sınırlanmanın kendi idari taksimatımıza uygun olması idi.

Apartman yöneticisi, sokak sivil savunma amiri, mahalle muhtarı, bucak md., kaymakam ve vali kademeleri ile oluşacak bir teşkilat Türkiye için basit ve pratik olacaktı.

Böylece sorumluluk sahaları herkesin bildiği kademelere göre belirlenerek sivil savunma ihtiyaçları bu belli verilere göre hesaplanabilecekti.

Teşkilât kurulurken, görev gerektirdiği vakit illerde mevcut diğer teşekküllerden, bunların araç ve gereçlerinden yararlanmak konusu ne iyi planlanmış ve ne de uygulama için Pratik çözümler getirilmişti. Çok büyük dublikasyonlar dikkati çekiyordu. Bunlardan en önemlisi de tabiî afetler için ayrı bir genel müdürlüğün İmar-İskân Bakanlığı bünyesinde kurulmuş olmasıydı.

Buna göre, barış döneminde vuku bulacak afetlerle İmar-İskân Bakanlığı, savaş döneminde düşman hava taarruzları ve atom taarruzlarından ötürü meydana gelecek afetlerle İçişleri Bakanlığı bünyesindeki Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı uğraşacaktı. Böyle bir uygulamanın benzeri diğer memleketlerde mevcut değildir. Bu memleketlerde Sivil Savunma konunun bütününü yüklenmekteydi. Böylece teşkilat barışta işsiz kalmıyor, tatbikatlarla gelişiyor ve sefere hazır oluyordu.

Diğer taraftan, sivil savunma kuruluşları da bünyemize uyacak bir biçimde ele alınmamıştı. Aslında belki de bu sebeple, kağıt üzerinde ve isim halindeydiler. Bunlara verilen adlar İstiklal Savaşımızdaki ikmal teşkillerimizi hatırlatıyordu.

Seyyar kol komutanı, seyyar kollar komutanı gibi.

Bundan daha garip bir uygulama da bu kadroların İçişleri Bakanlığı'nın idareden gelen ve fakat kendilerine meslekte ilerlemeleri için imkân verilmeyen memurlarına verilmiş olmasıydı. Bu kadrolar zamanında üst derece maaşlı olarak tesbit edildiğinden, parasal yönden adı geçen memurlar için tatmin edici oluyordu.

Aynı isimli kadrolar teşkilatta büroda çalışan bazı bayan memurlara da verilmişti. Tanışmak üzere memurlara görevlerini sorduğum zaman bana *"Seyyar Kolları Komutanı Bn..……..."* demişlerdi. Bunlar olmayan seyyar kolların etiketine alışmışlardı ve ünvanlarını yadırgamıyorlardı.

O tarihlerde, sivil savunmanın düşman hava taarruzlarının ikazında kullanılacak ve konunun ilk ihtiyaçlarından olan siren tertibatı bile var sayılamazdı. Atom bombası ikaz sistemi hazırlıklarına başlanılmamıştı.

Teşkilât eksikliği yanında malzeme, ihtiyacı da öylesine büyüktü. Başkanlık binasında 2x3 m büyüklüğündeki bir odanın sivil savunma genel deposu olduğunu söyledikleri zaman şaşırmıştım.

Araç ve gereç ihtiyacı çok büyüktü. Komşu ülkelerde bile 20 - 30 kadarının mevcut olduğunu tesbit ettiğim çok maksatlı kurtarma araçlarından bir tane bile yoktu.[82]

Çabuk bir plânlama ile bir kaç motorlu araç alabilmiştik.

Bu, mevcut zihniyet ve bürokrasi muvacehesinde büyük bir başarı sayılıyordu.

Önceliği de dikkate alarak DMO'dan aldığımız Romanya menşeli bir Jeep'i İstanbul Sivil Savunma Md. lüğü emrine tertip etmiştik. Başka bir vesile ile İstanbul'a gittiğimde bu Jeep'i bana, karoserinin içi kanepelerle donatılmış, minibüs misâli bir personel taşıma aracı olarak gösterdiler. Şaşırdım. Yüzümdeki ifadeden Başkanlık maksadının anlaşılmamış olduğunu kavrayabildiklerini sanıyorum.

İllerde ve hiç olmazsa bölgelerde eğitim merkezleri yoktu.

Teşkilâtta en olumlu adım olarak tesbit ettiğim husus, gene İngiltere'den esinlenerek bir sivil savunma kolejinin kurulmuş olmasıydı. Ama, bu tesiste kurulduğu yıllardaki gibi eksikleri ile duruyordu. Uygulanan program ve eğitim metotları geliştirilmemişti. Ders notları yabancılardan alındığı çok eski yıllardan sonra, zamanla değişe değişe okuyanın anlayamayacağı hale gelmişti. Bir sivil savunma film ve bant arşivi ile kütüphane ve müzesi kurulmamıştı.

Başkanlığın çok yerinde bir adım olarak üç ayda bir *"Sivil Savunma"* adlı bir dergi çıkarmakta olduğuna tanık oldum. Fakat maalesef derginin içeriği amaca uygun ve doyurucu değildi. Bu dergi İçişleri Bakanlığı'nın genelgelerini yazıyor, Bakan ve ileri gelen yöneticilerin özgeçmişlerini büyük boy fotoğrafları ile yayınlıyor ve sayfalarında sivil savunma konusu ile uzaktan, yakından ilgisi olmayan şiir dahil, her türlü yazıya yer veriliyordu.

Kısaca, Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı'nın İçişleri Bakanlığı bünyesinde olarak gelişme şansına da temas etmek istiyorum

Bizim düşüncemize göre de sivil savunmanın il ve ilçelerdeki sorumlu amirleri vali ve kaymakamlar olmalıdır. Bu sebeple teşkilâtın, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olması ilk nazarda doğru kabul edilebilirdi.

Ancak, hemen kaydetmeliyim ki, İçişleri Bakanlığı bu teşkilata ikinci derecede bir teşekkül gözü ile bakıyordu. Bakanlıktaki üst düzeydeki bürokratlar Mülkiyeliler dışındaki personeli adeta kendilerinden saymıyorlardı. Buna, göreve başladıktan sonra katıldığım, müsteşar,

müsteşar yardımcıları ve genel müdürlerden oluşan encümen toplantısında tanık olmuştum. Sayın üyeler aynı kaynaktan gelmeyen idarecileri, sadece kendilerinden olmadığı gerekçesi ile ehliyetsiz sayıyorlardı.

Sivil savunma teşkilâtında, teşkilât prensiplerine uymayan önemli ve çelişkili bir durum daha vardı.

İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı bünyesindeki görevliler dışında, diğer bakanlık ve Başbakanlığa bağlı kuruluşları ile kamu iktisadi devlet kuruluşları merkez ve taşra teşkilatındaki kadrolu sivil savunma uzmanları İçişleri Bakanlığı'nca atanıp görevden alınıyorlardı.

Böylece bunlar İçişleri Bakanlığı'nın memurları idiler. Sicil işlemleri Bakanlıkça yürütülüyordu. Halbuki bu memurların yanlarına gidip kendilerini ve işlerini görmek bile mümkün değildi.

Pek çok kadroya memur tayin etmek gibi politik bir imkân olarak kabul edilmiş olmalı ki, oluştuğundan bu yana tutarsızlığı ortada olduğu halde, bu uygulamadan vazgeçilmemişti. Memurlar işlerine geldiği taraftan olabiliyorlardı.

Bazı idareciler sen bizden değilsin diyor, bazıları da ben sizden değilim cevabını alabiliyorlardı.

Halbuki, kanaatımca Bakanlıklar ve yukarda saydığımız kuruluşlara sivil savunma sorumlulukları verilmeli, bu kurum ve kuruluşlar sorumluluklarını gerektirdiği memurları kendileri alıp çalıştırmalıdırlar.

Sivil Savunma görevlileri ile savunma sekreterlikleri ve aynı bünyede yer alan savunma uzmanlarının görev bağlantıları uyumlu bir teşkilat içinde birleştirilmemişti. Bu görevlilerin aralarındaki tartışma sürüp gidiyordu.

Sivil Savunma uzmanları ile savunma uzmanlarının görevleri mahiyet itibariyle çok ayrı hususlar olmasına rağmen, sivil savunma ünvanı içinde savunma sözcüğünün bulunması kanun hazırlayıcılarını bile yanıltmış, tüzükte savunma uzmanı olmadığı yerlerde bu göreve sivil savunma uzmanı vekâlet eder gibi hükümler yer almıştır.

Belki de bu karışıklıktan olacak, pek çok sivil savunmacı görevlerini kavramamışlardı. İşlerinin başında, yanlış olarak, güvenlik işlerini

sayıyorlardı.

Bu anlayışın yanlış olduğunu teşkilata duyurduktan başka, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğimin bir genelgesinde tesbit ettiğimiz ve paylaşmadığımız bu uygulama şekli hakkında bu makama teklif ve mütalâa yazısı yazma ihtiyacını duymuştum. Bu yazının ilgili kısımlarını aşağıda sunuyorum.[83]

"Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine

…

5-Diğer taraftan, koruyucu güvenlik hizmetlerinin savunma uzmanlarına verilmiş olması, dolayısıyla bu hizmetlerin de sivil savunma müdürlüklerince takibini gerektirecektir. Yüksek malûmları olduğu üzere, koruyucu güvenlik hizmetleri bir istihbarata karşı koyma ve emniyet hizmeti olduğundan, öncelik taşıması sebebiyle ivedilikle ele alınması gerekli bir görevdir. Personelin bu hizmete yönelmesiyle sivil savunma hizmeti ayrıca aksamış olacaktır.

6-Son günlerin basınında izlenmiş olacağı üzere, sivil savunma ve seferberlik müdürlerinin istihbarat hizmeti yaptıklarına dair hizmete zarar getirici mahiyette bazı yorumlar yayınlanmıştır.

7-Yukarıdaki maddelerde açıklanan sebeplerle münhal bulunan illere savunma sekreteri ve savunma uzmanı tayininin mümkün kılınmasını, Bu personelin olmaması halinde, görevlilerin sivil savunma müdürleri tarafından görüleceği şeklindeki hükmün mevzuattan çıkarılmasını, Koruyucu güvenlik hizmetlerinin, yanlış anlamaya meydan verilmeyecek şekilde, sivil savunmacılar dışında başka görevlilerce yürütülmesinin teminini teklif ve mütalâaten arz ederim.

M. Cihat AKYOL

Sivil Savunma İdaresi Başkanı

Son yılların sıkıyönetim uygulaması içinde bir sıkıyönetim komutanının, anarşik olayların önlenmesi ve güvenliğin sağlanması için illerin sivil

savunma personeline de görev verdiğini radyodan duyunca, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterini arayarak ve bir sade vatandaş sıfatıyla, yukarda işaret ettiğimiz yazıyı da hatırlatmak suretiyle bu uygulamanın yanlış ve sakıncalı olacağını gene mütalâaten bildirmiş bulunuyorum.

Bunları kaydetmekten maksadım, konu üzerindeki titizliğimizi belirtmekti.

Gelin görün ki, kontr-gerilla kampanyasını yürütenler, başlangıçta sunduğum bu konu ile ilgili iddia ve ithamlar için yanlış kapı çalmış oluyorlardı. Ne demeli?

Teşkilâtın bence bir talihsiz tarafı da şöyle oluşmuştu:

1950'lerde kurulan teşkilâtın kadro boşluklarına Milli Birlik İdaresince 27 Mayıs devriminden sonra ordudan emekliye ayrılan subaylar atanmışlardı. Aslında göreve intibakları kolay olacak bu yetişkin ve tecrübeli personelin atanması iyi düşünülmüştü. Böylece başka bir sebeple oluşan bu kaynaktan yararlanma elbette ki doğruydu.

Ne var ki, idareciler bu atanmaları genellikle ters yorumlamışlardı. Ve böylece sivil savunma sanki emekli subaylara görev yeri bulmak için (adama iş bulma) kurulmuş kabul edilmekle, aslında fonksiyonu olmayan bir teşkilat sayılmıştır.

Önemini yukarda belirttiğimiz Sivil Savunma Teşkilâtı için bu çok yanlış ve mahzurlu imaj, maalesef giderilmesi için çaba da gösterilmediğinden devam edip gelmiştir.

Teşkilâtın başlıca kademelerinde yaptığım araştırmalardan sonra konuyu iyice kavradığım kanaatına vardım.

Kanaatımca, Türkiye Sivil Savunma Teşkilatı’na işlerlik kazandırabilmek için bir reorganizasyona, yani yeniden teşkilatlanmaya ihtiyaç vardı.

İçişleri Bakanına teşkilâtın halihazır durumu, işlemeyen tarafları, sebepleri, teşkilâtın nasıl olması lâzım geldiği ve ihtiyaçları konusunda teklif ve mütalaalarımı da içeren ayrıntılı bir brifing sundum. Bu brifingi bakanlığın yönetici kadrosu da dinlemiştir.

Başarılı olabilmem için desteklenmenin yanında bana ayak uyduracak çalışma arkadaşlarına olan ihtiyacımı da dile getirdim.

Maalesef görevden ayrılıncaya kadar özlemi içinde bulunduğum personele sahip olamadım. Teşkilâtın içinde bütün amirlerin başarılı oldukları kanaatında birleştikleri ve vazifeleri başında tanıdığım iki il savunma müdürünün boşalan Başkan Yardımcılıklarına getirilmesi teklifim aylarca incelemede tutuldu. Halbuki geçen zaman benim için çok değerliydi.

Sivil Savunma örgütüne mülki idare sınıfından memur alıp istihdam etmek müessese geleneklerine göre mümkün değildi. Halbuki yukarıda da ifade ettiğim gibi, sivil savunmanın yüksek dereceli kadroları alınıp bakanlığın diğer bölümleri yararına kullanılıyordu.

Sivil Savunma kanununda yer aldığı halde, silahlı kuvvetlerden geçici personel alma yönündeki bakanlık teklifi Genelkurmay Başkanlığı'nca geri çevrilmişti.

Bu durumda tek seçenek teşkilata yüksek tahsil mezunu genç memur almak kalıyordu.

Bu işlemlerde büyük bir titizlikle mevzuat içinde kalınmasını istiyordum.

Yeni memurları bakanlığın yaptığı imtihanda başarı gösterenlerden seçiyor, memur olarak gelenlerin durumlarını ise 4 kişilik bir komisyonda inceleyerek usulüne göre müştereken karar altına alıyorduk. İşe adam prensibini uyguluyorduk.

Siyasi baskıların dışında kalmaya çalışıyorduk. Şunu belirtmeliyim ki, Bakan Oğuzhan Asiltürk ilişkilerimizde çok anlayışlı davranıyordu. Kartı ile önerdiği bir personel hakkında komisyonun inceleme sonucu olumlu değildi. Buna saygı gösterdiklerini hatırlıyorum.

Görev sürem içinde kadroya alınması siyasi makamlarca empoze edilen bir başka örnek olmamıştır.

Diğer taraftan, mevcut personeli yetiştirerek yararlanma yöntemine de başvurdum. Fikri çalışma yapmaları için araştırma görevleri veriyor, tekliflerini istiyordum. Özellikle bu tip çalışmalara Sivil Savunma Koleji

öğretim görevlilerini katıyordum. Aldığım sonuçlar genellikle tatmin edici değildi.

Başkanlığım süresinde, bürokrasi engelini aşarak bir tek kurtarma aracı bile alamadığımı yukarıda da ifade etmiştim. Halbuki bundan ilk planda düşündüğümüz 8 sivil savunma bölgesi[84] için 8 adede ihtiyaç vardı.

Sivil savunma fonunu, tıkanıklıkları gidermek, borçluları valilerce ikaz ettirmek suretiyle toparlatmıştım. Malzeme alımı için her zaman kullanılacak para vardı. Ama bu çarkı işletmek mümkün olmuyordu. Adeta pas tutmuştu.

Bir defasında, hiç bir şey alamıyorsak kazma, kürek alıp Ankara'daki sığınağa koyalım dediğimi hatırlıyorum. Çünkü muharebede paranın bazen işe yaramayabileceğini biliyordum. Ayrıca para satın alma gücünü de yitiriyordu.

Gayem genel depo dışında, bölge depoları ihdas etmek ve anlamlı il depolarına vücut vermekti.

Hiç olmazsa Ankara, İstanbul ve İzmir'de eğitim merkezi ve depo sorununu çözelim dedim. İşleri yürütmek mümkün olmuyordu. Personel, her şeyin olduğu gibi muhafazasına alışmıştı.

Alarm sistemlerini çalışır durumda bulundurmak sorumluluğunu bile illere yerleştiremedim.

Kamuoyunun dikkatini çekmek üzere basında yayınlanmasını rica ettiğimiz spotlara basınımız herhalde kontr-gerilla ile ilişkisi olabilir düşüncesi ile yer vermedi.

Radyonun bir kuşak programı içine sivil savunma ile ilgili uyarıcı ve eğitici konuşmaların konulması olumlu bir adım olmuştu. Televizyon programlarında da sivil savunmaya yer ayrılmasını istiyordum. Sanırım gene kontr-gerilla yüzünden idare çekingenlik gösterdi. Daha ileri adımlar atılamadı.

Ünlü tiyatro sanatçısı Tekin Akmandor'un Kaynanalar dizisi içinde, sonradan Bakanın karşı çıktığı bir programa sivil savunmanın konulması, bana göre hem çok faydalı, hem de düşündürücü olmuştur.

Benim örgütte atılım yapmak için plânladığım zamanlar gelip geçiyordu. Bu durumda vazifede kalmam anlamını kaybetmişti. Sorumluluğu yüklenmeme gerek kalmıyordu. Görevden ayrılmaya karar vermiştim.

Üstelik bu süre içinde Sivil Savunma Teşkilâtı da kontr-gerilla hedefleri arasına alınmıştı. Ve yıpratılmasına çalışılıyordu.

Aynı günlerde Türkiye'de siyasi, iktidar değişikliği olmuş, CHP-MSP koalisyon hükümeti iş başına gelmişti. O dönemin bakanlık müsteşarı Mustafa Yörükoğlu Bakanın Özel Kalem Müdürü gibi çalışıyordu.

Mumaileyh telefonla, görüşmemizi rica etti. Anlaşılan çok acele ve önemli bir iş vardı.

Öncekilerine göre tavır ve davranışını yadırgandığımı belirtmeliyim.

Kendisini iş ziyaretlerimde masasına bile oturmayarak, paşa sözcüğü etrafında ne yapacağını bilmeyen saygılı kişiliği ile tanıyordum.

Bana görev sözleşmemin uzatılmayacağını söyledi. Bakandan yani politik kanattan talimat aldığı belliydi.

Kendisine kontr-gerilla uzmanı(!) olduğum anlatılmıştı.

Cevabım şöyle oldu:

"Aslında ben de bir müddetten beri ayrılma kararımı bildirecektim. Ama siyasi iktidar değişti. Şimdi ayrılırsam tasfiye edildiğim anlaşılır. Bu suretle hakkımdaki şayialar onaylanmış olur. Bunu istemem. Hem hükümet güven oyu da almış değil. Senelik iznimi kullanırım. Ayrılma kararımı kendim veririm. Sizden istirhamım bu hareket tarzı için anlayış göstermenizdir."

Böylece ayrılmam başka türlü yorumlanamayacaktı. İzin dönüşü görevle ilişkimi kestim. İlgililere veda ederek ayrıldım. 18 Ağustos 1977.

Ayrılış mesajımda sivil savunmayı hedefine ulaştıramamakla beraber, en azından, görev yapabilir duruma gelebilmesi için nelerin gerektiğini ortaya koyduğumu belirtmeyi görev saymıştım.

Adeta fahriyen bu kuruluşa verdiğim emeklerimi helâl ediyordum.

Ayrıldıktan sonra da kontr-gerilla kampanyasını sürdüren belli çevreler sivil savunmaya yönelik iddia ve ithamlarına ara vermediler. Bunun sebebi hiç şüphe yok devletin kendisine sahip çıkmamasıydı.

Nitekim TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken söz alan CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, devletin bu tutumundan cür'et bularak bakın neler söyleyebilmiştir:[85]

"General Cihat Akyol, senelerce Özel Harp Dairesi Başkanlığı yapmıştır. MİT Başkanlığı yapmıştır.

Cepheciler bu generali sivil savunmanın başına getirdi.

1977 seçimlerinde yaşadığımız acı olayların çoğunu emekli olan bu general düzenlemiştir. 24 Ağustos 1977 de Selamet Partisi, Selamet Partili bir bakanın müdahalesi ile de görevden uzaklaştırılmıştır."

Yukarıda, sivil savunma idaresi başkanı iken neler yaptığımı, neler yapmak istediğimi uzun uzun yazınca ilk nazarda bunları kitabın konusu ile ilgisiz bularak yadırgamış olabilirsiniz.

Görüyorsunuz ki, ben nelerle meşgulken, kontr-gerilla kampanyasını yürütenler yalan söyleyerek ve vicdanlarını karartarak belli hedeflerine varmak için bana ne denli iftira ve isnatta bulunuyorlar.

İleri sürülen iddianın sonunda yer alan (görevden uzaklaştırıldığım) ifadesi üzerinde durmak istiyorum.

Yukarıda belirttiğim gibi, bu vazifeye ben talip olmadım.

İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün ısrarlı talebi üzerine görevi kabul etmiştim. Kararnameyi imzalayan Başbakan Süleyman Demirel ve Cumhurbaşkanı Korutürk benim kişiliğimi tanıyan insanlardır.

Görev süremin uzatılmaması makam sahiplerinin imzalarını adeta geri almaları şeklinde yorumlanabilirse, ben de bunu kontr-gerilla kampanyasının devlet ricali üzerindeki etkisi olarak tanımlayabilirim. Kararlarını iftiralara inanarak veya kampanyadan korkarak değiştirdilerse balon şimdi söndüğüne göre yaptıkları için ne derler? Merak ediyorum.

Buraya kadar söylenen ve yazılanları özetlemeye çalıştım.

Bir de bunların ne yaptıklarına bakalım:

CHP'nin iktidar olunca, her şeyden önce muhalefetteyken ileri sürülen iddiaların üzerine gitmesi, kendi deyimleri ile kontr-gerillasız bir sivil savunma vücuda getirmesi gerekirdi.

Filhakika edinilen bilgilere göre, sivil savunma idaresi başkanlığında senelerden beri mevcut personelin yerine, Türkiye çapındaki genel uygulamanın da bir gereği olarak, yenileri atanmıştı.

Benim asıl üzerinde duracağım husus, bu iftira suçlaması ile ve hiç bir ilgisi olmadığı halde, sivil savunmaya kontr-gerilla diyenlerin, sıra kendilerine gelince, sivil savunma teşkilatını kontr-gerilla olarak çalıştırmak istemeleri ve istediklerine göre de çalıştırmış olmalarıdır.

10.10.1978 tarihli Milliyet gazetesinde yayınlanan bir haberi aşağıda sunuyorum:

"Hükümet, anarşik olaylara karşı halkın katkısını sağlamak için bazı programlar yapıyor. Bu konuda konuşan bir yetkili (her türlü halk katkısı ve ayrıca sivil savunma uzmanlarından da yararlanılması üzerinde duruluyor.

Bunları inceleyecek ve önlemleri sıralayarak hükümete getirecek bu büronun başına THY Gn. Md. Babüroğlu'nun getirilmesi kararlaştırılmış durumda) demiştir."

10.10.1978 tarihli Hürriyet gazetesi ise, yeni önlemler, başlığı altında şunları yazmıştır:

Bunun yanı sıra hükümetin denetim ve direktifi altında kurulacak özel bir büronun, anarşiye karşı halkın katkısını sağlayacak esasların saptanması için göreve çağrılması kararlaştırıldı. Sivil Savunma uzmanlarına da görev verilecek.

Yeni düzenlemenin ne biçimde oluşabileceğini saptamak için kurulacak büronun başına Hava Yolları Gn. Md. nden ayrılması beklenen Babüroğlu getirilecek."

10.10.1978 tarihli Tercüman gazetesinde ise şu haber yer alıyordu:

"Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı anarşik olayların önlenmesi ve kontrol altında alınmasından doğrudan sorumlu tutulacak, bu bakımdan sivil savunma teşkilatı yeniden düzenlenecektir."

CHP hükümetinin bu düşünce ve icraatına şaşmamak mümkün müdür?

Nasıl şaşılmasın ki, kontr-gerilla kampanyasını muhalefetteyken başlatan, iktidar olunca sürdürenler bunlar değil miydi?

Bu partinin bir kısım senatörü ve milletvekili, yukarda açıklandığı üzere, sivil savunmanın kontr-gerilla olarak çalışmasından endişeli değiller miydi?

Bu çok çelişkili durum, konuyu, kontr-gerilla kampanyasının büyük iştirakçilerinden olan Aydınlık gazetesinin bile kabul edemeyeceği bu noktaya getirmiştir.

Bakınız, Aydınlık gazetesinin 12.10.1979 tarihli nüshasında Doğan Yurdakul *"Sivil Savunma"* başlıklı yazısında neler diyor?

"Anarşiye karşı alınması düşünülen müthiş tedbire bakın.

Bakanlar Kurulu, bakanlıklar bünyesindeki sivil savunma örgütlerinin koordine çalışmalarım sağlamak için yeni bir örgütlenmeye gidecekmiş.

Anlaşılan, Babüroğlu'nun THY'ndan alınarak, yeni kurulacak bir örgütün başına geçirilmesi, Türkiye'de anarşiye karşı değil, THY'ndaki anarşiye karşı alınmış bir tedbir.

İşin bir başka yönü daha var. Sivil savunma denilen kuruluşlar, anarşi konusunda halkın dikkatlerini üzerine çok çekmiş şüpheli kuruluşlar.

Bu kadar şaibeli adı olan, belki de kontr-gerillanın sivili anlamına gelen sivil savunma şimdi anarşiyi önlemede kullanılacak.

Bakanlar Kurulunun (anarşiye karşı önlem) dediği öteki şeylerin üzerinde fazla durmaya gerek yok. Herkesin bildiği şeyler.

Bunlara bir de kontr-gerillanın barınağı sivil savunma ekleniyor."

Nihayet, Babüroğlu'nun Başbakanlıkta böyle bir göreve atandığını Resmi Gazete'den öğrenmiş olduk.

Mumaileyhin ilk işinin de sivil savunmaya el atmak olduğunu söylediler. Sivil Savunma Kanununda değişiklik yapılmamıştı. Değişiklik olmasa da olur, zihniyeti ile yapılan bazı uygulamaların o zaman için kaygılarımızı artırdığını belirtmeliyim.

Nitekim, bu dönemde bir sıkıyönetim komutanının anarşinin önlenmesi için sivil savunma uzmanlarına görev verdiği radyoda duyuluyordu.

Başka neler yapıldı? Bunların takipçisi olamazdım.

Hem hükümetin kararı ortada olduğuna göre, bunları araştırmaya da gerek yoktu.

Tercüman gazetesinin 20.10.1978 tarihli nüshasında okuduğum aşağıdaki haber bizden sonra CHP hükümeti döneminde girişilen bir başka olayı bildiriyordu.

Buna göre, bu devlet örgütü de politize edilmişti. Ve bu kuruluş politik maksatlar için kullanılmıştı.

Haber şöyle:

"Fevzi Kartal[86]*, devlete milyonlarca lira zarar veren resmi kuruluş yetkilileri hakkında yasal işlem yapılması için bu işin peşini bırakmayacağız. Bu kişilerden mutlaka hesap sorulacaktır.*

Seçim propagandası için Van Sivil Savunma Sekreterliği köy muhtarlarına televizyon alıcıları dağıtarak CHP'nin borazancılığını yapmıştır.

Bu televizyon alıcılarının çalıştırılması için beher tanesi 3 *bin lira olan akümülatörlerin parasını hangi bütçeden ve nasıl karşılandığının hesabı sorulacaktır."*

Bu uygulamalar karşısında kontr-gerilla kampanyasını yürütenler ve sivil savunma idaresini muhalefette iken itham edenler, iktidarları döneminde 1-2 örneğine işaret ettiğimiz bu yapılanlar için acaba ne derler?

Yukarıda adı geçen Selâhattin Babüroğlu, *"Bunalım ve Devlet"* isimli bir kitap yayınlamış. Kitapçıda fihristine bakarken bir bölümünün Sivil Savunma olduğunu görünce bu konunun böyle bir kitapta ne yeri var? diye hayret ettiğimi söylemeliyim. Kitabın sadece bu bölümüne göz atınca hayretim büsbütün arttı.

Mumaileyh kitabının 368. sayfasında 129 sayılı sivil savunma kanunundan bahsediyor. Bizim bildiğimiz 7126 sayılı ve herkesin bildiği Sivil Savunma Kanununu okumadığı anlaşılıyor. Sapmaların ve Amerika'nın yeniden keşfi gibi özentilerin de bu kanunu incelememekten kaynaklandığını tahmin ediyorum.

Okurlarıma sivil savunmayı bu kadar açıkladıktan sonra bu kitaptan aldığım bazı pasajlar vermekle kampanyayı yürütenlerin işin neresinde olduklarının anlaşılmasını sağlayacağımı sanıyorum.

Bu kitaptan aldığımız bazı pasajlar şunlar:

Sayfa 368:

"129 sayılı Sivil Savunma Kanunu4nun 3. maddesi gereğince neler yapılabilir. Son yılların Türkiye'sinde bu maddeden yararlanarak yaygınlaşan siyasi terör ve siyasi anarşiye karşı önlemler alınabilir mi? Bu konu günlerce gündemde kalmış, silahın geri tepmesinden korkulmuştur." Sayfa 372:

"Sivil Savunmanın1’inci özelliği onun bir halk örgütü oluşudur. Kaynak kişi, çekirdek kişi, odak ise halktır.

Bir sivil savunma devlet politikasının oluşturulması zorunludur. Hatta bunu anayasa hükümleri ile sağlamlaştırmak gerekir."

Sayfa 375:

"Öneriler"

…yeniden düzenlemede kanunda en az aşağıdaki hususların yasada yer alması gerekir.

Sivil savunma personelinin eğitim işleri, istihbarat düzenleri, karşı koymalara esas olacak maddeler.

…

Anarşi ve terörle bölücülük işlerinde Sivil Savunma aracının kullanılıp kullanılmayacağının tesbiti, pasif direnmelere karşı önlemlerin bulunması."

Sayfa 337:

"…yürürlükteki yasalara göre sivil savunma işleri Milli Güvenlik Genel Sekreterliğine verilmiştir. (Bildiğimize göre Siv. Sav. İd. Bşk. lığı İçişleri Bakanlığı emrindedir.)

Sayfa 378:

"seçenekler

Sivil savunmanın İçişleri Bakanlığı'na bağlanması

-Kolluk kuvvetlerine yan destek sağlanır.

-Eksik kalan haber toplama işleri takviye olur.

-Anayasal sorunlar yaratabilir. Bazı hallerde iç tehdidi çözemez durumu kargaşaya sokabilir. Polis giderek sevilmeyen kuvvet halini alabilir.

Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması:

-Savunma Sanayiine katkılarda bulunur.

-Ancak bu sistem iç tehdide karşı etkisizdir.

-Yugoslavya'da bu örnek kullanılmaktadır.

Milli Güvenlik Sekreterliğime bağlanması:

-Amaç iç ve dış tehditlere yöneliktir. Yasaldır. Güncel sorunlara eğilebilir."

Sivil savunma bölümünün başında 7126 sayılı kanuna göre sivil savunma konusunun tarifini ve sivil savunma teşkilatının vazifesini açıklamıştım.

CHP hükümetinde özel bir büronun başında uzman olarak görev yaptığı bilinen Babüroğlu'nun[87] yukarıya aldığımız ifadelerinde iç tehdit, anarşi, terör ve bölücülükle mücadele pasif direnmelere karşı kullanma, istihbarat düzeni, karşı koymalarda görev, kolluk kuvvetlerine yan destek, savunma sanayine katkı, güncel sorunlara eğilmek gibi hususlar sivil savunmanın görevleri arasında düşünülerek sayılmaktadır.

Anlaşılıyor ki bu konuyu yorumlamada Babüroğlu ile çok ayrı ve uzak noktalardayız.

Sivil savunma idaresi başkanlığında edindiğim ve ilginç bulunacağını sandığım müşahede ve anılarıma da kısaca temas etmek istiyorum:

-Sivil Savunma İdaresi Başkanlığında 18 Haziran 1976 tarihinde göreve başladığımı kaydetmiştim.

Aylar geçtiği halde, Bakanlar Kurulu kararı çıkmıyor ve dolayısıyla buna bağlı olarak sözleşme akdi mümkün olmuyordu. Görevim bence mualleldi.

Sadece bu yönünden ötürü Bakanlık Özlük İşleri Gn. Md. ndeki yetkilileri ikaz ettim.

Bir gün Başbakanlık Kanun ve Kararlar Gn.Md. nün benimle görüşmek istediğini bildirdiler. Kendisini tanımıyordum. Görev ilişkilerimiz yoktu. Müsteşar salık verdi. Ziyaretine gittim.

Mumaileyh çok saygın kişiliği olan bir zattı.

Sayın Gn. Md. adeta özgeçmişimi bir de benim ağzımdan dinledi. Kararı çıkarmak için çevresinde muhalefet edenlerin çokluğuna dikkatimi çekti. Ama bana bu görüşme sonunda işlem için yeşil ışık yakacağını ima etti.

Bu görüşmeye, kontr-gerilla kampanyası içinde beni hedef alan uğraşları geride bıraktıktan sonra, şimdi daha iyi mana veriyorum.

-Yazar Nimet Arzık, ithamlarını geri aldığı bir yazısında, kendine özgü üslubu içinde, ellerimi gördükten sonra işkenceci olamayacağım hakkındaki yargısını bir ilave kanıtla(!) ileri sürmüştü.

-Bir gün Bakanlık Tetkik Kurulu'nda görevli valilik için sıra bekleyen bir memur arkadaşımla görevle ilgili olarak görüşüyorduk.

Bana, "Siz Türkiye'de Başbakandan sonra, etkili büyük bir teşkilâtın başındasınız. Bunu iyi değerlendirmeniz lazım" dedi.

Bir an konuşmanın ciddi olup olmadığını araştırdım. Ciddi ve samimi idi.

Kendisine sivil savunma örgütünün hiç de böyle bir potansiyeli olmadığını ve hatta görevini yapamaz durumda olduğunu söylemiştim.

- Ordudan tanıdığım tabii senatörlerden Vehbi Ersü büroma gelmişti. Yaptığım işlerle ilgilendi. O günlerde İçişleri Bakanına brifing vermiştim. Hazırladığım renkli slaytların kartonları elimin altında idi. Bunlardan bir kaçı üzerinde tekliflerimi oluşturan projelerim hakkında memnuniyetle bilgi sundum.

Sonradan öğrendim ki, TBMM'de bazı senatör ve milletvekili benim için İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığında kontr-gerilla teşkilâtı kurarak bu teşekküllerin yöntemlerini uyguladığımı iddia etmişler.

Olayı öğrendikten sonra dedim ki inşallah bu temelli senatör söylediklerimizi iyi anlamıştır. Mutmain olmadığını daha sonra karşılaştığımızda anlamakta gecikmedim. Anlaşılıyordu ki mumaileyh inanmış olarak söylenenleri yerinde görmeye gelmişti.

- Son Van depreminden sonra, öncekilerde olduğu gibi, bu defada: "Tecrübeleri bir araya getirelim. Daha etkili bir örgüt, daha koordineli bir çalışma için gerekenleri içeren bir rapor hazırlayalım.." denildi.

Başbakanlıkta kurulan komisyona yardımcı arkadaşlarımla beraber İçişleri Bakanlığını temsilen ben de katıldım.

Gerçekten üyeler konuyu çok ciddi, olarak ele alıp değerli mütalâalar serdettiler.

Başta Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı temsilcileri olmak üzere, Kızılay ve diğer kurum temsilcileri çerçevesini çizdiğimiz bizim hazırlığımız etrafında birleştiler. Rapor gerçekten herkesin beğenisini kazanacak şekilde ortaya çıkmıştı. Bu raporun en önemli özelliği "Afet

İşleri Gn. Md. lüğü ile Sivil Savunma İdaresi Başkanlığımın dublikasyonu önlemek ve diğer yararları açısından birleştirilmesiydi.

Çalışmalar muntazaman devam ederken, komisyon başkanlığını üstlenen Başbakanlık görevlisi müsteşar yardımcısından sonra bu görevliler şube md. ne kadar küçültüldü.

Bir gün aldığım bir telefonda deniyordu ki, "Bu çalışma toplantıları ikinci emre kadar ertelenmiştir.

Belki de hiç yapılmayacak."

Böylece büyük emek vererek hazırladığımız rapor elimizde kalmıştı. Her halde bu da politik bir davranış türüydü. Sebebi kontr-gerillaya inanış olabilirdi.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler, kendi kafalarındaki kontr-gerillayı izlerken, Kıbrıs Sivil Savunma birimi ile Türkiye Sivil Savunma örgütü arasında bu anlamda ilişki bulduklarını ifade etmişlerdir.

Yunanistan'ın çok öncelerden beri, her konuda başarı ile yaptığı gibi, keşke biz de Anavatan - Yavru Vatan anlayışı içinde sivil savunma yönünden işbirliğini sağlayıp geliştirebilseydik, demekle yetiniyorum.

Kontr-gerilla kampanyası bu devlet örgütünden neler götürdü? Sorusunu da kısaca cevaplayayım.

Yukardan beri sıraladığım ithamlar bir yazarımızın da dediği gibi[88] Sivil Savunma İdaresi Başkanlığını ve sivil savunma örgütünü şaibeli kılmıştır.

Filhakika özetlersek, sivil savunma teşkilâtı kamuoyuna istihbarat örgütü olarak tanıtılmış, sızdırılan illegal elemanlarla terör olaylarına karıştığı öne sürülmüş, bu iftiralar yetmiyormuş gibi CHP hükümeti bu örgütle anarşik olaylarla mücadeleyi plânlamış, bu istikamette sivil savunma elemanlarına görevler verilmiş, teşkilat politize edilmiş ve nıhayet siyasi maksatlar için kullanılmıştır.

Anlayamamasına, bu sebeple bir kenara itilmesine rağmen, yasal görevinin çok önemli olduğuna işaret ettiğimiz bu teşkilâtın biz görevde iken vazife yapamaz durumda olduğunu ifade etmiştik.

Esasen kurulamadığının bile söylenmesi mümkün olan bu talihsiz örgütün kontr-gerilla kampanyası sonucu üzerinde meydana gelen şüphe ve tereddütlerden sonra reorganize edilmesi ve görev yapabilir bir şekilde güçlendirilmesinin bundan sonrası için çok zor olduğunu tahmin ettiğimi belirtmek durumundayım.

Son olarak ifade etmeliyim ki, anarşist ve teröristlerle mücadele sorumluluğu yasalarımıza göre kendisine verilen İçişleri Bakanlığı, bizatihi kendi kuruluşunda olan bu örgütü belli çevrelerin yıpratmasına açık tutmuştur.

Bunu anlamak mümkün değildir.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KIBRIS’TA

-Kıbrıs Gündeme Getiriliyor

-Hedef Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı

-İthamlar Cevapsız Kalıyor, Teşkilât Küçültülüyor

-Yalnız Rauf Denktaş

Türkiye'de kontr-gerilla kampanyası, itiraf etmek gerekirse başarılı bir şekilde yürütülüyordu. Bu büyük başarı belki planlayıcılarının bile aklından geçmemişti.

1974 Barış harekâtından sonra, Kıbrıs Türk Toplumu özgürlüğüne kavuşmuş, Geçici Türk Yönetimi, Kıbrıs Türk Federe Devleti'ne dönüşerek daha sağlam bir zemine oturmuştu.

Bunu Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)’nin de katkısıyla Türk Silahlı Kuvvetleri başarmıştır.

Bu kuvvet, Kıbrıs'ta oluşturulacak iki toplumlu, iki bölgeli, bağımsız, bağlantısız bir federasyonun, Kıbrıs Devleti'nin oluşması için Kıbrıs'ta bulunuyordu. Türk toplumu için inanılır bir güvence temin edilince elbette ki vazifesi bitmiş sayılacaktı.

Türkiye'de önceleri sol çevrelerde "Türk Ordusu Kıbrıs'ta ne duruyor? Ada yabancı askeri güçlerden arındırılmalı, Kıbrıs halkları kendi idaresine kendisi karar vermelidir" şeklindeki sloganlar söylenmeye başladı. Aslında bu sözler Sovyetler Birliği'nden alınmıştı.

Sovyetler Birliği Kıbrıs'la ilgili dış politikasını Dünya kamu oyuna aktarırken daima kalıplaştırdığı bu sözleri söylüyordu.

Bu sözler adadaki Rumların ve Yunanistan'ın isteğine de tıpa tıp uyuyordu.

Böyle bir davranışın adına eski tabiri ile "düşman amaline hizmet etmek” ten başka ne denebilirdi?

Kıbrıs'ta Türk toplumunun ezilmeden özgürce yaşaması Türkiye'de ve daha sonra Kıbrıs'ta oluşan bazı çevrelerce istenmiyordu.

Kıbrıs'ta Türk toplumu bir mukavemet fikri etrafında birleşerek, milli şuur içinde toplanarak Türk'e yaraşır bir mücadele vermiş, özgürce yaşamayı hak ettiğini bir kere daha kanıtlayarak devlet olma aşamasına gelmişti.

Bu dirilişi önlemek lâzımdı. Bu yoldan da Türkiye'ye zarar vermek, Türkiye için çok önemli olan bu bölgede güveni yıkmak gerekiyordu.

Türkiye'de hazır başarılı bir kampanya yürütülüyordu. Bunu Kıbrıs'a uzatmak zor olmayacaktı. Yapılan da buydu.

Sol basının meşhur haber kaynakları ve kalemleri Türkiye'deki gibi kontr-gerillanın Kıbrıs'ta da örgütlendiğini yazmada ve yaymada beis görmediler.

Bunlar adeta Türkiye'yi çok hassas ve önemli bir konu olarak ele aldığı milli davasında düşmana jurnal ediyorlardı.

Bu arada Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı'nın (TMT) her şeyini ayrıntıları ile ortaya koyuyor, sergiliyorlardı. Böylece düşman aramadığını bile buluyordu.

Kıbrıs Rum toplumu ve Yunanistan'ın aynı şeyleri yapmamış olmasını görmek kampanyayı yürütenler için bir uyarı yerine bile geçmiyordu.

Rum mukavemetçilerin, gerek Rum toplumunda, gerekse Yunanistan'da milli kahraman ilan edilerek adım başına büstlerinin dikilmesine karşılık, Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilâtı şehitlerini muazzep edecek, gazilerini umutsuzluğa sevk edecek şekilde kontr-gerilla kampanyası bu milli uyanışı kundaklıyordu.

Türkün özgür ve bağımsız yaşama hasletine ilâveten, ve Kıbrıs'ta çok büyük emekler karşılığı oluşturulan mukavemet fikri toplumu 63'lerden beri mücadelesinde ayakta tutan varlığını sürdüren temel direk mesabesinde idi.

Hedef seçilmişti ve bu direk çürütülecekti.

Nitekim, eskiye göre toplumdaki çatlak seslerin çoğalması yanında Kıbrıs'ta TM T eleştirilerinin gündeme getirilişi ile bu teşkilâtın küçültülüşü yukarda sözünü ettiğimiz çabaya bağlı olarak ortaya çıkan, bize göre kötü alâmetler olmuştur.

Aşağıda ibret verici bir belge olarak, Aydınlık gazetesinin 12.10.1978 tarihli nüshasından aldığımız konu ile ilgili bir bölümü sunuyorum:

"Yazımız sadece bir tek kurum içindeki faaliyetleri değil, kontr-gerilla faaliyetinin tümünü kapsamaktadır.

Aydınlık'ta MİT, Özel Harp Dairesi içindeki faşist hücrelerin, merkez üs Kıbrıs'taki eylemcilerin… "

Görülüyor ki, bu iddia ile Kıbrıs, kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce kontr-gerillanın merkez üssü olarak tanımlanmıştır.

Yöneltilen ithamlar, Türkiye kontr-gerilla kampanyasında olduğu gibi, adeta benimsenen bir hareket tarzı olarak, Kıbrıs söz konusu olduğu zaman da sükunetin muhafazası şeklinde makes bulmuş ve maalesef bu kampanyanın da önü açık tutulmuştur.

Yalan, yanlış ve çok zararlı iftira şeklindeki bu ithamlar karşısında, Türkiye'deki yöneticilere de örnek olacak şekilde Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı, dava adamı Sayın Rauf Denktaş'ın yiğitçe, vaziyet alışını, yürekleri ferahlatan bir devlet adamı jesti olarak mütalaa ediyoruz.

Rauf Denktaş, Türkiye'de sakız yapılan kontr-gerilla deyiminin, Bülent Ecevit'e ters düşse de, kanaatımca doğru bir tarifini de yapmıştır.

THA’ya atfen 21.10.1978 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan haber yazıyı ve Denktaş'ın demecini aşağıda sunuyorum:

"Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş, kontr-gerilla uzantısının Kıbrıs'ta olduğu yolundaki yayınlar için safsata demiştir.

THA muhabirinin sorularını cevaplandıran Denktaş, Türkiye'deki şiddet eylemlerinin bazı sanıklarının KTFD’de saklandıkları yolundaki haberlerin de gerçek dışı olduğunu söylemiş, bugüne kadar Türkiye'den bize böyle bir ihbar gelmiş değildir demiştir.

Denktaş, kontr-gerilla deyimini eleştirerek şunları söylemiştir:

- Bir ülkede devleti yok etmek için gerilla hareketi başlarsa, o devletin yeterli organları bunu önlemek için gerekli meşru tedbirleri alırlar. Bu o ülkeyi ilgilendiren bir konudur.

İstiklâl savaşında Yunanlılara karşı savaşmış olan efelere de bugün kontr-gerilla denirse şaşmayalım.

Kıbrıs'ta kanun dışı örgüt veya eşkıya veya anarşist barınamaz. Küçük bir yerdir. Herkes birbirini bilir ve tanır."

Kanaatim odur ki, Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)’nin bugünkü Türk Federe Devleti'nin oluşmasındaki, hatta Türkiye'nin yararlarını sağlamadaki hizmetleri düşman ağzı ile konuşan 3,5 insanın iddiası ile ortadan kaldırılmayacak kadar büyüktür.

Kıbrıs'taki kontr-gerilla kampanyasını önlemede hiç bir gayret harcanmasa bile, verdiği hizmetlerin büyüklüğü ile tarihe geçmiş olan KTMT'nin adı bile bu saldırıların iftiradan ibaret olduğunu kanıtlamaya yeterlidir.

RESMİ MAKAMLAR SUSUYOR

-Yaptığım Müracaat İşleme Konmuyor

-Bu Makamlar Kamuoyuna Açıklama Yapmıyor

-Resmi Makamların En Sonunda Bana Verdiği Cevaplar

-Ecevit'in Kamuoyuna Açıklaması

Resmi makamlar susuyor. Kontr-gerilla kampanyasının amacının devleti yıpratma olduğu hemen anlaşılmasına rağmen, devlet bunun zararını göze alarak açıklama yapmıyordu.

Bunun yöneticiler açısından tesbit edilen bir yararı ve politik bir sebebi olmalıydı. Ama ya vatandaş! Hakkını aramak ve kendisini aklatmak için yanına kimi alacaktı? Üstelikte iddialar muhatabın devlet hizmetleri ile ilgili olursa..

Bu bölümde, yürütülen kontr-gerilla kampanyasında ortaya atılan iddialar devlete yönelik olduğu halde; görevlilerin susmayı tercih etmelerinin sebepleri ve bu hareket tarzının zararları üzerinde durmak istiyorum.

Konuyu bizzat yaşadığım için örnekleri kendimden vereceğim.

Basın haberlerinden, kontr-gerilla kampanyasına hedef olarak seçildiğimi tesbit etmede gecikmedim.

Bana dönük olarak yapılan isnatlar, ortaya atılan iftiralar, önce de ifade ettiğim gibi, yaptığım devlet hizmetlerinden ve evvelce bulunduğum görev yerlerinden kaynaklanmıyordu.

Yorumunuza kolaylık getirmesi için biyografi özetimi kitabımın sonunda sunuyorum (EK: 2)

Bu kampanya ile, daha önce de temas ettiğim gibi, Silahlı Kuvvetlerimiz başta olmak üzere, daha başlangıçtan itibaren bazı kuruluşlarımızın yıpratılmak istendiği seziliyordu.

Hedef ve vasıta olarak seçildiğim bu kampanyanın başlatılmasına üzüldüğümü ifade etmeliyim. Ama, şahsen çok rahattım. Yaptığım devlet

hizmetlerinin hesabını her an verebilirim.

Bu itibarla çok sağlam ve zorlanması ile geri tepecek bir kapıyı çalıyorlardı.

Devlet hizmetlerimin geçtiği makamların, özellikle konu bizzat devleti de ilgilendirdiği için, bir açıklama yaparak ileri sürülen yalan ve iftirayı ortadan kaldırmalarını uzun süre bekledim.

Açıklama yapmasını beklediğim makamların başında Silahlı Kuvvetlerimiz geliyordu.

Filhakika, işaret etmiş olmalıyım ki, çok geniş bir tarihe sahip olan ordumuzun köklü bir geleneği, yerine oturmuş çok güzel kaideleri vardır.

"Komutanlık tecezzi etmez. Her türlü sorumluluk komutana aittir." sözü bu kurallardan birini ifade etmektedir.

Silahlı Kuvvetlerimizin mazisinde, bu kaideyi bilen ve çok iyi uygulayan komutanların camiada unutulmayan anıları tazeliğini korumaktadır.

Biz bu kaideleri çok iyi öğrenmiştik. Hizmetlerimiz boyunca da bu örneklerden esinlenerek bu yolu özenle takip etmeye çalışmıştık.

Eski bir devlet görevlisi olmam itibariyle, vazifelerimle ilgili olarak itham karşısında hiç bir makam açıklama yapmayınca, kaidelerde ve bunlara dönük hassasiyette benden sonra değişiklik olabileceğini düşünmeden, bu durumu çok yadırgadım.

Diğer taraftan, bildiğim kaideler doğrultusunda resmi makamlara müracaat etmek suretiyle hem bir ikaz görevi yapmayı, hem de hakkımı aramayı gerekli gördüm.

Düşünüyordum ki, bu iddialar en yetkili ağızlardan açıklığa kavuşturulursa, polemik yolu açılmadan ve sol cephe hedefine ulaşmadan, kampanya başladığı yerde sürdürülmüş olacaktı.

Büyük bir duyarlılık ve vazife şuuru içinde 18 Mayıs 1977 tarihli yazılarımla Genelkurmay Başkanlığı'na, Milli Savunma Bakanlığı'na ve MİT Müsteşarlığına başvurdum.

Bu yazıların örneklerini aşağıda sunarak neleri dile getirdiğimi açıklamak istiyorum.

Genelkurmay Başkanlığı ile M.S.B.ye arz ettiğim yazı şöyle idi:[89]

Ankara

18 Mayıs 1977

"Sayın Başkanım

Sayın Bakanım

1-Mayıs 1976 ayından itibaren sistematik bir şekilde ve belli bir maksada bağlı olarak, özellikle sol basında (Cumhuriyet gazetesi, 7 Gün adlı dergi, Barış Gazetesi) şahsımla ilgili, beni sol çevrelerce boy hedefi olarak göstermeye matuf, kamuoyu önünde kişiliğimi yıpratmayı amaçlayan yazılar yazılmaktadır.

2-Yazılan yazılarda bana atfedilen görevler ve nitelikler şerefli ordu saflarında hizmet gördüğüm devrelere ait bulunmaktadır.

Aslında bu yalan ve maksatlı yazılarla ben aynı zamanda araç olarak kullanılırken, üzerine gölge düşürülmemesi gereken Silahlı Kuvvetlerimize de zarar verilmek istenmektedir

Bana isnat edilen hususlar sırasıyla şunlardır:

a-Kontr-gerilla uzmanı olmak.

b-12 Mart'ın hocalığını yapmak.

c-İddia edilen işkence olayları ile ilişkili bulunmak.

3-Benim kontr-gerilla uzmanı olduğum, 4 yıl Başkanlığını yapmaktan şeref duyduğum Genelkurmay Özel Harp Dairesinin görevinin yanlış bilinmesinden dolayı ortaya atılmaktadır.

Nitekim, TBMM'deki bütçe müzakereleri sırasında bir CHP'li milletvekili, Özel Harp Dairesinin kontr-gerilla örgütü olduğunu, bu sebeple para verilmemesi lâzım geldiğini açıkça söylemiş, bu yalan ve çok zararlı isnat maalesef cevapsız kalmıştır.

Yakın mazide1'inci Ordu bölgesinde işkence yapıldığı ileri sürülen merkezde sorgucuların kendilerini subay olarak tanıtmaları ve daha da ileri giderek Genelkurmay Özel Harp Dairesinden Alb.gibi söyledikleri şeklindeki bilgilerle, benim bu dairenin başkanlığını yapmış olmam arasında irtibat kurularak bu yargılara varıldığı ifade edilmektedir.

Bahse konu dairenin görevinin kontr-gerilla olmayıp, resmi ve askeri bir hizmet olan Gayri Nizami Harp olduğu, binaenaleyh bu dairenin toplumla ve sorgu merkezleri ile ilişkisi bulunmadığı açıktır.

Ben kendi zamanıma ait dönemi tekeffül ederek bunu ifade ediyorum. Daireyi mazideki karanlık görünümünden kurtarmak için adını Özel Harp Dairesi olarak değiştirmekten de mutluluk duyuyorum.

Resmi hizmetim sırasında talimnameleri de olan konularda yayınlarım oldu. Takdir beklemenin ötesinde şahsen iftihar ediyorum.

İmzalarımdan gurur duyuyorum.

4-Aynı çevrelerde 12 Mart yöneticilerinin benim görgü ve bilgimden yararlandıkları, binaenaleyh konunun hocası olduğum söylenmektedir.

Silahlı kuvvetlerin her kademesinde bilindiğinden emin olduğum üzere, 43 sene 10 aylık Silahlı Kuvvetlerdeki hizmetim süresinde hiç bir cunta harekâtına girmedim.

Bu konularla uzaktan yakından ilgilenmedim. Bilâkis daima meşruiyetten yana oluşumla tanınmışımdır.

Özellikle 22 Şubat olaylarındaki hizmetlerimin unutulmamış olmasını umuyorum.

5-Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanlığından kıtaya çıkmak üzere görevimin değiştirilmesi, zamanın Genelkurmay Başkanından

ısrarlı talebim üzerine olmuştur. Kendileri 1 yıl sonra kıt'aya çıkmamı istiyorlardı.

30 Ağustos 1971'den ordudan ayrıldığım 30 Ağustos 1973 tarihine kadar 65'inci Tümen Komutanlığında bulundum.

Bu görevimin de kontr-gerilla ve işkence yapıldığı ileri sürülen sorgu merkezi ile alâkalı olmadığı bellidir. (Bu husustaki açıklamanın kendilerine zararı bile olsa, o zamanın kolordu ve ordu komutanlarınca açıklığa kavuşturulmasını ordunun eski bir geleneği doğrultusunda lüzumlu ve faydalı görürüm)[90]

6-Başlangıçta da ifade ettiğim gibi, bana atfedilen olaylar ve nitelikler, orduda ifa ettiğim görevlerle ilişki kurularak ortaya atılmaktadır.

Silahlı Kuvvetlerimizin bence çok kıymetli bir parçası olan Özel Harp Dairesi için yapılan isnadın reddi makamlarının takdirlerine kalmış bir keyfiyettir.

Sivil yaşantım içinde orduca aranmayı ve korunmayı istememe elbette ki hakkım yoktur. Ancak bana yapılan çirkin isnat ordudaki görev zamanlarımla ilgili olduğundan ve görev yerinden ileri geldiğinden makamlarının konuyu açıklığa kavuşturmasını bekledim. Beklemeye devam ediyorum.

Bunun da bugünkü ve gelecekteki bütün görevlilere yararlı olacağını da düşünüyorum.

Saygılarımla.

M. Cihat AKYOL

Eski Özel Harp Dairesi Bşk. nı

Eski 65'inci P. Tümeni K.

Dağıtım:

Gn. Kr. Bşk. lığına M.S.B. lığına

MİT Müsteşarlığına yazdığım yazı da şuydu:

Ankara

18 Mayıs 1977

Sayın Müsteşarım,[91]

1-Mayıs 1976 ayından itibaren sistematik bir şekilde ve belli bir maksada bağlı olarak özellikle sol basında (Cumhuriyet gazetesinde, 7 Gün adlı dergide, Barış gazetesinde) şahsımla ilgili, beni sol çevrelerce boy hedefi olarak göstermeye matuf, kamuoyu önünde kişiliğimi yıpratmayı amaçlayan yazılar yayınlanmaktadır.

2-Hakkımda yazılan yazılarda son defa kontr-gerilla olduğum ifade edilerek, iddia edilen işkence olayları ile ilişkili bulunduğum söylenmektedir.

Buna saik olarak da,1'inci ordu merkezinde işkence yapıldığı ileri sürülen Ziverbey Köşkünde MİT ajanı diye adlandırdıkları bazı sorgu görevlilerinin kendilerini Gnkur. Özel Harp Dairesinden Alb, Yb diye takdim ettiklerini beyanla buradan bana yaklaşmaktadırlar.

Bu büyük yanlışlığın yanında, konu mazide MİT İstihbarat Bşk. lığı görevini yapmış olmamla irtibatlandırılarak şimdiki görevim olan Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı görevini bazen gerilla örgütüne, bazen de istihbarat örgütüne benzetmektedirler.

İşkenceci yakıştırmasının MİT'teki vazifeme bağlayanlar da vardır.

Basında eski MİT mensubu olduğumun yazılması, takdir buyrulur ki, iyi niyete makrun değildir. Bunda hizmetin kötülenmesi de söz konusudur.

3-Orduda geçen görevlerim dolayısıyla konuyu Gnkur. Bşk. lığına arz ettim. Müsteşarlığınıza da sunuyorum.

M. Cihat AKYOL

Eski MİT İstihbarat Başkanı

Eki: Gn. Kr. lığına yazılan yazı örneği

Uzun süre bekledim. Maalesef müracaat mercileri telefonla olsun beni aramadılar. Görüşmeye davet etselerdi, kontr-gerilla kampanyasının bu derecelerde başarılı olup, memleketin bu çizgiye gelmemesi için kendilerine yardımcı olurdum. Niçin böyle yaptıklarının takdirini okuyucularıma bırakıyorum.

"Benimle uğraşıyorlar, kendilerine bir şey diyen yok." "Yangın bizden uzak" düşünceleri benim tahminim.

Kampanyanın kendilerini de içine alan temel maksadının anlaşılmamış olduğu belliydi.

Müracaat ettiğim makam sahipleri, kendilerini sıkıntıdan haberdar ettiğim halde, en azından vicdani görevleri olduğu halde ilgilerini benden esirgediler.

Maalesef bu makam sahipleri isteğim doğrultusunda kamuoyuna da açıklama yapmadılar.

Özellikle Gnkur. Başkanlığından dilekçeme cevap verilmediğini çok yadırgamıştım. Halbuki dilekçelere cevap verme usulü orduda bir gelenek olarak çok iyi yerleşmişti.

Ama, bu defa aynı usul işlemiyor, işletilmiyordu.

7 Kasım 1977 tarihinde Manisa milletvekili Faik Türün'e müracaat ettim. [92]

Kampanya ustalıkla ve plânlı bir şekilde yürütülüyordu.

Bu kere CHP'li Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu tarafından verilen bir soru önergesinden konunun parlamenterlere ulaştığı anlaşılıyordu.

Bundan Cumhuriyet gazetesi vasıtasıyla haberdar olunca, 21 Aralık 1977 tarihli yazılarımla Başbakanlığa, Milli Savunma Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına başvurdum.

Bu yazılarımda şöyle diyordum:

Ankara

21 Aralık 1977

Ankara'da yayınlanan Cumhuriyet gazetesinin 13 Kasım 1977 gün ve 19144 sayılı nüshasının 7'nci sahifesinde (Kontr-gerillanın CIA ile İlişkisi konusunda meclise soru önergesi verildi.) başlıklı yazıda CHP'li Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu tarafından hazırlanan ve makamlarına tevdi edilen soru önergesinden alınan metni okudum.

Soru önergesinin aşağıya çıkardığım bu bölümünde benden de bahsedilmektedir. İddiaların hepsi yalan ve yanlıştır.

Yüksek malûmları olduğu üzere, milletvekilinin iddia ettiği gibi, ben eski bir kontr-gerilla lideri değilim.

12 Mart döneminden beri Türkiye'de yaratılan kavram kargaşasında kontr-gerilla terimi işkence konularını da içine alan hakaret anlamı taşıyan, şeref ve haysiyet kırıcı fevkalade kötü bir sıfat olarak kullanılmaktadır.

Bu yakıştırma benim Silahlı Kuvvetlerde general olarak 4 sene başkanlığını yapmaktan şeref duyduğum Gnkur. Özel Harp Dairesi'nin görevinin bilinmemesinden, bu dairenin toplum olaylarında rol alan bir daire olarak tanınmasından ileri gelmektedir.

İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına korunarak atanmadım. Eski İçişleri Bakanı Asiltürk tarafından bu göreve davet edildim.

Sivil Savunma konusu ile kontr-gerilla arasında hiçbir suretle ilişki yoktur. Ben sivil savunmadaki görevim sırasında sadece Türkiye'nin sivil savunma konusunu geliştirmeye çalıştım.

Soru sahibinin milletvekili olması, gazetelerde sadece soru önergesinin yayınlanması sebebi ile, aynı gazetede iddiaları şahsen cevaplandırmamın mümkün olmadığını öğrenmiş bulunuyorum.

Tensip buyrulduğu takdirde, CHP'li milletvekili tarafından verilen soru önergesinin ivedilikle cevaplandırılmasını, cevabın yeter bir bölümünün Cumhuriyet gazetesine de intikalinin sağlanmasını saygı ile arz ederim.

M. Cihat AKYOL

Dağıtım : Başbakanlığa

Milli Savunma Bakanlığına İçişleri Bakanlığına

Soru Önergesinin Benimle İlgili Bölümü

Eski Özel Harp Savaş Dairesi Başkanı emekli tümgeneral Cihat Akyol eski bir kontr-gerilla lideridir.

Bu kişinin korunarak Sivil Savunma Genel Sekreterliğine getirilmesi ile bir anlamda iki örgüt arasında bir ilişki kurulabilir mi? Bu ilişki varsa hangi amaca yöneliktir?

7 Aralık 1977 ve 27 Ocak 1978 tarihlerinde düzenlediğim basın toplantılarında resmi makamlara yaptığım yazı ile müracaatlarımdan basın mensuplarına bahsederek, açıklama yaptıramadığım gibi, cevap dahi alamadığımı söyledim.

26 Aralık 1977 ve 31 Ocak 1978 tarihlerinde Genelkurmay Başkanlığına ve M.S.B. lığına telefonla başvurarak randevu talep ettim.[93]

Nafile… Uğraşlarıma rağmen mekanizmayı harekete geçirememiştim.

Konuyu bilenler ve o zamanki Başbakan Bülent Ecevit’i umut olarak tanıyanlar doğrudan doğruya kendisine yazmamı önerdiler.

Zaten, müracaat mercii olması bakımından sıra da böyle yapmamı gerektiriyordu.

Başbakan olarak B. Ecevit'e gönderdiğim yazıyı aşağıda sunuyorum.

Ankara

3 ŞUBAT 1978

Sayın Başbakanım,

Mayıs 1976 ayından başlayarak bugüne kadar ilkin basında, daha sonra da TBMM'de gittikçe artan bir tempo ile ve çok ustalıkla yönetilen bir kampanya içinde hakkımda çok ağır suçlamalar ileri sürüldü. Ve bildiğiniz üzere en son Kontr-gerillanın kurucusu olarak itham edildim.

Bu ithamlar benim devlet hizmeti olarak vazife gördüğüm görev yerlerinden kaynaklanıyordu. Devlete hizmet etmenin karşılığı bu oluyordu. Benim için hazin, ülke için zararlı olmuyor muydu?

Ben hizmetlerimin çok uzun bir bölümünü Silahlı Kuvvetlerimizde (Milli Savunma Bakanlığında), kısa bir bölümünü de İçişleri Bakanlığında (Sivil Savunma İdaresi Baş. olarak) ve Başbakanlıkta (MİT İstihbarat Başkanı olarak) yaptım.

Benim devlet anlayışıma göre, ithamların bu kuruluşlarca resmen cevaplanması gerekirdi. Kuruluşlar da itham ediliyordu. Bekledim.

18 Mayıs 1977 tarihinde Genelkurmay Başkanlığına, Milli Savunma Bakanlığına ve MİT Müsteşarlığına, 7 Kasım 1977'de Manisa Milletvekili Faik Türün'e, 21 Aralık 1977'de Başbakanlığa, MSB'na ve İçişleri Bakanlığına yazı ile müracaat ettim.

Milli Savunma Bakanına 26 Aralık 1977 ve 31 Ocak 1978 tarihlerinde telefonla başvurdum.

7 Aralık 1977 ve 27 Ocak 1978 tarihlerinde iki kez basın toplantısı yaptım ve müracaatımı bu vesilelerle de yeniledim.

Maalesef bu makamlardan bugüne kadar bir cevap alamadım. Lütfedip konuyu kamuoyuna açıklamadılar.

Halbuki bu makamlardan şahsi meselelerin bile bir basın bildirisi ile açıklandığına tanık oluyordum.

Sayın Başbakanım, devlet hizmetlerinden ayrılınca politikaya girmedim. Hiç bir parti ile ilişkisi olmayan insanım. Politikaya araç yapılmamın sebebini anlayamıyorum.

Sizden istirhamlarım şunlar:

Başbakanım olarak lütfen devlet hizmeti gördüğüm bu kuruluşların başlarına emir vererek başvurularımın cevaplanmasını sağlayınız.

Kendinizi benim gibi, bu türlü çok ağır iftiranın muhatabı olarak kabul edip daha fazla ıstırap çekmeme müsaade etmeyiniz.

Benim ve benim gibi olanların demokrasiye, hükümete ve devlete olan inançlarının kaybolmasına iten zorlamaları ortadan kaldıranız.

Devlet ve özellikle ordumuz bu vefasızlığı neden gösteriyor?

Bu satırları devlet adamlığınıza ve her şeyden önce insan yapınıza olan güven duyguları ile yazıyorum.

Beni ferahlatacak cevabınızı bekliyorum.

Saygılar sunarım.

M. Cihat AKYOL

Eski Sivil Savunma İd. Bşk.

Gn. Kr. Özel Harp D. Bşk.

MİT İstihbarat Bşk.

Not: Basın toplantılarının metinlerini

emir verirseniz önünüze getirirler.

Yazıyı iadeli taahhütlü olarak göndermiştim. Eline geçtiğinden emindim. Ama Başbakanın benim yanımda olarak konuya eğilmek istemediği anlaşılıyordu.

Başbakan yazıma cevap vermiyor ve kamuoyuna açıklama yapmıyordu.

Müracaatıma cevap beklediğim tarihlerde bu davranışı şöyle yorumlamıştım:

Ecevit, CHP Genel Başkanı olarak kontr-gerilla kampanyasından yararlanmış ve bazı hedeflere ulaşmıştı.

Bir sade vatandaşın başvurusu yanında politik yararı ağır basıyordu.

Gene bu tarihte, Ecevit'in kontr-gerilla kampanyasını çok öncelerden bizzat ele aldığını, Özel Harp Dairesini ve muhtemelen beni zamanın Cumhurbaşkanına şikayet ettiğini bilmiyordum. Bilmem halinde doğru davranışın nasıl olması lâzım geldiği hususuna Özel Harp Dairesi bölümünde temas etmiş bulunuyorum.

Kontr-gerilla ithamları, İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına sıçratılmıştı.

Sivil Savunma bölümünde de açıkladığım gibi, görevli bulunduğum sırada örgütü kontr-gerilla olarak çalıştırdığım iddia ediliyordu.

Aynı duyarlıkla bakanlıkları zamanında görev yaptığım Asiltürk'ü evinde ziyaret ederek kamuoyuna açıklama yapmasını önemle istirham ettim.

Oğuzhan Asiltürk'ün 9 Şubat 1978 tarihli Yeni Devir gazetesinde kamuoyuna yaptıkları açıklamayı aşağıda sunuyorum:

"Son günlerde bazı mihraklarca günün konusu yapılarak çeşitli spekülasyonlara vasıta edilen kontr-gerilla ile ilgili ithamlar, bu tatbikatında İçişleri Bakanlığına bağlı Sivil Savunma Dairesi Başkanlığını da bir ölçüde hedef almıştır.

Sayın İçişleri Bakanının[94] **kendisine bağlı bir teşkilat hakkında yanlış zanlara sebep olacak bu iddiaları açıklığa kavuşturmasının zaruri olduğuna kaniyim.**

Sayın Bakanın ilerde bu hususta gereken açıklamayı yapacağını ümit ederek, kendi İçişleri Bakanlığım dönemimde Sivil Savunma Dairesi Başkanlığının kesinlikle kanunun kendilerine verdiği görevlerin dışında hiç bir eylem ve işlemde bulunmadığını, Başkanından en alt kademedeki görevlisine kadar vatansever, dürüst ve namuslu devlet

memurları olarak hareket ettiklerini kamuoyuna açıklamayı gerekli görüyorum.

Oğuzhan Asiltürk

Eski İçişleri Bakanı"

Bu kadirbilir hareket tarzından dolayı teşekkür borçlu olduğum Oğuzhan Asiltürk'ün kamuoyuna yaptığı açıklama ile yeni İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın da kamuoyuna konuyu açıklama getirmesi gerektiği şeklindeki ilâvesinden ötürü ayrıca memnun olmuştum.

Aslında ben, Oğuzhan Asiltürk'ün bu açıklamasını iddia yeri olan meclis kürsüsünden yapmasını, bir haber olarak da yaptığı açıklamayı tirajı yüksek bir gazetede yayınlatmasını bekliyordum.

Yeni Devir gazetesinin yayını hiç yoktan iyi olmakla beraber, sanki sesi cılızdı ve çok uzaklardan geliyordu.

Sıkıntılarım arasında, İçişleri Bakanlığına eski bir general olan İrfan Özaydınlı'nın tayinini öğrenince memnun olmuştum.

Bir asker olarak, kontr-gerilla kampanyasının amacını bilmenin ustalığı ve cesareti ile hemen neşterini vurarak bu balonu söndürebilirdi.

Konuyu karşılıklı görüşmek, açıklama yapmasını temin için yaptığım randevu talebini protokoler bir ziyaret anlayışı ile gerilerdeki bir tarihe koyacağını öğrenince, özel bir mektup göndererek, randevu talebimin iptal edilmesini rica ettim. Yazı ile müracaat edeceğimi bildirdim.

Nitekim, İçişleri Bakanlığı'na bu kez 9.2.1978 tarihli aşağıdaki müracaat yazısını sundum.

<u>Ankara</u>

9 Şubat 1978

İçişleri Bakanlığına

İlgi: (a) 21 Aralık 1977 tarihli yazım.

b) 31 Ocak 1978 tarihli Bakana yazdığım mektup yazı

c) 7 Aralık 1977 ve 27 Ocak 1978 tarihlerinde yaptığım basın toplantıları

1. Malûmları olduğu üzere, İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı kontr-gerilla örgütü, kontr-gerilla ise cinayet şebekesinin başı olarak tanımlanmış, Bakanlığınızın bu dairesine dolayısıyla bana çamur atılmıştır.

2. Sayın Başbakanımızın açıklaması bu çamuru kaldırmış değildir.

Ben kendi dönemimde bu başkanlıkta görev yapan değerli arkadaşları bu ithamdan tenzih ediyorum. Varsa, sorumluluğun bana ait olduğunu ifade ediyorum.

Aynı anlayış içinde, benim de görev yaptığım camia tarafından aklanmamı istemek hakkım oluyor.

Binaenaleyh, hizmetim ortada olduğuna göre, kamuoyuna açıklamak mahzurlu görülüyorsa, şahsıma ve adresime cevap verilmesini arz ederim.

M. Cihat AKYOL

Eski Sivil Savunma İd. Başkanı

Dikkat buyrulursa, bu yazımda kamuoyuna açıklamak mahzurlu görülüyorsa şahsıma ve adresime cevap verilmesini talep ediyordum.

Gözlem ve tespitlerime göre, yetkililer açıklama yapmıyor, yapamıyorlardı. Başbakan B. Ecevit'in çok sıkıştırılınca Türkiye Radyo ve Televizyonunda sözde açıklama yaparken rahat konuşamadığı görülüyordu. İddiaları geri almak güçtü.

Daha önce başka vesile ile de değindiğimiz, ilerde tekrar üzerinde duracağımız bu konuşma sırasında, hatırlayacaksınız Ecevit kontr-gerilla için hem yok, hem de var anlamına gelen bir ifade kullanmıştır.

Ecevit, zamanın Ana Muhalefet Partisi lideri Demirel'in önerisini benimseyip de[95] *"Devletin içinde kontr-gerilla vardır. Ben devlet cinayet işlemiştir demiştim. Bunu seçim bildirgemize de koymuştuk. Söylediklerimden şimdi utanıyorum."* şeklinde bir beyanda nasıl bulunabilirdi?

Sanıyorum başka demokratik ülkelerde kişilerin siyasi hayatları belli kurallara ve geleneklere göre şekillenip devam etmekte veya son bulmaktadır.

Biz ise, galiba bize benziyoruz.

Tekrar Özaydınlı'ya dönüyorum.

Mumaileyhin yazımın sonundaki önerime, tabiri amiyanesi ile can simidi gibi yapışacağını biliyordum.

Nitekim, çok yadırganacak bir hareket tarzı olmasına rağmen, İçişleri Bakanı idare ettiği bu bakanlığı töhmet altında tutarak, kendisine de gölge düşmesi pahasına kamuoyuna açıklama yapmamıştır.

Bakanlığın şahsıma ve adresime gönderilen cevabi yazısında şöyle deniyordu:

20 Şubat 1978

İçişleri Bakanlığı Sayı: 11-3-B/206

Sayın Cihat Akyol

Emekli General

Sivil Savunma İd. eski Bşk.

İlgi: 9.2.1978 günlü yazınız.

Kontr-gerilla konusunda şahsınızı ilgilendiren iddialara ilişkin yazınız incelenmiştir.

Son günlerde, basın yoluyla kamuoyuna da intikal ettiği üzere, kontr-gerilla hakkında bir takım kişisel eleştiri ve iddialar ortaya atılmış olmakla beraber, ne hükümetimiz, ve ne bakanlığımız tarafından bu konuda şahsınızı hedef alan her hangi bir suçlama yapılmamıştır.

Öte yandan, Bakanlığımız, kontr-gerilla ile ilgili olarak şu ya da bu şekilde bir polemiğe girmemiştir. Ve içinde bulunduğumuz koşutlarda bu tartışmaların sürdürülmesinde yarar da görmemektedir.

Bu nedenledir ki, kamuoyuna herhangi bir açıklama yapılmasına gerek ve zorunluluk görülmemektedir.

Bilgilerini rica eder, saygılar sunarım.

İrfan ÖZAYDINLI

İçişleri Bakanı

Genelkurmay Başkanından ve M.S.B. ndan bu tarihe kadar maalesef ilgi görmemiş ve cevap almamış olmam muvacehesinde İrfan Özaydınlı'nın gönderdikleri bu cevabi yazıdan ötürü gene de teşekkür etmeliyim.

Diğer taraftan, neresinden bakılırsa tutarsız olduğu belli olan bu yazının kamuoyuna açıklanmaması bir tarafa, genel içeriği ile de bizi tatmin etmediğini söylemeliyim.

Bu yazı dikkatli okunduğunda şunları anlamak mümkündür.

Özaydınlı, Eeevit'le istişare etmiştir. Hükümetten söz edilişi bundan olsa gerek. Bu cevap yazısının yazılmasında sanıyorum benim Başbakana ve İçişleri Bakanlığına müracaatlarıma ilaveten, eski İçişleri Bakanı Asiltürk'ün yeni bakanı göreve davet edişinin de etkisi olmuştur.[96]

Üzülerek ifade edeyim ki, yazı benim müracaatımın cevabı değildir.

Tabirimi mazur görsünler, anlaşılmayan bir soruya verilen cevaba benziyordu. Benim ordudan tanıdığım general Özaydınlı ise leb demeden leblebiyi anlayabilecek bir kafa yapısına sahipti.

Öyle ise cevap yazısı adet yerini bulsun diye ve zorlanma ile yazılmıştı.

Ortada CHP'nin programına ve seçim bildirgesine konulan bir kontr-gerilla mevzuu vardı. Bu konunun istismarı ile muhalefette çok şey kazanılmıştır.

Kazanç, bize göre o kadar göz kamaştırıcı idi ki, iktidar olunduktan sonra bile belli çevrelerin eli bu konudan çekilmiyordu, çektirilmiyordu.

Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına elbette ki doğrudan bağlı olduğu kendi bakanlığı kontr-gerilla diyemezdi.

Ama, diyenler vardı. Bunlara cevap vermek lazımdı. Bu iş bakanlığın bir görevi idi.

Kaldı ki bu bakanlık, herhangi bir bakanlık değil? İç güvenliğin sağlanmasından sorumlu bir bakanlıktı. Kontr-gerilla kampanyasını takip etmek, söylenen ve yazılanların üzerine eğilmek, iddialar gerçek dışı ise bu haberi söndürmek mevkiindeydi. Hele tartışmanın sürdürülmesinde yarar görmediğini kamuoyundan çekinerek bana gizlice bildiren bu bakanlık tabiri caizse aşağı tükürsem sakal, yukarı tükürsem bıyık gibi kendiliğinden müşkül bir duruma girmişti.

Devletin yararı istikametinde açıklama yapmanın polemikle ne alakası olabilirdi?

Ama bu aşamada, suçlanmış bir teşkilâtın başında görev yapmada beis görmeyen bakana da tanık oluyorduk. Dedik ya, biz bize benzeriz.

Anlaşılıyordu ki, Özaydınlı konuşamıyor ve yazamıyordu. Ve demek ki teşkilatı kötülemek, sivil savunma idaresi başkanlığı kontr-gerilla değildir dememek politik açıdan daha yararlı mütalâa edilmiştir.

Bunu idare ve devlet adamlığı ile bağdaştıramadığımızı ifade etmeliyim.

Bu olay münasebetiyle eski bir asker olan Özaydınlı'nın Özel Harp Dairesi bölümünde de değindiğimiz gibi, isteği sadece gerçeğin ifade edilmesi olan bir meslektaşına sırasında iki Galatasaraylının birbirinden esirgemediği ilgiyi dahi göstermediğini kaydetmek istiyorum.

Burada bakanlık müsteşarı dahil, müsteşar yardımcıları, Genel Md.ler başta olmak üzere, bakanlığın yönetici kadrosuna da temas etmek isterim.

Bu arkadaşlarla, hizmet sürem içinde ikili çalışmalarımız bir yana, encümen toplantılarında Bakanlığın sorunlarına birlikte eğilmemiş miydik?

Mülkî idare mesleğinden gelmemekle beraber, Bakanlığın ve özellikle Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı'nın güçlenmesi için harcadığım emeği bu bürokratlar görmemişler miydi?

Sivil Savunma İdaresi ve şahsıma yöneltilen yalan ve iftiralar karşısında vicdanlarını nasıl susturabiliyorlardı?

Anlaşılıyordu ki, bu bir alışkanlık değildiyse, bunda siyasi baskının büyük tesiri söz konusu idi.

Bu tanımlama bana CHP'li bakan Necdet Uğur'un görevi teslim almak üzere daha önceleri Bakanlığa gelişini hatırlattı.

Bu zatın arkasında Ankara Belediye Başkanı dahil, memur görünüşlü bile olmayan büyük bir kalabalık vardı.

Bakan, bakan olduğu için kendisine ölçülü saygı gösteren bizlerin elini bile sıkmamıştı. Bu görünüm adeta bir gövde gösterisi idi. Ve bana göre özgürlükçü demokrasi ile yönetilen bir idareye yakışmıyordu.

14 ay kadar Başkanlığını yaptığım İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı personeline ya ne demeli?

Hizmeti onlarla birlikte ve önlerinde veriyordum. Bu suçlamayı nasıl kabullenmişlerdi? Eski başkanları için yapılan iftira karşısında söz söyleyebilmek için takatları veya cesaretleri kalmamış olmalıydı.

Hemen denilebilir ki, *"Efendim, bürokrat kadro ve memurlar demeç vermezler. Bu yetki yalnız bakan için tanınmıştır."*

Bizde deriz ki, bu kural eskiden beri vardır. Ama biz bürokratlarda ve memurlarda eskiye göre çok değişiklik olduğu kanaatini edinmiştik.

Yukarda Milli Savunma Bakanlığından bu ana kadar ilgi görmedim demekle galiba hata ettim.

31 Ocak 1978 tarihinde Milli Savunma Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü'nden kendisinin Kerim olduğunu söyleyen (soyadını tesbit

edemedim) bir görevli beni arayarak:

- Bakanın[97] saat 15.00'te beklediğini söyledi.

Aslında Bakandan bir kaç kere ve çok acele kaydıyla randevu talebinde bulunan bendim. Böyle olmasına rağmen telefondaki muhatabıma şunları söylediğimi hatırlıyorum:

"Gelip gelmeyeceğim hakkında düşünmekliğim lâzım. Çok geç kalınmıştır. İlgilerine teşekkür ettiğimi lütfen söyleyin."

2-3 dakika sora Kerim bey tekrar arayarak bakanın telefonla konuşacağını söyledi. Müşkül durumda kalacağını da ilâve edince pekiyi dedim ve bağlandık.

O vakte kadar olan her şey olmuş, T.B.M.M. nde ve kamuoyu önünde en ağır biçimde itham edilmiştim. Bu ithamlar kaşım, gözüm için değil, hep tekrarladığım üzere yaptığım devlet hizmetleri yüzünden yapılıyordu. Ordu ise müracaatlarıma rağmen ağzımı kilitlemişti.

Bir gün evvel de 27 kişilik bir kara listenin başında kontr-gerillanın kurucusu olarak yer aldığımı öğrenmiştim. Ve çok üzgündüm.

Başbakanın kontr-gerilla hakkında açıklama yapmasını çok istiyordum. Yaptığım basın toplantılarında resmi makamların suskunluğunu çok kınıyordum.

Bakan, Sayın Akyol alındınız mı? diye söze başladı.

Konuşmasının aralığından yararlanarak kendisine dedim ki:

"Sayın Bakanım, TBMM'de önünüzde bir kuruluşunuza ve tanıdığınızı sandığım, çok değer verdiğinizi söylediğiniz General Akyol'u en ağır biçimde sizin partiniz, CHP suçluyor, siz de susuyorsunuz.

Böyle politika olmaz. Halen iktidardasınız, gereğini yapmıyor, kamuoyu önünde devleti yıpratma kampanyasının devamına müsamaha ediyorsunuz. Ama bu maksat için araç olarak kullanılmamalıyım.

Değil 27 kişilik kara listenin başında olmak, 27 kişilik ak liste yapılırsa, şimdi daha iyi anlıyorum ki, bunun en başında benim olmam lazım"

Hasan Esat Işık hakkımda yapılan ithamlardan haberi olmadığını söyledi. Halbuki meclis zabıtları bu beyanın tersini belgeliyordu.

Her halde bu davranış da ülkemizde politika olmalıydı.

Hasan Esat Işık'ın bilgi ve dirayeti ile rahmetli Adnan Menderes'in güvenini kazanmış olduğunu duymuş, 27 Mayıs'ta tasfiye edilmediğine sevinmiş, Moskova B. Elçisi H. Esat Işık'la beraber çalışmaktan memnun olmuşumdur.

Ama, o günler epey arkadaydı. Ve mumaileyh o zaman politikacı değil diplomattı.

Genelkurmay Başkanı Org. Semih Sancar'ın kontr-gerilla kampanyası açık açık orduyu itham etmesine rağmen, o yüce makama hiç de yakışmayacak bir şekilde susmayı tercih ettiğini ifade etmiştim.

Gene tekrarlıyorum. Org. Sancar bu tutumunu ancak emekliliğinden bir gün önce bozabilmişti.

Pek çok geciken demecinde benim için lütfedip bir şey söylemedi diyemeyeceğim. Çünkü aslında ve bana göre, Silahlı Kuvvetlerimiz için bile, kontr-gerilla kampanyasını durdurucu nitelikte ve kamuoyunu doyurucu bir şey söylemedi.

Sadece kontr-gerilla yok, Özel Harp Dairesi var gibi, evet mi? Hayır mı? olduğu anlaşılamayan bir beyanatta bulundu.

Aslında Org. Sancar, o zamana kadar kamuoyundan saklı tutulan, Ecevit’in Cumhurbaşkanına sunduğu şikayet mektubundan, dolayısıyla ileri sürülen iddialardan çok önceden beri haberdardı. Ama gene de tercihi susmak olmuştur.

Yeni Genelkurmay Başkanımız Org. Kenan Evren'in 22 Kasım 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan demecinin kontr-gerilla ile ilgili bölümü daha önce de belirttiğimiz gibi, olumludur, yüreklidir. Genelkurmay Başkanlığına yakışan bir üslup taşımaktadır. Önceki ile karşılaştırmada bu yargı daha da kuvvet kazanmaktadır.

Özellikle, bu demeçte sol çevrelerin adından korktuklarını itiraf ettikleri, *"Gayri Nizami Harbe Karşı Koyma Harekâtı"* benimsenmekte, ordunun görevi iç ve dış olmak üzere bütünü ile en kesin bir dille ve askerce, doğru olarak ortaya konulmaktadır.

Org. Sancar - Org. V. Akın ve Org. Sancar - Org. Celâsun ikilileri döneminde benim için randevu verilmeyerek kapıları kapalı tutulan Genelkurmay Başkanlığı Karargâhına daha sonraki dönemde yani Sayın Evren ve Saltık ikilisi döneminde, izinleri suiistimal etmeme alışkanlığım içinde gerektiği zaman gidebilirdim.

Bu ziyaretlerimden birinde ve malûm kontr-gerilla kampanyası sürerken, Genelkurmay Başkanlığı makamına yaptığım müracaatlarımın kaale alınmadığından yakındım. Sayın Evren:

"- Akyol, eski yazıları bulamayız. İsteklerini yeniden bildir." dediler.

Bunun üzerine, bu makama örneğini aşağıda sunduğum dilekçe yazıyı takdim ettim.

Ankara

17 Ocak 1979

Genel Kurmay Başkanlığına

İlgi: (a) 18 Mayıs 1977 tarihli dilekçem

b) 7 Aralık 1977 ve 27 Ocak 1978 tarihlerinde yaptığım basın toplantıları

c) 7 Şubat 1978 tarihli yazım.

1-İlgi (a) ve (c) ile yaptığım müracaatlarımdan ne sonuç ve ne de cevap alamamış bulunuyorum. Bu sebeple yüksek makamlarına yeniden başvuruyor, özet olarak konuyu ve dileklerimi müteakip maddelerde sunuyorum.

2-Malûmları olduğu üzere, 12 Mart döneminde sol, komünist ve bölücü çevrelerce başlatılan bir kontr-gerilla kampanyası sürdürülmektedir.

Anarşizm, terörizm ve bölücülüğün içinde olan bu çevreler kendilerine devrimci (ihtilâlci) ve gerillacı demek suretiyle işlev ve eylemlerini yürütürken, devlete karşı yönetilen bu fiillerle normal olarak mücadele etmesi gereken ve bunlara devletin karşı koyması anlamına gelen kontr-gerilla anlamını saptırarak önlerini açmak istemişler ve çok usta olarak yürüttükleri bu kampanya ile başarı kazanmışlardır.

Bu çevrelere göre kontr-gerilla 12 Mart döneminde yapıldığı ileri sürülen işkence konularını da içine alan cinayet ve soygun gibi adi fiilleri içeren, hakaret anlamı taşıyan, şeref ve haysiyet kırıcı fevkalade kötü bir sıfat olarak kullanılmaktadır.

Bu konuda, sözü edilen çevrelerce sayısız makale ve kitap yayınlanmış, piyesler sahneye konulmuştur.

Sürdürülen bu başarılı kampanya sonunda halka korku verilmiş, sindirilmiş, kimse kontr-gerillayı ağzına alamaz olmuştur.

Kavram saptırması yapıldığı için, devlet görevlileri de maalesef çekingenlik göstererek devletin böyle bir fonksiyonu olmadığını ifade etmişlerdir.

3-İlgi (a) yazımda arz ettiğim gibi, Mayıs 1976 ayından itibaren sistematik bir şekilde ve belli bir maksada bağlı olarak, sol kanadın şahsımla ilgili ve beni sol çevrelere boy hedefi olarak göstermeye matuf, kamuoyu önünde kişiliğimi yıpratmayı amaçlayan yazılar yazılmış, Aralık 1977 ayı sonlarında CHP'li meclis üyeleri ismimi meclis kürsülerine getirerek daha belirgin şekilde beni itham etmeye başlamışlardır.

Yazılan yazılarda ve söylenen sözlerde bana atfedilen görevler ve nitelikler şerefli ordu safhalarında hizmet gördüğüm devrelerden kaynaklanıyordu.

İçinden yetiştiğim ve çok bağlı bulunduğum ekolün alışkanlığı ile konuya devlet sahip çıkar diye bir müddet bekledim.

Maalesef vefasızlığı ve yalnızlığı acı acı hissederek, sade ve fakat onuru çok yüksek bir vatandaş olarak ilgi (b) deki basın toplantılarında iddia sahiplerine gereken cevaplar tarafımdan verilmiştir.

4-Makamlarına yaptığım önceki müracaatlarımda, şahsıma yöneltilen yalan ve maksatlı yayınlarla beni araç olarak seçtiklerini, asıl maksatlarının üzerine gölge düşürülmemesini herkesin isteyeceği Silahlı Kuvvetlerimizin yıpratılması olduğunu bir mütalaa olarak sunmuştum (Olaylar bu mütalaamı doğrulamıştır).

5-Evime bomba konularak tahrip edildiğini, benim ve ailemin can güvenliğimizin kalmadığını duyurduktan başka, vazife yaptığım devlet kuruluşlarından, özellikle Silahlı Kuvvetlerimizden vefasızlık gördüğümden bahsederek iki kere de Başbakanlığa başvurdum. Sonuç ve cevap alamadım.

Böylece, geleneksel olarak kuruluşlarda mevcut olduğunu bildiğim uygulamaya rağmen ve Anayasamızda var olan dilekçe hakkımdan yararlanamamış oluyordum.

6-Kontr-gerilla kampanyası içinde bana isnat edilen hususları aşağıda sıralıyorum:

a-Kendilerinin oluşturduğu tarif içinde kontr-gerilla uzmanı olmak.

b-12 Mart'ın hocalığını yapmak

c-İddia edilen işkence olayları ile ilişkili bulunmak.

d-Cinayet şebekesinin mihrakı saydıkları Gn. Kur. Özel Harp Dairesinin kurucusu olmak.

e-Bu dairenin görevini saptırmak.

f-Özel Harp Dairesinin Jusmaat'ın yanına taşıtmak.

7-Sivil yaşantım içinde orduca aranmayı ve korunmayı istememe elbette ki hakkım yoktur. Ancak, bana yapılan çirkin isnat, yukarıda da arz ettiğim gibi, ordudaki görev zamanlarımla ilgili olduğundan ve görev yerlerinden kaynaklandığından, makamlarından hükümet ve devlet katında gerekenlerin yapılması için konunun açıklığa kavuşturulmasını istemeye hakkım olarak mütalâa ediyorum.

8-Makamlarınca şahsım için cevaplandırılmasını istediğim hususları da aşağıda sıralıyorum:

a-Gn. Kur. Özel Harp Dairesi'nin kurucusu muyum?

b-Gn. Kur. II'nci ve I'inci Başkanlarına bağlı olarak bu dairenin görevinin saptırılması mümkün müdür? Bu saptırmayı yaptırdığım iddiası doğru mudur?

c-Özel Harp Dairesi'nin görevi Gayri Nizami Harp olduğu halde, benim dönemimde bu dairenin kontr-gerilla olarak çalıştığı ve iddia edilen tarife göre kontr-gerilla uzmanı olduğum doğru mudur?

d-Benim dönemimde Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatının kontr-gerilla merkezi olduğu (Cinayet şebekesi merkezi vs.) doğru mudur?

e-12 Mart dönemine hocalık yaptığım doğru mudur?

f-12 Mart döneminde 65'inci tümen komutanlığı yaptığım süre içinde sıkıyönetim komutanlıkları ve uygulamaları ile ilişkim olmuş mudur?

g-Özel Harp Dairesi'ni Amerikan Yardım Kurulunun yanına ben mi taşıttım?

9-Kendi dönemimde bahse konu görev yerlerinde emrimde çalışan arkadaşlarımı yapılan itham ve isnatlardan tenzih ediyorum. Varsa sorumluluğun bana ait olduğunu ifade ediyorum.

Şerefli ordu saflarındaki hizmetlerim kaybolmayacak derecede ortada olduğuna göre, kamuoyu önünde aklanmamı sağlayacak yukardaki 7 nci ve 8 nci maddelerde sunduğum tekliflerimin is'afına emir buyrulmasını arz ederim.

M. Cihat AKYOL

Eski Gn. Kur. Özel Harp D. Başkanı

65'inci P. Tümen K.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Kenan Evren bin bir işinin arasında sunduğum dilekçe yazımı incelemek üzere benim için zaman ayırmış, önceki kadrodan çok farklı bir tutum içinde, büyük bir duyarlılıkla konuya eğilmiş ve bana bir cevap lütfetmişlerdir.

Sayın Evren'in 9 Şubat 1979 tarihini taşıyan ve özel antetli kağıdına yazılmış bu cevabî yazının örneğini, ithamcı ve iftiracıların tümüne ve her konudaki suçlamasına cevap teşkil ettiği için ve kitabımızın hemen her bölümünde bir müracaat belgesi olarak kullanılabilecek nitelikte olduğundan, kitabın sonunda temel eklerden biri olarak sunmuş bulunuyorum (EK: I).

Aksi takdirde, değişik suçlamaları ele aldığım her bölümde bu belgeyi koymaklığım gerekecekti.

Bu yazı için Orgeneral Evren'e şükran borçluyum.

Kişisel yararlar için ve o zamanki şartlarda belki politikacıların ve belli çevrelerin değil ama, eski bir silah arkadaşı olarak benim gönlümü bir kere daha kazanmışlardır.

Bu belgeyi, özellikle kontr-gerilla kampanyası içinde şahsıma yalan ve iftira saçan bazı kalem sahipleri ile CHP'li malûm parlamenterler ve bilhassa Bülent Ecevit'in okumasını istediğimi belirtmeliyim.

Neden mi? Bunu bir örnekle ifade etmek istiyorum.

Genelkurmay Başkanımız, bana yazdıkları cevabi yazılarının bir paragrafında bakınız ne diyor?

"Sizin de belirttiğiniz gibi, görevleri dış tehlikelere karşı yurt savunmasını amaçlayan Özel Harp Dairesinin bu görevlerden her hangi bir seviyedeki komutan veya diğer ilgililer tarafından istense de

saptırılabilmesi askeri nizam ve disiplinin kat'î ve kesin hükümleri karşısında tamamen olanaksızdır.

Dolayısıyla sizin içinde böyle bir suçlama asla varit olamaz. "

Aynı konuda, hem de Başbakanken Bülent Ecevit ne demişti? Bir de ona bakalım:

"Türkiye'de dışa dönük olarak oluşturulan Gayri Nizami savaş ve savunma kavramı, ülkemizin bunalımlı döneminde içe dönük olarak uygulanmıştır."[98]

Aynı konudaki bu iki beyanın karşılaştırılması sonucunun değerlendirilmesi ve takdirini değerli okurlarıma bırakıyorum.

1979 mali yılı bütçe müzakeresi sırasında CHP'li bir senatör, cür'eti daha da artmış olarak TBMM kürsüsünden, yeri geldiği için daha önce de ifade ettiğim gibi, benim CIA ajanı olduğumu ve 1977 seçimlerini yönetirken kanlı olayları tertiplediğimi söyleyebilecek kadar yalan ve iftira mekanizmasını işleterek dokunulmazlığından yararlanmak suretiyle bu derecelerde ileriye gidebilmiştir.

Bu menfur saldırı da bile, maalesef cür'et ve ahlâksızlık adeta haklılık kazanmış, resmi makamlar ise gene susmuştur.

Bunun üzerine Cumhurbaşkanına, senato ve meclis başkanlarına, Başbakana, Genelkurmay Başkanına gönderdiğim ve maalesef bugüne kadar cevapsız kalan, hakkında işlem yapılmayan telgraflarımın örneklerini kitabımın basında sunmuştum. Burada tekrarlamıyorum.

Seçim döneminin tarafsız İçişleri Bakanı Sabahattin Özbek'e gönderdiğim ve bugüne kadar cevapsız kalan yazımın örneğini de arz etmiştim.

Bu bölümün sonunda diğer iki İçişleri Bakanına (Oğuzhan Asiltürk ve Korkut Özal) gönderdiğim yazıların örneklerini sunmak istiyorum.

29.2.1979

Sayın Oğuzhan Asiltürk

Sizi bu defa da göreve davet etmek üzere bu mektubu yazıyorum.

1979 yılı bütçesi TBMM, Bütçe-Plân Karma Komisyonu'nda görüşülürken CHP Senatörü Niyazi Ünsal'ın yaptığı konuşmadan bir bölümünü aşağıya çıkarıyorum.

(Tarih 21.1.1979, Zabıt sahife 35)

Bu konuşma partinizi ve şahsınızı da itham etmektedir.

Beni İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı görevine bizzat siz davet etmiş olduğunuza göre, ben de bu başkanlığı yürütmede sorumluluğu sizinle paylaştığıma nazaran, benim Sivil Savunma İdaresi Başkanlığında neler yaptığımı ve neler yapmadığımı meclis kürsüsünden açıklayarak ve basına bu konuda demeç vererek iddianın yalan ve iftira olduğunu ortaya koymalısınız.

Sayın Asiltürk, siz en azından Allaha inananlardansınız.

Menfaatinizi ve politik yararları inancınızın önüne alamazsınız. Allahtan başkasından da korkulmaması gerekir.

Bir sene evvel sizi gene göreve davet etmiştim. O defa kamuoyunda bilinmeyen bir gazetede açıklama yapmıştınız.[99] **Çok iyi bilirsiniz ki, çekingenlik karşı tarafa cür'et vermektedir.**

Hele memleket tahrip edilirken, MSP, kontr-gerilla konusu tartışmasına karışmayacağım demekle nereye varır?

Bunu tahmin edebiliyorum.

Saygılar sunarım.

M. Cihat AKYOL

Niyazi Ünsal'ın konuşmasından:

- General Cihat Akyol senelerce Özel Harp Dairesi Başkanlığı yapmıştır. MİT Başkanlığı yapmıştır.

Cepheciler bu generali Sivil Savunmanın başına getirdi.

1977 seçimleri bunun gözetimi altında yapılmıştır.

1977 seçimlerinde yaşadığımız acı olayların çoğunu emekli olan bu general düzenlemiştir.

24 Ağustos 1977'de Selamet Partisi, Selamet Partili bir bakanın müdahalesi ile de görevden uzaklaştırılmıştır."

MSP'li olan Korkut Özal'a gönderdiğim yazı da genellikle yukarıdaki gibidir.

Sonuç: Korkut Özal, gecikmiş bir mektupla, yazdığım halde ne yapacağını benden sordular. Beklemek elbette ki susmak demektir.

Oğuzhan Asiltürk'te *"Hep senin işinle mi uğraşacağım"* dercesine sustular.

SUSMAK MI, KONUŞMAK MI?

-Konuşarak nereye ulaşabilirim?

-Tekzip daha mı iyi olurdu?

-Adalet önünde hesaplaşma

Kitabımda sık sık tekrarladığım üzere, Türkiye'de belli çevrelerin başlatarak sürdürdükleri, kontr-gerilla kampanyasına hedef olarak seçildiğim anlaşılmıştı.

Eski bir general olmam, Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanlığı ve MİT İstihbarat Başkanlığı görevini yapmam dolayısıyla Türk Silahlı Kuvvetlerini ve MİT'i yıpratma amacını taşıyan böyle bir kampanyaya araç olarak seçilmekle hakkımda yazılan ve başlangıçta ima üslûbu taşıyan yazılar daha sonra açık hükümler içeriyordu.

İtiraf etmeliyim ki, yalan ve iftira niteliğindeki bu yazılandan üzüntü duyuyordum.

Tekrarlayalım, devlete hizmet etmenin dışında, bu çevrenin kavram kargaşası ile oluşturduğu kontr-gerilla işlemleri ile uzaktan, yakından ilişkimiz yoktu. Üzüntümün büyüklüğü de bundan ileri geliyordu.

Bu durumda ne yapmalıydım? konusunu kendi kendime düşündüm. Çevremde eş ve dostla, arkadaşlarımla tartıştım.

Daha önce de ifade ettiğim gibi, kampanyanın bir döneminde devlette görevli olduğum için, görev İlişkilerim olan yetkililere danıştım. Konuyu kendileriyle tartıştım.

Çevremden bazıları, *"Bırak yazsınlar, herkes seni bilir. Hakkında yazılanlardan ötürü, üzerinde kamuoyunun dikkatleri toplanır, bunun ilerde sana faydası olur."* diyordu.

Bazıları ise, *"Basında çıkan bu yazılarla hiç ilgilenme, ilgin önce tartışma sonra polemiğe dönüşür. Sanki yazılanlar doğruymuş gibi bir intiba vermiş olursun. Basınla uğraşmak kolay da değildir."* demişlerdi.

Belki tekrar etmiş olacağım, zamanın İçişleri Bakanı ise, *"Sayın Akyol, biz seni de yazanları da, maksatlarını da biliyoruz. Bu yazılar sizden bir şey eksiltmez. Tersine toplumun çok büyük bir kesiminde ayrıca değer kazanırsınız. Tekzip etmeye gerek görmüyorum."* diye önerisini açıklamıştı.

Danıştığım bazı kişiler ise, haberin yayınlandığı gazetelere yasal hakkımı kullanarak tekzip göndermemi tavsiye ediyorlardı.

Bir şeyler yapmaklığım lâzımdı. Susmayı doğru bulmuyordum.

Yasal hakkımı kullanarak, hukukî yol ve yöntemimi de öğrenmek suretiyle söz konusu gazete ve dergilerde tekzip yayınlatmam mümkündü. Bu yol bana uzun, zaman alıcı, hem de çapraşık görünüyordu. Üstelik de yazarlar, bana nazaran büyük bir avantaja sahip olarak, sütunlarını sözlerimi değiştire değiştire her zaman kullanabilecekleri halde, hele konu polemiğe çevrildiğinde, bunun sürekli bir tarafı olmam da mümkün değildi.

Ayrıca, yazarlar dışında bir de TBMM kürsülerinde konuşanlar vardı.

Yazılar da hukuki ölçüler içinde suç unsuru tesbit eder etmez konuyu adalet önüne götürebilirdim.

Ama, ben ilkin yazan ve söyleyenlerle yüz yüze görüşme yöntemini tercih ettim.

Düşünüyordum ki, kendileriyle görüştüğümde özür dilemeseler bile, kampanya konusuyla ilişkimin olmadığını kanıtlar ve yazılanların bir yanılgı olduğunun ifade edilmesini kendi kalemlerine bırakabilirdim.

Diğer taraftan, iddialar benim devlet hizmetlerinde üstlendiğim görevlerle ilgili olduğundan, yaptığım işler de açık ve ortada bulunduğundan, ilgili mercilerin konuya sahip çıkıp ikinci taraf olarak kamuoyuna açıklama yapmalarını beklemeye de karar verdim.

Önceki bölümde belirttiğimiz gibi, bu süre uzadı.

Yetkilileri kamuoyuna açıklama yapmaları için göreve davet ettim. Bu arada, basınla ilgili düşüncemi yürürlüğe koymak üzere, hatırladığım kadarı ile görüşme isteğimi ilkin Cumhuriyet Gazetesi yazarı Uğur Mumcu'ya ilettim.

İfade etmeliyim ki, muhatabım isteğimi kabul etti, bekletmedi, zaman ayırdı. Görüşmemizi çalıştıkları ANKA Ajansı'ndaki bürolarında yaptık.

Bana dönük yazılarını hazırlarken, isim vermemekle beraber kaynak olarak bir albaydan yararlandığından bahsetti.

Yazılarında kesin olarak ve noktalayarak bir ifade kullanmadığını, bunun yerine düşüncelerini daima bir soru şeklinde ortaya koyduğunu belirtti.

Bana göre, şöyle veya böyle bir üslup suyu bulandırmaya yetiyordu. Üstelikte hukuk açısından güvenceli bir yöntemdi.

Kendisine, iddialarla ilişkimin bulunmadığını, örneğin 12 Mart döneminde Lüleburgaz'da tümen komutanı olduğumu, 1973'te ordudan ayrıldığımı, bir yanılgının söz konusu olduğunu ifade etmeye çalıştım.

Bu görüşmemiz sonunda bir kanaate varmış olacaktı ki bana, *"Paşam madem böyle, biz de düzeltiriz."* dediler.

Çok medeni ilişkiler içinde ayrıldık.

Uğur Mumcu, bu görüşmemizden sonra beni hedef alan yazılar için bir düzeltme yayınlamadı. Ama, o tarihten sonra yazılarında benden bahsetmedi.

Daha sonra, Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Müşerref Hekimoğlu'nu ziyaret ettim. Gazetede çıkan yazılardan bahsederek yanılgıyı kanıtlamaya çalıştım.

Hekimoğlu gazetede *"Anka… Anka… Anka…"* diye başlık taşıyan haber nitelikli toplu yazıların altında 4-5 imza bulunduğunu, özellikle benden bahseden yazıların kendisine ait olmadığını açıkladıktan sonra, ama arkadaşlarım nezdinde anlattıklarınızdan bahisle durumun açıklığa kavuşturulması için size yardımcı olacağım, dediler.

Lütfedip bana zaman ayırmışlardı. Teşekkür ederek ayrıldım.

Bu defa, Yedigün adlı dergide Nimet Arzık'ın hakkımda yazı yazdığını, mutlaka okumam gerektiğini söylediler.

Yazıyı bulup okudum. Bu yazı *"Ziverbey Köşkü"* başlıklı bölümde sunduğum yazı idi.

Orada ifade ettiklerimi burada tekrarlamak istemiyorum.

Nimet Arzık'tan, yanımızda İçişleri Bakanlığı Basın Müşaviri Hayat İlhan'ın da yer aldığı konuşma sonunda, yapılan yanlışlığın düzeltileceği vaadini almış bulunuyordum.

Aslında söz konusu edilen haber yazıda hukuk diliyle (suça azmettirme suçu) işlenmiş olmasına rağmen, gördüğüm anlayış karşısında mahkemeye başvurmak yolunu takipten vazgeçmiştim.

Hakikaten, Nimet Arzık Yedigün dergisinde aynı sütunda değil fakat Barış gazetesinde vermiş olduğu söz gereği bir düzeltme yazısı yayınladı. Sanırım o tarihlerde çalışma yerini değiştirmişti.

Okurlarım bu düzeltme yazısını da Ziverbey Köşkü başlıklı bölümde bulmuş olacaklardır.

Nimet Arzık, yaptığım basın toplantısında bu hususu belirtmem üzerine, önce de ifade ettiğim gibi hakkımdaki yazılarına devam etti.

13 Kasım 1977 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan bir yazıda CHP'li Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun beni hedef alan beyanlarını okuyunca, gazetenin Ankara Bürosu Müdürü ile görüştüm.

Mumaileyh, bu iddiaları düzeltecek şekilde hazırladığım bir yazıyı yayınlamayı kabul etmedi.

Basında bazı kalemlerce hakkımda yürütülen kampanya verdiğim uğraşa rağmen devam ediyordu. Kampanyaya bir de milletvekili katılmıştı.

Bu defa yöntem değiştirerek basın toplantısı yapmaya karar verdim. Bu benim hayatımda ilk defa ele alacağım bir iş olacaktı.

Eski bir gazeteci olan bir yakınımın önerisi ve yardımı ile bu basın toplantısını 7 Aralık 1977 günü Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin Gaziosmanpaşa'daki salonunda yaptım.

Bu maksatla salon için bir miktar ödemede bulunmam da gerekti.

Anlaşmamız gereği, bir gün öncesinden gelecekleri davet etme işi Gazeteciler Cemiyeti Sekreterliğine ait olacaktı. Toplantı saatinde yeterince basın temsilcisi olduğu halde, yaptığım basın toplantısına basında genellikle yer verilmemişti.

Bunu, şikayetimin büyük ölçüde gazetecilerden olması sebebine bağladım. Bu konudaki tek haber Barış gazetesinin 8 Aralık 1977 tarihli nüshasında yayınlandı. Bu haberi aşağıda sunuyorum.

"Akyol söylentileri yalanladı

İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi eski başkanı emekli tümgeneral Cihat Akyol, dün bir basın toplantısı düzenleyerek, basında çıkan (12 Mart harekâtına katıldığı, işkence olaylarına karıştığı ve kontr-gerilla uzmanı olduğu) yolundaki haberleri yalanladı.

Akyol, bana kontr-gerilla uzmanı veya lideri denilmesi, bilgisizlikten de öte, beni güncel bir konu olan işkencecilerin de arasına sokarak, belli bir hedefe göre araç yapılmam ve belli bir gayeye ulaşmak üzere, yıpratılmam için kamu oyuna sunulmuş adi bir oyundur dedi. (Yavuz Yüksel).

Konu Basından TBMM'ye Aktarılıyor

Aralık 1977 ayı sonlarına doğru Cumhuriyet Senatosunda *"Güvenlik ve eğitim özgürlüğü"* konulu genel görüşme sırasında CHP'li Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, Ocak sonlarına doğru da TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda Milli Savunma, İçişleri ve Gençlik-Spor Bakanlıklarının bütçeleri görüşülürken gene Niyazi Ünsal ve CHP'li İzmir Milletvekili Süleyman Genç tarafından hakkımda yalan, yanlış ve iftira biçiminde bir takım iddialar ileri sürüldüğünü bazı gazete muhabirlerinin telefonla haber vermelerinden ve basında çıkıp da haberdar edildiğim yazılardan öğrendim.

Muhtemelen büyük bir yanılgıyla veya kasıtlı olarak bu iddiaları ileri süren parlamenterleri tanımıyordum.

Haklarında bilgi almak üzere ekserisi tabii senatör olan bazı parlamenterlerle görüştüm.

Adlarını söyleyince yüzleri ciddileşiyordu. Önerilerine gelince:

"Süleyman Genç'le belki görüşülebilir. Ama Niyazi Ünsal'la görüşmek ve kendisine bu konuyu anlatarak ikna etmek mümkün değil." diyorlardı. Mumaileyh hakkındaki kanaatler adeta bir yılgınlık şeklinde tezahür ediyordu. Burada çok enteresan bir durumla karşı karşıya bulunduğumuzu ifade etmeliyim.

Bir parlamenter adayını ilerisini gerisini düşünmeden seçiyoruz. Sonra da, kendisini konuşmaya layık görmüyoruz. Konuşulamaz diye niteliyoruz.

Söz konusu senatör Erzincanlı olmakla benim hemşehrimdi. Memleketimin senatörü idi. Kendisiyle konuşmaya karar verdim. Böylece tanışmış da olacaktık.

Bu kişiye gönderdiğim, görüşme talebimi içeren mektubumun örneğini aşağıda sunuyorum.

Ankara 2 Ocak 1978

Sayın Ünsal Bey,

Geçen ay sonlarında senatoda yaptığınız konuşmada benden de bahsettiğinizi öğrendim.

Meclis tutanağını görmedim. Hangi kaynaktan yararlandığınızı bilmiyorum. Bir arkadaşım benim bir makaleme atıf yapan bir kitaptan bahsetti.

Aldığım bilgiye göre, büyük bir yanlışlık ve bana karşı haksızlık yaptığınız anlaşılıyor.

Konunun açıklığa kavuşması için sizinle tanışmamızda ve görüşmemizde yarar görüyorum. Hemşehri olmamız bu arzumu ayrıca çoğaltıyor.

Bunu davet bildirgesi olarak sunuyorum. Siz davet ederseniz hemen gelirim.

Bilvesile selamlar.

Cihat AKYOL

Mumaileyhe görüşme isteğimi aynı zamanda kendisini tanıyan bir arkadaşımla da ulaştırdım.

Niyazi Ünsal, görüşmek için önerdiğim iki şekli de benimsemeyerek, yanında bir de arkadaşı olduğu halde, bir lokantada öğle yemeği yemeyi istedi. Evet dedim. Böylece Kavaklıdere'deki Rıhtım Lokantasında 3 kişi bir araya geldik.

Yemekten önce, kendisine kısa bir soru yönelterek konuyu açtım.

Dedim ki, siz konuşmalarınızda kaynak olarak aldığınız anlaşılan benim Silahlı Kuvvetler dergisinde yayınlanan makalemi okudunuz mu?

Cevap - Hayır okumadım.

Ben devam ederek:

- O halde nasıl olurda bu makaleden işinize geldiği gibi sözcükler alıp ters yorumlayarak kamuoyuna sunuyorsunuz? Bu hem doğru olmaz, hem de haksızlık olur.

Cevap - Ben insan ölse bile, mezardan kemiklerini çıkarıp hesap sorarım.

Bu sözü, hele söylenmesi doğru olmayan sofra başında anlamam ve yorumlamam mümkün değildi. Yan yana gelmekte yanlış adım attığımı kendisini bana tanıtanlara hak vererek anlamıştım. Gerçekten kendisiyle insani ve medeni ölçüler içinde konuşmak mümkün değildi.

Daha sonra çantasından 38 sayfalık meclis tutanağı çıkarıp ortaya koydu. Bazı yerlerini okudu. Zaptı incelemek üzere istedim. Bana verdi. Ben de yemekten sonra, vestiyere bıraktığım paltomun cebimdeki yaptığım basın toplantısı metnini vermeyi vadettim.

Mumaileyh, daha sonra verdiği bir demeçte bu buluşmamızı da istismar etti. Basında bir takım yanlış yorumların yapılmasına sebep oldu.

Niyazi Ünsal'ın bana verdiği zapta göz gezdirirken bu senatörün TBMM kürsüsünden açıkça kürtçülük ve bölücülük yaptığını üzülerek okudum. Anlıyordum ki önü boş bırakılmıştı.

Bu sebeple de kahraman edası takınıyor ve boyundan büyük laflar söyleyebiliyordu.

TBMM'de parlamenterlerden bazılarının benimle ilgili ithamlarda bulunduğunu Hürriyet gazetesinden Bülent Erandaç'tan öğrendim. Benimle mülâkat yapmak istiyordu.

Söylenenlerden haberim olmadığını, bunu ancak gazetelerden yarın okuyarak öğrenebileceğimi söyledimse de, Erandaç görüşmede ısrar ediyordu. İsteğini kabul ettim.

Bir de foto muhabiri ile evime geldi. Adlarını da vererek malûm CHP’li bazı parlamenterlerin Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda ağır ithamlarda bulunduğunu tekrarladı. İlâveten şunları söyledi:

"Paşam, anladığım kadarı ile siz çok yalnızsınız. Karşı partilerden de sizi tutan yok. Ama bence en önemlisi Türk Silahlı Kuvvetleri de sizi tutmuyor."

Bu genç gazeteci böylece çok önemli ve sırası gelmişken üzerinde durmam gereken bir hususa temas etmiş oluyordu.

Bu ifadenin doğru ve benim de katıldığım bir tarafı vardı.

Nitekim, kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin, yaptığım devlet hizmetleri ve görev yerlerinden kaynaklandığı açık olan iddialarına karşı bu devlet kuruluşlarının konuya açıklık getirmek suretiyle bana sahip çıkmadıklarını yeri geldikçe söyleyip geliyorum.

Özellikle *"Resmi makamlar susuyor"* bölümünde bu hususu ifade etmeye çalıştım. Sergilenen örneklerde görülmüş olacağı üzere, mezkur devlet kuruluşları bu aşamada kendilerini bile savunmamışlardır.

Bu o zamanki bazı yöneticilerin basiretsizliklerinden doğan kararları ile ilgili bulunuyor.

"Konunun gizliliği var, açıklama yapmayalım. Açıklama yapıp polemiğe girmeyelim. Açıklama yaparak karşı tarafa değer vermiş oluruz. Aslında iddia mühimsenecek bir şey değil, kimsenin inanacağı da yok." gibi ifadeler bu yöneticilerin çevresinden bize kadar gelen söylentiler.

Biz bu yöneticilerin menfi tutumlarının gerekçeleri olan bu ifadelere elbette ki katılmıyoruz. Söylenenlerin önemsenmemesinden kampanyanın maksadının kavranmamış olduğu anlamına geldiği açıktır.

Nitekim, örneğin Genelkurmay Başkanımız değiştikten sonra konunun ne derecelerde doğru ve ciddi olarak ele alındığı Org. Sayın Kenan Evren'in izahatlı demeç ve açıklamalarında görülmektedir.

Binaenaleyh, devletin temel direği olan Türk Silahlı Kuvvetlerinin kendisini yıpratmayı amaçlayan böyle bir kampanya karşısında hareketsiz kalabileceğini düşünmek elbette ki yanlış olacaktır.

Siyasi partilere gelince:

Bana bir parlamenter demişti ki: *"Mecliste bilinen bir kaç kişi bir şeyler söyleyip duruyor. Ama bunlara kulak veren ve sözlerine önem veren yok."*

Başlangıçta kısmen bu tutum, kısmen de konunun yeni ve yabancı olmasından dolayı zaman kaybedildiği açık.

Ama ya sonraları? TBMM'de Adalet Partililerin karşı çıkışları ile bu partinin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in kampanyayı yönetenlerin oyunlarını bozan konuşmaları, MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in devletten yana olan demeçleri olumlu gelişmeler olarak mütalâa edilebilir.

Kaldı ki, şahsımıza yöneltilen bu ithamlar karşısında her şeyden önce kendime güveniyor, belli çevrelerin dışında sağduyulu olduğunu bildiğim milletime güven duyguları ile konunun açıklığa kavuşacağı inancını taşıyordum.

Heyecanını ve duygularını takdir ettiğim, evime kadar gelen bu genç gazeteciye yeni bir mülakat için gerek olmadığını söyleyerek, basında maalesef bütünü ile yayınlanmayan önceki basın toplantısı metninden verdim.

Erandaç'ın bazı küçük sorularını cevaplandırdım.

Ayrıca şunları söylediğimi hatırlıyorum:

"Ben kontr-gerilla kampanyasını ortaya atıp yürütenlerden çok, bu konuda açıklama yapmaktan kaçınan devlet sorumlularını kusurlu buluyorum. Vatanperverlik çekinmeden gerçekleri açıklamaktır.

Kontr-gerilla konusunda kavram saptırması ile haksız suçlamalar yapılmaktadır.

Başbakanın konunun üzerine gitmesini, gerçekleri ortaya çıkarmasını ve kamuoyuna açıklama yapmasını istirham ediyorum."

26 Ocak 1978 tarihli Hürriyet Gazetesi1'inci sayfasında manşet olarak *"General Akyol, Ecevit'e çağrı yaptı"* diye haber veriyor, Erandaç'a sunduğum önceki basın toplantısı metnini bütünü ile sütunlarına alıyordu.

Ters yorumlara yol açabilecek büyük değişiklikler yapılmadan bu mülakatın yayınlanmış olmasından memnun olmuştum. Erandaç'ı telefonla arayarak kutladım ve Hürriyet gazetesine teşekkürlerimi sundum.

Erandaç memnun olmuştu. Bana *"Gördünüz mü Paşam, ben büyük gazeteciyim"* diyordu. Başarısının devamını diledim.

27 Ocak 1978 günü yapacağım ikinci basın toplantısı için hazırlanıyordum.

Dışarda çok değer verdiğim, gelecek için ümit vadettiği halde, 27 Mayıs sonrası döneminin çalkantıları içinde Kur. Alb. olarak emekliye ayrılan, ağabey saydığım, arkadaşım Memduh İnceoğlu'na rastladım.

Merhabadan sonra sözü aldı ve başladı konuşmaya: *"Cihatcığım iyi ki rastladım, irtibat kurmaya çalışacaktım. Ben senin huyunu, karakterini iyi bilirim. Tertemiz ve şerefli yaşamın içinde sataşmalara dayanamayıp hemen ortaya çıkıyorsun. Gene de çıkarsın. Politikanın çamur olduğunu bilmiyor musun?*

Adamlar kontr-gerilla diye bir şey uydurdular. İlgililer, yetkililer, herkes susuyor. Yalnız başına bu işin üstesinden gelemezsin.

Uydururlar, sahte belgeler yaparlar, konuyu sana yapıştırırlar. Gel, mutlak haklı da olsan, ki olduğunu biliyorum, tartışmaya karışma."

Beni gerçekten seven bu tecrübeli muhatabımın içtenlikle söylediğine inandığım sözlerini dinlerken kafamda bu ifadeleri teyit eden örnekler canlanmaya başlamıştı.

Rahmetli büyük asker ve devlet adamı Mareşal Fevzi Çakmak'ın politik maksatlar uğruna yıpratılmak üzere TBMM kürsüsünden komünistlikle suçlandığım hatırlamıştım.

Bu, kimsenin inanmayacağı bir iddia idi. Fakat çok güzel hazırlanmış bir senaryo içinde ortaya atılmıştı. Çamur yeni Türkiye Cumhuriyeti Devletinin banilerinden biri olan bu büyük askere ve memleket evladına atıldıktan sonra....

Saldırılar karşısında hareketsiz kalmamı tavsiye eden bazı arkadaşlarım da devlet görevlilerinin bilerek susmalarını delil olarak göstererek meşhur *"İlahlar kurban istiyor"* sözünü hatırlatıyorlardı.

Bütün bu uyarılara rağmen, tekrar basın toplantısı yapmaya karar verdim. Bu defa toplantıyı 27 Ocak 1978 günü evimde yaptım.

Bu toplantıya öncekine göre daha çok davetli gelmişti.

Tartışmanın kamuoyunda çok hareketli bir noktaya ulaşmış olmasından ötürü gazeteci konuklar çok ilgili görünüyorlardı.

Böylece yaptığım bu ikinci basın toplantısında söylediklerimiz az veya çok, ama hemen hemen bütün basında yer alıyordu.

Bu toplantı ile ilgili haber gazetelerden birinde şöyle yer alıyordu:

"Emekli Korgeneral Cihat Akyol, kendisinin kontr-gerillanın kurucusu olmadığını söylemiş, hakkında ileri sürülen iddiaları reddetmiştir. (Recep Tanıtkan)

Akyol, kontr-gerilla iddialarını yalanladı.

Barış Haber Merkezi

"Emekli general Cihat Akyol, dün evinde düzenlediği basın toplantısında son günlerde kontr-gerilla kurucusu olduğu yolunda yapılan iddiaları

yalanlamış ve konunun resmi makamlarca açıklığa kavuşturulmasını istemiştir.

Yasal haklarını kullanarak adalet mercileri önünde iddia sahipleri ile hesaplaşacağını ifade eden Akyol, ordudan emekli olarak ayrılması için solcu olduğu şeklinde kulis yapıldığını, bugün de boy hedefi halinde sağcı olarak takdim edildiğini söylemiştir.

Sağcı ya da solcu olmadığını belirten Cihat Akyol şöyle konuşmuştur:

Özgürlükçü demokrasiye sahip olan ülkemizde, hukukun üstünlüğü prensibi yürürlükte bulunduğuna göre, yasal haklarımı kullanarak çok inandığım ve güvendiğim adalet mercileri önünde, iddia sahipleri ile hesaplaşacağım."

TBMM'de bana yöneltilen yalan ve iftiradan ibaret kasıtlı ithamlardan dolayı iddia sahipleri ile bunun ötesinde polemiğe girmeyecektim. Bu hususu basın toplantısında kesinlikle açıkladım.

Buna karşılık iddia sahipleri ile mahkeme huzurunda karşılaşacaktım.

Arkadaşlarımdan Ankara barosunda bir avukatı önerenler oldu. Solculara, CHP’ye, Ecevit'e ve çevresine yakın olduğunu da söylediler. Özgeçmişi bu dava için bana uygun görüldü. Tanıştık konuyu biliyordu. Ayrıca beni de dinledi.

Hazırladığım belge ve bilgilerden oluşan dosyayı kendisine verdim.

Avukatımı soran bir gazeteciye adını verdiğim zaman bana *"Ama paşam…* " dedi ve bir şeyler daha eklemek istedi, sonra vazgeçti.

Ne demek istediğini ben anlamıştım.

Öyle ya, kontr-gerilla kampanyasını solcular açmış, yürütüyorlardı. Bu kampanya için beni araç olarak seçen onlardı. Beni suçlayan parlamenterler de CHP'nin aşırı sol kanadındandı.

Benim dava ise, açık seçik yalan ve iftiradan ibaret olan bir suçlama için açılacaktı. Bunu yürütmek ise bana göre çok kolaydı.

Bu sebeple hatta düşünebildiğim bazı ayrıntıları yüzünden avukatlığımı ismini mahfuz tuttuğum kişi yapabilirdi.

Mumaileyh davayı en kısa zamanda açacağını söyledi. Ama dediğini yapmıyordu. Bir ara çok garibime giden bir önerisi oldu. Şöyle diyordu:

"Paşam, ben size yardımcı olurum. Kimse bilmiyor. Bu kontr-gerilla konusunda bir gazeteye ve meselâ Cumhuriyet'e yazı yazın. Ama eğer siz isminizin açıklanmasını istemiyorsanız hazırlığını bana verin, kendi imzamla yayınlarım."

Davanın açılması zamanını çabuklaştırmak için yazıhanesine uğradığım bir gün konuşuyorduk. Bana dedi ki *"Geçen gün parti merkezinden bir yetkili aradı. Uğur Alacakaptan. Bu Cihat Paşa da nereden çıktı? İşler iyice karışıyor, sen onu oyala."*

Belki başka maksadı da olabilirdi. Ama ben bu beyanın mumaileyhin ağzından kaçtığını sanıyorum.

Dosyayı istediğimde memnuniyetle iade etti. Bu defa hukukçu arkadaşlarımın yardımı ile ciddi olarak avukat araştırması yaptık.

Belirlediğim avukatlar, davamı memnuniyetle alacaklarını ve fakat dava edeceklerimizin parlamenter olmaları sebebiyle dokunulmazlık taşımaları yüzünden açılacak davanın retle sonuçlanacağını söylediler. Esasen parlamenterler için ceza davası ikame edilemezmiş, manevi tazminat davası için şimdiye kadar toplanan isnat, yalan ve iftiralar yeterli değilmiş. Parlamenterler görevleri icabı mecliste söylediklerinden sorumlu tutulamazmış. Bu konuda bir de içtihat kararı varmış vs....

Kanaatler genelleşince, üzülerek de olsa, benim için durumu kabul etmekten başka yapacak bir iş kalmıyordu.

Basın toplantısından kararımı bildirdiğim halde, bu sebeple parlamenterler aleyhine dava açamamıştım.

Arkadaşlarımdan beni üzmemek için sadece *"Niçin dava açmıyorsun? "* diyenler oldu. Bunlar ikna etmekliğim için uzun uzun anlatmam gerekiyordu.

Bir şey yapılamazdı. Mevzuat ve içtihadın önünde durmuştum. Aradan yaklaşık bir sene geçti.

TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda İçişleri Bakanlığı 1979 yılı bütçesi görüşülürken, 21 ve 22 Ocak günlerindeki müzakerelerde CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, çantasında her zaman hazır tuttuğu konulardan biri olarak *"Kontr-gerillayı"* gene gündeme getiriyor. Bana dönük ithamlarını bu defa Yargıtay içtihat kararı kapsamına girmeyecek ve bardağı da taşıracak biçimde tekrarlıyordu.[100]

Yeni avukatım da konuyu takip etmiş, birbirimizi adeta aynı anda aradık. Ve müşterek kararımızı yürürlüğe koyduk. Manevi tazminat davası açıldı.

Aslında, bu parlamenterin seçim devresi yaklaşmıştı. Seçilemeyeceği söyleniyordu. Nitekim seçilemedi. Bu durumda süresi içinde ceza davası açmak üzere başvurmamız da mümkündü.

Tanıdığım hukukçu dostlarım, sonunda ertelenip paraya çevrilecek bir ceza için sanıkla karşılaşmamı uygun bulmadılar. Biz de bu kanaate iştirak ettik.

GÜNDEME GETİRİLEN MAKALEM

-Okumadan fetva çıkaranlar

-Makalem meslek içi bir yayındı. Bunda düşmana dönük askeri bir konu işleniyordu

-Alınma ve gocunmanın sebebi olmalıydı

-Kampanyadan sonra, yazdığımı daha çok beğendim

-Türkiye'de devletçe yasaklanmasına rağmen gerilla yayınları çoğalıyor, sol çevreler kontr-gerilla yayınlarına karşı aşırı bir hassasiyet gösteriyorlardı.

19 Mayıs 1977 tarihli Barış gazetesinde Nimet Arzık şöyle yazıyordu:

"Geçenlerde Sayın Cihat Akyol'un, biliyorsunuz şimdi içişleri Bakanlığının Sivil Savunmasının başındadır, ne ilginç bir yapıtı arkadaşlarımın eline geçmiş, bana da yollayacaklar.

(Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât) Ne cart cart kitap adı.

İnsan midesine süngü, sırtına bıçak yemiş gibi oluyor, sadece.

Uy babam uy, sadece adından öldüm bu kitabın uzman olduğun konuda, gene bir yapıt döktürsene Cihat Akyol, okuyalım, okuyalım da ışınlanalım."

Hemen ifade edeyim ki, bir bayan yazarın kaleminden çıkan ve çok yadırgadığım bu yazının üslubu üzerinde durmayacağım. Benim görevim de değil.

Yazar, kitap ve yapıt dediği bana ait bu yazıyı okumadan, hatta görmeden, arkadaşlarından sadece adını duymuş olarak hüküm veriyor, fetva çıkarıyor, ismine tutulmuş, peşin hükümlü olduğu anlaşılıyor. Görevi herhalde böyle yapmak olmalı.

Düşmanı inceleyen meslek içi bu yazıdan Nimet Arzık'ın bu derecelerde algılanmasını anlamak mümkün değildir. Çünkü iyi biliyorum ki, Türk vatandaşlarından hiç birisi hıyanet yoluna sapmadıkça, memleketinin düşmanı dolayısıyla silahlı kuvvetlerin hedefi olamaz.

Sadece ismi üzerinde bu kadar korkutucu şeyler yazılan bana ait bu yazı hakkında değerli okurlarıma elbette ki açıklama yapmam gerekiyor.

Söz konusu edilen bu yazım, bir kitap veya bazılarını dediği gibi bir broşür olmayıp, benim 1971 yılında Tümgeneral iken Silahlı Kuvvetler dergisinin 237'nci sayısında ve bu sayının eki olarak yayınlanan mesleğimle ilgili bir makalemdir.

Arzık, okumasa bile, makalenin adını doğru tesbit edebilmiştir. *"Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât"*.

Türk Silahlı Kuvvetlerimizin aynı ismi taşıyan bir de talimnamesi vardır (ST-31-5, Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât).

Türk Silahlı Kuvvetlerinin resmi yayınlarından olan bu talimnameden aldığımız ve makalemize koyduğumuz bu adın yazara süngü ve bıçağı hatırlatmasını, bu sebeple öldüm demesini gerçekten anlayamadım.

Bu yazımızın giriş kısmının bitiminde, 4 ncü sayfada, *"Bu makalemizde amacımız, incelemeye değer bulduğumuz (Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât) konusunda okurlarımıza genel görüşlerimizi sunmaktır"* demiş olmamız, sanırım yazımızın kitap veya broşür olmadığını kanıtlamaya yetecek mahiyettedir.

Kaldı ki, Silahlı Kuvvetler dergisinin makalelerden oluştuğu bilinmektedir. Tabii bunu okumadan isme göre fetva kesenler bilemezler.

Makalemiz, Genelkurmay Başkanlığı bünyesindeki Silahlı Kuvvetler dergisi yayın kurulunca beğenilerek yayınlanmıştır.

Usulüne göre sahibine ücret ödenmiştir. Yani yayın hakkı satın alınmıştır.

Söz konusu yazımız başından sonuna kadar okunduğu zaman görülecektir ki, konu somut askeri bir konudur. Verilen misallerin harp tarihinden, yapılmış muharebe örneklerinden alınmış olması, anlamak istemeyenlerin bile gözlerinin önüne harpte geçen olayları sergilemek suretiyle yazımızın mahiyetini vurgulayacaktır.

Makalemizin yazılış maksadı, bunun Silahlı Kuvvetler dergisinde yayınlanmasından bellidir. Bu yazımızın, normal muhatabı olan asker

okuyucularım için yararlı olduğunu 1976'larda bir konferans vermek üzere Harb Akademileri komutanlığına gittiğimde çok değer verdiğim bazı büyüklerimden duymakla memnun olmuştum.

İlgili makamların makalem hakkındaki beğenisi ise devam etmektedir.

Kitabımızın genel girişi mahiyetindeki bölümünde, kontr-gerilla kampanyasının hedef, araç ve yöntemlerini açıklarken ifade ettiğimiz gibi, malûm çevreler değil benim makalem, devletin ve Silahlı Kuvvetlerin gizlilik dereceli belgelerini de ele almak suretiyle üzerinde ters yorumlar yaparak hedeflerine ulaşmaya çalışmışlardır.

Yanılmıyorsam, Türkiye'nin tarihinde ilk defa askerî konular bu kampanya içinde iç politikaya malzeme yapılmak istenmiştir.

Vereceğim bazı örneklerde açıkça görüleceği gibi, benim Silahlı Kuvvetler Dergisinde yayınlanan, muhatabı asker okuyucularım olan, somut askeri konulu bir meslek içi yayın niteliğindeki bu makalem, için de değişik ve maksatlı yorumlar yapılmıştır.

Bu sebeple, örnekler ve bunların içindeki yanlış, isnat ve iftiralara geçmeden konunun yabancısı saydığım ordu dışındaki okurlarım için makalemizin maksadını kısaca açıklamada yarar görüyorum.

Bu meslek içi yazımızla:

a. Muharebede Gayri Nizami Harp yapacak birlik ve kuruluşlarımıza düşmanın mukabil tedbir olarak neler yapabileceğini incelemeye çalıştık. (Tıpkı tankçılara tanksavarın, havacılara uçaksavarın öğretilmesinin amaçlandığı gibi). Bu bilgiler sözü edilen birlik ve teşkilâtımızın hazırlığı ve planları için çok lüzumludur.

b. Düşmanın Gayri Nizami Harp yapması halinde, buna nasıl karşı konulabileceğini araştırdık.

İşte kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin gündeme getirdikleri makale yukarıda da kısaca sunduğum amaçla kaleme almış olduğum makalem oluyor.

Bakınız, her şeyi ile açık ve ortada olan bu makalem için neler dediler, neler yazdılar?

Milliyet gazetesi yazarlarından Örsan Öymen, Politika Kazanı sütununda, 1977'lerde *"Zalimin zulmüne sünger çekilmez"* başlığı ile başlayan yazısında şöyle diyor:

"Mukavemetin en verimli tohumunun zulüm olduğu bilinmelidir.

Mart 1971'de Milli Savunma Bakanlığınca yayınlanan bir broşürden alınmadır bu cümle.

(Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât) başlığını taşıyan bir broşürden.

12 Mart süngülü hukuk düzeninin anarşistlere karşı mukavemette bu tohumu nasıl kullandığı biliniyor.

Kontr-gerilla sorgu evleri, özel bilgi unsurları, bürolar..."

Öymen, Milliyet gazetesinde bazen sütun komşusu olduğumuz için olacak, yazısında adımı vermeme inceliğini göstermiş gibi görünüyorsa da Nimet Arzık'la iş bölümü yaptıklarını söylemek daha doğru bir tahmin olacak. Filhakika yukarda da işaret ettiğimiz gibi, Arzık ismimden bahsederek makalemi adıyla gayet sansasyonel bir şekilde basında gündeme getirdiği için Öymen bu tekrarı yapmıyordu.

Hemen ifade edeyim ki, Öymen kendisinin de belirttiği gibi, makalemden bir cümle almış. Üstü yok, altı yok.

Bunu gazete okuyucusu bilmeyeceği için yapılan yorum hatasını da anlamayacak ve takdim edenin etkisi altında kalabilecektir.

Yazarın makalemizden aldığı ve sözünü ettiği bu tek cümle hiç bir zorlama yorumu gerektirmeyecek kadar doğrudur.

Tarihte, halktan oluşan mukavemet hareketlerinin sebebi zalim idare ve diktatör değil midir?

Zulüm yapılan çevrede mukavemet doğar.

Çok basit bir misalle konu edilen ve bize göre manası ortada olan cümleyi açıklamak isterim.

Bir kediyi köşeye sıkıştırınız. Vuracak gibi hareketlerle onun çevresini daraltınız. Kedi çaresiz kendini savunacak ve üzerinize sıçrayarak sizi tırmalayacaktır.

Burada yaptığınız hareket bir bakıma zulüm, kedinin davranışı ise mukavemettir. Kısaca zulümden mukavemet doğmuştur.

Makalemizde verdiğimiz örnek ise konumuzun askeri oluşundan dolayı 2. Dünya Harbi tatbikatından alınmış bir örnektir.

Konuya açıklık getirmesi bakımından, kitabımızın başındaki bölümlerde de yeri geldiği için bahsettiğimiz bu misâli kısaca aşağıda sunuyorum.

II'nci Dünya Harbinde Alman orduları doğu cephesinde Sovyetler Birliği arazisini işgal ederken, Rus halkı Alman ordularını, kendileri için en makbul ikram maddesi olan tuz ve ekmekle karşılıyordu. Rus halkı Sovyetler Birliği açısından Gayri Nizami Harp için iyi bir vasat durumunda değildi. Halk Rus hükümetine, komünist partisine ve Kızıl orduya karşı antipati besliyordu.

Almanlar ise aranmakla bulunamayacak olan bu durumu değerlendiremediler. Tersine harekât sırasında Rus halkına yaptıkları zulümden dolayı Rus halkını, mukavemete zorladılar.

Rus partizan harekâtının gücü buradan doğdu. Bu ise Almanların yenilgi sebeplerinden birini teşkil eder."

Burada yazarın yanlış yorum yapmasına teknik bir terim olan *"Mukavemet"* sözcüğü ayrıca sebep olmuştur.

Mukavemet, Gayri Nizami Harp literatüründe yer alan bir sözcüktür. Mukavemeti Gayri Nizami Kuvvetleri meydana getiren gerillalar ve yeraltı teşkilatı oluşturur. Bu anlayış içerisinde Örsan Öymen'in kullandığı *"anarşistlere karşı mukavemet"* deyimi yanlıştır.

Devlet anarşistlere karşı mukavemet yapmaz. Tersine devlet anarşist ve teröristlerin meydana getireceği mukavemeti bertaraf eder.

12 Mart dönemine süngülü hukuk düzeni denmiş olmasının cevabını 12 Mart'la ilgili olanlar versinler. Ama makalemizi Türkiye'deki anarşik olaylarla ve anarşistlerle nasıl birleştirirsiniz?

Öymen, bu yorumu ile o tarihlerden itibaren Türkiye'deki anarşik olayların Gayri Nizami Harp niteliğine ulaştığına kâni ise o zaman iş değişir. Bu yargının sunulacağı merci ise hükümet olmalıdır.

Aynı yazar, gene Milliyet Politika Kazanı sütununda, *"Dökülen Kanlar ve Niksar"* başlığı ile yazdığı yazısında da aynı teknikle benim makalemden bir cümle almış, bunun üstüne nerden aldığını bilmediğim cümleler ekleyerek bu karmadan bazı sonuçlar çıkarmaya çalışmıştır.

Böylece bu tarihlerden itibaren kontr-gerilla kampanyasını yürütenler açık açık anarşist ve teröristlerin arkasında yer alarak bunlarla devletin mücadele gücünü yıkmaya çalışmışlardır. Üzerinde önemle durulması gereken husus ise, devletin nedense bu çabaları kaale almayarak inisiyatifi elden kaçırmış olmasıdır.

30 Ocak 1978 tarihli Ulus gazetesinde emekli hakim Albay Emin Değer'in makalem dolayısıyla beni hedef alan bir açıklamasına yer verilmiştir.

İfade edelim ki, bu açıklamada benim makalemden broşür diye bahsedilerek alındığı belirtilen cümleler, kendi maksadına göre özel bir montaj ustalığı içinde sergilenmek istenmiştir.

Örneğin, *"Cihat Akyol ayaklanma kuramını geliştirdi"* şeklindeki yazı başlığı bizim makalemizin başlığı, dolayısıyla konusu ile taban tabana zıttır.

Pek çok kere tekrarladığımız üzere, bizim makalemizin konusu *"Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât"*, Genelkurmay Başkanı Org. Sayın Kenan Evren'in deyimleri ile *"Gayri Nizami Harbe Karşı Koyma"* harekâtıdır.

Biz yazımızda harekât prensiplerini sıra ile a, b, c, gibi fıkralar halinde sunmuş bulunuyoruz. Mumaileyh bu fıkraların tamamını değil, şurasından burasından aldığı cümleleri kendisine göre yeni bir metin haline getirerek sanki benim makalemmiş görüntüsünü vermeye çalışmıştır.

Bir örnek vermek istiyorum.

Biz makalemizin harekât prensiplerini ortaya koyan 5 nci maddesinin (c) fıkrasında şunları ifade etmiştik:

"c) karşı harekâtta gecikmemek lazımdır.

Yukarıda istihbaratın önemine işaret ederken ifade ettiğimiz gibi, bir ayaklanma harekâtı, cephe gerisindeki veya işgal bölgesindeki bir mukavemet harekâtı henüz oluşmadan, mümkünse meydana geliş şartlarını ortadan kaldıracak şekilde çabuk davranmakta fayda vardır.

Gayri Nizami harp örgütleri kuruluş hazırlıkları içinde çok zayıftırlar. Başlangıçta güçsüzdürler. Mahdut ölçüde teşkil edilebileceklerinden düşmanda gerekli ortam meydana gelmeden büyük ölçüde aktif bir harekâta girişemezler.

Üstelik hazırlık safhası çok zamana ihtiyaç gösterir. Bu safhada lojistik destek üsleri yoktur. Aç bırakma tedbirine karşı çok hassastırlar.

Emniyet kuvvetlerinin ikazı, bu durumda karşı koyma harekâtının başarısı için kâfi gelebilir. Aksine, tabiatında gizlilik bulunan ve taktiğinde baskın prensiplerine geniş yer verilen Gayri Nizami Harp kuvvetleri zamanında teşhis ve tesbit edilemezse başarılı mücadele şartlarından biri olan (gecikmeme) prensibi ihlal edilmiş olur. ***Düşman gerilla harekâtını başlattıktan sonra gecikilmiş olacağından Gayri Nizami Kuvvetlerle mücadele zorlaşacaktır.***

Mücadele kuvvetlerinin hareket kabiliyeti, gecikmemeyi temin edecek önemli bir faktördür.

Hatalı bir hareket olarak, gecikmeye sebep olacak diğer bir amil ise Gayri Nizami Harp Kuvvetlerinin başlangıçtaki harekâtının küçümsenmiş olmasıdır."

Yukarıya aldığımız makalemizin bu (c) fıkrasından yazarın aldığı cümleler siyah yazılmıştır.

Görüldüğü üzere, başından sonuna kadar düşmandan bahsedilen askeri konulu bu makalemizden yazarın algılanmasına mana vermek kolay

değildir. Siyah olarak dizilen bu cümlelerin yanlış olduğunu da kimse iddia edemez.

Bizim yazdıklarımızı kısaca *"Yılanın başı küçükken ezilmelidir"* şeklindeki bir ata sözü ile özetleyerek ifade etmemizde mümkündür.

Türkiye'de cereyan eden olaylara çizgiye çok yaklaşmış olmasına rağmen bir isyan veya iç harp denilemeyeceği açıktır. Bu itibarla kapsam bakımından bizim makale mevzuumuzun dışında kalır. Buna rağmen, ve bu aşamada bile eski İçişleri Bakanlarından Hasan Fehmi Güneş'in kamuoyunda müspet intiba bırakan demeçlerinden birinde anarşi ile mücadele için erken davranmak ve yılanın başını küçükken ezmek lâzımdır diyerek aynı görüşü paylaştığını hatırlatmak müddei yazar için kendi kanadından da bir cevap olmaz mı?

Fehmi Güneş'in vurguladığı husus şudur:[101]

"Suç örgütünü hazırlık aşamasında serbest bırakırsanız, örgüt kuruluşunu tamamlarsa, devlet kuvvetleri için giderek büyüyen bir problem haline dönüşür. Ülkemizde de böyle bir olgu söz konusudur. "

Emin Değer'in açıklamasında benim makalemden aldığı diğer cümleler de, askeri konulu ve düşmandan bahseden, makale metni içinde okunduğu zaman, kimsenin yanlış diyemeyeceği ifadelerdir.

Ama mumaileyh, kendisini makalemizde sözünü ettiğimiz düşmanın yerine koymuş, bu cümleden gocunmuş, yazısının sonunda bir de ahkâm çıkarmış *"Bu satırlar bu plânın uygulama aşamalarını göstermektedir. Ve 12 Mart'ın zulüm çarkı da işte bu satırların arasındadır."*

Bu ahkamın makalemizle ilgisinin takdirini okurlarıma bırakıyorum.

Diğer taraftan, anarşist ve teröristlerin harekâtını gerilla harekâtı ve Gayri Nizami Harp sayarak, bu harple mücadele esaslarını özet olarak ortaya koyan makalemizi bu işlere engel sayarak gocunan bu yazarlar, davranışları ile terörizme arka çıktıklarını açık açık ortaya koymuyorlar mı? Ama ne devlet ve ne de kamuoyu o günlerin ortamında bu görüntünün elbette ki farkında olmamıştır.

Bilindiği gibi, bu gibi durumlarda usta hırsız ev sahibini bastırabilmektedir.

Daha önceki bir bölümde de ifade ettiğimiz gibi, emekli hakim Emin Değer, görevi ve ihtikası ile hiç ilgisi olmadığı halde, bu kontr-gerilla konusuna çok eğilmiş görünüyor. Aşağıda sunacağım belge ve bilgiler bu davranışın sebepleri olacak mahiyettedir.

8 Şubat 1978 tarihli Son Havadis gazetesinde (Kontr-gerilla ile ilgili ifşaat) başlığı altında bir haber yazı yayınlandı. Bu yazının ilgili kısımlarını aşağıya alıyorum. Burada emekli bir subayın ifadesi aktarılıyordu.

"Yanılmıyorsam, İlyas Albayrak, ordunun müdahalesinden sonraki dönemde ihtiyaç duyulan kurucu meclis, Anayasal düzen ve devrim hükümeti bünyesinde görev alacak kişilerin kimler olması hususu hakkında gereken materyal ve çalışmaları yapmakla yükümlüydü.

Anayasayı hazırlarken, daha doğrusu yapılacak devrim harekâtından sonra başvurulacak olan Anayasa taslağını hazırlarken, kendisine hakim yarbay Emin Değer, Topçu Pilot Hidayet Ilgaz'ın yardım ettiklerini biliyorum."

Yapılacak devrim(!) hareketinden sonra başvurulacak Anayasa taslağı hazırlığını, mevcut anayasayı tebdil ve tağyire teşebbüs hazırlığı olarak yorumlamak mümkündür.

Bir arkadaşım, şimdi özgürlükçü demokrasiden çok bahseden Emin Değer'in devrim hükümeti(!) taslağı içinde Adalet Bakanı olarak yer aldığını söylemişti.

Yerlerimizin tamamen ayrı oluşu sebebiyle Emin Değer'in Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konulu makalemizi niçin ele aldığı ayrıca anlaşılıyor olmalı.

Bazı yazarlar Türkiye'de sürdürülen kontr-gerilla kampanyasını, ihtilallerini gerçekleştiremeyeceklerin bir intikam harbi olarak yorumlamışlardır.[102]

Emin Değer, kontr-gerilla CIA ilişkilerinden bahsederken 12 Mart harekâtının bile CIA tartından yaptırıldığını söylüyor.

Sadi Koçaş'ın bu konuyu açıklığa kavuşturan ve Emin Değer'in davranışına anlam kazandıran ifadelerini aşağıda sunuyorum:[103]

"Şubat 1971 içinde Ankara'daki dostlarıma veda etmiştim. İstanbul'a göç hazırlığı yapıyordum. Bir gün mecliste ailece çok yakın tanıdığım, çok sevdiğim bir askeri hakim dostumla karşılaştım. Veda ziyaretlerimi duymuştu.

-Bize ve memlekete giderayak bir iyilik yapın dedi. Komutanlara da veda etmişsiniz. Biz de söylüyoruz ama, siz daha etkili olursunuz. Bu memleketin içinde bulunduğu durumu en iyi bilenlerdensiniz. Milliyet gazetesinde çıkan son yazınızın iç yüzünü daha açık olarak onlara anlatın demişti.

Düşüncesini, heyecanını ve iyi niyetini biliyordum. Ama devlet yönetimi için bunlar yeterli değildir. Açıkça söyledim.

-Parlamentersiz ülke olmaz. Komutanlarımıza bunu söyledim. Hem de yazılı olarak verdim, deyince:

-Faruk Paşadaki dosyayı siz mi verdiniz? diye sormuştu.

-Evet, dedim. Ben verdim ve özellikle bunu tavsiye ettim. Böyle bir yanlış karar aldırmayın onlara, cevabıma ise:

-İdareyi maslahatcılar devrim yapabilirler mi? diye yanıt vermişti.

-Unutma, bu söz Atatürk'ündür. Ama Ankara'da karargâhını koruyacak bir bölüğü yokken, o bölükten önce parlamentoyu kuran adamdır Atatürk. Ve yine unutma, içimizden hiç biri ondan daha akıllı ve tecrübeli değiliz, diyerek konuşmayı kesmiştim."

Koçaş devam ediyor:

"Ayrıntılı sayılacak bu olayı iki sebeple yazıyorum:

1. Hemen 12 Mart'tan sonra çok sevdiğim ve güvendiğim bu subay, arkadaşı olan Devrim gazetesi mensuplarına bu olayı anlatacak (12 Mart'ı benim yaptırdığım) anlamına gelecek yanlış yayınlarla aleyhime bir kampanya açılmasına eminim bilmeden ve istemeden sebep olacaktır.

2. Aynı arkadaşım 12 Mart 1976'da gazetelerde ve daha sonra kısmen kitap halinde (12 Mart muhtırasını Amerikalıların verdiklerini; bu işi çok önceden plânladıklarını, hatta kurulan hükümette bile onların rolü olduğunu) iddia edecektir.

Bu sadece bir evhamdır ve kesin olarak yanlıştır.

Bu konuyu yalanlayabilecek en yetkili kişilerden biriyim.

Ama arkadaşım (Biz iki yıl boyunca 12 Mart muhtırasını verdirtmeye çalışırken Amerikalılardan emir alıyorduk diyebiliyorsa, ben yanıldığımı kabul ederim."

Söylendiğine göre, CHP'nin kontr-gerilla konusunda danışmanlığını yapan Emin Değer, Türkiye kontr-gerilla ve CIA isimli bir de kitap yazmış, sol sözcü ve yazarların kaynak kitabı da buymuş.

Nereden… nereye?

Kontr-gerilla kampanyasını TBMM'de yürütenlerden birisi olan CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal makalemi meclis gündemine getirmekte gecikmemiştir.

Mumaileyh Aralık 1977 sonlarında Cumhuriyet senatosunda *"Can güvenliği, öğrenim özgürlüğü"* konusunda açılan genel görüşme vesilesiyle söz alarak makalemden bir broşür olarak bahsetmiş, meclisteki görevi sona erinceye kadar yaptığı her konuşmada kendine göre kontr-gerillayı açıklamaya çalışırken, yazdıklarımızı saptırarak ve tek yanlı olarak dilediği gibi yorumlar yapmıştır.

Bunu yaparken de, tıpkı kampanyanın diğer görevlileri gibi, yazımızın yalnız bir-iki cümlesini almış, ayrı bir konunun içine ustaca monte etmiştir.

Bakın Niyazi Ünsal 1978 Mali yıl bütçe kanunu tasarısı Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda görüşülürken söz alarak ne diyor?[104]

"Orada diyorlar ki, demokratik devrim isteyenlerden, ayaklananlardan, demokratik devrim isteyenlerden, Türkiye'nin bağımsızlığından, şundan bundan söz edenlerden halkı soyutlamak için sanki ayaklananlar

yapıyormuş gibi, halka zulme dayanan işkenceler yapın ve sahte sabotajlar düzenleyin.

Eğer bunun yalan olduğunu söyleyen varsa, MSB'na sorsunlar.

Ve bu broşürde psikolojik eğitim başlığı altında aynen şu cümleler olup olmadığına baksınlar (Tek eri kendi vatandaşına karşı savaşa hazırlar) Sayfa 110, 110 sesleri...."

Niyazi Ünsal burada demokratik devrim isteyenlerin, Türkiye'nin bağımsızlığından söz edenlerin ayaklananlarla aynı olduğunu söylemek suretiyle dilinin altındaki baklayı çıkarıyor.

Çıkarıyor ama, mecliste bu sözleri cevaplanmıyor. Böylece kendisinin kanunlarımıza göre büyük ve ağır suç sayılan ayaklanmadan ve ayaklananlardan yana olduğunu söylüyor ve fakat savcılar harekete geçmiyor.

Bizim makalemizde geçen ibare ise, *"Mukavemetçileri halktan ayırmak"* şeklindeki Gayri Nizami Harp literatüründe herkesin ne manaya geldiğini bildiği bir ibaredir.

Mukavemet sözcüğünün teknik bir terim olup, karşılığının ne olduğunu yukarıda Orsan Öymen'in yanılgısını açıklarken ifade etmiş bulunuyorum.

Makalem okunduğu zaman senatörün maksadı uğruna ve kasıtlı olarak ne denli değişiklik ve montajlar yaptığı görülecektir.

Sözünü ettiği ne işkence ne de sabotaj sözcüğü bizim değil.

İnandırmak için bir de iddiası var. Yalan olduğunu söyleyen varsa MSB'na sorsun diye, ama kimse bulunması çok kolay olduğu halde makalemin aslını ortaya koymuyor.

(Tek eri kendi vatandaşına karşı savaşa hazırlar) cümlesi kesinlikle benim makalemde yok. Bu büyük yalanı söyleyen senatörü alkışlayan diğer senatörler sayfa 110, 110 diye bağırabiliyorlar. Makalemizin yalnız 23 sayfadan ibaret olması bu alkış tutanların durumunu ortaya koymuyor mu?

Aynı senatör, gene alışkanlıkla 22.1.1979 tarihinde TBMM Bütçe-Plan Karma Komisyonu'nda 1979 Mali yılı bütçesi görülürken de şunları söylüyor.[105]

"Öğrenci hareketlerinin karşısına çıkardığımız güçler, öğrencilerin hareketleri, ayaklananları halktan ayırmak, halktan koparmak için halka sanki ayaklananlar yapıyormuş gibi zulme kadar varan işkenceler yapılmalı, sahte operasyonlar düzenlenmelidir diye bunları tavsiye eden ve bunu 78 sayfalık bir broşür durumuna getirip Silahlı Kuvvetlerin tüm birliklerine dağıtan general Cihat Akyol'dur."

Görülüyor ki, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin görev alanı ile ilgili ve düşmanı hedef alan talimnamelerini bile ele alıp, kendilerine dönük uygulanacakmışçasına eleştiren sol çevreler makalem hakkındaki iddialarını bu çizgiye kadar getirmişlerdir.

Mumaileyhin bu defa da saptırma ve montaj alışkanlığına devam ettiği yukarıdaki beyanın makalemle karşılaştırılmasıyla ortaya çıkmaktadır.

Senatör bu yılki konuşmasında da öğrenci hareketlerini ayaklanma olarak nitelemiştir. Kendisi de bunların yanında yer almıştır. Ama, gel buraya! diyen olmamıştır.

23 sayfadan ibaret makalemizin bir yıl evvel 110 ncu sayfasını okuyanlar bu yıl 78 sayfa olduğunu söylemişlerdir.

Biz bu mesleki yazımızda düşmanı hedef aldığımızı söyledik geliyoruz. Öğrenci hareketlerinin ordu ile ilişkisi olmadığı da bilinmektedir.

Müddei, yazımızda geçen (Mukavemet) sözcüğünü önceleri anarşist, devrimci sözcükleri ile değiştirip kullanıyordu. Bu defa aynı kelimenin yerine öğrenci kelimesini koyarak, bunların geçen dönemde yaptıkları eylemleri ayaklanma diye nitelemiş, kendisi de iddiasına bakılırsa ayaklananların içinde ve başında yer almıştır.

Bazı yazarların aynı konudaki iddialarına karşılık söylediklerimizi burada da tekrarlamam gerekiyor.

Mukavemetçileri halktan ayırmak, askeri bir konu olan Gayri Nizami Harbin ve bu harple mücadeleyi bilenlerin doğru kabul edecekleri bir

uygulamadır. (Mao'nun dediği gibi, *"Balıkları denizden ayıralım"* benzetişini hatırlayalım).

Bu tür harekâtın başarısı halkı kendi yanına almakla sağlanabilmektedir.

Makalemizde de ifade ettiğim gibi, mukavemetçileri halktan ayırma taktiğine Gayri Nizami Harbi yapan tarafta, bununla mücadele eden tarafta, yani sırasına göre düşman da biz de başvurabiliriz. Bununla ilgili olarak uygulanacak operasyonların çok hassas olduğundan bahisle konuyu harp tarihinden aldığımız örneklerle ortaya koymuş bulunuyoruz.

Düşmanla mücadelede şaşırtma ve aldatma muharebe prensipleridir. Sahte operasyonlar her iki tarafça da bu maksatla yapılır.

Makale konumuz tamamen ayrı olmakla beraber, bir benzetme yapılabilirse, Türkiye'nin geçmişte içinde yaşadığı olaylar vesilesi ile meşru devlet nizamını savunan devlet görevlilerinin, asıl gücün halktan alınacağına dair söylediklerini paralel düşünüş açısını vurgulamak bakımından tekrarlamamız mümkündür.

28 Ağustos 1979 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan eski İçişleri Bakanlarından Hasan Fehmi Güneş'in demecinde şöyle deniyordu:

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde hafife alınmayacak sorunlar vardır. Ancak, bu durum devlet bütünlüğü bakımından vahim bir boyutta değildir.

Bizim güç kaynağımız bu yörenin halkıdır.

Halk eşkıyadan şikayetçidir. Eski tür eşkıyadan sonra şimdi de yeni tür eşkıyalardan şikayetçidir. Halk devletine bağlıdır. Bu eşkıyaları gene halkımızla birlikte ortadan kaldıracağız."

Eski Başbakanlardan Bülent Ecevit de aynı paralelde olarak:

"Ben Güneydoğuda ülke barışının sağlanmasında bölge halkının katkısına güveniyorum." mealinde demeçler vermiştir.

Eski Cumhurbaşkanı Korutürk'ün 29 Ekim 1978 Cumhuriyet Bayramı vesilesi ile verdikleri nutuktan aldığımız bazı satırları da aşağıda

sunuyorum:[106]

"İç ve dış düşman çevrelerce tezgahlanan bu eylemler, artık iyice anlaşılmıştır ki, milletimizin ve devletimizin bütünlüğüne yönelik eylemlerdir. Ve uzun yıllardır sinsi bir şekilde uygulanması ile sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Halkın desteğine sahip olmayacaklarını anladıkça şiddet ve tedhiş hareketlerini artırmaya yeltenerek, kesinlikle ifade etmek isterim ki, nereden kaynaklanırsa kaynaklansınlar karşılarında devleti bulacaklar ve er geç Türk milletinin azim ve iradesi karşısında silinip gideceklerdir."

237 sayılı Silahlı Kuvvetler Dergisi eki olarak[107] yayınlanan makalemizi Silahlı Kuvvetlerin tüm birliklerine dağıttırdığım iddiası büyük bir yalandır.

Bu makale Silahlı Kuvvetler abonelerine dergi ile beraber verilmiştir. Bunu makale sahibi generalin dağıttırması mümkün değildir. Bu, generalin vazifesi de değildir.

Bütün bu iddiaları ileri süren Niyazi Ünsal'ın üstelikte makalemi okumadığı, yazımızı 78 sayfa olarak takdim edişinden belli. Kaldı ki bunu rahatlıkla ikrar da etmiştir.[108]

Makalemiz için asıl muhatabı olan ordu çevresinden herhangi bir reaksiyon veya en basit bir eleştiriye (olumsuz anlamda) bile tanık olmadım.

Kontr-gerilla kampanyasını yürüten malûm çevreler dışında da herhangi bir eleştiri söz konusu olmamıştır.

Bize göre, makalemizin yayınlanmasından, yurdun savunma gücünü artırmaya yardımcı olabilir düşüncesiyle ancak düşmanlarımız üzüntü duyabilirler.

Bunun dışında makalemize karşı çıkanlara şunu söyleriz.

-Yarası olan gocunur.

Şunu da sormaklığımız mümkündür.

-İddia sahipleri makalemizin maksadını kontr-gerillanın ayaklananlarla mücadelesi şeklinde yorumlayanlar olarak o tarafı tutup suç üstü yakalanmıyorlar mı?

Bunların eleştiri yaparken uyguladıkları taktikleri Nasrettin Hoca'nın suçlanmasına çok benzetiyoruz. Hoca demiş ki:

-Abdestsiz namaz kılmak günahtır. Demişler ki:

-Hoca namaz kılmanın günah olduğunu söyledi. TBMM'de beni eleştirmeyi adet haline getiren Niyazi Ünsal hakkında basında çıkan bir eleştiri yazısını daha önce sunmuştum.

12 Aralık 1978 tarihli Tercüman gazetesinde yazar Nazlı Ilıcak'ın kaleme aldığı *"O senatör ben miyim"* başlıklı yazıda Niyazi Ünsal'ın 22 Aralık 1977'de meclis kürsüsünde yaptığı belirtilen konuşmasını bularak, nasıl olur? diye hayretler içinde okudum.

Mumaileyhi tanıtır ve davranışlarının değerlendirmesine yardımcı olur nitelikte bulduğum bu konuşmasının bir bölümünü aşağıya alıyorum.

"Herkes Kürtlere özgürlük verilmesini suçluyor. Kimse böyle bir isteğin öne sürülmesini, söylenmesini istemiyor.

Ama, bir sorumlu çıkıp Türkiye'de Kürt var mı? Yok mu? diye sormuyor.

Türkiye'de Kürt varsa, özgürlüğü de olacaktır... Bu nasıl demokrasidir ki insanlara ne olduğunu açıklama olanağı vermiyor...

Milyonlarca insanı baskı altına alarak, asıllarını hiç bir düzen unutturamaz. Unutturmaya kalkarsanız, olayları durduramazsınız. "

Biz devlet hizmetlerimiz sırasında görev yerimizde Başöğretmen olabilmek için görev sahamızda uzmanlaşmaya çalışmış, uğraşlarımızın bir bölümünü de, ayrıca yararlı olmak üzere, yayma çabası içinde bulunmuşuzdur.

Örneğin, Silahlı Kuvvetlerde kurmay yüzbaşılığımızdan itibaren ayrılıncaya kadar Silahlı Kuvvetler, stratejik etütler, kara kuvvetleri, ordu ve topçu dergilerinde yazılarımız yayınlanmış, okur-yazar olmayı,

üstlendiğimiz diğer devlet hizmetlerinde de yürütmüşüzdür. Bu arada radyo konuşmalarımız yayınlanmıştır.

Ordudan ayrıldıktan sonra da gazetelerde, özellikle Kıbrıs ve Yunanistan'la ilgili yazılarımız çıkmıştır.

Enteresan değil midir? Milliyet gazetesinde *"Ege’de Denge"* isimli bir makalem yayınlanmıştı. Bunun kontr-gerilla ile ilgisi yoktur amma, Nimet Arzık bakın neler yazıyordu?[109]

"Cihat Akyol Paşa Milliyet'te. Düşünceler bölümünde Cihat Akyol'un bir yazısı....

Biliyorsunuz ki eski MİT'ti.... önemli kişi Cihat Akyol Paşa....

Şimdi Sivil Savunmanın başında... Oğuzhan Asiltürk kardeşimiz getirtmiş oturtmuş...

-*Yazı nasıl?*

-*Yazar ne yazar, ne yazılmaz ne yazar türden...*

Ne öğretici, ne eğitici, ne renkli... sade tirit bir yazı.... O suda tirit yazıları sıralayan yalnız o değil... Büyük proflarda sıralıyor o türleri... Şu şöyledir.... bu böyledir diye yargı kesip.

Dinime dahleden bari Müslüman olsa."

Eleştiriyi anlıyorum ama, bu kadın yazarı bir türlü memnun ve tatmin edemediğimi belirtmeliyim. Takdir okuyucularımındır.

Halbuki bu makalem için tanıdığım tanımadığım pek çok kişiden övgü mesajları almıştım.[110]

Nimet Arzık'ın bu yazısından sanırım Kıbrıs Rum toplumu ve Yunanistan memnun olmuştur.

Yabancı memleketlerden bir-iki örnek vermek istiyorum.

Kıbrıs olaylarından Türklerin çok iyi tanıması gereken bir Albay George Grivas vardır. Grivas aslında bir yarbay emeklisidir. Kıbrıs Rum

mukavemet teşkilatı liderliği döneminde kendisine albay denilmiştir.

Bu zatın Gayri Nizami Harp konusunda yazılmış hatıraları, kitapları vardır. Yerilmesi şöyle dursun, bir kaç dile çevrilmesiyle, hakkında kitaplar yazılmasıyla ve dünyaya tanıtılmasıyla ödüllendirilmiştir. Bir kaçı benim kitaplığımda da var.

Rahmetli bir istihbaratçı generalimizin dünyaya yayılan bu kitaplardan birinin sayfa fotokopilerini bir istihbaratmış gibi heyecanla zamanın Genelkurmay Başkanına sunduğunu hatırlıyorum.

Ya İsviçreli yüzbaşı H. Van Deach Bern'in yayınladığı, İsviçreli Astsubaylar birliği merkez yönetim kurulunun bir önsözü ile sunulan, dilimize *"Topyekûn Mukavemet"* olarak çevrilen kitabına ne demeli?

Aslında bu kitap, Gayri Nizami Harp, Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât taktik ve tekniklerini içermektedir.

Kısacası çete harplerini konu almış.

İsviçre gibi tarafsızlığı ile ün yapmış, gelecekte de üzerinden harp musibetinin geçmeyeceği bir küçük ülke.

İhtiyaç duyularak kitap 1950'lerde yazılmış.

1964'lerde Kara Kuvvetleri Komutanlığımızca Türkçeye çevriltilerek Silahlı Kuvvetlerimizce yayınlanmış.

26 Temmuz 1963 tarihli K.K.K. nın imzasını taşıyan önsözünde şöyle deniyor:

"1. Topyekûn harp adlı eser çıkarılmıştır.

2. Topyekûn harp konusunda geniş bilgi veren mezkur eserden ilgililerin istifade etmelerini rica ederim."

Sunucu imza Türkiye'nin bir orgeneralidir.

Gerçekten herkesin bugün bile okuyup geniş ölçüde yararlanacağı kanaatini taşıdığımız bu kitabın yazarı ise İsviçreli bir yüzbaşıdır.

Bu kitabın önsözünü yazan İsviçre Astsubaylar Birliği'nin kitabın arkasında bizim için çok düşündürücü olması lazım gelen, bir de basılmış eserler listesi var.

Kesinlikle ifade edebilirim ki, 210 sayfalık bu kitap bizim 23 sayfalık makalemiz gibi, kendi memleketinde maksatlı bir kontr-gerilla kampanyası için malzeme yapılmamıştır.

Şunu da özellikle belirteyim: Kitabın içinde her türlü bomba imalatı, sabotaj ve tahrip teknikleri var.

Özgürlükçü demokrasi ile idare edilen bir başka ülkede yayınlanan bir kitaptan da söz etmek istiyorum.

Kitabın adı: Ayaklanma, Yıkıcı Faaliyetler ve Barışı Muhafazada Askeri Birliklerin Kullanılması.

Bu kitap İngiltere'de 70'lerin ilk yarısında yayınlanmış.

Kitabın yazarı İngiltere Silahlı Kuvvetlerinden Tuğgeneral Frank Kitson'dur. Kitabın başında general Sir Michael Carver'in, İngiltere Genelkurmay Başkanı'nın, ordunun gelecekteki harekâta hazırlanırken eğitimine yardımcı olacağına işaret eden önsözü yer almaktadır.

Adından da anlaşılacağı üzere, başlıca yıkıcı faaliyetler (tedhiş olaylar vs.) ve ayaklanmalara karşı askeri birliklerin nasıl kullanılacağı tekniklerini içermektedir.

Hemen söyleyelim ki, Nimet Arzık'ın benim makalemin adından korktuğu gibi, İngiltere'de bu kitabın adından korkan olmamıştır.

Üstelikte kitabın konusu bizim makalelerimizinki gibi genel savaş uygulaması ile ilgili değildir. Buna rağmen, Türkiye'de saptırılan anlamda kontr-gerilla malzemesi olarak mütalaa edilmemiş ve yazarına bizde olduğu gibi korkunç isnatlar yöneltilmemiştir. Daha da ileri gidilerek bizde olduğu gibi yazar terör odaklarına hedef gösterilmemiş ve hakkında vur emri çıkarılmamıştır.

İşte iki toplumun değer yargıları ve davranışları hakkında verilebilecek bir örnek. Acı fakat gerçek.

Türkiye'de sol kesim yararlandığı için yasaklanmış olmasına rağmen GNH taktik ve tekniklerini içeren kitaplar pek çok.

Geçen dönemden hatırlayacağız. Mao, Giap, Che guevara'nın kitapları vitrinleri dolduruyordu. Buna mukabil, Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konusunu içeren hiç bir yapıt yoktu. Çünkü sol kesim istemiyordu.

Bir örnek vereyim:

2 Şubat 1978 tarihli Milliyet Gazetesi bir suç belgesi yakalamışçasına THA'ya atfen yarım sayfasını ayırarak şunları yazmıştı:

"Kontr-gerilla hakkında 6 yıl önce bir kitap yayınlanmış. Kitabın yazarı P.Kd. Alb. Cahit Vural.

Kitapta, devlete karşı eyleme geçen gerillalarla nasıl mücadele edileceği yazılı."

Burası İsviçre değildi ve bu kitap şaşılacak şekilde bir suç belgesiymiş gibi tanıtılıyordu.

Biz ordudaki hizmetimiz içinde, kalemimizi de kullanırken yabancı askeri dergilerde gelişmiş ülkeler yazarlarının karşılıklı olarak yer aldıklarına tanık olmuş ve buna imrenmişizdir.

Aslında bizim mazimizde de imrendirici örnekler yok değil.

Harb Akademileri Kütüphanesindeki değerli eserleri ile tanıdığımız bir binbaşı Nihat Efendi'yi takdirle ve bugün biraz daha fazla düşünerek anmaklığımız lâzım.

Muharebede tekniğin, stratejide bilimin rolünün arttığı devrimizde öyle zannediyorum ki bu sahalardaki yenilikleri okuyucuların önüne getirecek tercüme eserlere, ama mutlaka telif eserlere ihtiyaç vardır.

Orduların değerlendirilmesinde bu konudaki ölçü de kullanılabilir.

Bir hizmet yapmanın şuuru ve huzuru içinde Silahlı Kuvvetlerde yayınlanan bu makalemden ötürü malûm kontr-gerilla kampanyasına hedef seçileceğini aklımdan geçirmemiştim.

Bu kampanya vesilesi ile, memleketimize faydalı olduğu kanaatına da vararak sol çevrelerde büyük yankı uyandıran yazdığım bu makaleyi şimdi daha fazla beğeniyorum.

EVİME BOMBA ATILIYOR

-Önceleri hedefin ben olduğunu aklıma getirmemiştim

-Kampanyadan sonra bomba hedefinin ben olduğumu üzülerek anladım

-Sonuçsuz kalacak bir araştırma

30 Mart 1976 günü akşamı eşim ve kızımla beraber tatilden dönüyorduk. Evimin bulunduğu Ankara Gaziosmanpaşa'daki sokağa yönelince polislerin bulunuşu dikkatimi çekti. Bölgede bir fevkaladelik olmalıydı. Sokağı ve bahçeyi dolduran kırık cam parçalarının meydana getirdiği soğuk tablo önünde oğlumdan olayı öğrendim.

Yanımızda Jandarma Genel Komutanlığının lojmanı vardı. Bu lojmanda o tarihlerde Korgeneral olarak Jandarma Genel Komutanlığına vekalet eden bir arkadaşım oturuyordu.

Lojman çok yüksek tellerle çevrilerek 2-3 silahlı nöbetçi ve devriye ile korunuyordu. Bu haliyle lojman iskân bölgesinde hiç de iyi görünmüyordu.

Ordusunu baş tacı yapan bir milletin generali böyle bir korunmaya ihtiyaç duymamalıydı. Ama, zamanın koşulları içinde korunma bir zaruret haline gelmişti.

Evime atılmasına rağmen, bomba hedefinin ben olabileceğim aklıma bile gelmedi.

Filhakika, 40 küsur yılını memleket hizmetinde geçirmiş bir generaldim. Ordudan ayrılıncaya kadar devletin büyük teveccüh gerektiren önemli görevlerinde bulunmuştum.

Parlak ve şerefli bir mazim vardı. Orduda iken meslek içinde temayüz etmeyi tercih ederek cuntalardan uzak kalmış, son yılların siyasi olaylarına karışmamıştım.

Sıkıyönetim görevlerinde bulunmamıştım. 12 Mart döneminde Lüleburgaz'da Tümen Komutanlığı yapmıştım. Esasen yaptığım bütün görevlerin iç politika ile uzaktan yakından ilgisi yoktu.

Ordudan ayrıldıktan sonra da politikaya girmemiştim. Sade bir vatandaş olarak Atatürk çizgisinde yaşantımı sürdürüyorum.

Tahminim, teröristlerin jandarma lojmanını hedef aldıkları şeklinde oldu. Korunmalı olduğu için, teröristler bombalarını bizzat hedeflerine koyamamışlar, yanındaki benim evime koymuşlardı. Böylece hedef dahil, çevrede maksatlarına ulaşacaklardı.

Nitekim, bombanın konulduğu evimde camların kırılmasına ilâveten, kapı ve pencerelerle bazı ev eşyalarında büyük hasar meydana gelmiş, jandarma lojmanı ve çevredeki diğer evlerin de camları kırılmıştı.

Maddi hasardan beklenen psikolojik tesir elde edilmişti.

General komşum ve arkadaşım tahminimi paylaştı. Bu sebeple uğradığım zarar ve ziyanla ilgileneceğini söyledi. Sonunda sözde kalmasına rağmen, bunu duymaktan memnun olmuştum.

Olaydan sonra emniyet görevlilerinin inceleme yaptığını, hatta zamanın Ankara Valisi Durmuş Yalçın'ın vak'a mahalline gelerek bizzat ilgi gösterdiğini öğrendim. Bunlar devlet güvencesini bekleyen vatandaşı mutlu eden hususlardı.

Bölgede bir müddet daha bekleyen bir polis memurundan yaptıkları araştırmalarla ilgili bilgi aldım. Dinlediklerim teröristlerin yakalanacağı intibaını vermiyordu.

O tarihteki kiracımın yabancı oluşu sebebiyle elçiliklerinden gelen güvenlik ekiplerinin çalışmasına da tanık oldum.

Bu ekibin teknik teçhizat ve araştırma yöntemleri itibariyle bizim ekipten daha tutarlı olduğunu belirtmeliyim.

Vatandaşın can ve mal güvenliği Anayasamıza göre, devletin teminatı altında olduğu bilinciyle, vakadan bir kaç gün sonra Ankara Valiliğine başvurdum.

İlginç bulduğum için konunun bu kısmını da okurlarıma sunmak istiyorum.

Uğradığım zarar ve ziyanın karşılanması ile bundan sonrası için benim ve ailemin can güvenliğimizin sağlanmasını talep eden dilekçemi kaydettirerek bırakmam bir sorun oldu.

Vilayet evrakı, Valilik olarak adresi yazılı dilekçemi kabul etmedi. Bir vali muavinine götürmemi önerdi. Vali muavini lütfedip kâğıda parafını koydu ve bunu Emniyet Müdürlüğü'ne götürmemi söyledi. Gerekiyorsa kendilerinin göndermesi hususundaki talebimi vali muavini istemeyerek kabul etti de dilekçemi Vilayet evrakına bırakabildim. Evrakın takibi yönünden İçişleri Bakanlığında göreve başlamış bulunmam iyi bir rastlantı oldu.

Görev arkadaşlarımın ilgileri sonucu Ankara Valiliği 3-5 ay sonra 13 Temmuz 1976 günü nihayet bir cevap lütfetti.

Çift zarflı ve neden *"Gizli"* gizlilik dereceli ve damgalı olduğu anlaşılmayan bu yazıda ev adresim yanlış yazılıyordu.

Yazının muhtevasında gizli hiç bir şey yoktu.

Bu yazıda, olay sırasında bir patlayıcı maddenin infilakı neticesinde civarda bulunan bazı binaların hasar gördüğü yazılıyor, il dahilinde emniyet tedbirlerinin alındığından bahsediliyor, failler tesbit edilince açık adreslerinin bana bildirileceği bilgisi veriliyordu.

Aslında bu yazı benim dilekçem için beklenen bir cevap niteliğinde değildi. Ama verilen cevap buydu. İlginç tarafları da vardı.

Bombanın konduğunu, evimin hasar gördüğünü dilekçemle ben bildirmiştim. Onlarda bana aynı şeyi yazıyorlardı.

Suçlular yakalansınlar demiştim. Benim yakalamam için öğrenebilirlerse adreslerini bildireceklerdi vs.

Aradan yaklaşık 12 yıl geçmiş olmasına rağmen, faillerin açık adresleri vaad edildiği halde bana bildirilmemişti.

Şayet bildirilmiş olsaydı, her halde aynı adresleri yeniden vilayet makamına sunmam gerekecekti. Belki de bana mahkeme yolu gösteriliyordu.

Anlamadığım nokta teröristler kamu hedefi değiller midir? Buna göre herkes başının çaresine mi bakacaktı?

Netice olarak, sonuçsuz kalacak bu araştırma dosyası arşivdeki yerini alıyordu.

12-MART DÖNEMİNDE TRAKYA'DA TÜMEN KOMUTANI İDİM

-12 Mart döneminin hocası kimdir?

-Gnkur. Özel Harp Dairesi Başkanlığından ısrarlı isteğimle ayrılmıştım

-İstanbul'da izinliydim

-Bir Albayın mektubu

-Havacılara sempatim

-Tümene veda ediyorum. Türk Silahlı Kuvvetleri'nden ayrılıyorum

Malûm çevreler ve kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce hakkımda ileri sürülen bir başka iddiaya değinmek istiyorum.

Bu iddia benim 12 Mart döneminin hocası olduğumdur.

Bu konuda yazılan ve kampanya sırasında söylenenlerle ilgili olarak birkaç örnek vereyim:

Cumhuriyet, 13.5.1976, Uğur Mumcu

"İkinci Cihat Paşa, Memduh Paşanın çok yakını idi. 12 Mart öncesi bir çok olay Cihat Paşa tarafından adım adım izlendi." Cumhuriyet, 29.1.1977, Uğur Mumcu.

"Cihat Paşa öyle sıradan bir adam değildir. İstihbarat örgütlerinde önemli görevler almıştır. 12 Mart döneminde kendisinin görgü ve bilgisinden yararlanılmıştır."

Günaydın, 1 Haziran 1979, Teoman Erel.

"22 *Mart'ta kontr-gerillayı organize eden uzman kişi olarak bilinen Cihat paşa...."*

Yazar yazacaktı ve görevini yapacaktı(!)

Halbuki ben, kontr-gerilla kampanyası için hedef seçildiğimi anlar anlamaz 7 Aralık 1978 tarihinde Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nde yaptığım basın toplantısında verdiğim cevaplar içinde münhasıran bu konu için şöyle demiştim:

"Silahlı kuvvetler topluluğunun her kademesinde bilindiğinden emin olduğum üzere, 43 sene 10 aylık orduda geçen hizmetim süresinde hiç bir cunta tertibine girmedim. Bu konularla uzaktan yakından ilgilenmedim.

Bilâkis, çevremde daima meşruiyetten yana oluşumla tanınmışımdır.

12 Mart'la ilgili olarak çok şeyler söylendi. Hatıralar yayınlandı. Bu hatıralardan birisini müddei bizzat kaleme alarak gazetesinde yayınladı. Bunda 12 Mart'ın hocaları belli oluyordu. Resmi makamlar bugüne kadar arşivlerini değerlendirmiş olmalıdırlar. Ciddi araştırma yapmak varken el yordamı ile hareket eder gibi niçin konuşuyoruz?

1971-1973 yıllarında Lüleburgaz'daki 65'inci P. Tümeninin komutanı idim. Sanırım iyi niyetliler için bu açıklama yeter bir kanıt olmalıdır."

Dikkat buyruldu ise, bu açıklamama rağmen, yukarda sunduğum 29.1.1977 tarihli haber Cumhuriyet gazetesinde yayınlanıyordu.

Sol çevreler belki de bu yazılan ve söylenenlerin de etkisiyle böyle bir olaya o derecelerde inanmışlardı ki, kendilerini ikna etmek için mantık, hatta fizik kuralları yetmiyordu.

Burada ilginç bir anımı sunmak istiyorum.

Kontr-gerilla kampanyasının hararetini kaybetmek üzere olduğu bir dönemde idi. Koyu Ecevit hayranı bir arkadaşımın evlenme gününde evinde gazeteci olan yeğeni ile tanışmıştım.[111] Mumaileyh beni meşhur kampanyadan tanıdığını söyledi.

- Maalesef kampanyada görev alanlar, beni Ankara'da 12 Mart döneminde olup bitenlerden sorumlu tutuyor. Halbuki ben o dönemde Ankara'da değildim. Trakya'da Lüleburgaz'daki 65'inci tümen komutanlığını yapıyordum. Dedim ve ilâve ettim.

-Siz gençsiniz eski deyimi ile anlamayabilirsiniz, ama açıklarım.

-Fizikte okuduğumuz bir "Ademi tenafüziyet" kanunu vardır. Yani, bir adam aynı zamanda iki yerde birden bulunamaz.

Muhatabımın çok ilginç bulduğum cevabı beni şaşırtmıştı. Dedi ki:

-Efendim siz öyle sıradan lâlettayin bir adam değilsiniz. Çok önemli bir kişiliğiniz var.[112] Binaenaleyh haftanın 3 gününde Lüleburgaz'da tümende, kalan 3-4 gününde de Ankara'da görev yapmış olmalısınız.

Bu iddiaya pes dememek mümkün değildi.

Biz öteden beri meslek hayatımızda meşruiyetten yana olduğumuzu bir kere daha ifade edelim.

Genç yaşlarımızdan itibaren, Türk Silahlı Kuvvetlerinin iç hizmet kanun ve talimatında yer alan *"Cumhuriyeti Koruma ve kollama",* görevini kurulu anayasa düzenini koruma ve kollama şeklinde anlamışızdır. Bu cumhuriyetin temelleri ise Büyük Atatürk tarafından atılmış ve bize emanet edilmiştir.

Eski tabiî senatörlerden olan Ahmet Yıldız, 1943'lerde üsteğmenken Sarıkamış garnizonunda bir teklifine karşılık olarak kendisine bu mealde yaptığım bir yorumu her halde hatırlayacaktır.

Sınıf arkadaşım Sadi Koçaş, yayınladığı hatıratında o tarihlerde Doğu Bölgesi Emniyet Başmüfettişi olan, genç olmasına rağmen (o zaman kurmay binbaşı) çok saygın kişiliği ile tanıdığım Necip San'dan naklen kaydettiği *'Bir sen, bir de Cihat Akyol teklifimize olumsuz cevap vermiştiniz. Başka herkes kabul etmişti.'*[113] şeklindeki beyana da burada işaret etmekle gençlik yıllarımızdaki düşünce ve davranış tarzımızı ortaya koymak istedim.

1957'lerde binbaşı rütbesi ile Saint-Benoit lisesinde Fransızca dil öğrenimi sırasında beraber bulunurken, ders aralarında yaptığım konuşmalarımın, eski tabii senatörlerden Suphi Karaman’ın kuvvetli olduğunu bildiğim hafızasındaki yerini koruduğuna inanıyorum.

Ben, asker kişilerin içinde yaşadıkları silâhlı kuvvetlere emek verip, onu güçlendirmek suretiyle iç ve dış tehditlere karşı caydırıcı gücünün çok canlı tutulmasından yana olmuş ve bu doğrultuda hareket etmişimdir.

Değerli arkadaşım Sadi Koçaş'ın anılarında sık sık benden övgü dolu sözlerle bahsedişini teveccüh sayıyorum. Konuya ışık tutması bakımından bazı ifadelerini aşağıya alıyorum.

Koçaş şöyle diyor:

"Binbaşı Akyol iyi bir askerdi. Askerlikten başka hiç bir konuda gözü yoktu.[114]

"Cihat Akyol, bütün hayatı boyunca politikadan uzak kalmış, konuşmamış, mesleğinde yükselmek ve yararlı olmak için, hiç bir cereyana kapılmadan sadece askeri görevlerini yerine getirmenin huzuru içinde yıllarca durup dinlenmeden çalışmıştır."[115]

7 Aralık 1977 tarihinde yaptığım basın toplantısında 12 Mart’ın hocası yapılmama karşılık daima meşruiyetten yana olduğumun kanıtları meyanında 22 Şubat olaylarındaki hizmetimden bahsetmiştim. Ama söylediklerim basın aracılığı ile kamuoyuna yansıtılmamıştı.

Kendisine çok müteşekkir olduğum Hürriyet gazetesi 26 Ocak 1978 tarihli nüshasında evvelce ve o tarihte söylediklerime sütunlarında geniş yer verdi.

O günlerin iç siyasal havasında ağırlık kazanan konu olması itibariyle beyanlarım manşet yapıldı.

Sözlerim içinden seçilen bir cümle de büyük puntolarla birinci sayfada yer alıyordu. O cümle şu idi:

"22 *Şubat olaylarında o zamanki devlet büyüklerinin takdirine mazhar oldum."*

Önü ve arkası olmayan bu cümlenin kontr-gerilla konusu ile ilişkisini bulmada gazete okurlarımın güçlük çekmiş olduğunu tahmin ederim.

Sırası gelmişken, konunun bu kısmını açıklığa kavuşturmada yarar görüyorum.

Hatırlanacaktır. 22 Şubat 1962 öncesinde o zaman Kara Harb Okulu Komutanı olan Alb. Talat Aydemirin oluşturduğu bir askeri cuntayı herkes

biliyor ve konuşuyordu.

O tarihlerde ben de çok genç bir Kur. Alb. olarak Genelkurmay İstihbarat Başkan Yardımcılığı görevinde bulunuyordum. Şüphe yok, benim bu cunta ile de ilişkim yoktu.

Cuntaya dahil olanlarla, bunların Genelkurmay Başkanlığında bile yaptığı toplantılar gizli değildi. Bu subaylardan bazılarının idareye müdahale etmede istical gösterdiklerine, buna sebep olarak da birliklerinde alttan gelen tazyike dayanmadıklarını ve adeta şişenin tıpasına döndüklerini ifade ile kendilerine göre gerekçe ileri sürdüklerine komutanların yanında tesadüfen tanık olmuşumdur.

Çok garip bulduğum bu davranış ve iddialar karşısında bir defasında bana sorulmadığı halde konuya dışardan müdahil olarak *"Her halükârda bir komutan şişenin tıpası olmaz. Şişenin tıpası olan ise komutan olamaz."* demiştim.

22 Şubat arifesinde, komutanlar cuntanın harekete geçeceğini öğrenmişlerdi.

O zaman Genelkurmay İstihbarat Başkanı olan, kendilerinden her sahada öğrendiklerimi her zaman şükranla andığım çok değerli general Refik Kurttekin, emir almak üzere beni II'nci ve I'inci başkanlara göndermişti.

Görüşmelerden sonra II'nci Başkan Tümgeneral Sayın Memduh Tağmaç'ın[116] o dönem komutanlığı çok kritik olan 229'uncu P.A.K.'lığı ile görevlendirildiğim hakkındaki emirlerini tebellüğ ettim. Buna memnun olmuştum.

Bu benim için her zaman esirgemedikleri büyük güvenlerinin bir işareti oluyordu.

Tahmin ediyorum, bu görevin bana verilmesinde komutan oldukları halde şişenin tıpasına döndüklerini söyleyenleri kınamamın etkisi olmuştur.

Benimle beraber bazı general ve subaylar da diğer kritik görevlere atanmışlardı. Örneğin Semih Sancar (sonra Gnkur. Başkanlığı'na kadar yükselmiştir) Harb Okulu Komutanlığına, Kur. Alb. Cihat Alpan, Muhafız

Alay Komutanlığına, Kur. Alb. Kemal Taran Merkez Komutanlığına, Kur. Alb. Mithat Ceyhan H.O.A.K. lığına getirilmişlerdir.

General Semih Sancar, Kur. Alb. Talat Aydemir'in kendisine yaptığı kasıtlı hareketlerden ve hakaretlerden üzülerek hastalanmış ve görevini teslim alamamıştı.

Yeni Muhafız Alay Komutanını aradığımda göreve başlayamadığını söylemişlerdi.

Tahmin edildiği şekilde 22 Şubat günü Askeri Cunta'nın birlikleri harekete geçmişti. Bunlardan en önemli gücü teşkil eden Kara Harb okulu, sür'atle cuntaya bağlı personelinden arındırarak yerlerine Genelkurmay Karargâhından bulabildiğim yarbay ve albay olan personeli yerleştirip göreve hazırladığım 229'uncu Piyade Alayının çok kararlı tutumundan ötürü, garnizonunu terk edememiş, Etimesgut'tan gelen zırhlı teşekküller ise gene bu alayın önünde durmak mecburiyetinde kalmıştır.

O gece karargâhıma gelen Cunta liderinin yetkili temsilcisi ile yaptığım görüşmeden sonra izlenimimi sayın II'nci ve I'inci Başkanlara *"Bence iş bitmiştir. Cunta liderleri Genelkurmay Karargâhına gelip teslim olacaklardır."* şeklindeki beyanımdan dolayı mahcup olmamıştım.

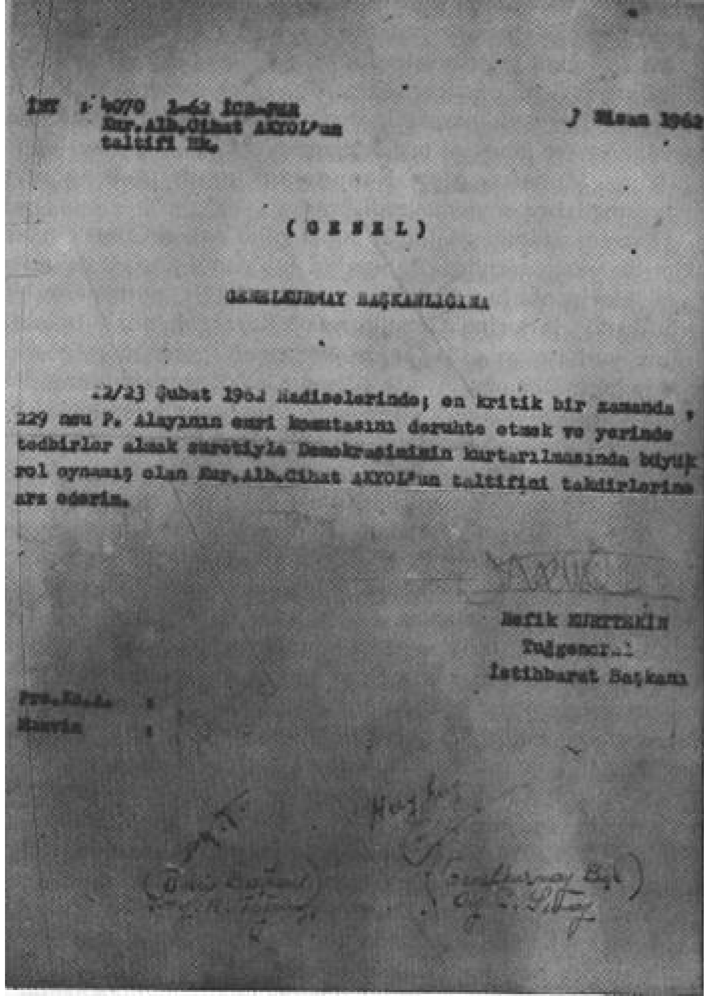
Bu olay hakkında ayrıca yazacaklarımızı mahfuz tutarak kısaca değinmekten maksadım, tutum ve davranışlarımızla meşruiyetten yana olduğumuzu okurlarımıza kanıtlamaktır. Yan sayfada sunduğum belge, demokrasi kahramanlığı(!) yaparak bize dil uzatanları tekzip edecek mahiyettedir.

229'uncu P.A.K.'lığı sonuç alındıktan sonra P. Alb. Fahri Melen'e teslim etmiştim.

İşte, 26.1.1978 tarihli Hürriyet gazetesinin manşet yaptığı konuyla kopuk gibi görünen haberin aslı ve maksadı budur.

Yukarıda Özel Harp Dairesi başlıklı bölümde bu görevden nasıl ve hangi koşullar altında ayrıldığımı anlatmıştım.

Askerlik hayatımda ilk defa olarak komutanlarıma görev değişikliği ve atanma zamanı hakkında teklifte bulunmuştum.

İST : 4070 1-62 [illegible]
Kur.Alb.Cihat AKYOL'un
taltifi Hk.

7 Nisan 1962

(Ö Z E L)

GENELKURMAY BAŞKANLIĞINA

22/23 Şubat 1962 Hadiselerinde; en kritik bir zamanda, 229 ncu P. Alayının emri komutasını deruhte etmek ve yerinde tedbirler almak suretiyle Demokrasimizin kurtarılmasında büyük rol oynamış olan Kur.Alb.Cihat AKYOL'un taltifini takdirlerine arz ederim.

Refik [illegible]
Tuğgeneral
İstihbarat Başkanı

[illegible] :
[illegible] :

Filhakika bu işlemlerde, hakkımda hayırlı olmasını dileyerek gerekenin yapılmasını daima komutanların takdirlerine bırakmışımdır.

65'inci Tümen Komutanlığına atanmakla, hem meslek programım bakımından görevimin çeşidi değişecek, hem de çevremde değişiklik olacaktı.

65'inci P. Tümen askerler arasında çok iyi şöhret yapmış bir tümen olarak biliniyordu. Böyle bir tümene atanmış olmakla komutanların hakkımdaki teveccühlerini sürdürdüklerinin bilinci içinde sevinmiştim.

Genelkurmay Özel Harp Dairesinden ayrılırken de yapabileceklerimin hepsini yapmış bir komutanın huzurunu duyuyordum.

Tümende göreve başlayınca, her komutan gibi, birliği teslim aldığımız çizgiden daha ileriye götürmek üzere, bu görevde kalabileceğim en çok iki seneyi de dikkate alarak çok hareketli ve sür'atli bir çalışma programını uygulamaya koydum.

229'uncu Alay sancağının teslimi

İşler o kadar çok zaman alıcı ve bağlayıcı idi ki, Türkiye çok kritik bir dönem geçirmesine rağmen, politik olayları bası**ndan**

229ncu Alay sancağının teslimi

bile takip etmeye fırsat bulamıyordum.

Tümenin sıkıyönetim bölgesi dışında oluşu, benim muharebe hazırlıkları gibi teknik ve mesleki çalışmalara hız vermemi kolaylaştırıyordu.

Politik haberleri gelişlerinde kolordu komutanı Korgeneral A. Fethi Esener'den dinliyor ve çok sevdiği bu konudaki tartışmalarına tanık oluyordum.

O dönemdeki koşullar içinde, tatil günleri bile, büyük birlik komutanları dahil, hiç kimse İstanbul'a inemiyordu.

Erenköy'de oturan yakın bir akrabamın Kadıköy Evlendirme salonunda icra edilecek nikah töreni için davet edilmiştim. Komutanlıktan izin alarak

eşimle birlikte İstanbul'a inmiştim.

Bunda ne var? denilebilir. Bunun yorumlanması enteresan. Bakın nasıl?

Senelerce sonra, kontr-gerilla kampanyasının en hareketli bir döneminde bir tanıdığımın aşırı solcu olan oğlu bana demez mi ki?

- Efendim, biz kişiler ve olayları takip etmede çok güçlüyüz.

Siz Tümen Komutanı iken, resmi arabanızla İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Org. Faik Türün'le beraber Erenköy'den sorgu merkezinden geliyordunuz. Arabalarınız peş peşe idi.

Hakikaten ve bir tesadüf eseri olarak ordu komutanımızın otomobili Üsküdar'da önümüze geçmişti. Ama, yorum yalan ve yakıştırmaydı. Sorgu merkezi ile ilişkimizin olmadığını *"Ziverbey Köşkü"* bölümünde açıklamıştım.

Bana yöneltilen iddia ve isnatların yanında bazı tereddütleri de açıklığa kavuşturmak üzere, neden ordudan ayrıldığım konusuna da kısaca değinmekliğim lâzım geliyor.

13 Mayıs 1976 tarihli Cumhuriyet gazetesinde Müşerref Hekimoğlu, Uğur Mumcu ve Erdal Çetin'in oluşturdukları haberler arasında benimle ilgili olarak şöyle deniyordu:

"… İkinci Cihat Paşa, Memduh Tağmaç'ın çok yakını idi 12 Mart öncesi bir çok olay Cihat Paşa tarafından izlendi.

Her nedense ikinci Cihat Paşa, 12 Mart'tan sonra emekli oldu."

Burada da tekrarlıyayım:

Harb Akademilerinden değerli hocam, daha sonraları da çok kıymetli komutanım olan Org. Memduh Tağmaç'ın esirgemedikleri teveccühlerinden dolayı iftihar etmiş ve gurur duymuşumdur.

12 Mart öncesi bir çok olayın tarafımdan takip edilişi iddiası bir yalandır. Bu iddianın vazifelerimle uzaktan yakından ilgisi yoktur.

Bu bölümde haberin özellikle 2 nci fıkrası üzerinde durmak istiyorum.

Sınıf arkadaşım ve 12 Mart döneminin Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş'ın anılarından alıp aşağıda sunacağım değerlendirmesi bir bakıma bu fıkradaki *"Her nedense* “nin cevabı olabilir.[117]

"Cihat Akyol, bütün hayatı boyunca politikadan uzak kalmış, karışmamış, mesleğinde yükselmek ve yararlı olmak için hiç bir cereyana kapılmadan, sadece askeri görevlerini yerine getirmenin huzuru içinde yıllarca durup dinlenmeden çalıştıktan sonra, kendisini tanıyan herkes için sürpriz sayılan bir kararla iki yıl evvel Tümgeneral iken emekli olmuştur."

Sadi Koçaş, Uğur Mumcu'nun benim için yazdıklarını okuyunca Cumhuriyet Gazetesi sahibi Nadir Nadi'ye yazdığı ve bana da bilgi verdiği mektubunda da şöyle diyor:

"29 Ocak 1977 günü, general Cihat Akyol için bir yazı yazmış, doktorların bütün uyarılarına rağmen, her şeyi göze alarak size bu mektubu yazışımın nedeni bu yazıdır.

General Akyol, 15 yaşından beri arkadaşımdır. Sınıfımızın rakipsiz en değerli talebesi, dönemimizin en başarılı subayı ve generali idi. Askerlikten başka hiç bir faaliyette gözü olmadığını söyleyen ve askerlikten başka hiç bir faaliyette bulunmayan çalışkan, zeki, bilgili, çok yönlü yurt ve dünya görüşü olan, üç dil bilen, ama feragat ve tevazu sahibi bir generaldir. Bize göre istikbalin 'Genelkurmay Başkanı' idi yazılması gereksiz küçük oyunlar yüzünden, daha doğrusu öyle şeyler yapmadığı için 3 yıl önce emekliliği bütün ordu için sürpriz olmuş bir generaldir.

Bu düşüncemi daha o gün sayın Cumhurbaşkanına da söylemiş ve savunmuştum.

İşte bu Cihat Akyol aleyhinde yazıyor Uğur Mumcu…"

Ama zannediyorum ki, bu cevaplar, kontr-gerilla kampanyasının yürütücülerini tatmin etmeyecekti.

Çünkü bunlara göre ben 12 Mart'ın hocasıydım. O dönemin askeri cuntası içindeki yerim çok sağlam olmalıydı.

Bu mihraklarca ve dışardan böyle görünüyordum.

Ama, bu dönem içinde hakkımızda başka oyunlar da oynanmış, daha başka yakıştırmalar da yapılmıştır.

Konuya bütünlük getirmesi bakımından değişik olan bu örnekleri de sunmak istiyorum.

Lüleburgaz'daki görevim sırasında 30 Nisan 1972 tarihli, Ankara-Yenişehir postahanesiden postalanmış, aynı tarihte bir albayın yazıp imzaladığı bir mektup aldım.

Bu mektubun fotokopisini arka sayfada bulacaksınız.

Bu mektup hakkındaki ordu komutanım Org. Faik Türün'ün yorumu şöyle olmuştur:

"Akyol, bu komünistlerin işidir. Bundan maksat seninle general Musa Öğün'ün arasını açmaktır. Orduda herkes seni çok iyi bilir ve tanır. Personelin incisi sayılırsın.

Bu saçma iddiaya kim inanır? Binaenaleyh mektubu yırt at. Ankara'ya gitmene de gerek yok."

Mektupta sözü edilen 12 Mart'tan önce yapılması mutasavver darbe ile ilgili olarak kamuoyunda bilinir olan cunta ile ilişkimiz olmadığı gibi, 12 Mart'ı yöneten cunta ile de ilişkimiz yoktu.

İsminden söz edilen Celil Gürkan ve arkadaşları 12 Mart'tan hemen sonra emekli edilmişlerdi. Ben diğer generaller gibi hizmete devam ediyordum.

General Musa Öğün aynı nasıplı arkadaşımdı. Bekleme süremizin sonunda ve aynı yıl terfi sırasına girecektik. Ekarte edilmekliğim şansını arttırabilirdi.

Mektubun fotokopisi

30.IV.71

Sayın Komutanım,

Kişiliğinize duyduğum saygı, yeteneklerinize duyduğum güven ve bunların toplamı olan hayranlığım, beni hiç [illegible] bu mektubu yazmaya zorladı.

Ağustos yaklaştıkça onlar da işini gayretli artırdı. [illegible] kendilerine karşıt gördüğü kişileri, hatta değerleri "katletme" yarışında. Burada olanlar, bunu görüp karşı çalışmalar yapıyor. Uzakta olanlar farkında değil. İşte bu yüzden sizi uyarmak için yazıyorum bunları.

Beni en çok üzen sizin ve [illegible] Gen. Tura'nın tarafından söylenenler. Güya siz açıklanan cunta ile beraber imişsiniz! ([illegible])

Buna benzer daha neler uyduruyorlar.

Bir ay [illegible] Gn. [illegible] Bilhassa [illegible] Bşk. [illegible], zaten adamın perişan olan [illegible] büsbütün bozuyorlar. Kendi çıkarları için ordunun en seçkin komutanlarını kötülüyorlar.

Sonları çok uzak değil. Ama onlar milletin emellerine ulaştıktan sonra gitseler de neye yarar?

Belki bir yol bulur, gerekirse buraya gelir, karşı çalışma yaparsınız diye yazıyorum.

En derin saygılar benimdir.

Ali

[signature]

Mektubun metni

30.IV.72

Sayın Komutanım,

Kişiliğinize duyduğum saygı, yeteneklerinize duyduğum güven ve bunların toplanı olan hayranlığım, beni hiç onaylamadığım bu betiği yazmaya zorladı.

Ağustos yaklaştıkça Gnkur.da sinsi gayretleri artırdı. Herkes kendisine karşıt gördüğü kişileri, hatta değerleri kötüleme yarışında. Burada olanlar, bunu görüp karşı çalışmalar yapıyor. Uzakta olanlar farkında değil. İşte bu yüzden sizi uyarmak için yazıyorum bunları.

Beni en çok üzen sizin ve Sayın Gen.K. Tara'nın arkasından söylenenler. Güya siz ayıklanan cunta ile berabermişsisiniz. (Celil v.b.)Buna benzer daha neler uyduruyorlar.

Bu işin en heveslisi gen. Öğün. Bilhassa genkur.Bşk.na sokulup, zaten adamın perişan olan sinirlerini büsbütün bozuyorlar. Kendi çıkarları için ordunun en seçkin komutanlarını kötülüyorlar.

Sonları çok uzak değil. Ama onlar mel'un emellerine ulaştıktan sonra gitseler de neye yarar?

Belki bir yol bulur, gerekirse bir araya gelir, karşıt çalışma yaparsınız diye yazıyorum.

En derin saygılar sunarım.

Alb.

İmza

Senelerce sonra, bir tesadüf bizi yan yana getirdi. Musa Öğün de emekli olmuştu. Bir ihtiyaç içinde bana dedi ki:

"Edirne televizyon istasyonunu açtıktan sonra Ankara'ya dönmüştüm. Genelkurmay Başkanı Org. Sayın Memduh Tağmaç'a Cihat'ın tümeni çok iyi, orada bir radar müfrezesi komutanının durumu var, diye söylemiştim."

Sadi Koçaş ise, anılarında general Öğün'ün cuntaya dahil olduğunu, görüşmelerinde benim hiç bir cuntaya dahil olmadığımı söylediğini yazıyordu.

Bütün bunlara rağmen, Albayın gönderdiği ikaz mektubunu Org. Türün gibi yorumlayamamıştım.

Kısaca, Musa Öğün'ün belirttiği Lüleburgaz'daki radar müfrezesine temas etmekliğim faydalı olacak.

Tümenin Lüleburgaz Garnizonunda Hava Kuvvetleri personelinin oluşturduğu bir radar müfrezesi vardı. Garnizonda karacılar çoğunluktaydı. Bu itibarla müfreze garnizon içinde misafir de sayılabilirdi.

Bunları kenarda bırakmak yerine, iç hizmet kanun ve talimatının öngördüğü üzere, garnizon ortak faaliyetleri içinde havacılara da vazife veriyordum.

Örneğin, sosyal tesislerden yararlanma, garnizon seviyesinde subay ve astsubay kış çalışmalarını müşterek bir programa bağlama amaçladığım hedefler arasına girmiştir.

Benim dönemimde müfreze komutanı ve emrindeki personelin hiçbir menfi tutumu ortaya çıkmamıştı. İlişkilerimiz askerlik anlayışı, disiplin sevgi ve saygı kurallarına göre devam etmişti. Ama gelin görün ki bu tutumum Ankara'ya tümen komutanının havacılara sempatisi var şeklinde ve o zaman için anlam taşıyacak biçimde intikal ettirilmişti. Hatırlatalım ki, o dönemde havacılara sempati bazı çevrelerde sola da sempati anlamında yorumlanabiliyordu.

Radar müfreze komutanı bir müddet sonra emekli olarak ayrılmıştı.

Tümen ve garnizon komutanına veda mesajında şöyle diyordu:

21 Mart 1972

Garnizon Komutanlığına

Lüleburgaz

1-İstifa ederek emekliliğimi istemiş olduğumdan, görevimden ayrılmak üzereyim.

2-Radar Mevzi Komutanlığında bulunduğum süre zarfında 65'inci P. Tümen Komutanlığının, görevimi kolaylaştırmadaki yararları Silahlı Kuvvetler içindeki işbirliğinin kıymetli bir örneğini vermiştir.

3-Özellikle sayın Tümgeneral ve Bn. Akyol'un ilgi ve sevgilerine mazhar olmak, Albayrak ailesinde müstesna bir övünç duygusu ve hatıra olarak yaşayacaktır.

4-Başta Sayın Garnizon Komutanımız olmak üzere, bütün Tümen personeline, görevlerinde başarı dileklerimle saygılarımı tekrarlarım.

İlyas Albayrak

Kur. Alb.

Radar Mevzi Komutanı

Anlaşılıyor ki, orduda hizmet verdiğimiz ve terfi sırasına gireceğimiz son yıllarda kolay ekarte edilmekliğimi teminen sola sempatizan olduğumuz yolunda gıyabımızda kulis çalışmaları yapılmıştır.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler ise bize sağcı demişlerdir.

Kampanya döneminde yaptığım basın toplantılarından birisinde şöyle söylediğimi hatırlıyorum.

"Ben ne sağcıyım ne de solcuyum. Bizim yolumuz kesin çizgilerle çizilmiş olarak bellidir. Bu yol büyük Atatürk'ün yoludur."

Konuyu ordudan resmen neden ayrıldığımı ifade ederek bağlamak istiyorum.

Ben orduda tümgenerallikteki dört yıl bekleme süresinin sonuna kadar hizmetime devam ettim. 30 Ağustos 1973'de Korgeneral olmam gerekiyordu. Terfi edebilmek için bütün şartları haiz olduğum halde kadrosuzluk sebebiyle terfi edemedim.

Silahlı Kuvvetlerimizin o zamanki kurallarına göre bu sonuç ordudan ayrılmamı da gerektiriyordu. Veda etmenin sırası gelmişti.

Tümene veda ederken, arkamda verilecek her türlü muharebe görevini en iyi şekilde yapabilecek bir birlik bırakmanın hazzını duyuyordum.

Tümene Veda

Uğurlama törenine katılan bir albayın eşi diyordu ki:[118] *"Bize verdiğiniz emek ve öğrettiklerinizin karşılığı olarak, kadın olmasam, aslında sizin elinizi öpmem gerekirdi."* Duygulanmıştım.

Çok değer verdiğim Mehmetçik hakkımızdaki katıksız duygularını şöyle dile getirmişti:

Bunu Mehmetçiğin komutanına seslenişi olarak aşağıya alıyorum.

CİHAT GENERALİM

Nasıl methedeyim Generalimi,
Cihat Generalim alimdir, alim.
Her şeyden yüksekte tutar ilimi,
Cihat Generalim alimdir, alim.

Daha genç yaşında General olmuş,
Her zaman üstünden takdirler almış,
Avrupa'yı gezmiş memleket görmüş,
Cihat Generalim alimdir, alim.

Bilirim daima zor generallik,
Hakkıdır seneye Korgenerallik,
Peşinden inşallah Orgenerallik,
Cihat Generalim alimdir, alim.

Temiz görmek ister bütün vatanı,
Af eylemez boş oturup yatanı,
Kaçmaz hiç gözünden görür hatanı,
Cihat Generalim alimdir, alim.

Hassastır, sadıktır vazifesinde,
Yapışır moskofun tam ensesine,
Kulak ver inleyen topçu sesine
Cihat Generalim alimdir, alim.

Erzincan ilinden yiğitler çıkar,

İnşallah yakında terfiye takar,

Tümen hazır olmuş, yoluna bakar,

Cihat Generalim alimdir, alim.

Hüseyin KAPLAN Topç. Çvş.

3 ncü Top. Tb. Kh. Bl.

Öyle hatırlıyorum ki, bizi uğurlarken teşyi jestini görebildiğim bir başka şey daha vardı. Zamanında gerçekleşmesinden iftihar ve rahatlık duyduğum Edirne bayırında yükselen *"Şehitlik ve Şehitler Abidesi"*.

Şehitler Abidesinin tören alanında yer alan kitabelerin birinde General Cihat Akyol'un bir dörtlüğü de hatırasını silinmeyecek şekilde canlı tutuyordu.

Kitabedeki dörtlük

Uğurlama töreninde tümen bandosu 65’inci Tümen Marşını çalıyordu.

Uzaklaşırken kulaklarıma tekrar tekrar akseden bu marşın güftesi bana aitti. Usta besteci sayın Halit Recep Arman seslendirmişti.

Bu marşın sözlerini aşağıda sunuyorum.[119]

65 *NCİ TÜMEN MARŞI*

Başka vatan sevgimiz, imanımız andımız

Disiplin ve eğitim, görev anlayışımız

Bir çelik yay gibiyiz emir alır koşarız

Kem niyetli elleri uzanmadan kırarız.

Bölgenin sevgilisi, mazisi şanlı tümen

Ordunun güvencesi altmış beşinci tümen

Kilit vurduk yollara süngümüz topumuzla

Ölürüz savunuruz komutanlarımızla

Görev için hazırız sevinçliyiz mutluyuz

Zafer bizim olacak bundan çok umutluyuz

Trakya'nın öz incisi altmış beşinci tümen

Milletin güvencesi altmış beşinci tümen

İki sene emek verdiğim 65'inci tümenden ayrılışımın üzüntüsünü giderecek sebepler vardı.

Ama, ben bu ayrılışla aynı zamanda ömrümü verdiğim içerisinde yaşamaktan daima şeref ve gurur duyduğum, daha büyük rütbelerde beni yetiştiren memleketim ve milletime daha çok hizmetler vermeyi amaçladığım Türk Silahlı Kuvvetlerine de veda ediyordum...

NEDEN BEN ?

-Ben aktif memleket görevlerinin dışında bir insandım

-Politikanın içinde değildim

-Muarızlarımla tanışmıyordum. Bu sebeple evveliyat söz konusu olamazdı

-Kampanya için hedef seçilmek üzere bazı niteliklerim vardı

-Geleceğe dönük ince hesaplar mı yapılmıştı? Çamur at izi kalır

27 Ocak 1978 tarihinde yaptığım basın toplantısının sonunda şöyle demiştim:

"Hakkımda bilinçli bir kampanya yürütülmektedir. Bu kampanyanın, belli bir hedefe göre araç yapılmam ve belli bir gayeye ulaşmak üzere yıpratılmam için açıldığı anlaşılıyor. Bunu adi bir oyun olarak niteliyorum."

Bu kampanya için hedef olarak neden bir başkası değil de benim seçildiğim hususu ayrı bir soru olarak akla gelebilir.

Ben aktif memleket görevlerinin dışında bir insandım. Bu sebeple örneğin, devlete karşı yürütülecek bir faaliyetin karşısına çıkacak söz gelişi her hangi bir güce sahip bulunmuyordum.

30 Ağustos 1973'de kadrosuzluk sebebiyle ordudan ayrılmıştım.

Filhakika, 1976'da çok kısa bir süre İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı yaptım. Ama bu daireyi açıklayan bölümde verdiğim izahattan da anlaşılmış olacaktır ki, bu kuruluş da devlete karşı olanların önüne her hangi bir engel koyabilecek bir yapıya ve göreve sahip değildir.

Ayrıca, her hangi bir siyasi partiye girmemiş olmakla politikanın da dışında idim.

Hakkımdaki kampanya başlatıldıktan sonra, bazı dost ve akraba çevresinde CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın bana açıkça cephe alışını, Erzincanlı olduğum için, Ünsal'a seçim bölgesinde rakip

olabileceğim endişesinden kaynaklanabileceğini öne sürenler olmuştur. Fakat ben, söylediğim gibi, politikanın dışında idim ve seçimlere katılmak için her hangi bir teşebbüsüm de olmamıştı.

CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç'in kontr-gerilla kampanyası içinde bana yönelmesine yorum getirenlerden bazıları, mumaileyhin Harb okulu talebesi iken 22 Şubat ve 21 Mayıs olaylarına karıştığı için ordudan atıldığını hatırlatarak bu olaydan mağdur olarak beni yıpratma gayretine girdiğini söylediler.

Süleyman Genç'in ordudan atılmakla içine girdiği psikolojik durumun her halükârda ve herkes için bir yönelme nedeni olabileceği akla gelir.

Önceki bölümde de ifade ettiğim gibi, 22 Şubat olayları arifesinde çok kritik bir dönemde, geçici bir süre için 229'uncu P. A.'nın komutanlığını deruhte ederek Harb okulunu kışlasında tesbit ettiğim ve şehre inmesini önlediğim doğrudur.

Ama bunu yaparken benim vazifem meşruiyetten yana olarak T.C. devletini korumaktı.

Genç'in benim için hedef olması elbette ki söz konusu değildi.

28 Ocak 1978 tarihli Bayrak gazetesinin Aykut Edibali imzasını taşıyan başyazısı kontr-gerilla kampanyasını bir intikam harbi olarak niteliyor ve bunu 12 Mart'la irtibatlandırıyor.

Bu teşhise bir ihtimâl olarak katılıyorum. Bilindiği gibi 12 Mart'ta hayallerini gerçekleştiremeyenler ve kaybedenler yenilgilerini ve ayaklarını zorla geri çekmekle uğradıkları kayıplarının acısını bir türlü unutamamışlardır.

Ama ben, burada da ne 12 Mart öncesi ve ne de sonrası olayları ile ilişkimin olmadığını vurgulamak istiyorum.

Bazı arkadaşlarım, toplumda suçlanan ve suçlanması muhtemel şahısların, iddiaları kendilerinden uzak tutabilmeleri için el altından konunun takipçisi mihraklara benim adımı vermiş olabileceklerini söylediler. Bunların kararına benim aklanmamın çok kolay olabileceği etkin olabilirdi.

Bu ihtimali düşünmek bile istemiyorum. Bu davranışı manevi suçların en büyüğü, insanlık dışı bir girişim ve işkence olarak niteliyorum.

Bana, Bülent Ecevit'le bir ilişkim olup olmadığını soranlar da oldu. Hiç, ama hiç olmamıştı. Devlet görevlerim iktidardaki başka hükümetler dönemine rastlamıştır.

Şu anda, o da pek küçük, bir hususu hatırlıyorum.

"Rahmetli İsmet İnönü'nün ölüm yıldönümü vesilesiyle Ecevit televizyonda bir konuşma yapmış, ordunun 22 Şubat ve 21 Mayıs durumuna da temas etmişti. Yazdığım bir mektupla tavzihen, tanık olduğum dönem için kendisine objektif bilgiler vermiştim.

Diğer taraftan beni eleştiren yazarların hiç birisini tanımıyordum.

Türkiye, maalesef çamur atmanın ve karalamanın çok kolay olduğu bir vasat haline getirilmişti. Zemin yalan ve iftirayı tutturmak için de müsaitti.

Bu sebeple dostlarımdan bazıları bana zarar vermek isteyenlerin bu yola başvurabileceklerini ileri sürdüler.

Devlet görevimi bırakırken arkamda iyilikle yad edeceğim çevreler bırakmıştım.

Ama kampanyaya hedef seçilmekliğim için bazı niteliklerim vardı.

Daha önce de ifade ettiğim gibi, kampanyayı yürütenler Silahlı Kuvvetleri yıpratmak üzere, Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ni ele almışlardı. Bu dairenin yasal görevi toplumda bilinmiyordu. Gayri Nizami Harp toplumun ilgisini çeken bir konu değildi. Bu dairenin İstanbul'daki Ziverbey Köşkü sorgu merkezinde adı geçmişti.

Ben de bu dairenin başkanlığını yapmıştım. Gerçi ne dairenin kurucusu idim, ne de daireyi Amerikan yardım kurulunun yanına taşıtandım. Ama bunlar iddia edilecekse, doğru olup olmadığına kim bakacaktı?

Üstelikte muvazzaf bir general değildim. Ordudan ayrılmıştım. Bana devletin sahip çıkmadığını basında yapılan ilk bir testle hemen anlamışlardı.

Kıbrıs Rum toplumu, Yunanistan ve Sovyetler Birliği hakkında gazete ve dergilerde yazılarım çıkıyordu.

Özellikle, Gayri Nizami Harp ve Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konularında yayınlanmış makalelerim vardı.

Biz devrimi(!) sürdüreceğiz ve ihtilâli başaracağız. Önümüzde durmak hıyanettir, diyebilenlerin; gerilla savaşı başlamıştır. Bağımsız Kürt devletini kuracağız. Savaşı tüm kentte yaygınlaştıracağız. Gecekondu halkı yiyecek stoku yapsınlar[120] diye bağıranların bulunduğu bir ülkede yazdıklarımızdan elbette ki gocunanlar bulunacaktı.

Önceleri MİT müsteşarlığında da görev yapmıştım. Malûm olduğu üzere Milli İstihbarat Teşkilatı kampanyanın ele aldığı hedeflerden bir diğeridir.

Gerçi ben İstihbarat Başkanlığı yapmıştım. Ama önemi yok. Kimse farkına varmaz. Rahatlıkla MİT Müsteşarlığı yaptığım söylenebilirdi.

Tesadüfe bakın ki, sonradan kontr-gerilla hedefleri arasına alınan İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı görevinde de bulunmuştum.

Bir bakıma kampanya adeta görev yaptığım yerlere arkamdan geliyor ve sanki beni takip ediyordu.

Netice olarak, gerçekten kendilerinin de söylediği gibi çok önemli devlet görevlerinde bulunmuştum.

Niteliklerimden dolayı, kampanyaya hedef seçilmem, işin aslını bilmeyen ve beni tanımayan çevrelerde kampanyayı yürütenlere hakkımda inandırıcılık kazandırabilirdi. Şayet yıpratılabilirsem bu sonuç kampanyalarının başarısına itibarî bir değer de sağlayabilirdi.

Hesapladıkları önemli bir husus da şuydu:

Devlette yeniden önemli bir göreve getirilebilirim ihtimali kampanyayı yürütenlerin uykusunu kaçırıyordu. Bu uğraşa girenlerin kişiliğimizi uzun uzun inceleyip bazı sonuçlara varmış olduklarına şüphe yoktur.

Nitekim, sol basında MİT müsteşarlığına adaylığımın söz konusu edilmesini bu kaygının çok belirgin bir örneği olarak verebilirim.

Burada uygulanan taktik ise çok basit ve açıktı.

Politikacıların sık sık kullanmasıyla da bilinen *"Çamur at izi kalır"* taktiği bu kampanyanın yöntemlerinden biri haline getirilmişti. Böylece hakkımda söylenenler yalan ve iftira da olsa hatırlanarak, önemli görevler için adaylığım önlenmiş olacaktı.[121]

Niye ben? Sorusunun cevabı aklımıza gelen ihtimalleri sıralayarak açıklamaya çalıştım.

Bunun bir başka hazır cevabını kontr-gerilla kampanyasında aktif rol aldığı anlaşılan Nimet Arzık'ın itiraf niteliğindeki yazısında bulmamız mümkündür. Yazar diyor ki:[122]

"Onu Ziverbey işkencelerine dahil ettim.

Ama, işkenceciler aleyhine geniş bir kampanya açmışlardı.

Belki onları temizleyeceği yerin başına getirilir korkusuyla…

Endişeden kaynaklanan bu sebep açıklamasını CHP Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun Başbakanlık ve Bakanlıklara yönelttiği soru önergesinde de bulmak mümkün. Fakat görüleceği gibi, bu itiraf Nimet Arzık'ınki kadar yürekli değil.

"Bu kişinin sivil savunmaya getirilişi ile iki örgüt arasında -kontr-gerilla ve sivil savunma- bir ilişki kurulabilir mi? "[123]

Nitekim, bu hususu Uğur Mumcu da Şubat 1977 tarihinde yayınlanan Cumhuriyet Gazetesindeki bir yazısında şöyle vurguluyordu:

"İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Dairesi Başkanlığına getirilen kontr-gerilla uzmanı emekli tümgeneral Cihat Akyol hangi ilişkiler sonunda bu göreve atanmıştır?"

Önce de ifade ettiğim gibi, kampanyada görevli sol çevredekiler benim Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına atanmamdan tedirgin olmuşlar ve kaygı duymuşlardır.

Gerçi bu görev yerini kontr-gerilla diyerek kampanya hedefleri arasına almışlardı. Ama, buraya atandıktan sonra daha önemli yerlere

atanabileceğimi, kaygılanacak şekilde düşünmüş olmaları daha çok muhtemeldir.

30 Ocak 1979 tarihli Bayrak gazetesinde yayınlanan baş yazıda, MİT ve kontr-gerilla olaylarının perde arkası incelenip bizim 22 Şubat'ta ifa ettiğimiz vazifeden hareketle konuya yaklaşılırken, bir kadirbilirlik örneği gördüğümüz için teşekkürlerimizi de ifade edeceğimiz bu yazıda şöyle deniyor:

"Özel Harp Dairesinin eski dinamik başkanı ve çetin cevizi Cihat Akyol'u bu nedenle polemik konusu yapmamışlar mıdır?"

Kampanyada bir gazeteci de bana şöyle demişti:

- Paşam, meyveli ağaç taşlanır.

KÖR DÖVÜŞÜ

-Bilgisiz, incelemesiz iddialar

-Yapılan hatalar

-Kavram kargaşası, saptırmalar

-Belirsiz ifadeler

-Arap saçına dönen tartışma

Türkiye'de yürütülen kontr-gerilla kampanyasına ne zaman ve nasıl başlandığına kitabımızın başında temas etmiştik.

Burada da kısaca ifade etmek gerekirse, kampanyanın CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in muhalefet lideri iken, 1973 yılında Giresun'da yaptığı siyasi konuşma içinde yer alan bazı iddialarla ciddi biçimde başlatıldığı hakkında konuyu takip edenlerde müşterek bir yargı oluşmuştur.

Bu kampanyada sonraları bazı yazarlar, CHP parlamenterlerinden bazıları rol almış, basında tartışma konusu yapılmış, pek çok yazar bu tartışmaya katılmış, siyasi parti mensupları aynı tartışmaya karışmış, devlet görevlilerinden bazıları ile evvelce devlet görevinde bulunmuş veya sade vatandaşlardan pek çok kimse bu konuda demeçler vererek görüşlerini açıklamışlardır. Tartışma senelerce sürmüştür. İfade edelim ki, tartışmanın kısa zamanda sonuçlanmamasının başlıca sebebi, kampanyayı sürdürenlerce bu uzamanın maksatlarına göre sağladığı faydanın düşünülmüş olmasıdır.

Bunu temin içinde kasıtlı ve değişik iddialar ileri sürülmüştür.

Bir diğer sebebi ise, tartışmaya katılanların genellikle konuyu yeterince incelememiş olmaları, bu nedenlerle bilgisiz olmalarıdır.

Bazı örnekler vermek istiyorum:

CHP İzmir milletvekili Süleyman Genç, *"Kontr-gerilla 1965 yılında* (bir başka gazetede bu tarih 1964 olarak yazılmıştır) *Özel Savaş Grubu adıyla kurulmuştur. Türkiye'de kontr-gerillanın kurucusu general Cihat Akyol'dur."*

diyerek yüce meclis kürsüsünden rahatlıkla yalan ve yanlış olan böyle bir iddiayı ileri sürebilmiştir.

Oysa, Özel Savaş Grubu deyimi ile Özel Harp Dairesi kastediliyorsa, bu dairenin kontr-gerilla olmadığı bir yana, CHP Genel Başkanı Ecevit bu dairenin 50'lerde kurulduğunu ifade ederek, istemeyerek de olsa, kendi milletvekilini tekzip etmiştir.

Kontr-gerillanın kurulduğunu iddia ettikleri yılda general Cihat Akyol, Kurmay Albay olarak Moskova'da Türkiye'nin Ataşemiliterliği görevinde bulunuyordu.

Aynı milletvekili kendisine üç adım mesafedeki İçişleri Bakanlığından Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı'nın görevini incelemeden Sivil Savunma İstihbaratından bahsedebilmiştir.

CHP Erzincan Senatörünün araştırma yapmadan, adeta ayaküstü, şundan bundan duyduğu ve bir iddia olarak yine yüce meclis kürsüsünden ileri sürdüğü sözleri ve yanılgısını da gazeteci yazar Oktay Ekşi'nin kaleminden sunuyorum.

Hürriyet, 4 Şubat 1978

"Bir konunun açıklığa kavuşması ihtiyacı ile, onu açıklığa kavuşturacak metot arasında uyumlu bir bağlantı kurulmazsa, her şey bizdeki gibi arap saçına döner.

Niyazi Ünsal, birinci gün kontr-gerilla denilen örgütün aslında Genelkurmaya bağlı Özel Harp Dairesi olduğunu, söylerken, ikinci gün, hayır o değilmiş, asıl adı Seferberlik Tetkik Kurulu denen organmış, cinsinden bir beyanda bulundu.

Ne var ki, onun bu konuşması kamuoyuna yansıdıktan sonra yapılan açıklamalar Seferberlik Tetkik Kurulu ile Özel Harp Dairesinin birbirinden farklı olmadığını ortaya koydu. Ve bütün bunlar ister istemez iddianın ciddiyeti üzerinde şüphe doğmasına yol açtı."

5 Şubat 1978 tarihli Günaydın gazetesinde şöyle bir haber yorum yayınlanıyordu.

"Bütçe görüşmelerindeki yersiz çıkışları ve iddiaları yüzünden Senatör Niyazi Ünsal CHP'de istenmeyen adam oldu.

CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın bütçe görüşmeleri sırasındaki söz ve davranışlarının parti içinde yönetici parlamenterler tarafından tepkiyle karşılandığı ve istenmeyen adam durumuna düştüğü belirtiliyor.

Konuştuğumuz CHP'li parlamenterler, Niyazi Ünsal'ın özellikle kontr-gerilla konusunda peş peşe yaptığı ve belgelere dayandırmadığı konuşmalarını partiyi ve Genel Başkan Ecevit'i güç duruma düşürdüğünü söylediler.

Ünsal'ın bu konuyu son derece zamansız ve hazırlıksız olarak ortaya attığını belirten bu parlamenterler söz konusu senatörün bunun yanında öne sürdüğü iddiaları kanıtlayacak belgeler ortaya koyamadığını kaydederek gerekli hazırlığı yapmadan ve belgeleri bulmadan sert çıkışlar yapan Ünsal, CHP'yi güç duruma düşürdü. Bu çıkışlar CHP'ye hiç bir fayda sağlamadığı gibi, aksine zarar getirdi."

Gelin görün ki, bu davranış Ünsal'ın tabiatında olduğu için, mumaileyh 1979 yılı bütçe müzakerelerinde aynı alışkanlığı sürdürmüştür.

Duyduğunu tahkik etmeden diyebilmiştir ki:

General M. Cihat Akyol, Özel Harp Dairesi'ni Ankara'da Amerikan Yardım Heyetinin bulunduğu kata taşımış, onlarla beraber oturmuştur (Bak Genelkurmay Başkanımızın Ek-1 deki yazısı).

Bir yazarımız da benim Silahlı Kuvvetler dergisinin eki olarak yayınlanan ve yalnız düşmandan bahseden mesleki *"Gayri Nizami Kuvvetlere Karşı Harekât"* adlı makalemi okumadan, incelemeden, sadece arkadaşlarından duyduğu ismine tutulmuş olarak, kontr-gerilla hakkında yazı yazabilmiş ve makale yazarı General Cihat Akyol'a ithamlar yöneltebilmiştir.

Elbette ki Niyazi Ünsal geri kalmayacak ve ekiple işbirliği içinde bulunacaktır.

Ünsal, okumadığını bizzat ikrar ettiği ve bu yüzden sayfa adedini bile bilmediği yukarda sözünü ettiğim makalemi ithamları için malzeme yapmış,

kendi maksadı istikametinde değişik ifadeler ileri sürerek yorumlar yapabilmiştir.

Kontr-gerilla kampanyası, devletçe önü açık tutulduğu için bu yalan ve yanlış sözlerin kamuoyundaki yankıları ile ciddi boyutlara ulaştığı ve devlette tahribat yaptığı halde, resmî bir araştırma yaptırılarak tartışmanın uzayıp gelmesinin önlenmesi yoluna maalesef gidilememiştir.

Ama gene de mantığın yolu birdir. 8 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Örsan Öymen, *"Tartışmayı Araştırmaya Bırakmak"* başlıklı yazısında aynı konuyu vurgulayarak bilgisiz ortaya atılanların yarar yerine zarar getirdiğin ifade ediyor. Öymen şöyle diyor:

"Eh, buna CHP'nin zemzem kuyusu şampiyonlarından her şeyi bildiğini sanan isim meraklıları da katılırsa Demirel'in keyfine diyecek yok."

6 Şubat 1979 tarihli Günaydın gazetesinde yayınlanan *"Şöhret meraklısı bir garip adam: Niyazi Ünsal"* isimli bir yorum yazı da aynı görüşü paylaşır niteliktedir. Yanılgılarından örnekler verdiğim bu iki CHP'li parlamenter bazı çevrelerde, tersine son derece araştırmacı olarak nitelendiriliyordu.

Dedim ya, bu kampanyaya ilgili ilgisiz herkes karışıyordu ve öyle yanlışlar yapıyordu ki, beni olmadığım halde MİT Müsteşarı yapıyorlar, ordudaki rütbemi korgeneral, orgeneral yapanlar oluyordu.

T.B.M.M. nın çok ciddi çatısı altında senatör Niyazi Ünsal, adımı general M. Kemal Akyol diye kullanarak zabıtlara geçirmiştir.[124]

Teknik yanlışlar mı? Aradığınız kadar....

Örnek vereyim:

Eski1’inci Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Org. Faik Türün, 27 Ocak 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan demecinde şöyle diyor:

"Erenköy Ziverbey Köşkünde yapılan sorgulamalara bir kez yarım saat katıldım. Binada MİT'ten gelen müşavirlerin görev aldığını gördüm. Bu görevli kuruluşların yaptığı, yapmakta olduğu bir görevdir. Bunlara esas bilgi unsurları (EBU) diyebiliriz. Sivil sorgu sırasında EBU’lar görev alıyordu."

Burada, tabirimi maruz görün, istihbaratçılığımız kabardı. Orgeneralim bağışlasınlar, bu ifade ile yapılmış olan hatayı düzeltmek isterim.

EBU kısaltmasının karşılığı olan Esas Bilgi Unsurları şahıslara verilmiş ve verilecek olan isimler değildir.

EBU şahıs olmayınca, sanki insanmış gibi sorgu esnasında görev alması da söz konusu olamaz.

Haber toplama planında yer alan EBU (Esas Bilgi Unsurları), istihbaratçılıkta öğrenilmesi lâzım gelen bir haberi ortaya çıkarabilmek için araştırılması gereken hususlardır. Örneğin falan yerde bir atom bombası fabrikası var mı? Yok mu? Karşı taraf bu hedefi iyice saklayacağından doğrudan doğruya kendisini belki bulamazsınız... Ama, EBU olarak tesbit edilecek bazı alametleri bulup değerlendirmek mümkündür.

Bakın bu ifade, yani EBU açıklaması değişerek Örsan Öymen'in yazısında şu şekli almış.[125]

"Kontr-gerilla sorgu evleri, özel bilgi unsurları, buralar... subayların, yazarların, öğretim üyelerinin nasıl işkence ile ifade verdikleri, sıkıyönetim duruşmalarında bir bir açıklanarak demokrasi arşivimize kara kaplı dosyalar halinde geçti."

İlginç bir iddia daha:

2 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde Ankara THA'ya atfen, kontr-gerilla hakkında 6 yıl önce kitap yayınlanmış, başlıklı bir haber yayınlanıyor ve deniyor ki:

"Kitapta, devlete karşı eyleme geçen gerillalarla nasıl mücadele edileceği yazılıyor." Bunu yazmak suç mudur? diye sorup, haberi yadırgamamak mümkün değil.

Hatırlıyorum, evimde yaptığım basın toplantısında oturumdan önce bazı muhabirler elden ele gizlilik içinde bir kitabı dolaştırıyor, kulaklarına bir şeyler söylüyorlardı. Bana da yazarını tanıyıp tanımadığımı sormuşlardı.

Bu kampanyada, çok iyi niyetli olmalarına rağmen, bazı yazarların da yanlış bilgi derlemiş oldukları için yanılgıları oluyordu.

Örneğin, devletten ve silâhlı kuvvetlerden yana olarak ve başkaları gibi nemelazımcılık yapmadan, suskunluk göstermeden verdiği uğraşıyı takdirle izlediğim Bayrak gazetesinin 30.1.1978 tarihli nüshasında yer alan MİT ve kontr-gerilla olaylarının perde arkası başlıklı yazıda şunları tesbit etmiş oldum

"22 *Şubat ve onu takip eden 21 Mayıs olayları gerek MİT'in gerekse Genelkurmay Harp Dairesinin yurt savunmasındaki önemini kanıtlamış oldu."*

Burada Genelkurmay Harp Dairesi diye işaret edilen daire Gnkur. Özel Harp Dairesi olmalıdır. Çünkü Gnkur. Harp Dairesi diye bir birim mevcut değildir. Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığına ise isim benzetmesi yapmak zordur.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin yazıda belirtildiği gibi, gerçekten yurt savunmasındaki önemi büyüktür. Ama bu dairenin 22 Şubat ve 21 Mayıs olayları ile görevi bakımından ilişkisi olmamıştır. Bu dairenin iç olaylarla da ilişkisi yoktur.

22 Şubat olayları ile, şahsen bir Kur. Alb. olarak ve çok kritik bir dönemde 229'uncu P.A.K.'lığını yapmakla benim ilişkim olmuştur. Bunu okurlarıma 12 Mart Dönemi başlıklı bölümde sırası geldiği için açıklamış bulunuyorum.

Kontr-gerilla konusunda kavram saptırması yaptırılarak hedef aldıkları kuruluşları işkenceci ve cinayet tertipçisi olarak suçlayanlar, bilen ve bilmeyenlerin de katılmasıyla gerçekten tartışmayı içinden çıkılmaz bir hale getirmişlerdir.

Tartışmayı çok dikkatle izlediğine inandığım Tercüman gazetesi yazarlarından Rauf Tamer bu karışıklığı inceliği ve ustalık taşıyan eleştirisi ile bakınız nasıl dile getiriyor?[126]

"Kontr-gerilla ile ilgili iddialar, yeni kavram kargaşalıklarına yol açmıştır.

Niyazi Ünsal, ağzında bir şeyler geveliyor, fakat nedense açık konuşmuyor... 12 Mart sonrası, ilk kontr-gerilla lafı ortaya atıldığı zaman

hedef doğrudan doğruya MİT idi...

Evet, bu teşkilât solcu anarşistleri avlamakla suçlanıyordu. Solcu anarşistler ki sonradan affedildiler, hapisten salıverildiler.

Kim affetti? Kim salıverdi?

Niyazi Ünsal ve arkadaşları...

Neden affetti? Neden salıverdi?

Efendim, çünkü onlar, vatan haini değil, ilerici ve devrimci güçlerin asil temsilcileriydi. Bu komik iddia bakın sonunda döndü dolaştı, bakın şimdi ne hale geldi?..

(İsrail konsolosunu öldüren, kontr-gerilladır) Halbuki biz anarşistler öldürdü biliyorduk.

(Marmara gemisini yakan, kontr-gerilladır) Halbuki biz anarşistler yaktı biliyorduk.

(Kültür Sarayı'nı kıyan, kontr-gerilladır) Halbuki biz anarşistler kıydı biliyorduk, vs vs.

Bu mantık doğrultusunda diğer olaylar ve de şimdiki iddiaları yan yana sıralarsak, ortaya çıkan yeni tablo şudur:

Anarşi = Kontr-gerilla

Nasıl olur?

Bilmem... Niyazi Ünsal'ın konuşmasını baştan aşağı defalarca okuyorum. Çıkardığım mana şudur:

Devrimci Mahir Çayan'ı kontr-gerilla yetiştirdi, eğitti ve sonra da ülkenin başına saldı.

Ulaş Bardakçıyı da öyle...

Diğerlerini de öyle...

Peki ama, bu çocukları Kızıldere mevkiinde kıstırılıp imha eden devlet kuvvetlerine kontr-gerilla ismini takmamış mıydınız siz?

Yanlış mı hatırlıyoruz? Yani bu kontr-gerilla denilen meret kendi yetiştirip başımıza musallat ettiği eşkıyaları, bir müddet sonra yine kendisi mi temizliyor?"

Yetkililerin ve sorumlu mevkilerde bulunanların açıklamalarına gelince:

Akla gelirdi ki, bunların yapacakları açıklamalar ile arap saçına dönen bu tartışma açıklığa kavuşabilirdi. *"Resmi Makamlar Susuyor"* başlıklı bölümde de ifade ettiğimiz gibi, yetkili ve sorumlular bu tartışma boyunca nedense susmayı tercih etmişlerdir.

Çok gecikmiş olduktan başka, üstelikte konuya açıklık getirmeyen bazı açıklamalardan da 1-2 örnek vermek istiyorum.

Eski Genelkurmay Başkanlarından Org. Semih Sancar yıllarca sustuktan sonra 5 Mart 1978 günü Akajans Gn. Md. ne verdiği demeçte şöyle demişti. [127]

"Bilindiği üzere, Gayri Nizami Savaşın adı gerilla harbidir. Buna karşı aldığımız tedbirler kontr-gerilla harbidir. Biz de kontr-gerilla harbi diye bir şey yoktur. Özel Harp Dairesi vardır."

Hem vardır, hem de yoktur şeklinde anlaşılabilecek bu ifadenin basına yanlış aksetmiş olması da mümkündür. Aksi takdirde, bu açıklama konuya açıklık değil, tersine kapalılık, yani şüphe ve tereddüt getirmiştir.

Bir başka örnek olarak, o dönemin en yetkili makamının sahibi olan eski Başbakanlardan B. Ecevit'in açıklamalarına bu vesile ile de temas etmek istiyorum.[128]

Ecevit, açıklama yapması için epeyce zorlandıktan sonra, özellikle benim kamuoyu önünde çağrı yapmam ve AP Genel Başkanı Demirel'in çok ısrarlı talebi üzerine nihayet konuşmuştur.

Ecevit'i göreve davet etmem 28.1.1978 tarihli Hürriyet gazetesine manşet yapılarak, kamuoyuna şöyle duyurulmuştur:

"General Akyol, Başbakana çağrı yaptı.

Özel Harp Dairesi ve MİT eski Başkanı: Başbakan kontr-gerilla konusunda açıklama yapmalıdır."

Bülent Ecevit, bu açıklamasından dolayı savaş, ulusal savunma kavramı, içe dönük uygulama gibi, bize göre yeni olmayan, anlaşılması güç izahlarda bulunmuştur.

Örneğin, Gayri Nizami Harbi çok değişik, şüphe ve tereddütlere yol açan bir üslup içinde yorumlamış, Büyük Atatürk'ün kurtuluş savaşında, Sakarya geri çekilmesindeki endişeleri dağıtmak üzere söyledikleri *"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır"* sözlerini o zamandan beri bu kuralı benimsemiş olan ordumuzun uygulamasını çok değişik şekilde ele almıştır.

Anlaşılıyor ki, Ecevit Başbakan olarak konunun, yani askeri stratejinin, uzmanı olan ve bir bakıma kendi karargâhını teşkil eden Genelkurmay Başkanlığı ile işbirliği yapmamıştır.

Bu iddiaların bir kısmına da Özel Harp Dairesi ve Ulusal Savunma Kavramı başlıklı bölümlerde temas etmiş bulunuyorum.

Ecevit'in *"Yaptığım araştırmalara göre, Türkiye'de devletçe düzenlenmiş kontr-gerilla resmen yoktur."* ifadesi ile başlayan açıklamasının en başındaki resmen sözcüğü ile kamu oyunu tatmin etmemişti. Genellikle yapılan açıklamanın konuya gerekli açıklığı getirmediği hususu müşterek bir yargı olmuştur.

Örneğin, kontenjan senatörü, gazeteci yazar Hüsamettin Çelebi gazetesinde yayınlanan yazısına şöyle başlık atmıştır:

"Açıklık getirmeyen açıklama"

Çelebi'nin 5 Şubat 1978 tarihli Günaydın gazetesinde yayınlanan ve bize göre konuyla ilgisi yönünden çok değerli gerçekleri ve yorumları içeren yazısını aşağıda sunuyorum:

"Sayın Başbakan Ecevit; her zaman, her an yapılabilecek nitelikteki bu açıklamayı maalesef geç kalarak yapmış, devletçe düzenlenmiş kontr-gerilla yoktur, demiştir.

Bu maalesef gecikmiş açıklama, tartışmayı bitirecek açıklıkta değildir. Üstelik söylediklerinin içeriği dolayısıyla, tartışma konularından biri durumuna gelmiştir. Bunun bir kaç nedeni vardır.

Birincisi, Sayın Başbakan, (Ben bu tartışmalara mecbur kalmasa idim girmezdim) demiştir. Bundan amacı sanki kontr-gerilla konusuna ilk defa değiniyormuş izlenimini vermekti. Ama inandırıcı olması olanaksızdır.

Sayın Demirel'in basın toplantısında belirttiği gibi, bugünkü Başbakan, daha 1973 seçim kampanyasının başladığı günlerde iddiacıların içinde, mevkii yüzünden belki de başında bulunuyordu. 1973 seçim bildirgesinin (Sıkıyönetim kanadı altında faaliyet gösterdiği anlaşılan kontr-gerilla denen örgütün faaliyeti...) cümlesi ortadadır. Kendisinin ve partili arkadaşlarının şurada, burada söyledikleri bir yana bırakılsa bile, 1 Mayıs Taksim olaylarından sonra Cumhurbaşkanlığına sunduğu yazı, başka bir resmi belgedir.

Yani, Sayın Ecevit, kontr-gerilla tartışmalarına mecbur kaldığı için şimdi katılıyor değildir. Daha önce katılmıştır.

İkincisi, Başbakan, kontr-gerillanın resmi olarak bulunmadığını söylemektedir. Konuşma yeteneği bilinen bir başbakanın yoktur ifadesinin önüne resmi olarak kaydını koymuş bulunması anlamlıdır.

Bu anlam, kontr-gerillanın gayri resmî olarak bulunduğudur.

Söylenenler baştan sona okunduğu zaman bu anlam açıklık kazanmaktadır. Denilmek istenen şudur, Devlet Gayri Nizami savaş için bir örgüt oluşturmuş, dış tehlikelere karşı oluşturulan bu örgüt, ya da bazı mensupları, görevlerini kötüye kullanmışlardır. Yani iddia olunan işkenceleri, kanunsuzlukları yapanlar vardır.

Buradan üçüncü noktaya geliyoruz, Sayın Ecevit'in (geçmişte orduda önemli görevler yapanların, kendileri açmamış olsalar bile, tartışmaları kesmelerini beklemesi) etkili olmayacaktır.

Başbakanın bu cümlesinde kastettikleri, şimdi AP içinde politika yapanlardır. Bunlara CHP'li parlamenterlere bilgi veren bazı eski askerleri de ekleyebiliriz. Bize kalırsa gayri resmi olarak var olduğu ve kanunsuz işler yaptığı söylenen bir örgütte çalıştıkları için suçlanan AP'lilerden

susmaları beklenemez. Onlardan ancak savunma çizgisinde kalmaları, örneğin iç savaş gibi yersiz laflar etmemeleri istenebilir.

Kaldı ki, Sayın Başbakan, tartışmaların kesilmesini istemekte de geç kalmıştır. Bu istek CHP'li parlamenterlerden bazılarının bütçe karma komisyonunda konuşmaya başladıkları zaman ve onlara emir olarak iletilebilirdi. O zaman etkili olma şansı vardır.

CHP'li parlamenterlerin konuşmalarına kadar iddialar karşısında bigane kalmış olanların bile (ortada ciddiye alınması gerekli bir şeyler var) demeye başladıkları bir aşamadayız.

Bu aşamaya kadar susulmasının nedenini anlamak olanaksızdır.

Sonuç şudur:

Bu aşamada işi ciddi olarak incelemekten başka çıkar yol kalmamıştır. Bu inceleme yapılmalı, varsa suçlular en uygun ağırlıktaki cezaları görmelidir.

Böylece bir (ibreti müessire) yaratılmış olacaktır. Suç ve suçlu yoksa, bu durumun anlaşılması da, belge ve bilgiye dayanmadan konuşulmaması gerektiğini ortaya koyacaktır. Bu da ayrı bir önemli ibreti müessire olacaktır. Türkiye'de buna ihtiyaç vardır."

Biz Ecevit'i de açıklama yapmaya davet ettiğimiz basın toplantısında şöyle demiştik:

"Tartışmaya katılan senatör ve milletvekilleri ele aldıkları konuyu iyice incelememişlerdir. İlgilendikleri konuları öğrenmek için en kolay yol, bunu resmi makamlardan öğrenmeleridir."

Söylediklerimizin bir bölümü de basına şu şekilde intikal etmiştir:[129]

"Akyol, Niyazi Ünsal ve Süleyman Genç'in sivil savunma ve Gayri Nizami Harp (Özel harp olmalı) *Dairesinin görevlerini bilmezlikten gelmelerini kınadı ve bir milletvekilinin sivil savunmanın ne demek olduğunu bilmemesinden kaygılanmak lâzımdır. Sivil Savunmanın kontr-gerilla ile ne ilgisi var? dedi."*

Biz bu konuyu, başka memleketlerde bu tür araştırma ve tartışmalara katılanların nasıl hareket ettiklerine dair yabancı filmlerden öğrendiğimizi ortaya koyarak tamamlayacağız.

Bizim televizyonun sunduğu filmlerden hatırlayacaksınız.

Örneğin, bir kalpazanlıkla bir koleksiyoncudan çalınanları araştıracak emniyet görevlileri, koleksiyonlarla ilgili kitapları okuyorlar, konuyu ayrıntılarına kadar öğreniyorlar, sonra işe başlıyorlar.

"Resmi Makamlar Cevap Vermiyor" başlıklı bölümde örneğini bulacağınız İçişleri Bakanlığı yazısında ne hükümet, ne de bakanlığın beni itham etmediği ifade edilmesine rağmen, bu beyanın kamuoyuna açıklanmamasından, aksine saklanmasından dolayı mutmain olmamıştım.

Ecevit'in Türkiye Radyo ve Televizyonundan yaptığı açıklamayı genellikle sürdürülen kontr-gerilla tartışması ve şahsımızla ilgili olarak tatminkâr bulmadığımızı burada da ifade edelim.

Bu intibalarımızı resmi makamlara yazdığımız, örneğini kitabımızda koyduğumuz başvurularımızdan birisinde şöyle ifade etmiştik:

"Sayın Başbakanın açıklamaları üzerimize atılan çamuru bertaraf etmiş değildir."

Ecevit 4 Şubat 1978 günü yaptığı açıklamaya başlarken sözlerine *"Benim yaptığım araştırmaya göre"* diye başlamasını çok yadırgadığımızı söylemeliyim. Bu ne araştırmadır ki, en azından 5 sene sürmüştür. Böyle değil de araştırmalarını son günlerde yaptılarsa biz de deriz ki, Ecevit neden bu araştırmalarını çok önceleri yapıp gerekli açıklamayı yapmamışlardır? Her halükârda bu, acelelik taşıyan bir görev değil miydi?

Ecevit, bir gazetecinin sorusu üzerine demişler ki:[130]

"Seçim bildirgemizde veya başka açıklamalarımızda kontr-gerillaya dayanırken de, yine basında yapılmış bazı açıklamalara dayanıyorduk."

Hemen söyleyelim: Devlet adamlarının karar vermeleri için basındaki haberlerden daha değerli ve devletin elinde bulunan haber kaynakları vardır.

Basın haberleri daha çok sade vatandaşların yargılarının oluşmasına yardımcı olabilir.

Kontr-gerilla tartışmasını karıştıran bir başka görüntü de, CHP'li son İçişleri Bakanlarının anarşist ve terörist diye tanımlanan kişilere karşı aldıkları tavırlar üzerine basında çıkan haberlerden kaynaklanmıştır.

Bu kadar söyleyip yazılmasına rağmen, kör döğüşü gibi yürütülen ve arap saçma döndüğünü ifade edebileceğimiz kontr-gerilla tartışmasının bu şekilde sürdürülmesinin zararlarına kitabımızın ilgili bölümlerinde temas ettikten başka, bu sonuca ayrıca ve toplu olarak yorum getirmeye çalışacağız.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI VE KAMUOYU

-Kampanya genellikle bazı çevreler üzerinde etkili oluyordu

-Bu solu birleştiren ve güçlendiren bir atılım sayılmalıdır

-Nemelâzımcılık ve susma alışkanlığı

-Asker parlamenterlerin reaksiyonu

-Silahlı Kuvvetlerde suskunluk

-Siyasi partilerin vaziyet alışları

Kontr-gerilla kampanyası solu birleştiren ve güçlendiren bir atılım olmuştur.

Nasıl olmasın ki, işkence ve cinayet tertipçiliği olarak belirlenen bu kavram, bir silah olarak devletin en büyük ve yüce kuruluşu olan Türk Silahlı Kuvvetlerine ve Milli İstihbarat Teşkilatına karşı kullanılıyor, reaksiyon görmeyince de adeta haklılık kazanıyordu. Bu koşullarda aynı ölçüde kendilerini savunamayanlar hedef olarak ele alınıyor, yalan ve iftira yöntemleri ustaca kullanılıyordu.

Basında, TBMM'de yazılan ve söylenenlere ilâveten fısıltı gazetesi işliyor, işletiliyordu.

"Kontr-gerilla dağılsın!", "Mit kapatılsın!" sloganları toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde birlik ve beraberliğin simgesi olarak çağrışılıyordu. Özellikle taşıdığı sıfatla inandırıcılığı olması lâzım gelen Ana Muhalefet Lideri, CHP Genel Başkanı Ecevit MİT'İ açıkça itham ediyor, Türk Silahlı Kuvvetlerini kontr-gerilla olmakla yani işkence ve cinayet tertipçiliği ile suçluyordu.[131]

4 Şubat 1978 tarihli Tercüman gazetesinde Rauf Tamer, *"Sözün Kısası"* köşesinde yazdığı yazıda ödünün kopacağı böyle bir iddianın yapılabileceğinden bir ön sezi halinde bahsediyordu. Söylenen şuydu:

"Ecevit, MİT hakkında deliller verebilirim.... (9 Haziran 1973 Malatya) demiş, ama verememiş.

Bu satırları yazarken veriyordur inşallah...

Subayların da katıldığı bir cinayet şebekesinden mi bahsedecek diye insanın ödü kopuyor.

Fakat, bu korkunç muhayyile gücü de artık kimseye sürpriz gelmiyor."

Toplumun büyük bir bölümünde ise meşhur nemelâzımcılık ve susma alışkanlığı hüküm sürüyordu.

Bu dönemde rastladıklarımdan bazıları bana, kampanyanın meclisteki sözcülerinden bahsederek, *"Onları herkes biliyor ve konuşmalarını ciddiye almıyor"* diyor, bazıları da *"Akyol, seni herkes tanıyor, üzülme, yazılan ve söylenenlere inanan yok"* diyordu.

Kampanyanın baskısı altında kalarak buna inananlar da vardı.

Hele bu kampanyanın içinde CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in varlığını bilenler, hükümeti döneminde karşı görüşte olanlara zarar gelir korkusunu taşıyordu.

Bunu nereden mi biliyorum? diyeceksiniz. Çevremin bana karşı davranışlarını değiştirmesinden fark ediyordum.

Sadece bir kaç örnek...

Israrlı başvurularıma rağmen, Gnkur. II’nci ve I’inci Başkanları Org. Semih Sancar ve Vecihi Akın görüşmek üzere randevu vermiyorlar. Evvelce Moskova'da Ataşemiliterken B. elçiliğimi yapan, Dışişleri Bakanı olduğu zaman ve ben Tuğgeneralken eşimle bana Hariciye Köşkü'nün kapılarını açan zamanın Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık randevu vermiyor, makamlarının kapılarını açmıyorlardı.

Yaptığım basın toplantılarında yardımlarını almayı düşündüğüm bazı arkadaşlarım teklifime sudan bahaneler buluyorlardı.

Emekli bir general arkadaşımın, Genelkurmay Başkanlığı'na gitmesi için, görüşmek üzere bir kaç dakika için rica ettiğimde sıraladığı mazeretleri hâlâ hatırlıyorum.

Burada asker parlamenterlerin de reaksiyonuna temas etmek istiyorum.

TBMM'de şu eski askerler bulunuyordu: Tabii senatörler: Em. Generaller, Albaylar, Yarbaylar Kontenjan grubunda: Em. Oramiral Hilmi Fırat. CHP kanadında: Em. Hv. Org. Muhsin Batur, Em. Oram. Kemal Kayacan, Em. Hv. Org. İrfan Özaydınlı, Em. Hv. Tuğg. Saffet Ural

AP kanadında: Em. Org. Faik Türün, Em. Hv. Korg. Süleyman Tuncel, Em. Tuğg. Ali Elverdi.

Ayrıca, eski Cumhurbaşkanlarından Em. Org. Cevdet Sunay senatörlüğünü sürdürüyor, Em. Oram. Fahri Korutürk Cumhurbaşkanı bulunuyordu.

Ordudaki rütbeleri daha küçük olan diğer parlamenterleri ismen saymıyorum.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi'nin görevini ve bu dairenin görevi olan Gayri Nizami Harbi, Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât konulu makalemin içeriğini asker parlamenterlerin şüphe yok çok iyi bilmeleri gerekirdi. Üstelik bu parlamenterlerin çoğu beni ordudan tanıyorlardı.

Nazari olarak böyle düşününce, TBMM'de, kontr-gerilla konusunda kavram saptırması yapılamaz, Silahlı Kuvvetlerin sözü edilen kuruluşu ile şahsımın itham altına alınması mümkün olamazdı.

İfade edelim ki, asker kökenli parlamenterler önlerinde cereyan eden tartışmaya katılmamışlar ve devletten yana olması lazım gelen yerlerini almamışlardı.

CHP paralelinde parmak kaldırdıkları ifade edilen Milli Birlik Grubu üyelerinden tesbit edebildiğim kadar yalnız Suphi Karaman, tartışmaya katılmış, fakat yazık ki o da Bülent Ecevit gibi Özel Harp Dairesi'nin iç politikaya katıldığını beyan etmişti.[132]

Bu beyanı yaparken de, beni yakından tanıyan bir arkadaşım olarak, hiç olmazsa benim daire başkanlığı yaptığım dönem için açıklık getirmek üzere bildiği varsa bunun tarihini söylememiştir.

Asker parlamenterlerin yetiştikleri ana ocağa karşı sürdürdükleri bu davranışlarını çok yadırgadığımı belirtmeliyim.

İlkin, Milli Birlik Grubu Bşk. Em. Org. Fahri Özdilek'e bir mektup yazı gönderdim. Konunun önemini vurgulayarak sunduğum 15 Ocak 1978 tarihli bu yazıda olayı izahtan sonra şöyle diyordum:

"Yüksek başkanlığını büyük bir liyakatle yaptığınız senato Milli Birlik Grubundaki arkadaşlarımızın hepsi asker kökenli.

Diğer senatörlerce benim 4 sene başkanlığını yaptığım dairenin görevi ve makalemin kaynaklandığı talimname bilinmeyebilir.

Asker olarak bizim uğraş sahamızın sadece düşman olduğu da belki anlaşılmayabilir.

CHP'li senatörün, benimle ilgili ustaca hazırlanmış, kasıtlı ve yanlış sözlerinin senatoda cevapsız kalmasına üzüldüğümü arz etmek istiyorum.

Emir verirseniz daha geniş bilgi sunmak üzere makamınıza gelebilirim."

Fahri Özdilek bu yazıma ne cevap verdi, ne de çağırdı.

Bir silah arkadaşı olarak bile ilgi göstermedi. Özdilek'in cevap vermemesi kendi ölçülerine göre mümkündür.

Tartışmanın bundan sonraki bölümünde de Milli Birlik Grubu tutum ve davranışını değiştirmemiştir.

Aynı grupta kendilerini daha yakından tanıdığım 5-6 senatör arkadaşıma daha yazdım. Bu yazımda özetle:

"TBMM'de kontr-gerilla konusunda fevkalade yanlış bir yorumla şahsıma yapılan itham ve iftiraları basından takip ettim. Bulabildiğim tutanakları inceledim.

Benim cevap veremediğim ve fakat bir anlamda benim de vekilim sayılan senatör ve milletvekillerine açık olan kürsüden iddia sahiplerine verilmesi lâzım gelen cevabı boş yere bekledim.

Kaldı ki, beni kişiliğimle tanıyor ve arkadaşım oluyordunuz. Bu sebeple derin üzüntülerimi ifade ediyorum." demiştim.

CHP kanadından söz sahibi olacaklarını umduğum iki eski asker parlamenter, Muhsin Batur ve Kemal Kayacan'a birer mektup sundum. Örneğini aşağıya alıyorum.

10.4.1978

Sayın Generalim, Amiralim,

Devlete ve memlekete hizmet etmiş olmam kusur sayılarak, bazı çevrelerce kamuoyuna kendi kafalarındaki kontr-gerilla'nın kurucusu olarak tanıtılıp, kara listelerine alınmam olayının üzerinden epey geçti. Duygularımdan arınmış sayılırım.

Bu dönemde devletin bana sahip çıkmamasından dolayı üzgünüm. Bunu çok hazin ve olumsuz bir örnek sayıyorum.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi kontr-gerilla örgütü olarak tanımlandı. Resmi makamlara yaptığım başvurular ilgi görmedi.

Müfteri ve saldırganlarla eşit olmayan şartlar ve mevcut ortam içinde kendimi savundum. Dolaylı olarak devlete gene hizmet ettim.

Başbakanın açıklamaları bulutları araladı ve fakat ortadan kaldırmadı.

Zatıaliniz bu iftira ve iddia sahipleri ile aynı partide bulunuyorsunuz.

Özel Harp Dairesi Başkanı iken size görevimizle ilgili ayrıntılı brifing verdiğimi hatırlıyorum.

Görev yerinde beni tanıyan ve konuyu bilenlerden biri olarak lütfedip sataşanlar hakkında hiç bir şey demediniz.

Bir vatandaş olarak TBMM'de yapılan görüşmeleri basından takip ediyorum.

Edindiğim kötü izlenimlerden ötürü üzgünüm.

Saygılar sunarım.

Muhsin Batur, orduda Hava Kuvvetlerindeki başarılı hizmetlerinden dolayı daima iftihar ettiğim, kendisini iyi yetiştirmiş bir sınıf arkadaşımdı.

Çok sıcak bir ilgi gösterdi. Hemen çağırdı, evine gittim.

Muhsin Paşa'dan, parti genel başkanının randevu talebini aylarca geciktirdiğini öğrenmiş, istek yapanın kişiliğini düşünerek bunu çok yadırgamıştım.

Diyorlardı ki, görüşmese idim, Ecevit'in açıklamaları böyle olmayacaktı.

Belki…, fakat ben aslında hep tekrar ettiğim gibi, Ecevit'in yaptığı açıklamayı atılan çamurları kaldırmadığı cihetle tatminkar bulmuyordum. Bu kanaatte hemen hemen herkes birleşiyordu.

CHP Ankara Milletvekili Kemal Kayacan'ın silahlı kuvvetlerdeki görevim sırasında her zaman lütfettikleri teveccühlerle ve iltifatlarla mükafatlandırılmıştım.

Kendilerinden aldığım 15 Mayıs 1977 tarihli cevabi yazılarında bana dönük güvenlerini, sağ olsunlar teyit ettikten sonra, kendisine hakkımda bir şey sorulmadığını, sorarlarsa söyleyeceklerinin hep müsbet olacağını belirtiyorlardı.

AP kanadından Em. Org. Faik Türün'e TBMM kürsüsünden açıklama yapmaları istirhamı ile gönderdiğim mektupla aldığım cevabı Ziverbey Köşkü bölümünde okurlarıma sunmuş bulunuyorum.

AP Manisa Senatörü Em. Korg. Süleyman Tuncel'in kişilerden bahsetmeden genellikle komünizmle, anarşi ve terörizmle mücadele konularında yaptığı konuşmaları basına yansıdığı oranda takip ettim.

Kitabımızda Ulusal Savunma Kavramı bölümünde çok müsbet bir tanıyla yazdıklarımı burada ayrıca tekrarlamıyorum.

AP Manisa Milletvekili Faik Türün'ün çok gecikmiş de olsa, 1 Şubat 1978 günü AP ortak grubunda yaptığı ve 2 Şubat 1978 günü Milliyet

gazetesinde okuduğum konuşmasını, parlamenterlerin bu konudaki davranışları bakımından bir aşama olarak niteliyorum.

Gönül isterdi ki, bu konuşma TBMM kürsüsünden yapılmış olsun. Bu arzumu daha öne de kaydetmiştim.

Faik Türün'ün bu konuşmasında ileri sürdüğü hususlara, yaptıkları tespitlerle teşhislerine genellikle katıldığımı ifade etmeliyim. Sanırım, toplumun çok büyük bir kesiminin düşüncelerine de tercüman olmuştur.

İzin verirlerse konuşmalarının bir bölümüne tavzih getirmek istiyorum.

Faik Türün, yurdumuzda olup bitenleri psikolojik savaş olarak nitelemişlerdir. Kendileri çok iyi bilirler ki, psikolojik savaşın silahı sadece propagandadır. Biz bunun yapılmadığını propaganda silahının güçsüz olduğunu söylemeyeceğiz.

Gayri Nizami Harp teknik ve taktiklerini kullanarak terörizmi de aşan geçen dönemin eylemli olaylarında ateşli silahların bu aşamada kullanılabilecek en güçlülerinin kullanıldığını belirtmek istiyorum. Tabii bu silahların başarısını propaganda ile istismar etmek psikolojik savaşın işi oluyor. Bu sebeple de silahlı propaganda deyimi ortaya çıkıyor.

Sayın asker parlamenterlerin hak vereceklerini umuyorum. TBMM kürsülerinde yapmış olabilecekleri ve fakat takip edemediğimiz konuşmaları olabilir. Burada kaydedemediğim için beni mazur görsünler.

Silahlı Kuvvetler kanadına gelince:

Daha önce başka vesilelerle de ifade ettiğim gibi, ordunun bir bölümünü işkence ve cinayet tertipçiliği ile suçlamanın ötesinde, TBMM kürsülerinde yapılan kontr-gerilla tartışması konuşmalarında ordu mensuplarına hakaret edilmiş, özellikle bana çok ağır itham ve iftiralarda bulunulmuş, basında çıkan yazılarda bu tür davranışlara daha çok yer verilmiş, sol kanadın oynadığı piyeslerin orduyu rencide eden bölümlerden oluştuğu izlenmiştir.

Biz, kendimize dönük sataşmalardan ötürü yetkili ve sorumlu makamları, itham edildiğimiz hizmet bölümlerini açıklamaya ısrarla davet ettik.

Reaksiyon. Benim bildiğim kadarı ile suskunluk.

Yalan ve iftirayı üzerimden atma çabası verirken, eski silah arkadaşlarımdan da yanımda yer alanına rastlamadım.

Okuduğum ve duyduklarımla şu anda Büyük Atatürk döneminde ve Kurtuluş Savaşı sonunda İzmir'de Kazım Karabekir Paşa'nın yargılanışı olayını düşünüyorum.

"Mahkeme salonu tabancalar belinde olan subaylarla dolmuştu. İstiklâl Mahkemesi Başkanı rahmetli Ali Çetinkaya bu i manzara karşısında Atatürk'le görüştükten sonra Mahkeme Karabekir'in beraatına karar veriyordu."

Bu kampanya boyunca CIA ajanlığına, işkence ve kanlı olayların tertipçiliğine kadar neler denmemişti ki? Evime bomba atılmış, hakkımda vur emri(!) çıkarılmıştı.

Halen orduda görev de alan, orgeneralleri başta olmak üzere iftihar ettiğim, yetişmelerinde ve yükselmelerinde katkılarım olan 8-10 general, yüzlerce ve binlerce subay var. Bunlar beni iyi tanır. Ama, eski komutanlarına söylenenler için eminim ki köşelerinde sadece ve en çok üzülmüşlerdir.

Emrimde çalışmayan bir subayın *"Bu emekli general ne kadar sahipsiz kalmış olmalı ki can ve mal güvenliğinin sağlanmasını talep etmiş"* dediğini bana nakletmişlerdir. (Evime bomba atılması vesilesi ile böyle bir talepte bulunmuştum.)

Komünistlerin hakkımda verdikleri idam kararı(!) haberini Günaydın gazetesinin bütün yurda yayması bardağı taşıran son damla olmuştu. İlgilerini esirgemeyeceklerinden emin bulunduğum yeni Genelkurmay Başkanından telefonla randevu almak istiyordum.

Aracı olarak zamanın emir subayı şöyle diyordu:

- Efendim, gene aynı konu mu? Ne demeli? Durumu böyle değerlendirenler de vardı.

Konu kapanmış ve aradan çok zaman geçmiş olduğu için, bu sözlerin tahrik anlamına geldiği düşünülemez.

Şahsımızı bir tarafa bırakalım. Ama şu husus, Gnkur. Özel Harp Dairesi'nin cinayet tertipçiliği ile açık açık suçlandığı ortada değil midir?

Bir başka vesile ile, kampanya dönemi daire başkanlarından birinin yapılan ithamlardan dolayı arkadaşlarının yüzüne bakamadığını söylediğini kaydetmiştim. Bu davranışın aklanmayı sağlamayacağı açıktır.

Bizim, kendi ekolümüzde öğrendiğimize göre, disiplin her yerde susmak değildir.

Kısaca, bu kampanya içinde siyasi partilerin davranışlarına da temas etmek istiyorum.

Öncelikle, Milli Selamet Partisi'nin çok yadırgadığım davranışını belirtmeliyim.

Diğer partiler gibi bu partinin de kampanyanın hedefleri olarak tesbit edilen ve yıpratılmaya çalışan devlet kuruluşları ile ilgisi vardır. Ordu Türk milletinin ordusudur. MİT Türk devletinin bir organıdır.

Üstelik de hedeflerden özellikle biri, Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı koalisyon dönemlerinde uzun süre kendilerinin yönettiği İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kuruluştur.

Bu parti ne hikmetse, *"Biz kontr-gerilla tartışmasına karışmayacağız"* demiş ve hakikaten söylenenler karşısında susmuştur.

O kadar susmuştur ki, kendiliğinden hareket şöyle dursun, şahsen Sivil Savunma idaresi Başkanlığı ve bu dairenin başkanı olarak benimle ilgili ithamların açıklığa kavuşturulması için başkanlığın MSP'li bakanlarına yaptığım müracaat da kale alınmamış, bu bakanlar kendi bakanlıkları ile ilgili gerçekleri TBMM kürsülerine getirmemişlerdir. Hatırlatalım bu parti CHP'nin koalisyon ortaklığını da yapmıştır.

Bilmiyorum, hiç değilse Akıncılarla ilgili iddialar ve kontr-gerilla kampanyasının ne olduğu tahribatı ile birlikte ortaya çıktıktan sonra hareket tarzlarını değerlendirebildiler mi?

Buna mukabil, gecikmiş de olsa, MHP ve özellikle ana muhalefet partisi olarak AP kampanyanın son safhalarında devletle iç içe olmuş, bu konunun

sahibi imiş gibi devletten yana ve ciddi olarak tartışmaya katılmışlardır.

Bir başka konu içinde AP Genel Başkanının her zaman *"Önce Devlet"* diyen tutumu ile devlete yöneltilen isnat, itham ve saldırılara karşı medenî ölçüler içinde kalarak devleti savunduğunu dile getirmiştim. Burada işaret etmekle yetiniyorum.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ SONU VE SONUÇLARI

-Kampanyanın son tartışmaları

-Gözden kaçan en önemli husus: Devlet görevine sahip çıkmıyordu

-Kampanya başarılı olmuştur

-Bu olayın devletten götürdükleri

Kontr-gerilla tartışmasının, arap saçına dönerek ve kör döğüşü halinde, devam ettirildiğini önceki bölümlerde ifade etmiştik.

Bizim, konunun açıklığa kavuşturularak, devlete zarar verilmemesi, bu meyanda devlette görev yapanların kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin iddiaları ile suçlanmalarının önlenmesi için zamanın Başbakanı Ecevit'e basın aracılığı ile açıklama yapma çağrısında bulunmamızdan sonraki döneme rastlayan tartışmalar üst seviyede devam etmiş ve ciddi bir boyut kazanmıştır.

Özellikle AP Genel Başkanı Süleyman Demirel yıpratılmakta olan devleti savunmak üzere, ağırlığını koyarak ve bir devlet adamı ciddiyetiyle tartışmaya girmiştir.

Böyle bir davranışın, önlerini boş bulup at oynatan bir takım solcunun oyunları ile bunalan kamuoyunun yüreğine su serptiğini ifade etmeliyim.

Demirel'in 1 Şubat 1978 günü TBMM'de düzenlediği basın toplantısında söylediklerini özetleyerek aşağıya alıyorum.[133]

"Bir süredir Türkiye'de hayali suçlular aranıyor. Devlet kendine yönelmiş terörün sebebi sayılıyor. Devletin resmi kuruluşları suçlanıyor.

Hükümetin başı ise bütün bu olaylar karşısında susuyor.

Şayet cinayetleri devlet yaptırıyorsa, geçen bir ay zarfında ölen 65 vatandaşımızın sorumlusu ve katili olmak suçu bugünkü hükümetin omuzundadır.

Hükümetin başına kontr-gerillanın ne olduğunu ve nereye bağlı olduğunu açıklamaya davet ediyorum.

Türkiye'de devletin istihbarat ve güvenlik teşkilâtlarının bu kadar ağır ithamlar altında bırakılması ve bunların karşısında hükümet başkanının günlerdir susması çok hazindir.

Şu ana kadar bekledik, şimdi konuyu açıyoruz.

5 Şubat 1974'te, yani bundan tam dört sene önce, Ecevit hükümetinin tenkidini yaparken şunları söylemiştim:

Halk Partisi Genel Başkanının seçim konuşmalarında belirttiği bir husus var. Ayrıca bu konu Akgünler adlı seçim bildirgesinin 173 ve 174 ncü sayfalarında şu şekilde yer almıştır:

Bir resmi devlet örgütü olan Milli İstihbarat Teşkilâtının bu gibi işlerdeki rolü inkâr edilemeyecek kadar ortaya çıkmıştır.

Sıkıyönetim kanadı altında faaliyet gösterdiği anlaşılan kontr-gerilla diye bir örgütün faaliyeti, bütün dünyada duyulduğu halde, resmi makamlarca üzerinde bile durulmamıştır. Denilmektedir.

Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Ecevit'in bu ithamlarına Başbakan Sayın Ecevit cevap vermedikçe ve itibariyle oynanan millî müessesenin görev yapma hevesine ve şevkine gölge düşüren bu isnatlar aydınlığa kavuşmadıkça, devlet güvenliğinin korunmasında gerçekten sıkıntılı döneme girileceğini belirtmek isterim.

Millî İstihbarat Teşkilâtının iddia edildiği şekilde olaylarla ilgili kanunsuz bir tutumu varsa bunlar nelerdir? Millî İstihbarat Teşkilâtı Başbakana bağlıdır. Bunları bilmiyoruz demek mümkün değildir.

Ülke dışında başlatılıp, paralelinde ülke içinde yürütülen bu tahrip kampanyasının şu anda muhatabı olan Sayın Ecevit'in kontr-gerilla örgütünün kimler tarafından kurulup faaliyete geçirildiğini de yüce meclise ve kamuoyuna açıklaması lâzımdır.

Türkiye'de Gayri Nizami Harple görevli dairenin 4 yıl başkanlığını yaptığım için bu ithama her zaman ve her yerde verdiğim cevabı burada da tekrarlamak durumundayım. Kaldı ki kastettikleri yıllar 12 Mart dönemi ise, bu dönemde ben Lüleburgaz'da Tümen Komutanı idim.

Benim başkanlık yaptığım dönemde ise böyle bir şey varit olmamıştır. Bu iddia doğru değildir. Burada da ifade edelim ki, dışa dönük olduğu açık olan bu dairenin görevini içe döndürmek evham değilse kasıtlı bir uydurmacadır.

Bu iddiaya daha geniş kapsamlı olarak Genelkurmay Başkanhğı'nın Org. Sayın Kenan Evren imzasını taşıyan 9 Şubat 1978 tarihli ekli yazılarından aldığım bir pasajla cevap vermiş ve açıklık getirmiş olayım.

"Görevleri dış tehlikelere karşı yurt savunmasını amaçlayan Özel Harp Dairesinin bu görevlerinden her hangi bir seviyedeki komutan veya diğer ilgililer tarafından istense de saptırılabilmesi askeri nizam ve disiplinin kat'i ve kesin hükümleri karşısında olanaksızdır. Dolayısıyla sizin için de (General Akyol) *böyle bir suçlama asla varit olamaz."*

Ecevit en sonunda, herkesin bilmesine rağmen, gözlerimin içine baka baka ve pek ilginç olarak kontr-gerilladan bahsetmediğini söylüyor. (Zahir, bizde politika yapmak böyle oluyor) demecinin sonunda da tartışmayı kapayalım diyor.

Gazeteci yazar Rauf Tamer 4 Şubat 1978 tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan yazısının sonundaki bize göre bir makale büyüklük ve değerindeki bir cümlelik notta yargısını çok ustaca noktalıyor:

"Not: Ecevit, dün kontr-gerilla yoktur dedi...

Biz de doğrusu pes dedik..."

B. Ecevit'in Başbakan olarak, davetine uyarak, kontr-gerilla hakkında yaptığı açıklamayı yetersiz bulan S. Demirel, 4 Şubat 1978 günü yaptığı basın toplantısında şunları söylemiştir.[134]

"Halk Partisi Genel Başkanının bir laf kalabalığı içinde meselenin özüne girmekten kaçınmasının önemli sebepleri vardır.

Tartışılan konu savunma kavramı veya savunma modeli değildir.

O *gün söylediklerim bunlardır.*

Bu fikirlerim bugün de geçerlidir.

Devletin istihbarat ve güvenlik teşkilâtlarını adeta suçlu duruma düşüren iddiaların sahibi Halk Partisinin bir kaç mensubu değildir.

MİT'İ kötüleyen ve kontr-gerilla iddiasını ortaya atan Halk Partisi'dir. Bu iddia o kadar Halk Partisine aittir ki, 1973 seçim beyannamesinde dahi yer almıştır.

Onun için Halk Partisi Genel Başkanını muhatap alıyorum. Ayrıca hükümetin başıdır.

Partinin ve kendisinin yıllarca yürüttüğü iddiayı doğrulamak veya yanılmışım demek durumundadır.

Hükümetin başını kontr-gerillanın ne olduğunu nereye bağlı olduğunu açıklamaya davet ediyorum. Türkiye'de kontr-gerilla diye bir teşkilât var mıdır? Varsa böyle bir teşkilât iddia edildiği gibi cinayet şebekesi midir?

İşlenen bu cinayetlerin hangisinin bu teşkilâtla ilgisi vardır? Varlığı iddia edilen kontr-gerilla teşkilâtı eğer mevcutsa kimler kurmuştur? Kimler yürütmüştür? Ve kimlerden emir almaktadır?

Hükümetin başını ayrıca 7 Mayıs 1977 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanına gönderdiği mektupta yazılı ve içindeki isnatları inkâra veya doğrulamaya davet ediyorum.

Bu isnatlar ve ithamlar, 1 Mayıs günü Taksim meydanını kana bulayan ve millî eleme gark eden olaylarla ilgili olarak yapılmıştır.

Şimdi devletin bütün bilgi ve belgeleri elindedir.

Davetime icabet etmeye her hangi bir mani yoktur ve imkânsızlık söz konusu değildir.

Bunu yapmadığı takdirde üzerine düşeni ben yapacağım. Bize göre anarşik olaylar devleti tahrip etmek ve rejimi yıkmak için bir vasıta olarak kullanılmaktadır.

Anarşinin sebebini devlette aramak ise, anarşiyi karanlık emellerine alet olarak kullananların maksatlarına hizmet etmek olur. Karanlık emel

sahiplerinin cür'etini artırır. Bu bir hedef saptırmasıdır. Bu oyunları görmemezlikten gelmeyeceğiz. Bu oyunu mutlaka bozacağız."

Süleyman Demirel'in mantık kuralı doğrultusunda yaptığı bu çağrısı üzerine bazı yazarlarımızın da ifade ettikleri gibi, zamanın Başbakanı Ecevit köşeye sıkışmıştı.

Yapacağı açıklama ile ya bundan önce söylediklerini geri alacak, bunların yalan ve yanlış olduğunu söyleyecek veya söylediklerini ispat edecektir.

Nitekim, Ecevit 3 Şubat 1978 günü yaptığı açıklamada şunları söylemek durumunda kalmıştır.[135]

"Yaptığım araştırmalara göre, Türkiye'de devletçe düzenlenmiş kontr-gerilla resmen yoktur. Yani kontr-gerilla devletin güvenlik kuvvetleri arasında yoktur."

Hatırlanacağı üzere, burada da işaret edelim, Ecevit'in bu ifadesi kamuoyunda açık bulunmamış, yani kontr-gerilla gayri resmi olarak var mıdır? şeklinde yorumlanmıştır.

Ecevit, mecburen ve zorlukla yaptığı bu açıklamadan sonra, önceki iddialarına esbabı mucibe arar gibi ve bir bakıma dikkatleri dağıtmak üzere, soru ile ilgisi olmayan bazı konuları da demecine eklemiştir. Bu durumda hiç olmazsa bir şeyler söylemenin gereğini anlamış oluyordu.

Örneğin, dolaylı savaş kavramı, Gayri Nizami Harp Ulusal savunma kavramı gibi deyimler Ecevit'in demecine eklenmiş ifadelerdir.

Biz yeri gediği için kitabımızda sunduğumuz bilgilerden başka, Ecevit'in bu konularda söylediklerine, aynı fikirleri paylaşmadığımızı söylemenin dışında, ayrıca karşılık vermeyeceğiz.

Ecevit demecinin bir yerinde şöyle diyor:

"Türkiye'de dışa dönük olarak oluşturulan bu gayri nizami savaş ve savunma kavramı öyle anlaşılıyor ki geçmiş yıllarda, ülkemizin karanlık bir döneminde o yılların bazı sorumlularınca içe dönük olarak uygulanmıştır."

Demirel:

İddia (Ülkede kontr-gerilla diye bir teşkilât vardır. Ve bu teşkilât devlete aittir ve ülkedeki cinayetleri bu teşkilât tertipler.) şeklinde idi. Bu iddiaların sahibi tarafından açıklığa kavuşturulması gerekirdi.

Bu tartışmayı biz başlatmadık. Tartışmayı başlatan kendisidir. Şimdi ise bu konuyu tartışmayalım diyor.

Halk Partisi 1973 seçimlerinde bir kontr-gerilla şikayeti ortaya koyduğuna göre, şimdi bu şikayetinden Genel Başkan istese de vazgeçmiş duruma düşemez.

Halk Partisi bu iddiasına sahipse, şimdi iktidardadır.

İddiasını belgelemek ve gereğini yapmak mecburiyetindedir.

Türkiye, CHP Genel Başkanının keyfine göre idare edilebileceği bir devlet değildir. Bunu karıştırmayalım deyip geçemez.

Hesaplaşmadan kaçan kim? Bu kadar önemli konuda hesaplaşma yapılmayacaksa hangi konuda yapılacak?

Kendisi istediği gibi konuşacak, hiç olmazsa bir yere kadar kendilerini savunma imkanlarından mahrum müesseseleri suçlayacak, sonra da bunu burada keselim diyecek. Geçenin tartışmasını yapmayalım diyecek. Buna hakkı ve yetkisi yoktur.

Halk Partisi Genel Başkanının hükümetin başı olarak, devletin içinde yer alan, devletin denetim alanı dışında kalan örgütlerle, bu örgütlerin içinde bulunanları ve onlara emir verenleri meydana çıkarması lâzımdır. Şarttır. Bundan imtina edemez. İddialarının kendisi terk etse, bu iddia sahibinin yakasını bırakmayacağız."

AP Genel Başkanı olarak S. Demirel'in 6 Şubat 1978 günü yaptığı basın toplantısında konu ile ilgili olarak söylediklerini de bazı bölümleriyle aşağıda sunuyoruz.[136]

"Halk Partisi Genel Başkanı ülkede cereyan eden olaylar ve bu olaylarla işlenen cinayetleri bir tertipleyenin bulunduğunu, bunun da kontr-gerilla örgütü olduğunu, bu örgütün daha önce sıkıyönetim kanadı altında faaliyet gösterdiğini iddia etmiştir.

Halk Partisi Genel Başkanı daha sonra 1 Mayıs 1977 günü

Taksim'de meydana gelen kanlı olay dolayısıyla 6 Mayıs günü Sayın Cumhurbaşkanını ziyaret etmiş, kendisine bu olayda tertipçi olması muhtemel bir devlet örgütünden şikayette, ihbarda bulunmuştur.

Bu örgütün ne olduğunu açıklamak varken, Halk Partisi Genel Başkanı bu zamana kadar, kendisine 7 Mayıs günü yönelttiğim sualleri ve 15 Mayıs günü yazdığım yazı da dahil, ağzındaki baklayı çıkarmaktan hep kaçmış, şimdilik kaçmaya devam etmektedir.

CHP Genel Başkanının (cinayet tertipçiliği) ile itham ettiği örgüt Silahlı Kuvvetlerimize bağlı değildir desin.

Halk Partisi Genel Başkanı (Devletin içinde yer alan fakat demokratik hukuk devletinin denetimi dışında kalan) bu örgütten bahsediyor. Bu örgütün (dışa dönük olarak kurulmuş olduğunu fakat içe dönük olarak kullanıldığını) iddia ediyor. (Yanlış ve sakıncalı uygulamalar yaptığını) beyan ediyor.

Bu iddiaları 3 Şubat günü, yani üç gün önce yapıyor. Dünkü konuşmasıyla da bu iddia ve isnatlardan hâlâ vazgeçmemiş görünüyor. Ne yapıyor? Bize göre, eveliyor, geveliyor, kaçmaya devam ediyor, yeni çamurlar atıyor.

Türk Silahlı Kuvvetlerini tartışma konusu dışına çıkarmak zor değildir.

Halk Partisi Genel Başkanı, bugün hükümetin başı olarak her şeyi bilmek ve bulmak mevkiindedir. Silahlı Kuvvetleri tartışma dışı tutmak görevidir ve çok kolaydır.

(Daha evvelki isnat ve ithamlarım doğru değildir. Devlete ait bu örgüt, yani Silahlı Kuvvetlerin Özel Harp Dairesinin cinayet tertipçiliğine karışması söz konusu olmaz. Ben devlet cinayet işlemiştir, demiştim. Bunu seçim bildirgemize de koymuştuk. Sözlerimden utanıyorum) der ve böylece Silahlı Kuvvetler kendi tarafından ortaya atılan ithamların altından kurtulur, hem de bu tartışma biter.

Öyle demiyor, öyle deyinceye kadar da Silahlı Kuvvetleri itham altında tutan kendisi olacaktır.

Bize göre, Silahlı Kuvvetler ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Halk Partisi Genel Başkanının ve onun sözcülerinin iftirasına maruzdur.

Halk Partisi Genel Başkanının hedef alacağı yer Silahlı Kuvvetler veya istihbarat teşkilâtı değil iddia ettiği olayların vuku bulduğu tarihteki hükümetler olmalıdır. Soracağı bir şey varsa bize sormalıdır.

Bu, konunun takipçisi olmamızın önemli bir sebebidir.

Hükümetin başına tekrar soruyoruz. Türkiye'de işlenen cinayetlerin devletin bu örgütü ile, yani Özel Harp Dairesi ile bir ilişkisi var mıdır? Yoktur derse mesele biter.

Söz konusu olan cinayetlerdir. Bu (sakıncalı uygulamaları sakıncasız hale getireceğiz) gibi gülünç ve hafif bir ifade ile geçiştirilemez.

Biz devletin hiç bir cinayetle ilgisi bulunmadığı, ne Silahlı Kuvvetlere bağlı Özel Harp Dairesi, ne de başka bir örgütün hiç bir şekilde cinayet tertipçisi olmadığını iddia ediyoruz.

Netice olarak, Halk Partisi Genel Başkanı muhbirdir. İhbiranı mevzuu cinayettir. Muhatabı Silahlı Kuvvetlere bağlı bir örgüttür. İhbarı belgelemelidir. Var da açıklamıyorsa daha büyük ayıp etmekte ve suç işlemektedir.

Kendisi orduyu cinayete bulaştırmaktan çekinmemiştir.

Biz ordunun üstüne kendisi tarafından sıçratılan çamuru kaldırmaya çalışıyoruz. Başından büyük işlere kalkmıştır.

Bu olay kulağında küpe olmalıdır."

S. Demirel'in kontr-gerilla kampanyasında devlet kuruluşlarına yöneltilen iddia ve ithamları göğüsleyecek, bunları reddetmesi ve devleti savunması şükranla ve takdirle karşılanması gereken bir tutumun sergilenmesidir.

Böylece devletten yana oluşu simgeleyen bu tür davranışların doğru olduğunda sanırım herkes birleşmektedir.

Çünkü iddia edildiği gibi, devletin cinayet tertipçisi olabileceğini, devlet terörünün söz konusu edilebileceğini ve belli çevrelerin yarattıkları anlamda

devletin kontr-gerilla olacağını art niyetli olmayan hiç kimsenin kabul etmesi düşünülemez.

Ama, burada da tekrarlayalım, tartışma boyunca yetkili devlet görevlilerinden hiçbirisi, gerillalarla (doğru deyim anarşist ve teröristlerle) mücadele devletin görevidir diyerek, teknik tabiri ile bu faaliyetin adının kontr-gerilla olduğunu belirtip yanlışı ve saptırmayı düzeltmemiştir. Bu nedenle de kontr-gerilla deyimi, manası işkence ve cinayet tertipçiliği olarak saptırılmış biçimi ile, kampanya boyunca kullanılmıştır.

Bu anlamıyla, kontr-gerillaya kimse bulaşmak istememiş, devleti yönetenler bile devlette kontr-gerilla yoktur diyerek savunmada kalmışlar, bundan da kampanyayı yönetenler yararlanmışlardır.

İlgili bölümünde de ifade ettiğimiz gibi, bir yabancı ülkede kontr-gerilla derseniz devlet hizmeti akla gelir. Birisine kontr-gerilla uzmanı derseniz, iftihar eder.

Ama ülkemizde .... ne yapalım biz bize benzeriz...

Bir hususa daha temas etmek istiyorum.

Dikkat edilirse Türkiye'de gerçek manada kontr-gerilladan rahatsız olanlar, gerilladan yana olanlardır.

Gerçek manasında alırsak, meşru bir devlet varken, gerilla olarak ortaya çıkarak eylemlerde bulunanların yaptıkları devlete karşıdır. Halbuki bunları önleyecek olanlar yani kontr-gerilla faaliyetinde bulunanlar devlet güvenlik kuvvetleridir.

Bizdeki devrimcilere sorarsanız, devrimi (yani ihtilali) gerçekleştireceği için gerilla (anarşist ve terörist) meşrudur. Buna engel olacak kontr-gerilla kuvvetleri gayri meşrudur.

Bu iddianın Lenin'in meşhur bir sözünü hatırlattığını ifade etmeliyim.

Bakınız Lenin şöyle diyor:

"Komünistlerin açtığı her savaş haklı, komünizme karşı açılan her savaş haksızdır ve ezilmelidir."

Geçen dönemde, memleketimizde kontr-gerilla faaliyetinden rahatsız olanlar kendiliğinden ortaya çıkmışlardır. Hatta korkmadan gerilla olduklarını, en azından gerillalardan yana ve onların desteğinde olduklarını ifade ederek devlete meydan okumuşlardır.

Ama devlet doğru tesbit edebildiysem, savcılarını harekete geçirerek bunları takip etmemiştir.

Biraz sonra başarısını ve devlete verdiği zararları topluca belirteceğimiz kontr-gerilla kampanyası bugün için inandırıcılığını kaybetmiş olarak bir kenara itilmiş görünüyor.

Fırsat yaratılırsa bütün çatlak seslerin çıkmaya çalışacağı ihtimâl dahilindedir.

Ne var ki, 12 Eylül harekâtından sonra, devletin yıkılarak Türkiye'nin bölünüp parçalanması için oynanan oyunlar sergilenmiştir. Böylece menfur emeller peşinde koşanların inandırıcılığı kalmamıştır. Bu, millete oooh! dedirtecek olumlu ve büyük bir sonuçtur.

Genelkurmay Başkanımız Org. Kenan Evren Adana'da iki erimizin teröristlerce şehit edilmesi vesilesi ile verdikleri demeçte:[137]

"Vatan hainleri yurdumuz ve milletimizin bölünmezliğinin teminatı olan Silahlı Kuvvetlerimizi açıkça hedef almışlardır" demişlerdir.

Biz de senelerce önce, kontr-gerilla kampanyası daha tahribatını yapmamışken, bunun ana amacının devleti yıpratmak olduğunu, seçilen hedeflerden birinin Türk Silahlı Kuvvetleri olarak tesbit edildiğini Genelkurmay Başkanlığına köşemizden sunduğumuz bir yazı ile mütalâaten arz etmiştik.

Nereden… nereye… ?

Kontr-gerilla tartışmasının son bölümünü özetledikten sonra bu kampanyanın başarısı ve sonuçları üzerinde durmak istiyorum.

Hakkı tesbit ederek söylemek gerekirse, kontr-gerilla kampanyası başarılı olmuştur.

Bu başarı sol, aşırı sol, komünist ve bölücü çevrelere aittir.

Bize göre bu başarının en büyük etkeni propaganda taktik ve tekniklerinin, çok iyi bir istihbaratla saptanan strateji doğrultusunda ustalıkla kullanılmasıdır.

O dönemin ana muhalefet partisi lideri bu kampanyanın içinde yer alınca, hatta başbakan olduktan sonra bile, esasen geciktirdiği açıklamasını açıklık ve kesinlikle ortaya koymayınca kampanyanın inandırıcılığı ağırlık kazanmış ve bu husus başarının diğer bir sebebi olmuştur.

Bu başarıda devletin geç kalmasıyla toplumun olumsuz tutum ve davranışının da rolü söz konusudur.

Kampanyanın başarısını sağlayan halkın olumsuz tutumuna toplumun konuyla ilgili bilgisinin azlığı tesir etmiştir.

Kabul etmek lâzım gelir ki, Türkiye'de Gayri Nizami Harp, yani gerilla harbi nedir? Gayri Nizami Kuvvetlere karşı harekât, yani kontr-gerilla nedir? Tam manasıyla bilinmiyordu.

Halbuki, diğer ülkelerde silahların çok gelişmiş olmasından dolayı, bu anlamda dünya harbi yerine bugünün ve geleceğin harbi olarak bilinen Gayri Nizami Harp, taktik ve teknikleri araştırılıp geliştirilen bir harp olarak bilinmektedir.

Bizim senelerce önce, aynı duyarlıkla bu harple karşı harekâtını önemli konular olarak ele alıp Silahlı Kuvvetlerimize yarar sağlamak üzere yayınladığımız makaleler bu konuları öğrenmede daha da geç kalmamamızı amaçlıyordu.

Genelkurmay Başkanımız Org. K. Evren'in Şubat 1981'de Erzurum-Lâleli bölgesinde yapılan kış tatbikatı vesilesi ile zamanımızda böyle bir harp türünün oluşmasından bahsetmesi uyarıcı ve aydınlatıcı olmuştur.

Türkiye'deki bu bilinçsizlik üzerine kontr-gerilla kampanyasını yönetenlerce belirlenip topluma özellikle basın yoluyla sunulan kavram, belli çevrelerce kabul edilirken, toplumun diğer büyük bir bölümü sürdürülen ve fakat anlamadığı bu tartışma için ilgisiz kalıyordu. Örneğin,

basında bana kontr-gerilla uzmanı denmiş olmasının gerçek manasını anlamıyorlar, hassasiyetimizi yadırgıyorlardı.

Kampanya esnasında atılan sloganlar "MİT kapatılsın", "Kontr-gerilla dağıtılsın" vs, sol kesimde dayanışma ve güç birliği sağlamada etken olmuştur.

Bu kampanyanın CHP'nin 1977 seçimlerinde sağladığı başarıya olumlu katkıda bulunduğu söylenebilir.

Kolay bir açıklama yapmak üzere, askeri alandan bir örnekle, kontr-gerilla kampanyasını orduların taarruzdan önce uyguladıkları "Hazırlık ateşi ve olgunlaştırma" safhasına benzeterek ifade etmek mümkündür.

Bu benzetişle diyebiliriz ki, kontr-gerilla kampanyası memleketimizde bir fırtına gibi estirilerek, bunun bazı kesimlerde haklılık kazanmasıyla meydana getirdiği şoktan, tesbit edilen stratejinin müteakip safhalarına geçmek üzere, iyi yararlanılmıştır.

Bilindiği üzere, Türkiye'de 12 Eylül öncesi dönemde devletin yıkılması ve ülkenin parçalanmasını amaçlayan bir örtülü istila harekâtına girişilmiştir. Gayri Nizami Harp taktik ve tekniklerinin kullanıldığı bu harekâtı, memleketimiz üzerinde menfur emelleri bulunan dış düşmanlarla, çarpık ideolojik saplantıları bulunan iç mihraklar başlatmış ve yürütmüşlerdir.

Hatırlanacağı üzere, masum öğrenci hareketleri şeklinde ve ustaca başlatılan anarşik olaylar, kısa sürede sebebi gene ustaca sosyal ve ekonomik sorunlara bağlanarak ideolojik maksadı saklanan terör olaylarına dönüşmüş, ilk aşamada kitle terörü halinde büyük tahribatını ortaya koymuştur.

Malûm çevrelerin gerilla harbine başladık diye pervasızca ortaya koydukları tablo, bir başka açıdan İzmir Tariş olaylarında olduğu gibi, gözlemcilerce ihtilal olarak nitelenmişti.

Böylece Türkiye bir uçurumun kenarına getirilmiştir.

11 Eylül günü budur.

12 Eylül günü Türkiye'yi bu uçurumun kenarından kurtaran Türk Silahlı Kuvvetlerine milletçe şükran ve minnet borçluyuz.

Bunları neden mi yazıyorum? Kanaatımca bu sonun başlangıcı kontr-gerilla kampanyasında da ondan.

Türkiye'yi uçurumun kenarına getiren anarşik faaliyetlerin ve terör olaylarının başarısında kontr-gerilla kampanyasının büyük payı vardır. Kontr-gerilla kampanyası terör olaylarına büyük destek olmuş, devletin yıpranıp adeta tükenmesini sağlamıştır.

Aşağıda kampanyanın devletten götürdüklerini sıralayınca, kayıplar oranında başarının büyüklüğü daha iyi anlaşılacaktır.

Kontr-gerilla kampanyasının yıpratma hedefi olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden seçtiği kuruluş olan Gnkur. Özel Harp Dairesi hakkında basında yazılanlar ve TBMM’de söylenenler ile gerçekten kamuoyunda şüphe ve tereddüt yaratılmıştır.

İddianın sürdürüldüğü dönemde mezkur dairenin başkanlığını yapan generalin, üniforması sırtında ve görevinin başında olduğu halde, arkadaşlarının yüzüne bakamadığını söylemiş olması, maalesef basın haberlerinde yer almıştır.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi üzerinde meydana getirilen şüphe ve tereddüt sebebiyle, Silahlı Kuvvetlerimizin Gayri Nizami Harp gücü tahmin edilir ki, tahrip edilme istidadı göstermiştir.

Yurt savunmasında ordularımıza yardım edecek, sırasında ve bazı ahvalde daha da önemli görevler üstlenecek olan Gayri Nizami Harp gücünün azaltılmış olmasından memleketimizin düşmanları sevinecektir. Bunu kesinlikle ifade etmek mümkündür.

Gayri Nizami Harp hakkında sırası geldikçe okurlarımıza bilgi sunduk geliyoruz. Buna bir örnek daha ekleyelim:

Son olarak, Afganistan'ın Sovyetler Birliği ordularınca işgali olayında basının gerilla kuvveti diye tanımladığı, işgale hayır diyen milli mukavemet örgütünün yapmaya çalıştığı direniş harekâtı Gayri Nizami Harbin ta kendisidir.

Ülkemizde bunca karalamadan sonra, böyle bir teşkilatın hazırlığında görev alacakları, kafalarında oluşturulan şüphe ve tereddüdü gidererek, vatan, millet ve bayrak sözcükleri ile ikna etmek her halde eskisi kadar kolay olmayacaktır.

Kampanyayı yönetenler iddia ve iftiralarını Kıbrıs'a sıçratmakla da Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatını tahribe yönelmiş, Kıbrıs için millî kahraman sayılabilecek Rauf Denktaş'ın içtenlikle yakındığı gibi, Türkiye örneği, Kıbrıs toplumunda birliğin bozulmasına çalışılmış ve bu yolda mesafe alınmıştır.

Kampanyanın meydana getirdiği zararlardan bir diğeri de komutanlara karşı duyulacak güvenin azaltılması olmuştur.

Bilindiği gibi, dünyanın her yerinde askerlikte geçerli önemli kurallar vardır.

"Komutanlık tecezzi kabul etmez. Yani komutan bir kişidir."

"Görevle ilgili sorumluluk tamamen komutana aittir."

Dikkat buyrulmuştur ki, kontr-gerilla kampanyasını yürütenler, ustalık göstererek karşılarına doğrudan doğruya Gnkur. II’nci ve I’inci Başkanlarını değil, onların emir ve komutası altındaki Genelkurmay Özel Harp Dairesi'ni almışlardır.

Buna mukabil, hedef olarak seçilen bu dairenin komutanlığını yapan zamanın Gn. Kur. II ve I’inci Başkanları bu daireye sahip çıkarak, makul bir başka sebep yoksa, yapmaları mümkün olan doyurucu açıklamalarla yalan ve iftirayı defedip buna uğrayan astlarına Silahlı Kuvvetlerin geleneği gereği kanatlarını açmamış görünümü vermişlerdir.

Bir başka örnek daha vermek istiyorum.

Askerlikte görevle ilgili olarak, alınan emirlere kayıtsız ve şartsız itaat gerektiği bilinmektedir. Bu tür emirleri yerine getiren ast bilir ki sonunda bir sorumluluk olursa bu, emir veren komutanlara aittir.

12 Mart döneminde eşkıya ile mücadelede keskin nişancı olduğu için kendisine görev verilen Deniz Yarbay rahmetli Erdeniz şüphe yok bu

anlayışla hareket etmiştir.

Hatırlanacağı üzere bu yarbay, intikam arayan, devlete ve topluma baskı yapmak isteyen teröristlerce hunharca şehit edilmiştir.

Basından öğrendiğimize göre, mumaileyhi devletin korumasız bıraktığı bir yana, şehit edilince, ondan kendisine lâyık ve topluma örnek olacak bir tören bile esirgenerek sonunun sessizce noktalanması kamuoyuna menfi etki yapan bir olay olmuştur.

Değil bu örnekte olduğu gibi, özel görevlere, hatta önemi oranında büyük sorumlulukları olan görevlere, güven azlığından dolayı, bundan böyle talip olmama sıkıntısı doğabileceğini bir tahmin olarak belirtmemiz mümkündür.

O dönemin sorumlu komutanlarınca ileri sürüldüğü ifade edilen "Biz rahmetli Org. Mustafa Muğlalı olmak istemiyoruz" beyanının açıklaması olarak 15.9.1985 tarihli Tercüman gazetesinden aldığımız gazeteci Nazlı Ilıcak'ın değerli yazısının bir bölümünü aşağıda sunuyorum:

"Hafızalarımızı tazeleyelim. Şubat 1980 de Tariş'te başlayan olaylar, sokak çatışmalarına dönüşmüştü. Güvenlik Kuvvetleriyle işçiler karşı karşıya gelmişler, kurşunlar sıkılmış, kan dökülmüştü.

İzmir'de eylemcilerin estirdiği terör günlerce sürdü. Çiğli'deki iplik fabrikası işgal altındaydı. Nihayet Ege Ordu Komutanı Org. Ali Sait Özçivril'in yönettiği bir operasyon sonucunda 10 bin asker fabrikaya girip direnişçileri teslim aldı.

Yurt dışında katıldığı bir toplantıdan dönen Ecevit ayağının tozuyla bir basın toplantısı düzenledi.

Ecevit olayları yorumlarken, hükümetin diktaya gitme özlemi içinde olduğunu söyledi. Güvenlik Kuvvetlerini gestapoya benzetti. Nazi döneminin işkencecilerini aratacak olaylardan bahsetti."

Bu gibi davranışların güveni azaltacağını ve görevlilerin vazife yapma şevklerini kıracağını bilmeliyiz.

Kontr-gerilla kampanyasının ikinci hedefi MİT yönünden devletin kayıpları şunlar olmuştur.

Devletin çok önemli bir kuruluşu olan Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) na yönelik kampanyanın başarısı ile MİT'in yanında Türkiye'nin istihbarat ve güvenlik kuruluşları da yıpratılmıştır.

Basından takip ettiğimiz kadarı ile ve eğer doğru ise, Ecevit hükümetinin MİT'in içe dönük çalışmalarını durdurması, devleti yapacağı harekât için istihbaratsız bırakan çok talihsiz bir karar olmuştur.

Teşkilât olarak, işkence ve cinayet tertipçiliği ile suçlanan personeline TBMM kürsülerinden halk düşmanı denilen bu örgüte devlet sahip çıkmayınca, örgüt mensupları gerçekten şüphe ve tereddüt baskısı altına girmiştir.

Kapalı bir hizmet oluşu ile esasen çok iyi seçilebilecek personelle kurulması mümkün olabilen bu türlü teşkilâtlar için var olması gereken saygınlıkta ortadan kalkınca, personel bulmak ve çalıştırmak elbette ki daha güç olacaktır.

Özellikle meslekleri gereği gölgede kalarak, büyük bir feragat ve fedakârlıkla çalışması gereken personel, yalan ve iftira karşısında sahip çıkılmayınca, bunun amirlere dönük güveni sarsacağı, bu yönden iş randımanının yurt zararına olarak düşeceği kabul edilmektedir.

Bu sonucun, MİT dahil devlet istihbarat örgütlerinin güçlendirilmesi çalışmalarına menfi etki yapacağına şüphe yoktur.

Kontr-gerilla kampanyasını yürütenler İçişleri Bakanlığı'nı baş hedeflerinden biri saydıkları halde, malûm taktikleri gereği yıpratma hedefi olarak bu bakanlığın Sivil Savunma İdaresi Başkanlığını seçmişlerdir. Sürdürdükleri kampanya burada da başarılı olmuştur.

İddia ve iftiralarla yaratılan şüphe ve tereddüt esasen ve maalesef bugüne kadar ideal bir şekilde işler bir duruma getirilememiş olan bu örgütün canlanma ümidini kanaatımca kırmıştır denebilir.

Bu hedefe yönelen kampanyanın çok acayip ve fakat başarılı bir sonucu da, terörizmle mücadeledeki görevi1’inci sırada olan İçişleri Bakanlığı'nın kendi bünyesinde cinayet tertipçisi olarak nitelenen bir örgütün bulunduğu iddiasına karşı adeta bunu kabullenmişçesine sessiz ve sedasız kalışıdır.

Kontr-gerilla kampanyasının devletten götürdüğü çok önemli bir hususta gizli kalması gereken, teşkilât ve dokümanların düşmanın ekmeğine yağ sürercesine açıklanmasıdır.

Özellikle Gnkur. Özel Harp Dairesi ve MİT'in teşkilât şemalarına varıncaya kadar, gizli kalması gereken ünitelerinin açıklanmasında belli çevreler adeta yarış etmişlerdir.

Biz 27.1.1978 tarihinde evimizde yaptığımız basın toplantısında kamuoyunu ve devleti ikaz niteliğinde şu mütalâa ve tekliflerimizi sunmuştuk:

"Bugün için çok hassas olan bu konular üzerinde ve çok değerli devlet kuruluşları hakkında ben şunu duydum, o bunu dedi gibi bir yöntemi uygulayarak uluorta konuşma, bilerek veya bilmeyerek ortak malımız olan devlete zarar verme yerine, bir devlet adamına yaraşır bir şekilde araştırmaların resmi makamlardan yapılmasının yararına inanıyorum."

Bu konuda bazı parti yöneticilerinin de hükümeti ikaz eden mesajları olmuştur. Örneğin bir yönetici:[138]

"Devlet sırları ile ilgili tartışmalar, devletin itibarını zedeleyici olmamalı" demiş. Bir başka yönetici ise:[139]

"Bu tartışmalar sürerken bazı çok önemli gizli sırların da pazarlara döküldüğü açıktır. Peki ıspanak fiyatına satılan, ayağa düşürülen devlet sırlarının ihlalinin hesabını kim verecektir?" demiştir.

Bilmiyoruz, belki de kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerin iddiaları için malzeme yaptıkları devlet sırlarının ortaya dökülmesi sebebiyle savcılar konuya el koymuşlardır.

Şu noktayı da ayrıca ve üzülerek ifade etmek gerekir ki, kontr-gerilla kampanyasını yürütenlere hedef alınan devlet örgütlerinde görev yapan bazılarının bilerek bilgi aktardıkları hususu bir sezi halinde de olsa, yapılan yayınlar ve konuşmalar vesilesi ile akla gelir olmuştur.

Kontr-gerilla kampanyasının sürdürülmesinden devlet zarar görmektedir, kanaati içinde bulunan bir gazetecinin zamanın başbakanına sorduğu sual

bize göre yerinde; ama konuyu kapatmak için buna müsbet karşılık vermeyen B. Ecevit'in cevabı ise çok ilginç.

Soru ve cevabı hatırlamak istiyorum.

Soru: Kontr-gerilla konusunda başlatılan tartışmalar Silahlı Kuvvetlere zarar vermeyecek mi?[140]

Cevap: Bu konuda sırası gelince, fakat her halde fazla gecikmeden, hükümetimiz gerekli çalışmayı yapacaktır.

… Bunu geciktirmeden yapacağız. Fakat o an gelinceye kadar, takdir edersiniz ki, bir açıklamada bulunmam doğru olmaz."

Anlaşılmış olacağı üzere, soruya verilen yukarıdaki cevap aslında soruyu cevapsız bırakmak anlamına alınmalıdır.

Bundan, kampanyayı başlatanların hedefe varılmadan bunu durduramayacaklarını anlamak da mümkündür.

KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KARŞISINDA DEVLET NASIL HAREKET ETMELİYDİ ?

-Susmak, ya da üzülerek mektup yazmak çare olmamıştır

-Bilgi verilerek, bilgisizlikle atılan yanlış adımlar önlenebilirdi

-Bu yöntemle kasıtlı davranışlar ortaya çıkacağından, bunlar kamuoyu önünde mahkûm edilebilirdi

-Hukuk yolu açık tutulur, devlet bunun takipçisi olurdu

-Devlet bu kampanyanın tahribatını tahmin ederek, başlangıçtan itibaren yerini almalıydı

-Tarafsızlık yorumu doğru yapılmalıydı

-Devletçe resmi bir araştırmanın yapılması uygun olurdu

Kontr-gerilla kampanyasının hedefleri saklanmamak üzere ortaya konmuştu. MİT "Milli İstihbarat Teşkilâtı" ve Özel Harp Dairesi, yani Silahlı Kuvvetler. Sonradan Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı da kampanyanın hedefleri arasına alınmıştı.

İlgili bölümlerinde de ifade ettiğim gibi, kampanyanın amacının bu kurum ve kuruluşların yıpratılması olduğunu anlamak bize göre hiç de güç olmamıştır. Buna rağmen, bazı yazarlar ve parlamenterlerce Milli İstihbarat Teşkilatı’na hakaret edildiği, mensuplarına halk düşmanı diyecek kadar ileri gidildiği, teşkilâtın görevleri yanlış yorumlandığı halde, yöneticilerince bu kasıtlı iddialar reddedilmemiş, böylece hakkında kamuoyu önünde oluşturulan şüphe ve tereddüt artan bir hızla çoğalmıştır.

Genelkurmay Özel Harp Dairesi için de gerçeğe dayanmayan çok ağır ithamlar yöneltilmesine, bunun Silahlı Kuvvetleri yıpratma etkisi de ortada olmasına rağmen, gerekli açıklamalar yapılmamıştır.

Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı daha önce de işaret ettiğimiz gibi, susmayı tercih etmiş, basına sızan haberlere göre zamanın Genel Kurmay Başkanı en sonunda olayların gelişmesinden üzülerek zamanın Başbakanı'na mektup yazmıştır.[141]

Biz yaptığımız basın toplantısında şunu ifade etmiştik.[142]

"Devlet kuruluşları ile ilgili kararlar dalgalanmaya bırakılmamalı, bizzat resmi makamlarca açıklama yapılmalıdır."

Görülmüştür ki susmak veya mektup yazmakla kampanyanın tahribatı önlenememiştir.

Denilebilir ki siz hatırlamıyorsunuz. Genkur. Bşk.'ı açıklama yaptı.

Evvelce de değindiğimiz gibi, Semih Sancar gerçekten emekliliğine bir gün kala bir demeç vermiştir. Ama daha önce de hakkında görüşlerimizi sunduğumuz gibi, bize göre yapılan açıklama çok gecikmiş olmasının ötesinde Özel Harp Dairesi ve dolayısıyla Silahlı Kuvvetler hakkında oluşturulmaya çalışılan şüphe ve tereddütleri dağıtacak mahiyette değildir.

Bu demecin ilk bölümü hakkında mütalâamızı burada tekrarlamak durumundayım.

"Bizde kontr-gerilla diye bir şey yoktur. Özel Harp Dairesi vardır." beyanı ile Semih Sancar tahmin ediyorum Özel Harp Dairesi kontr-gerilladır diyerek iddia sahiplerinden yana olmamıştır.

Ama söylemek istenen şey gerçek olduğuna göre, daha açık olarak ifade edilemez miydi?

Demecin müteakip bölümü de şöyle:[143]

"Son yıllarda, anarşik olaylarla mücadele konusunda Özel Harp Dairesi'nin elemanlarının görev almış olduğunu ima etmek, Türk ordusunun bünyesini yıpratmak gayesini hedefleyenlerin amacı olabilir."

Bu teşhise elbette ki herkes iştirak edecektir. Ama biz Semih Sancar'ın bu yaklaşımını fazla iyimser buluyoruz. Kontr-gerilla kampanyasında rol alan iddia sahipleri iddialarını (ima) noktasında tutmamış, büyük bir cesaretle Özel Harp Dairesi'nin kontr-gerilla olduğunu açık açık kamuoyu önünde ortaya koymuşlardır.

Demecin son bölümüne gelince: Sayın Semih Sancar diyorlar ki:

"Biz ordu ile milleti bir ve beraber mütalaa ediyoruz. Ordunun her hangi bir unsurunun milletine karşı olması düşünülebilir mi?"

El hak, kimse düşünemez, doğrudur. Ama her koşulda ve herkes için mi? Türk Silahlı Kuvvetlerinin örneğin Sıkıyönetim dönemlerindeki görevlerinin amacına ne demeli?

Ordunun içe dönük vazifesi yok mudur?

Bu beyanın terör odaklarını memnun eden nitelikte olduğunu söylemek de mümkündür.

Bu konuda sonraki Genelkurmay Başkanımız Orgeneral Kenan Evren'in soruna yaklaşmasının çok tutarlı ve geçerli olduğunu ifade etmeliyim.

Sayın Evren 22 Kasım 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde yayınlanan demecinde şöyle demişlerdir:

"Gerilla tabiri, mevcut anayasal düzeni yıkmak, devletin ülkesi ile milletin bütünlüğünü bozmak gayesi ile eyleme geçen kişi veya kişiler (yani düşman mahalline hizmet eden kişiler) için kullanılmak isteniyorsa (ki bunlar bizim için gerilla değil, anarşist, asi veya eşkıya olabilir) bu gibilerin eylemlerini bastırmak, il idaresi kanununa göre valilerin talebi üzerine Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir görevdir."

Sivil Savunma İdaresi Başkanlığına yöneltilen ithamlar bakımından İçişleri Bakanlığının takınacağı tavır da diğer kuruluşlarınkinin aynıdır.

Netice olarak, diyoruz ki, devlet kontr-gerilla kampanyasının başında gerekli açıklamayı yapmamıştır. Yapmış olsaydı, kavram saptırması yaptırılmamış, bunun tahribatı önlenmiş olur, hatta yönetenlerin hevesleri kursaklarında kalırdı.

Kanaatımca, kampanya için açılan tartışmanın arapsaçına dönmüş ve uzamış olmasının sebebinin tartışmaya katılanların konu hakkında genellikle bilgisiz olmaları olduğunu daha önce açıklamıştık.

Buradan hareketle diyoruz ki, eğer devlet kuruluşlarına yöneltilen ithamlar karşısında hemen harekete geçerek, ileri sürülen hata, yalan ve iftira niteliğindeki iddia sahipleri ile ilgilenerek kendilerine doğru bilgiler

aktarılsa idi (ki burada brifing dahil her çeşit bilgi aktarma yöntemi söz konusudur) kampanyanın önlenmesinde çok faydalı sonuçlar alınırdı.

Bu uygulama sonunda tartışmadan çekilenler olabileceği gibi, devletten alacağı doğru bilgileri olumlu istikamette, yani devletten yana kullananlar da olabilecekti.

En azından, bu tatbikatın sonunda, yıkıcı faaliyetlerini sürdürecek kasıtlı davrananlar ortaya çıkabilirlerdi.

Böylece kasıtlı ve düşmanca hareket edenler kamuoyu önünde ve ortada kalacaklarından bunları kamu vicdanının mahkûm etmesi söz konusu olurdu. Devlete de hukuk yolunun takipçiliği kalırdı.

Devlet, bu kampanyanın tahribatı karşısında başlangıçtan itibaren yerini almalıydı.

Hatırlanacağı üzere, kontr-gerilla kampanyasını yürütenler öyle bir kavram kargaşası meydana getirmişlerdir ki, daha önce de değindiğimiz gibi, kontr-gerilla için işkence ve cinayet tertipçiliği gibi yepyeni ve kasıtlı bir tarif oluşturulmuştur. Bu çirkin tarifli hizmete elbette ki kimse talip olmayacak ve üzerine sıçratılmasından kaçacaktır.

Usta hırsız misâli, Türkiye'de devlet teröründen söz ediliyordu.

Toplum, bu ustalığı gösteren kampanyanın şok tesiri altında kalmış, anarşi ve terör odakları ile mücadele maalesef ortada bırakılmıştır.

Devlet görevini unutmuştur. Yetkili ağızlar, o da gecikmiş olarak, devletle, orduda kontr-gerilla yok diyorlardı.

Bu bir savunma idi. Böylece kendilerine gerilla ve devrimci (ihtilalci) diyenler, devleti yıkmayı, milleti bölmeyi amaçlayan eylemlerini meydanı boş bularak sürdürüyor, bunların önü açık tutuluyordu.

Geçen dönemde ortaya pek az sayıda doğru yorum getirilebilmiş, konuya bu açıdan pek az kimse temas etmiş, mevcut ortama göre ifade edersek ancak çok az kişi bu cesareti gösterebilmiştir.

Örneğin, AP Bolu Milletvekili Müfit Bayraktar, parlamentoda ilk defa olarak "Ülkede gerilla varsa, kontr-gerilla mubahtır" demek suretiyle şok duvarını delmiş ve sanıyorum büyük bir hizmet gerçekleştirmiştir.

4 Şubat 1978 tarihli Tercüman gazetesinde gazeteci yazar Rauf Tamer şöyle diyordu:

"Müfit Bayraktar'ın sözlerinden rahatsız olanlar var.

Buradaki mantık başka işliyor.

-Efendim kontr-gerilla yasa dışı.

-Anlamadım, Mahir Çayan'lar, Ulaş Bardakçılar, Nahit Töre'ler yasa için mi?

Sokaktaki adam, kahvedeki gariban, işi daha basite icra edecek soruyor.

-Kimden yanasın? Devletten yana mı? Eşkıyadan yana mı?

MİT operasyonları, normal yaşayan bir vatandaşı hiç rahatsız etmemiş, köylüyü, şehirliyi, bakkalı, manavı ve kasabı, simitçiyi, manifaturacıyı hiç ilgilendirmemiş de Ecevit'i niye endişeye sevk etmiş acaba....? …ve kimlerle birlikte sevk etmiş?"

Yazar Ahmet Kabaklı, 28 Ocak 1978 tarihli Tercüman gazetesinde aynı teşhis doğrultusunda konuya doğru bir yorum getiriyor. Yazının bir bölümünü aşağıya alıyorum.

"Türkiye'de Gerilla = Komünist eşkıya vardır. Ve anarşinin tek mahsulüdür. Bunu CHP Milletvekili Süleyman Genç ve Niyazi Ünsal ve temellilerden Suphi Karaman da kabul ediyorlar.

Kabul ediyorlar, çünkü kontr-gerilla diyerek bu eşkıyayı önlemeye çalışanlara saldırıyorlar. Oysa ne demek kontr-gerilla?

Eşkıyayı önleyen kuvvet, teşkilat demek.

Bunlar nasıl solcular, nasıl CHP’liler, nasıl parlamenterlerdir ki, eşkıyayı kabul ve hatta himaye ederler, üstelikte o eşkıyayı önleyecek teşkilâtı çürütmeye kalkarlar?

Eşkıyanın olduğu yerde elbet jandarma da bulunacaktır. Eşkıyanın kullandığı gizli açık bütün usûl ve taktikleri elbet jandarma da kullanacaktır.

Türk devletine kendini gerillalara karşı koyma! Sovyet ve Çin ajanı komünist eşkıyaya kendini yıktır diye kim emir verebilir? Bu parlamenterler mi?

Devlet eğer her hangi bir Milli İstihbarat Teşkilâtına, Kızıl ihtilal yapmaya hazırlanan eşkıyalarından beni koru diye emir vermiş ve onu çalıştırmakta ise…

Buna karşı çıkmak bizzat eşkıya ile birlikte Türk Devletini yıkmaya çalışmaktan başka ne manaya gelir?

Bakınız ne demektir gerilla (Faco'culuk):

(Faco-gerilla, halk ordusunun çekirdeğidir. Komünist ihtilâle gerilla harekâtı ile başlanır. Birinci amacı hükümetleri zor kullanarak devirmek, nihaî gayesi de proletarya ihtilâlini gerçekleştirmektir. Bunlara ulaşmak için her türlü tedhiş, sabotaj, cinayet, insan kaçırma, soygun faaliyetleri düzenler. Gerilla gelişince halk kurtuluş ordusu olur.)

Tanınmış komünistler gerillayı işte böyle anlatıyorlar.

Bunlara karşı devletin uyuması mı gerekiyor? CHP'li parlamenterler bunu mu istiyorlar? Keşke mevcut olsaydı biz kontr-gerillaya minnettar kalırdık. Ne yazık ki varlığına inanmıyoruz veya çok yetersiz kaldığını sanıyoruz."

Bunlar, yüzde yüz katıldığımız büyük bir vukufla söylenmiş bu doğru sözler, söylenmiş, yazılmış ama, üzülerek ifade etmek gerekir ki, yetkili ve sorumlular gene de susmayı tercih etmiş veya en çok devlette kontr-gerilla yok diyerek savunmada kalmışlar, görevlerine sahip çıkmamışlardır.

Bu bilgiler, önlerine serildiği halde, cumhuriyet savcıları harekete geçmemişlerdir.

12 Mart öncesi eşkıyaya sempati duyulmamış mıydı? Anlaşılmaz bir toplum mu olduk? diyesim geliyor.

Devletin tarafsızlık ilkesini doğru yorumlaması kontr-gerilla kampanyasının etkisiz kılınmasını sağlayabilirdi.

Kanaatımca, devletin bu konudaki yorumu, bilinçli veya bilinçsiz olsun uzun süre yanlışlığını korumuştur.

Tarafsızlık iyi ile kötü arasında bir tercih yapmamak demek değildir.

Devletin tarafsızlığı kanunları uygulamada söz konusu olmalıdır. Ama, görevliler mutlaka devletten yana olmalıdır.

Devlet radyo ve televizyonunun terör olaylarını verirken "Karşıt görüşlü iki grup arasında" diye başlayan haberleri hatırlanacaktır.

Bu konudaki mütalâamızı görüşümüzü paylaşan Rauf Tamer'in Tercüman gazetesinin 30 Aralık 1981 tarihli nüshasında yayınlanan yazısını sunmakla bütünlemek istiyorum.

"Bir tarafta devlet, bir tarafta devlet düşmanları.

Ama beri tarafta bir tarafsızlık ilkesi.

Kim tarafsız?

Kime karşı tarafsız?

ve niçin?

Çörçil, tarafsızlığı (itfaiye ile ateş arasında seyirci kalan) bir basiret bağlanması olarak tarif eder. Bugün, aynı İngiltere’nin kadın başbakanı (bütün askeri tedbirlerimiz Rusya için alınmalıdır) diyor. Bu kadıncağız, acaba taraf mı tutuyor, yoksa İngiltere'nin bekasını mı düşünüyor?

Yıllardır Türkiye'de (Ateş ile itfaiye arasında seyirci kalan) tarafsızlar görülmüştür.

Bizden hâlâ tarafsız kalmamız istenebilir.

İyi görev yapılmasın diye bu (aldatmaca kelime) ikide bir pişirilip pişirilip önümüze konabilir.

Biz, bu manadaki tarafsızlığın ne olduğunu çok iyi biliriz.

bakın meselâ...

Vaktiyle.... kanunsuz yürüyüş diyelim.... Olay çıkmasından endişe duyulduğu için, geniş çapta güvenlik tedbirleri alınırdı. Alâ.... Ama ne olurdu?

Devlet gücünün gözü önünde ve kontrolü altında, o mitingde veya yürüyüşte, devlete küfür edilirdi. Cumhuriyete dil uzatılırdı... Ne gam?.... müdahale olmadığı için olay çıkmazdı.

Hazindir.

Olay çıkmadı diye sevinilirdi.

Arkadan da daha hazin bir demeç verilirdi.

(Güvenlik kuvvetlerinin tarafsız ve yansız tutumu sayesinde....) İşte o tarafsız ve yansız kafadır ki zaten, devlet ile eşkıya arasında denge felsefesini yaratan....

Televizyonda hâlâ dinliyoruz. Yakalanan gizli örgüt üyesi (Devletle olan mücadeleyi kaybettik) diyebiliyor.

Hangi mücadele?

Hangi kefe? Hangi denge?

Devlet kim? Eşkıya kim?

Devlet bunlarla cebelleşirken, oturup minder kenarından seyretmek ve (efendim ben tarafsızım) demek, neredeyse bir meslek, hatta bir kariyer olmuştur Türkiye'de...

Tarafsızlık kelimesinin, artık devlet adına bir açıklığa kavuşması lâzımdır.

Bu yapıldığı gün, göreceksiniz ki bir çok tarafsızın devlete ihanet suçundan yargılanması bile gerekecektir."

Devlet nasıl hareket etmeliydi? Konusunu tamamlamak üzere söylediklerimize bir hususu daha ekleyeceğiz. O da geciktirilmeden resmi

bir araştırmanın yaptırılmış olması gereğidir.

Bilindiği üzere, komünist ülkelerde propagandaya bilhassa değer verilmekte ve bundan en geniş boyutlarda yararlanılmaktadır.

İfade edildiğine göre, ortaya atılan sloganın propaganda ustalığı ile topluma benimsetilip yaygınlaştırılması bu yöntemin teknikleri arasına girmektedir.

Benzetme yapılırsa, bizde kontr-gerilla kavramı saptırılarak buna yeni bir anlam kazandırılınca, devlet kuruluşlarının kontr-gerilla diye suçlanması kamuoyunda gerçekten şüphe ve tereddüt meydana getirmiştir.

Yetkililerin susması ve hareketsiz kalması, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bu şüphe ve tereddütlerin (Sükûtun ikrardan geldiği mantığı ile) çoğalmasına sebep olmuştur.

Bu duruma geldikten sonra yapılacak iş iddialara sahip çıkarak, konuyu dalgalanmaya bırakmadan devletin resmi bir araştırma yaptırması olmalıydı.

Aslında zamanında bu yolu ciddi bir biçimde önerenlere rastlanmıştır.

Örneğin, Örsan Öymen, 8 Şubat 1978 tarihli Milliyet gazetesinde önerisini şu şekilde ifade etmiştir.

"Kontr-gerilla konusunda tarafsız, ama bu kez ciddi bir soruşturma açılabilir.

Bu soruşturmanın açılmasıyla birlikte kamuoyundaki tartışmalar kendiliğinden durulur.

Kutsal kurumların politikacıların karanlık kışkırtmalarına alet olması da önlenebilir.

Neden bu yola gidilmiyor?"

4 Şubat 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde Oktay Ekşi'nin yazdıklarını da aşağıda sunuyorum:

"bütün bunlara rağmen mesele çözümsüz değildir.

Gerçi çözüm için önereceğimiz yol, son yıllarda maalesef bizzat CHP'li milletvekilleri tarafından yozlaştırılmıştır. Ama, yine de kullanılabilir. Üstelik bu sayede hem kamuoyu ciddi bir bilgi edinir, hem de iddialar yüzünden aşırı duyarlık gösteren kişi ve çevreler tatmin edilmiş olur.

Önerdiğimiz yol, bir meclis araştırmasına gidilmesidir."

Kontenjan senatörü ve yazar Hüsamettin Çelebi'nin 5 Şubat 1978 tarihli Günaydın gazetesinde çıkan, sanıyorum herkesin beğenisini kazanan yazısını bundan önceki bölüme aynen almıştık. Bu yazının son kısmını burada tekrarlamakta yarar görüyorum. Çelebi şöyle diyordu:

"Sonuç şudur:

Bu aşamada, işi ciddi olarak incelemekten başka çıkar yol kalmamıştır. Bu inceleme yapılmalı, varsa suçlular en uygun ağırlıktaki cezaları görmelidirler.

Böylece bir ibreti müessire yaratılmış olacaktır.

Suç ve suçlu yoksa, bu durumun anlaşılması da, belge ve bilgiye dayanmadan konuşulmaması gerektiğini ortaya koyacaktır."

Çok doğru bir mantık ve sağduyu ile yapılan bu öneriler kamyon devrilmeden ve köprü yıkılmadan önce yapılması geçerli ve tutarlı önerilerdir.

Bunlar ortaya konmuştur da ne olmuştur? Hiiiç.... Devlet susmaya devam etmiş ve harekete geçmemiştir.

Netice olarak, devlet kontr-gerilla kavramının saptırılmasına açıklamaları ile engel olmalı, kuruluşlarına ve personeline sahip çıkmalı, savunmaya geçecek yerde, gerektiği zaman ve hallerde kontr-gerillanın bir devlet hizmeti olduğunu belirtmeli ve bu görevinin sahibi olmalıydı.

İnanarak ifade ediyoruz ki, eğer böyle yapılsaydı, devlet yıpranmamış olarak, terör olaylarının büyük aşamalar yapmasına fırsat vermez ve memleketimiz 11 Eylül gününe gelmemiş olurdu.

12 Eylül gününün getirdiği rahatlık içinde herkes, her kurum ve kuruluş hatalarının muhasebesini yapmalıdır.

Müştereken aldığımız acı tecrübelerin sonuçlarını geleceğin güvenliği için kullanmalıyız.

ŞAHSIMIZI İTHAM EDENLER YARGI ÖNÜNDE

-Demokrasinin faziletine, Adalet ve Türk hakimine inanıyor ve güveniyorum

-Mahkeme kararına göre Niyazi Ünsal yalancı ve müfteridir

-Bir başka vesile ile Yargıtay'ın aldığı, şahsen alkışladığımız ve övgüye lâyık bulduğumuz kararın, Türkiye'nin milli yapısında önemli bir yeri olacaktır

TBMM kürsülerini kullanarak yaptığı kontr-gerilla konuşmaları ile meşhur olduğu basına yansıyan yorumlardan anlaşılan CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, kitabım başından sonuna kadar okunduğu zaman görüleceği üzere, benim için iftira ve isnatlarda bulunmayı adet haline getirmiştir.

Hukuki şartlar teşekkül edince, kendisini yargı önüne çıkarmaklığım gerekti ve bu görevi yerine getirdim.

Mahkemeye sunduğumuz dilekçe ile, Niyazi Ünsal'ın hakkımda ileri sürdüğü başlıca aşağıdaki iki iddiası için dava açtım.

1. CIA ajanı olduğum iftirası

2. 1977 seçimlerini gözetimim altında yaptırdığım ve bu seçimlerde meydana gelen acı olayları tertiplettiğim yalan ve iftirası.

Bu muhteva ile 979/124 numaralı dosya Ankara Asliye 2. Hukuk Mahkemesi Sayın Hakiminin önüne götürüldü. Davaya bu mahkemede bakıldı.

Biz, adalete inancımız ve Türk hakimine güvenimizi koruyarak kararı sabırla bekledik.

Kitabı baskıya hazırlamadan mahkeme kararını öğrenmek benim için mutluluk oldu.

Mezkûr mahkemenin 23.5.1980 tarih ve 1980/417 sayılı kararında: M.K. nun 24 ve B.K. nun 49 uncu maddeleri gereğince, davalı davacının şahsi

hakkını ihlal etmiş olduğundan, davanın kabulü gerekli görülerek 75.000 liranın manevi tazminat olarak alınmasını uygun bulduğu ifade edilmektedir.

Adalet tecelli etmiş bulunuyor. Bundan memnun olduğumu belirtmeliyim.

Açtığım manevi tazminat davasında davalıdan sembolik olarak bir lira alınmasını talep etmekliğim de mümkündü.

Bilindiği üzere, manevi tazminat davalarında mühim olan davanın kazanılmasıdır. Davayı kazanmanın anlamı davalının iddia ve ithamlarının yalan ve iftiradan ibaret olduğunun belgelenmiş olmasıdır.

Böylece, davayı kaybetmekle Niyazi Ünsal'ın mahkemece yalancı ve müfteri olduğu kanıtlanmış oluyor.

Diğer taraftan, cezanın bir ibreti müessire teşkil etmesi de hukukun amaçları arasındadır.

Mahkeme kararında takdiren ceza olarak tesbit edilen 75.000 TL. sı bir senatörün o zamanki yaklaşık bir aylık maaşı kadardır.

Bu parayı cebine koyan bir parlamenter, meclis dışındaki bir vatandaş için Niyazi Ünsal'ın yaptığı gibi TBMM kürsülerini kullanarak yalan ve iftiradan ibaret beyanlarda bulunur mu? Çünkü para gözden çıkarılabilecek kadar azdır.

Bir parlamenterin vakar ve mehabetine inanan bir kişi olarak biz bu soruya hayır diyoruz.

Diğer taraftan, para cezasının büyüklüğü, küçüklüğü değil bir parlamenterin mahkum olması önemlidir.

Esasen, bizim yalan ve iftira karşısında duyduğumuz üzüntünün terazi kefesine konacak kadar madde ile ölçülmesi mümkün değildir.

Mahkemenin bu kararı Türk basınında da yer alarak kamuoyuna yansıdı.

8 Aralık 1980 tarihli Tercüman gazetesi karar haberini şöyle veriyordu:

"Emekli General Akyol'a hakaret eden eski CHP Senatörü Niyazi Ünsal'ın cezası onaylandı.

Parlamentoda emekli General Cihat Akyol'la ilgili olarak yaptığı konuşmalar sebebiyle Erzincan eski Senatörü Niyazi Ünsal'ı 75.000 TL. lık manevi tazminat ödemeye mahkum eden karar Yargıtay tarafından onaylandı.

Niyazi Ünsal'ın mecliste yaptığı konuşmalarda, Emekli General Cihat Akyol'u Türkiye'deki anarşik olayların tertipçisi olarak nitelemesi ve Akyol'un CIA ajanı olduğunu iddia etmesi üzerine Akyol, Ünsal aleyhine manevi tazminat davası açmıştı.

Ankara 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Niyazi Ünsal'a 75 bin lira manevi tazminatla cezalandırmış, fakat Ünsal cezanın bozulması talebi ile kararı temyiz etmişti.

Yargıtay Hukuk Dairesi temyiz isteğini, öne sürülen iddiaların hiç bir belgeye dayanmaması, uluorta söylendiği gerekçesi ile reddederek kararı onaylamıştır."

Yüksek mahkemenin mezkur kararı, kamuoyu önünde beni aklamakla üzüntümü gidermiştir.

Bu karar vesilesi ile adalete olan inancımı tazeledim.

Şükran borçluyum.

Konuya açıklık ve genişlik sağlayacağını düşünerek olayın uzantısına da temas etmek istiyorum.

Niyazi Ünsal, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde bulunduğunu fırsat bilerek ve parlamenterlere tanınan dokunulmazlıktan yararlanarak, bana dönük iftira ve isnatlarda bulunurken yürekli, sağduyulu bir başka parlamenter, İhsan Ataöv, Ünsal'ın üzerine yürüyerek konuşmasına engel olurken, kendisine *"Rus ajanısın sen.... Komünist, Maocu..."* diye bağırmıştır.

Niyazi Ünsal'ın bu sözler karşısındaki reaksiyonu çok enteresan olmuştur.

Biraz önce, meclis dışında olmakla kendisine aynı kürsüden cevap vermeyecek olan benim için söylediklerini unutarak İhsan Ataöv'ü mahkemeye vereceğini söylemiş, okuduklarımdan anlıyorum ki mahkemeye de vermiştir.

Olayın bundan sonraki gelişme hikayesini 2 Mayıs 1981 tarihli Son Havadis gazetesinden alarak aşağıda sunuyorum:

"Komünistlere tepki göstermek her Türkün hakkı ve vazifesidir.

Yargıtay bir Türk generaline CIA ajanı diyen Halk Partili Ünsal'a tepki gösterilmesinin gerektiğine karar verdi.

Yargıtay bir Türk generaline (CIA ajanı) denilmesi üzerine tepki gösteren AP eski milletvekili İhsan Ataöv'ü haklı bulmuş, bu konuda verdiği kararda (Bu tepkinin gösterilmesinde kamuoyu yararı vardır) demiştir.

22 ocak 1979 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Plân Komisyonunda İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken, CHP senatörü Niyazi Ünsal, Genelkurmay Özel Harp Dairesinin başında bulunan General Cihat Akyol için (Bu CIA ajanıdır) demiş, komisyon üyesi İhsan Ataöv de yerinden fırlayıp, Ünsal'ın üzerine yürüyerek (Rus ajanısın sen... Komünist, Maocu...) diye bağırmıştır. Niyazi Ünsal bunun üzerine İhsan Ataöv'ü mahkemeye vermiş ve 100 bin lira tazminat istemişti. Ankara Asliye 7. Hukuk Hakimi de Ünsal'ı bu davasında haklı görmüş ve Ataöv'ü 25 bin lira ödemeye mahkum etmişti.

Yargıtay'ın 10 Şubat 1981 günü verdiği kararda İhsan Ataöv un tepkisi haklı görülerek şöyle denilmiştir:

- Her hangi bir kişiye dahi bir yabancı devletin ajanlığı sıfatının yakıştırılması, o şahsı kendi memleketi, kendi yurdu aleyhine ve başka bir memleket hesabına casusluk yapıyor iddiasıyla karşı karşıya bırakır ki, bu çok büyük bir isnattır.

Milli düşüncesi, vatan sevgisi olan kişileri çok fazla zedeler, mutazarrır eder. Bu isnat kendisine şerefli görevler verilmiş, Türkiye Cumhuriyeti. ordusu içinde, çok önemli görevlerde bulunmuş ve general rütbesine ulaşmış bir şahıs hakkında yapılırsa ve bu olay millet iradesinin toplandığı yerde, milletin temsilcileri huzurunda vaki olursa, buna karşı gösterilmesi

tabii olan tepki, bu ağır ve haksız tahrikin tesiri altında kalınarak, söylenen sözler, Anayasamızın 79/1 nci maddesinin teminatı altında bulunan yasama dokunulmazlığının sınırına girer. Bu tepki ve verilen cevap, ulusal bir görevin yerine getirilmesidir.

Çünkü davacının şerefli görevler yüklenmiş bir Türk generaline yaptığı isnat, ayrıca memleketin bütünlüğünü, memleketin güçlülüğünü, bağımsızlığını istemeyen yabancıların işine yarayacaktır. Bu tepkinin gösterilmesinde, kamu yararı vardır. Bu tepki yersiz değildir. Meclis çalışmalarına dahil bulunan komisyonun görev yaptığı sırada ve yerinde yapılmıştır.

Bu tepki gereksiz değildir, tam zamanıdır ve bir Türk parlamento üyesine yakışır biçimde ve gerektiği anda gerçekleştirilmiştir.

Yargıtay davayı İhsan Ataöv lehine bozmuş, Halk Partili Niyazi Ünsal'ın temyiz itirazlarının tamamını reddetmiştir."

Son Havadis Gazetesinde yayınlanan, bize göre övgüye lâyık bu Yargıtay kararı, Türkiye'nin milli yapısında önemli bir yer işgal edecektir.

Gazeteci-yazar Ergun Göze, 1.6.1981 tarihli Tercüman gazetesinde, Son Havadis gazetesinin duyurduğu bu karar vesilesi ile şu hususlara işaret ediyor:

"Bu karar adliyemiz için büyük bir adımdır.

Komünistler herkese Amerikan uşağı, CIA ajanı, faşist halk düşmanı gibi tam bir komünist argosu ile saldırmalarına rağmen, kendilerine durduk yere değil, edepsiz bir fiil ve kavilleri dolayısıyla cevap verildiği zaman da hemen de yüklü davalar açmaktadırlar ve böylece adliyeyi kendileri için bir terör vasıtası olarak kullanmak istemektedirler.

Nitekim, bakınız siyasi hayatında çizmiş olduğu gayri milli rota herkesin malûmu bulunan bir senatör, şerefli bir Türk generaline CIA ajanı diyecek ve onun milli vazife yapmasına mani olacak ve kendisine (Sen bir Rus uşağısın) denince de mahkemeye koşup yüz bin kağıt tazminat isteyecektir.

Bu ne bolluk? Bu ne solluk?

Bu bir hukuki boşluktur. Bu gibi hukuki boşlukları mahkemeler takdir haklarını belirten içtihatları ile doldururlar.

Kararda ismi geçen General Cihat Akyol'un ne kadar vatanperver olduğu, uğradığı hücumun şiddetinden bellidir.

Devlet adaletin, adalet devletin yanında olmalıdır."

Yargıtay'ın aldığı, şahsen alkışladığımız ve övgüye layık bulduğumuz bu kararın, tekrarlıyorum, Türkiye'nin milli yapısında önemli bir yeri olacağına inanıyorum.

SON OLAY

-Boy hedefine kolay ateş edilir

-Görevli ve ilgililerin tepkisini bekledim

3 Ağustos 1980 tarihli Günaydın gazetesinin birinci sayfasında *"Yasa dışı bir örgüt ölüm listesi yayınladı"* başlıklı bir haber yayınlanıyordu. Buna göre, TKP-ML adlı terör örgütünün öldürüleceğini ilân ettiği isimler yayınlanıyordu, bu listede.

Askerler, güvenlik görevlileri, siyasi parti mensupları ve sağ teröristlerden müteşekkil bu listede benim adıma da yer verilmişti.

Bu, Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist), TKP-ML'nin yayın organı olan *"İşçi Köylü Kurtuluşu"* adlı teksir makinasında çoğaltılmış bir el gazetesi idi.

İfade edeyim ki, Günaydın gazetesi yasa dışı bu örgütün yeraltı yayını durumundaki bu el gazetesindeki haberi, Günaydın gazetesinin okunduğu her yöreye yaymıştı. Bundan TKP-ML'nin pek memnun olduğunu tahmin ederim.

Sözü edilen el gazetesinin Mayıs 1980 tarih ve 11 sayılı nüshasında yasa dışı Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 9. toplantısında isimleri ve resimleri verilenler hakkında ölüm kararı alındığı ve bunlar için komünistlere vur emri verildiği yazılıyordu.

Benim fotoğrafımın altında yazılan yazı şuydu:

"12 Mart döneminde yüzlerce devrimci ve yurtseveri işkenceden geçiren kontr-gerilla şefi"

Bu ifade komünistlerce kasıtlı olarak uydurulmuş, hayasızca bir yalan ve iftiradan ibaretti.

Elimize geçen bu belge ile ilgili olarak bazı görüşlerimizi ifade etmek istiyorum.

Önceki bölümde de değindiğimiz gibi, görülmektedir ki, kontr-gerilla kampanyası uzun süre devam edip gelmiştir.

Türkiye'de Genel Başkan ve bir kısım parlamenteri ile CHP'nin ve bazı sol yazarların sürdürdüğü kontr-gerilla iddiasının bu kere Türkiye Komünist Partisi'nin elinde olduğunu adeta ağızbirliği ettiklerini görüyoruz.

Kitabımızın Özel Harp Dairesi bölümüne, eski CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal'ın bir konuşmasını koymuştum. Niyazi Ünsal bu konuşmasını şöyle bitiriyordu:

"Türün, Elverdi, Akyol neredesiniz?"

Komünist Partisi'nin yeraltı yayını olan *"İşçi Köylü Kurtuluşu* "nda asker kökenli aynı isimler aynı sıra ile yer alıyordu.

Elbette ki bunu bir tesadüf olarak mütalaa edemeyiz.

Benim için ileri sürülen iddia kontr-gerilla kampanyası içinde malûm mihrakların ortaya attığı ve belli kişilerin dillerine doladığı iddianın aynı.

Vur emrine geline: Bunun da yadırganacak tarafı yok.

Kontr-gerilla kampanyası içinde malûm çevrelerce teröristler için boy hedefi haline getirildiğimi söyledim geliyorum.

Örneğin, Ziverbey Köşkü bölümünde açıkladığım gibi, gazeteci-yazar Nimet Arzık hiç ilgili olmadığım halde general Memduh Ünlütürk ve MİT görevlisi Eyüp Özalkuş gibi beni de kamuoyuna Ziverbey Köşkü'nün işkenceci mimarları olarak tanıtmamış mıydı?

Nimet Arzık 7 Gün adlı dergide çıkan yazısında şöyle diyordu:

"Aya maya kumpanya, bir şişe şampanya, Cihat Akyol. Çocuklar bu ismi unutmayın."

Yasa dışı Türkiye Komünist Partisi'nin bu davranışı ile unutulmadığım anlaşılıyordu.

Yukarıda da ifade ettiğim gibi, Günaydın gazetesinin aracılığı ile büyük bir okuyucu kitlesi ve dolayısıyla kamuoyu hakkımdaki iddiayı yeniden ve

bir kere daha duymuş oluyordu.

Yalan ve iftira da olsa, büyük bir devlet yöneticisinin *"Buna kim inanır?"* demesine rağmen propaganda silahının gücünü bilen bir insan olarak bu hayasızca iftiranın yayılmasına önem veriyordum.

Bu itibarla, aziz milletimin gerçeği öğrenmesi amacıyla kamuoyuna gereken açıklamanın yapılması için ilgili devlet makamları ile, açıklamaları iftirayı ortadan kaldırmada geçerli olacak ilgili zevata birer mektup yazı ile müracaat ettim.

Bu yazının örneğini aşağıda sunuyorum:

Ankara, 3 Ağustos 1980

1.(İşçi-Köylü Kurtuluşu) adlı, Türkiye Komünist Partisi (Marksist Leninist) yayın organının Mayıs 1980 tarih ve 11 sayılı nüshasının ilk iki sayfasının fotokopisini ilişikte sunuyorum.

2.Bilindiği gibi, kontr-gerilla kampanyası içinde başta bir kısım CHP'li parlamenter olmak üzere bazı sol yazarların yalan ve iftiraları ile boy hedefi haline getirilmem ve ricalarıma rağmen görevli ve ilgililerin maalesef açıklama yapmamaları yüzünden konu hafife alınamayacak çok ciddi bir safhaya gelmiş bulunmaktadır.

3.12 Mart dönemi ile uzaktan yakından ilişkimin olmadığını (O dönem Lüleburgaz'da Tümen Komutanı idim) herkesin ve özellikle devletin bilmesine rağmen, sol çevrelerce "12 Mart döneminde yüzlerce devrimci ve yurtseveri işkenceden geçiren kontr-gerilla şefi" olarak takdim edilmem karşısında bile, şu anda devletin maalesef susarak sahip çıkmadığı, hakkında komünistlerce vur emri çıkarılan bir hedef durumundayım.

Devletin, devlet düşmanlarının hedef gösterdiklerinin yanında yer alması doğal değil midir?

4.Şahsen benim, teröristlerle birlikte sıralanmam mümkün olmadığı gibi, politikacılardan ve evvelce iç olaylarda vazife alanlardan ayrıca dikkate alınarak hukukumun korunup iadesi gerekir.

5.İlgi gösterilerek ve iş işten geçmeden benimle ilgili bu büyük yanılgı ve haksızlığın kamuoyu önünde düzeltilmesini arz ederim.

Saygılarımla.

M. Cihat AKYOL

<u>Dağıtım:</u>

Cumhurbaşkanlığına

Başbakanlığa

Sayın Fahri Korutürk (Eski Cumhurbaşkanı)

Sayın C. Sunay (Eski Cumhurbaşkanı)

Sayın Bülent Ecevit (Eski Başbakan)

Sayın Semih Sancar (Eski Gn. Kur. Bşk.)

Sayın Ferit Melen (Eski M.S.B.)

Sayın H. Esat Işık (Eski M.S.B.)

Sayın H. Gürgüç (Eski MİT Müst.)

Sayın E. Akıncı (Eski K.K.K.)

Sayın Faik Türün (Eski Or. K.)

Sayın A. F. Esener (Eski Kor. K.)

Sayın N. Tolunay (Eski II. Bşk.)

Sayın T. Sunalp (Eski II. Bşk.)

7 Ağustos 1980 günü Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinden ve İlhan Öztrak imzalı müracaatımla ilgili bir cevap aldım.[144]

Bunda, Cumhurbaşkanı vekilinin talimatları uyarınca konunun endişe ve hassasiyetini giderecek tertip ve tedbirlerin uygulanması amacıyla aynı gün

Başbakanlığa intikal ettirildiği yazılıydı.

Devletin işlerliğini simgeleyen bu yazıdan memnun olduğumu belirtmeliyim.

Bir müddet sonra beni arayan ve güvenlik müşaviri olduğunu söyleyen bir emekli general[145] gidip kendisine kontr-gerillanın ne olduğunu izah etmemi istiyordu. Bu büyük bir gaflet değilse, en azından çok garip bir tutum ve yöntem olmalı.... Günaydın, diyebileceğim bu generale güvenlik müşavirine bunu benden mi öğrenecek diyesim gelmişti.

İsteğim üzerine Em. Org. Faik Türün randevu lütfettiler. Evine gittim. Söze kendileri başlayarak konuşmalarını şöyle sürdürdüler:

"Akyol, biliyorsun general Selahattin Demircioğlu kurmay başkanın olarak bana yakındı. General Rüştü Naiboğlu ise garnizon itibariyle bana yakın bulunuyordu. Bu sebeple kendilerine daha fazla yakınlık gösterdim. Aslında görmedin, Demircioğlu Ordu Kh. garajını asfaltladı, hizmetini takdir ettim."

Orgeneralimizin konuşmasını neden terfi etmediğim noktasına getirmek istediğimi anlayarak söz alıp ziyaret maksadımı açıklamak üzere şöyle dedim:

"- Sayın orgeneralim ben sözünü ettiğiniz konu için gelmedim. O dönem takdir hakkınızı kullandınız. Bunun tartışılacak bir konu olmadığını biliyorum.

Ben Günaydın gazetesinde yayınlanan bir haber içinde ithama muhatap bir kişi olarak ismimin geçmesinden dolayı açıklama yapmanızla, benim başından beri yapılan iddialarla ilişkimin olmadığını ifade buyurmanızı istirham için geldim." dedim. Kendileri de açıklama yaptıklarını, fırsat düşerse bunu teyit edeceklerini söylediler.

4 Ağustos 1980 tarihli Günaydın gazetesinde AP Manisa Milletvekili Faik Türün'ün bir demeci yayınlandı. Kendileri herkesin bildiği üzere, 12 Mart döneminde 1. Ordu ve İstanbul Bölgesi Sıkıyönetim Komutanlığı yapmıştı.

Mumaileyh, demecinde TKP-ML nin kendisine niçin yöneldiğini anlamadığını beyanla o dönem bir devlet görevi yaptığını vurguluyordu.

Tam sırası gelmişken, tekrar da olsa, en yetkili ve inandırıcı bir ağız olarak, benim iç olaylarla kesinlikle ilişkimin olmadığını söylememişler. Kaldı ki kendilerinden bunu istirham da etmiştim.

İftira devam ettiğine göre, şahitliğin de devam etmesi doğal değil midir?

Diğer ilgililer mi? Hiç birinden ses çıkmadı.

18.8.1980 tarihinde Günaydın gazetesi Ankara Bürosu eliyle Yazı İşleri Müdürlüğü'ne yaptıkları yayınla ilgili olarak bir açıklama yazısı gönderdim. TKP-ML nin yayın organı *"İşçi Köylü Kurtuluşu "ndaki* bir haberi birinci sayfasında ve büyük puntolarla yayınlayan Günaydın gazetesi benim açıklamamı maalesef sütunlarına almamıştı.

Bu son olaydan hemen sonra devlet bana bir koruma görevlisi polis tahsis etti. Kısa bir süre için de evimi geceleri bekçi ile güvenlik altına aldı. Müteşekkirim.

Bu işlem yapılırken görev verilenler fotoğraflı bir liste ile bana bildirilmemişti. O günün koşulları içinde araştırma yapmaklığım gerekmişti.

Eve gelen bir bekçiye, *"Evladım benim evi korumak için o günkü deyimi ile solcuları mı yoksa sağcıları mı gönderiyorlar?"* diye sormuştum. Aldığım cevap çok ilginçti:

"- Efendim, bir gece solcular, bir gece sağcılar geliyor." Bir müddet sonra uygulanan güvenlik tedbirleri ile ilgili olarak bana dönük tehdidin mahiyetini anlamak için Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Recep Ergun'u ziyaret ettim. General Ergun önceleri emrimde çalışmıştı. Kendisini iyi tanıyordum. Bu da ziyaretimi kolaylaştırmış olacaktı.

Kendisine bana dönük tehdidin mahiyetini sorunca, şahsen böyle bir tehditten haberi olmadığını söyledi. Bilgisine başvurmak için çağırdıkları Kurmay Başkanı Tuğgeneral de aynı cevabı paylaştı. Bunun üzerine Günaydın gazetesinde yayınlanan bu haberden öğrendiğim TKP-ML nin

hakkımdaki ithamdan ve vur(!) emrinden bahsettim. Kısaca kontr-gerilla kampanyasından söz ettim. Haberden bilgileri olmadığı anlaşılıyordu.

General Ergun, koruma polisinin gönderilmesinde yanlışlık yapılabileceğini, bu sebeple istersem bir emirle koruma polisini kaldırabileceğini söyledi. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı karargâhından tatmin edilmemiş olarak ve bazı düşüncelerle ayrıldığımı ifade etmeliyim.

Konuyu bir kere de Ankara Emniyet Müdürlüğünden öğrenmek istedim.

Ankara Emniyet Müdürü Ünal Erkan Bey, yedek subaylığını emrimdeki birliklerden birinde yaptığını ve kendisinin komutanı olduğumu ifade ederek çok sıcak bir yaklaşımla beni kabul ettiler.

Mumaileyh, kontr-gerilla kampanyasını ve bu kampanya için de bana yönelen tehdidi çok iyi biliyordu. Bilgilerinden ötürü iftihar duyguları ile izahatını dinledim. Sözünü bağlarken şöyle demişti. *"Komutanım, koruma görevlisi polisi yanınızdan alma kararını lütfen bana bırakınız."*

Koruma polisleri ile uzun süre birlikte yaşadım. Bu tertemiz devlet görevlilerine burada teşekkürlerimi tekrarlıyorum.

KİTABI TAMAMLARKEN

Buraya kadar, 12 Eylül 1980 öncesi bir olay olarak yaşanan kontr-gerilla kampanyasını, yaklaşarak izlediğim konuları genel bir tasnife tabi tutarak bölümler halinde açıklamaya çalıştım.

Bu kampanyanın, 11 Eylül gününe kadar şiddeti artarak devam eden ve ülkeyi büyük bir tehlike çizgisine, bir iç harbin eşiğine kadar getiren terör olaylarının desteğinde kullanıldığına şüphe yoktur.

Basiret ve cesaret gösterilebilseydi, memleket bu tehlike çizgisine gelmeyebilirdi şeklindeki mütalâamızı kaydetmeden geçemiyoruz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan Evren'in bir demeçlerinde, geçen olaylardan ders alarak aynı günlere dönmemekliğimiz için, *"Ülkenin koruyucularının en az onlar kadar cesur kararlı ve mücadeleci olmalarını"* istemelerini çok yerinde bir direktif saymalıyız.[146]

Ülkenin bölünmesi ve devletin yıkılmasını amaçlayan, 12 Eylül öncesi yaşanan ve hatırlanması bile acı ve ürkütücü olan ideolojik kaynaklı olaylar, memleketin iç ve dış tehlikelere karşı koruyucusu Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından bertaraf edilmiştir.

Yurtta yeniden huzur ve güven ortamının yaratıldığını görmek milletçe olduğu kadar benim için de saadetlerin en büyüğü olmuştur.

Bugün güvenlik kuvvetlerimiz uyanık bekçiliği ile milli iradenin getirdiği sıkıyönetim çatısı altında terör artıklarını bertaraf etmekle meşguldür. Kontr-gerilla deyimi tabu olmaktan çıkmış ve kavram kargaşasından ayıklanabilmiştir.

Türkiye'de de diğer ülkelerde olduğu gibi, Antiterör eylem birliklerinin kurulduğu resmen ifade edilmektedir.[147]

Kontr-gerilla kampanyasında işkenceden şikayetçi olanlar, dilekleri ve kalemleri ile işkence yapmışlardır. Bakınız bu konuda değerli bilim adamı ve yazar M. Kemal Öke şöyle diyor:

"Acaba kaçımız kalemle yapılan bu cefayı sütun falakasına yatırılanların karşılaştıklarını manevî işkence olarak görebiliyor?"

Kontr-gerilla kampanyasına hedef seçilerek yalan ve iftiradan ibaret çok ağır ithamlara maruz kaldığım dönemde yalnız bırakıldığım için şahsi plânda hayal kırıklığına uğradığımı ifade etmeliyim.

Ama bu duygum, memleketim için ebediyete kadar sürmesini temenni ettiğim güzel sonu gördükten ve kamuoyuna gerçekleri ifadeye çalıştığım bu kitabı tamamladıktan sonra arkada kalmıştır.

SON

EK:1 Genelkurmay Başkanının 9 Şubat 1979 tarihli yazısı

Ankara, 9 Şubat 1979

Kenan EVREN Orgeneral

Genelkurmay Başkanı

Sayın Cihat Akyol Emekli Tümgeneral

Silahlı kuvvetlerdeki hizmetlerinizin özellik ve kapsam bakımından açıklığa kavuşturulması amacı ile 17 Ocak 1979 tarihli başvurunuzda, hakkınızda hiç bir esasa dayanmadığı herkes tarafından çok iyi bilinen ithamlarla ilgili olarak cevaplandırılmasını dilediğiniz sorunlarınıza ait açıklamaları aşağıda sıralamış bulunuyorum.

Özel Harp Dairesi, sizin orada çalışmaya başladığınız tarihten çok önce kurulmuş ve Jusmaat binası yanına da sizden çok önce taşınmıştır.

Sizin de bildiğiniz gibi, görevleri, dış tehlikelere karşı yurt savunmasını amaçlayan Özel Harp Dairesi'nin bu görevlerinden herhangi bir seviyedeki komutan veya diğer ilgililer tarafından istense de saptırılabilmesi askeri nizam ve disiplinin kafi ve kesin hükümleri karşısında tamamen olanaksızdır.

Dolayısıyla sizin için de böyle bir suçlama asla varit olamaz.

Özel Harp Dairesi'nin görevinin yasal gerekleri dışına çıktığına dair bugüne kadar elimizde hiç bir delil yoktur.

Bu daire sadece GNH harekâtı konusundaki eğitim ve işlevi sürdürmektedir. Kontr-gerilla, Özel Harp Dairesi'nin öğretim ve eğitimi ile amaçlarının tamamen dışında ve yapısına aykırı bir konuyu teşkil eder. İkisi arasında uzak yakın hiç bir ilişki de mevcut değildir.

Silahlı Kuvvetlerdeki göreviniz süresince her hangi bir sebeple ve her hangi bir yerde kontr-gerilla eğitimi görmemiş bulunduğunuza göre, bu konuda uzman olduğunuz iddiası bir esasa dayanmamaktadır.

12 Mart olayı ile ilişkileriniz bulunduğu ve bu döneme akıl hocalığı yaptığınız yolundaki iddiaların doğru olabilmesi de, o tarihlerde Lüleburgaz'da komuta ettiğiniz tümen garnizonunu, bu maksatla terk etmeniz olanak dışı olduğu için, mümkün görülmemektedir.

Yine, bu tarihlerde, bölgeniz sıkıyönetim hudutları dışında kaldığı için, sıkıyönetim uygulamaları ile de herhangi bir görev ilişkiniz olmamıştır.

Silahlı Kuvvetlerimizde uzun yıllar feragat ve başarı ile sürdürmüş olduğunuz hizmetleriniz, bu kabil iddia ve ithamlarla karalanamayacak kadar temiz ve şereflidir.

Bundan sonraki yaşantınızda da size ve ailenize sağlık ve mutluluklar dilerim.

Kenan EVREN

Orgeneral

Genelkurmay BAŞKANI

EK:2 M. Cihat AKYOL'un Biyografi Özeti

1921 yılında Erzincan'da doğan Cihat Akyol, ilk ve orta tahsilini Erzincan, Ankara ve İstanbul'da Kuleli Askeri Lisesinde tamamlamıştır.

Cihat Akyol, 15 Şubat 1940 tarihinde Kara Harb Okulunu bitirerek topçu asteğmeni rütbesiyle subay olmuştur(940-2)

Topçu okulunu en iyi derece ile bitirdikten sonra 1948 yılında Kara Harb Akademisini en yüksek derece ile bitirerek yüzbaşı rütbesi ile kurmay subay olan Cihat Akyol 1955 yılında Silahlı Kuvvetler Akademisi tahsilini de en büyük başarı derecesiyle tamamlayarak büyük karargâhlarda çalışmaya liyakat kazanmıştır.

Kurmay subay olarak, küçük, büyük muhtelif karargâhlarda hizmet gören Cihat Akyol, ezcümle şube müdürlüklerinde bulunmuş, Kur. Alb. rütbesi ile Kara Kuvvetleri İstihbarat Başkanlığı ve Genelkurmay İstihbarat Başkan Yardımcılığı görevlerini yapmıştır.

Kurmay hizmetleri meyanında yurt içinde Binbaşı rütbesi ile Milli Emniyet Hizmetlerinde çalışan Cihat Akyol, Kurmay yarbay rütbesi ile 1958-1960 yılları arasında Paris'te NATO karargâhında görev almış ve Kurmay Albay rütbesi ile 1960-1965 yıllarında Moskova Ataşermiliterliği görevinde bulunmuştur.

30 Ağustos 1966 yılında Tuğgeneralliğe ve 30 Ağustos 1969 yılında Tümgeneralliğe yükselen Cihat Akyol, general rütbesi ile karargâh hizmeti olarak MİT İstihbarat Başkanlığı ve Genelkurmay Özel Harp Dairesi Başkanlığı vazifesini ifa etmiştir.

Kıt'a hizmeti olarak ordunun en küçük kademesinden itibaren her kademede ve her rütbede hizmet gören Cihat Akyol Albay iken 22 Şubat olayları arifesinde geçici olarak bu kritik dönem için 229. P. Alay Komutanlığına atanmış, Kolordu Topçu Komutanlığı yaptıktan sonra, General olarak Zırhlı Tugay Komutanlığı ve Tümen Komutanlığı yapmıştır.

30 Ağustos 1973'de kadrosuzluk sebebiyle Tümgeneralliğini tamamlamış olarak ordudan ayrılmıştır.

16 Haziran 1976'da atandığı İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma İdaresi Başkanlığı görevine başlamış, 18 Ağustos 1977'de bu görevinden ayrılmıştır.

Evli ve 3 çocuk babası olan General Cihat Akyol, Fransızca, İngilizce ve Rusça bilmektedir.

Dipnotlar

---

[1] Günaydın, 5 Şubat 1978, Teoman Erel

[2] Bu yazıyı kitabın sonunda Ek-1olarak sunmuş bulunuyorum.

[3] Ecevit bu konuşmasını 26 Eylül 1973 Çarşamba günü CHP'nin Giresun mitinginde yapmıştır.

[4] Bu kanaatimizi kitabımızda sık sık tekrarlayacağız.

[5] Tercüman, 6 Mart 1978

[6] Emekli Amiral Sanguinetti halen Fransız Sosyalist Partisi üyesidir.

[7] CRS: Compagnie Républicain de Securité, İçişleri Bakanlığı'na bağlı ve jandarma teşkilatına benzeyen sivil güvenlik kuvvetleri. Bunlar halen Fransa'da vazife yapıyor.

[8] Aydınlık, 12.10.1978

[9] Yukarıda ifade ettiğim gibi, bu salon benim değil, kendilerinindi. Ankara Gazeteciler Cemiyeti'ne aitti.

[10] Tesadüfen, foto muhabirlerinin gazetelere dağıttığı fotoğrafta gözlerim kapalı çıkmıştı.

[11] Tutanak, s. 51

[12] Tutanak, s. 55

[13] Genellikle komünistlerin buna benzer reaksiyon gösterdikleri görülmüştür.

[14] Tutanak, s. 51

[15] Hürriyet, 22 Kasım 1978

[16] Milliyet, 4 Şubat 1978

[17] Hürriyet, 22 Kasım 1978

[18] Sadi Koçaş, anılarında ve demeçlerinde bu köşke Zihni Paşa Köşkü demektedir.

[19] Hürriyet, 27 Ocak 1978

[20] Bu tarife katılmadığımızı ifade edelim. Yukarda açıkladık, bu terimi örneğin İngiltere kullanıyor. Bu ülke faşist değildir. Bize göre, evvelce de değindiğimiz gibi, Kontr-gerilla bir kuruluşun değil, gerçek ve saptırılmamış anlamı ile devlete ait bir faaliyetin adıdır. Demeç sahibi suçlama yaptığını söylediği Talat Turhan'ın tarifini büyük bir çelişki halinde kabul ediyor.

[21] 1978 mali yılı bütçe kanun tasarısının Bütçe-Plan Karma Komisyonu'ndaki görüşmeleri, tutanak s.208

[22] Sol çevrelerde devrimci sözcüğü, ihtilâlci sözcüğü ile eş anlamda kullanılmaktadır.

[23] Milliyet, 8 Şubat 1978

[24] Sonradan, Yankı Dergisi olaya yukarıda açıklandığı gibi sayfalarında yer verdi. İddiaya açıklık getirdiği için teşekkürlerimi sunuyorum.

[25] Bu yazının örneğini müteakip bölümde sunacağım.

[26] Tercüman, 8 Şubat 1978 Akajans

[27] Tercüman, 6 Mart 1978

[28] 21 Aralık 1977 tarihli yazım. Bu yazımın örneğini "Resmi Makamlar Susuyor" bölümüne koydum. Tekrardan kaçınarak buraya almadım.

[29] 6.2.1973, zabıt s. 497

[30] Avukat Emin Değer ve Niyazi Ünsal da beyanlarında aynı binada oturma konusunu vurgulamışlardır. Beyanlarda benzerlik vardır.

[31] Bu iddia ile Ziverbey Köşkü ve sıkıyönetim sorgu merkezleri ile ilişki kurulmak istendiği açıktır.

[32] Bu iddia ile Niyazi Ünsal'ın iddiası arasında büyük bir benzerlik vardır.

[33] Bu iddia da Niyazi Ünsal'ınkine benzemektedir.

[34] Hürriyet, 6 Şubat 1978

[35] Bu yazıların örneğini "Resmi Makamlar Susuyor" bölümünde bulacaksınız.

[36] Ecevit, Demirel'i cevaplarken Cumhurbaşkanına kişi adı da verdiğini belirtmiştir.

[37] Eski MSP Başkanı ve zamanın Başbakan Yardımcısı

[38] Halen Orgeneral olan Yamak'ı da önceleri kampanyanın tehlikesi konusunda uyarmıştım.

[39] Bu devrede Genelkurmaydan randevu taleplerime cevap verilmiyordu.

[40] 22.1.1979, Zabıt s. 50

[41] Tercüman, 6 Şubat 1978

[42] 2 Şubat1977 tarihli Yedigün adlı dergi.

[43] Zabıt,s.301

[44] Zabıt,s.35

[45] Hürriyet, 22 Kasım 1978. Genelkurmay Bşk. Org. Kenan Evren demecinde "Gayri Nizami Harbe karşı koyma" ifadesini kullanmışlardır. Bize göre bu deyim askeri edebiyatımıza girenden de daha doğru ve kapsamlıdır.

[46] Sadi Koçaş, 12 Mart Anıları, s. 191-192.

[47] Zabıt,s.199

[48] Zabıt,s.493

[49] Tercüman, 14.1.1980

[50] Ecevit açıklamalarında savunma kelimesi yerine güvenlik kelimesini kullanmıştır.

[51] Tercüman, 6 Mart 1978

[52] Tercüman, 6 Mart 1978

[53] Yüksek Askerî Şûra'nın bu olağan toplantısı 14 Şubat günü yapılmıştır.

[54] Tercüman, 6 Mart 1978

[55] Eski Başbakan Ecevit'in Yüksek Askerî Şura'da yaptığı konuşma, Milliyet 15.Şubat.1978

-Ecevit'in kontr-gerilla hakkında açıklaması, Milliyet 4.Şubat.1 978

-Eski M.S.Bakanı H. Esat Işık'ın bütçe-karma komisyonundaki konuşması

-H. Esat Işık'ın 364 sayılı Yankı dergisinde yayınlanan demeci

-Eski M.S. Bakanı Neş'et Akmandor'un Cumhuriyet Senatosu'ndaki konuşması, Tercüman 7.Şubat.1979

[56] Belirtelim ki, bu konuşma bir strateji nutkuna özenme niteliğini taşımaktadır.

[57] Milliyet, 24.5.1978

[58] Hürriyet, 22 Kasım 1978

[59] Tercüman, 7 Şubat 1979

[60] Tercüman, 21 Şubat 1979.

[61] Milliyet, 11 Mayıs 1978

[62] Türkiye bu konuda çok geç kalmıştır. Bir askeri dergide yayınlanan ve bu konuyu işleyen, ama tahmin ederim bu konudaki olumlu tek yayın olan makalemizin kontr-gerilla kampanyasını yürütenlerce eleştirilmesinin anlamı sanırım bu bakış açısı ile anlaşılmış olacaktır.

[63] 364 sayılı Yankı dergisi

[64] 1978 yılı Bütçe Karma Komisyonu zaptı, s. 107

[65] Zabıt, s.104

[66] Zabıt, s.111

[67] s. 449-458

[68] Tercüman, 4 Şubat 1978, Rauf Tamer

[69] Anka Ajansı, 22.10.1976, Cumhuriyet, 24.10.1976, Günaydın 27.10.1976, Cumhuriyet 29.1.1977, Uğur Mumcu

[70] Bu yazının örneği "yetkililer susuyor" bölümüne konulmuştur.

[71] Tutanak, s.104

[72] Tutanak, s.127

[73] Bir harekât ünitesi olan Psikolojik Savunma Başkanlığı'nın MİT'e bağlanıp bağlanmaması konusu hep tartışılıp gelmiştir. Yeri doğru tespit edilemediği takdirde randıman verecek şekilde işletilemeyeceği kanaatini taşıyorum.

[74] MİT'in kurulması görevinin MAH personeline verilmiş olması reorganizasyonun yeni bir espri içinde tamamlanmasını bir süre geciktirmiştir.

[75] Sonradan öğrendim ki, bu göreve tayinimi zamanın Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay istemişler. Orduda emirlerinde çalışmaktan onur duyduğum sayın Sunay'ın makamı yanında kişiliğini de bilmemden ötürü bu arzuyu gerçek bir taltif saydığımı ifade etmeliyim.

[76] Doğubayazıt'ta kısa süren hizmet sürem içinde kendimi Tugaya ve çevreye kabul ettirmiştim. Faydalı oluyor, mutluluğum çalışma gücümü artırıyordu. Tugay camiası ve Doğubayazıt hakkında edindiğim çok güzel intibaları muhafaza ediyorum.

[77] Önerge sahibinin ilhamını Uğur Mumcu'dan aldığı, ifadelerinin birbirine çok benzemesinden anlaşılıyor.

[78] Zabıt, s. 301

[79] Hürriyet, 28.4.1977

[80] Zamanın Genelkurmay.Bşk. Org.Semih Sancar nedense gıyabımda "General bir sivilin emrinde çalışır mı?" gerekçesi ile kararımı beğenmediğini söylemiş. Ama sonradan kendileri için bu gerekçeyi hükümsüz saymışlar ve AK BANK'ta görev almışlardır. Mumaileyhin maalesef Sivil Savunmanın Silahlı Kuvvetlerle ilişkisini de düşünmemiş olduğu anlaşılıyor. Tahmin ederim bir başkası kararımdan memnun olurdu.

[81] Cumhuriyet, 29.1.1977, Uğur Mumcu

[82] Pek çok işleri arasında bir işlevi de 30-40m. uzaktaki enkaz altında kalanların yaşayıp yaşamadıklarını tesbit etmek olan bu kurtarma araçlarından hiç olmazsa örnek olarak bir adet alma çabamız sonuçsuz kaldı. Yetkililer ilgilerini esirgedi ve çok büyük bir bürokrasi engeli ile karşılaştık.

[83] Sivil Savunma İd. Başk. lığının 10.2.19677gün ve 824.A 77/328 Per. sayılı yazısı

[84] Sivil savunma faaliyetleri yönünden, diğer bazı kamu kuruluşlarının da yaptığı gibi, Türkiye’yi 8 sivil savunma bölgesine ayırmayı karar altına almıştık.

[85] Tutanak s. 35, ilgisi bakımından bu beyanı önceki bölümlere de almıştım.

[86] 1979 kısmi senato seçimlerinde Van'dan seçimi kazanan AP Senatörü

[87] Babüroğlu kitabında böyle bir büroya atandığını ve görev yaptığını teyit etmektedir.

[88] Aydınlık Gazetesi, 12.10.1978, Doğan Yurdakul

[89] O tarihte Gnkur. Başkanı Org. Semih Sancar, M.S.B. Ferit Melen idi.

[90] Zamanın Kolordu Komutanı Korg. Ali Fethi Esener, Ordu Komutanı Org. Faik Türün'dü.

[91] O tarihte MİT Müsteşarı Emekli Org. Hamza Gürgüç idi.

[92] Bu yazının muhtevası ile aldığım cevabı Ziverbey Köşkü'nü anlatırken sunmuş bulunuyorum.

[93] Bu tarihlerde Gnkur. Bşk. Org. Semih Sancar, M.S.B. H. Esat Işık, Gnkur. II. Bşk. lık vazifesinde Org. S. Celasun, M.S.B. lığı Müsteşarlığında Org. S. Demircioğlu bulunuyordu. İkisi ile de arkadaş sayılırdık.

[94] Bu tarihte İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'dır.

[95] Milliyet, 7 Şubat 1978

[96] Yeni Devir, 9 Şubat 1978

[97] O tarihte Bakan H. Esat Işık'tı. Kendisi Moskova'da Ataşemiliter iken yaklaşık bir yıl B. Elçiliğimi yapmıştı.

[98] Milliyet, 4 Şubat 1978

[99] Yukarda bu açıklama için teşekkür ettiğimi beyan etmiştim.

[100] Bu ithamı meclis tutanaklarından çıkararak konularına göre ilgili bölümlerinde sunmuş bulunuyorum.

[101] Milliyet, 22 Ocak 1979

[102] Bayrak, 28.1.1978

[103] Sadi Koçaş, Anılar, 4ncü cilt, Sahife 1841-1842

[104] Zabıt, s. 330

[105] Tutanak, s. 101

[106] Milliyet, 30.10.1978

[107] Makale 10 sayfayı geçtiği için ek olarak yayınlanmıştır.

[108] Niyazi Ünsal'la ilk ve son defa yan yana gelişimizde "Makalemi okudunuz mu?" diye sorduğumda cevabı "Hayır okumadım" olmuştur.

[109] Barış, 15 Mayıs 1977

[110] Eski Cumhurbaşkanımız sayın Korutürk, eski Ataşemiliteri olarak lütfedip beni kabul ettikleri bir gün, kişiliğimi entelektüel sözcüğü ile tavsif ederek bana iltifat etmişlerdi.

[111] Halen özel teşebbüse ait bir firmanın Ankara temsilcisi, Rottari kulübü üyesi. Solcular böyle mi yaşıyor? Bir anı kitaptan bu zatın 22 Şubat öncesi olaylarında yer aldığını öğrendim.

[112] Tanımlama, Uğur Mumcu'nunki gibiydi

[113] Anılar, Sadi Koçaş 1. Cilt, s. 157

[114] Anılar,SadiKoçaş,1.Cilt,s.353

[115] Anılar,SadiKoçaş,1.Cilt,s.157

[116] O tarihlerde Tümg. olarak II’nci Başkan olan Sayın Memduh Tağmaç, 22 Şubat, 21 Mayıs ve 12 Mart dönemlerinin ağır olaylarını göğüslemiş ve büyük sorumlulukları yiğitçe omuzlamış, zamanın Gnkur. Bşk. Org. Sayın Cevdet Sunay'ın büyük takdirlerini kazanmış olarak, mütevazi görünümü altında bize göre devlete çok büyük hizmetler vermiş bir komutanımızdır.

[117] Anılar, Sadi Koçaş,1.Cilt,s.157

[118] Bu bayan halen bir Korgeneral eşidir.

[119] Tümene veda töreninden sunduğum bazı pasajları bizi kontr-gerilla kampanyasına hedef alarak seçenleri tekzip etmesi ve yerimizi vurgulaması için bu bölüme aldık.

[120] Tercüman, 15 Şubat 1980, Ahmet Kabaklı

[121] 12 Eylül 1980 sonrası Askeri İdare döneminde, vazifeler dağıtılırken bir büyüğümüze hatırlatıldığında mümaileyh "Evet Cihat'ı biliyorum, çok haklısın, ama General Akyol hakkında 12 Eylül öncesinde çok şeyler söylendi ve yazıldı" demişlerdir.

[122] Barış, 15 Şubat 1977

[123] Cumhuriyet, 13 Kasım 1977

[124] 1978 Mali yılı bütçe görüşmeleri, s. 104

[125] Milliyet, Politika Kazanı "Zalimin zulmüne sünger çekilmez" başlıklı yazı.

[126] Tercüman, Kontr-gerilla başlıklı yazı

[127] Tercüman, 6 Şubat 1978, Bu açıklamaya bir başka vesile ile daha önce de temas etmiştim.

[128] Milliyet,4Şubat1978 ve14Şubat 1978

[129] Bayrak, 28.1.1978

[130] Tercüman, 4 Şubat 1978

[131] Zamanın Başbakanı Demirel'in demeçleri

[132] 1979 Mali Yılı Bütçe görüşmeleri, tutanak s. 70

[133] Milliyet, 2 Şubat 1978

[134] Günaydın, 5 Şubat 1978

[135] Milliyet, 4 Şubat 1978

[136] Milliyet, 7 Şubat 1978

[137] Tercüman, 28.2.1980

[138] Milliyet,6 Şubat1978

[139] Bayrak,8 Şubat1978

[140] Barış, 28 Ocak 1978

[141] Milliyet, 8 Şubat 1978, Örsan Öymen

[142] Bayrak, 28 Ocak 1978

[143] Tercüman, 6 Mart 1978

[144] Ağustos 1980 tarih ve 3/3673 sayılı yazı

[145] Em. Korgeneral Rüştü Naiboğlu

[146] Tercüman, 2 Ekim 1984

[147] Tercüman, 1 Temmuz 1984; Cumhuriyet, 28.9.1985, İçişleri Bakanlığı bünyesinde Terörle Mücadele ve Harekât Dairesi kuruldu.

Table of Contents

ÖNSÖZ.. 2
GİRİŞ - TARTIŞMA BAŞLIYOR.. 5
KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ AMACI, HEDEFLERİ, ARAÇ ve UYGULAMA YÖNTEMLERİ 8
GAYRİ NİZAMİ HARP (Gerilla Harbi) 24
GAYRİ NİZAMİ KUVVETLERE KARŞI HAREKAT (Kontr-Gerilla) 34
ZİVERBEY KÖŞKÜ.. 40
ÖZEL HARP DAİRESİ. 51
MİLLİ ORDU, YENİ ULUSAL SAVUNMA KAVRAMI. 81
KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ DİĞER HEDEFİ: MİT (Millî İstihbarat Teşkilâtı) 88
SİVİL SAVUNMA.. 99
KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KIBRIS'TA.. 119
RESMİ MAKAMLAR SUSUYOR.. 121
SUSMAK MI, KONUŞMAK MI?. 140
GÜNDEME GETİRİLEN MAKALEM... 150
EVİME BOMBA ATILIYOR.. 164
12-MART DÖNEMİNDE TRAKYA'DA TÜMEN KOMUTANI İDİM... 166
NEDEN BEN ?. 181
KÖR DÖVÜŞÜ.. 185
KONTR-GERİLLA KAMPANYASI VE KAMUOYU.. 194
KONTR-GERİLLA KAMPANYASININ SONU VE SONUÇLARI. 200
KONTR-GERİLLA KAMPANYASI KARŞISINDA DEVLET NASIL HAREKET ETMELİYDİ ? 212
ŞAHSIMIZI İTHAM EDENLER YARGI ÖNÜNDE.. 219
SON OLAY.. 223
KİTABI TAMAMLARKEN.. 227
EK:1 Genelkurmay Başkanının 9 Şubat 1979 tarihli yazısı 228
EK:2 M. Cihat AKYOL'un Biyografi Özeti 230
Dipnotlar 231
[1]
[2]

[3]
[4]
[5]
[6]
[7]
[8]
[9]
[10]
[11]
[12]
[13]
[14]
[15]
[16]
[17]
[18]
[19]
[20]
[21]
[22]
[23]